POLIROM Top 10+

TRACY CHEVALIER

Simetria de temut

TRACY CHEVALIER

Simetria de temut

Traducere din limba engleză de Fraga Cusin şi Ioana Filat

EDITURA POLIROM

2014

Tracy Chevalier

Burning Bright

© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM

Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4418-6
ISBN PDF: 978-973-46-4419-3
ISBN print: 978-973-46-4133-8

Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: © Ernst Ludwig Kirchner (1880-1938),
Ecvestră, 1913

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia

proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

TRACY CHEVALIER s-a născut în 1962 şi a copilărit în Washington. Părăseşte Statele Unite în 1984, stabilindu-se în Anglia. După ce lucrează câţiva ani ca redactor, obţine masteratul în literatură la University of East England. Debutează în 1997 cu romanul *Albastru pur*, care s-a bucurat imediat de un succes răsunător. Doi ani mai târziu îi apare *Fata cu cercel de perlă*, considerat de *Publisher's Weekly* „un fenomen editorial" şi care atinge în scurt timp cifra record de un milion de exemplare. În anul 2000, lanţul de librării Barnes & Noble îi acordă premiul pentru una dintre cele mai bine vândute cărţi în S.U.A. Romanul este recompensat cu premiul cititorilor revistelor *People*, *Time* şi *Elle*. În anul 2001 publică un al treilea roman, *Îngeri căzători*, frescă a Angliei edwardiene, aflat luni întregi pe lista de bestselleruri din Anglia şi S.U.A. Tracy Chevalier a adus un suflu nou romanului de atmosferă, în care reconstituirea istorică îi

fascinează pe cititorii de toate gusturile, de la rafinaţi până la adolescenţi.

Părinţilor mei

Martie 1792

I.

Unu

Era ceva umilitor să aştepţi aşa, într-o căruţă, pe o stradă aglomerată din Londra, cu tot avutul îngrămădit în jurul tău, expus privirilor curioase ale celor din jur. Jem Kellaway stătea lângă un turn de scaune Windsor pe care tatăl său le făcuse pentru familia lor cu ani în urmă şi privea îngrozit cum trecătorii cercetau fără sfială conţinutul căruţei. Nu era obişnuit să vadă atât de mulţi străini deodată – apariţia unui singur străin în satul lor din Dorsetshire era de obicei un eveniment despre care se vorbea zile în şir după aceea – şi să fie astfel expus atenţiei şi privirilor lor iscoditoare. Se ghemui în calabalâcul familiei, străduindu-se să se facă mai puţin vizibil. Fecioraş subţiratic, cu faţă îngustă şi ochi albaştri, adânciţi în orbite, păr blond nisipiu care se întorcea în

bucle sub urechi, Jem nu era tipul care atrage atenţia asupra sa, iar oamenii priveau mai mult la lucrurile familiei sale decât la el. O pereche chiar se opri şi se apucă să pipăie obiecte ca şi când s-ar fi aflat în faţa unui cărucior cu pere şi le strângeau cu mâna să vadă care e mai coaptă – femeia îşi trecu degetele peste tivul unei cămăşi de noapte care se iţea dintr-o valiză crăpată, în timp ce bărbatul apucă unul din fierăstraiele lui Thomas Kellaway, încercându-i ascuţimea dinţilor. Nici măcar atunci când Jem strigă „Hei!”, bărbatul nu se grăbi să-l lase jos.

În afară de scaune, căruţa era în mare parte ticsită cu sculele specifice meseriei tatălui lui Jem: cercuri de lemn folosite pentru curbarea braţelor şi spătarelor scaunelor Windsor în care era specialist, un strung demontat pentru strunjirea picioarelor de scaun şi o colecţie de fierăstraie, dălţi, pile şi burghie. Ba chiar, sculele lui Thomas Kellaway ocupau atât de mult spaţiu, încât membrii familiei lui au fost nevoiţi să meargă pe rând pe jos, pe lângă căruţă, timp de o săptămână, cât a durat călătoria de la Piddletrenthide până la Londra.

Căruţa cu care au călătorit, mânată de domnul Smart, un localnic din Piddle Valley cu un nebănuit simţ al aventurii, a fost oprită în faţa Amfiteatrului lui Astley. Thomas Kellaway avusese doar o idee vagă despre locul

unde avea să-l găsească pe Philip Astley şi nici o intuiţie despre cât de mare era de fapt Londra, gândindu-se că putea foarte bine să stea în mijlocul urbei şi să vadă amfiteatrul unde se producea trupa lui Astley, aşa cum se întâmpla la el, în Dorchester. Din fericire pentru ei, trupa lui Astley era foarte cunoscută la Londra şi au fost îndrumaţi repede spre clădirea mare de la capătul lui Westminster Bridge, cu acoperişul ei sferic, din lemn şi intrarea principală, împodobită cu patru coloane. Pe un steag alb, enorm care atârna de vârful acoperişului, se putea citi AMFITEATRUL, scris cu litere negre pe o latură, şi ASTLEY, cu roşu, pe cealaltă.

Ignorând pe cât putea lumea curioasă de pe stradă, Jem îşi îndreptă privirea spre fluviul din apropiere, pe malul căruia domnul Smart hotărâse să tragă o raită „ca să văz oleacă din Londra”, şi spre Westminster Bridge, care se arcuia peste apă şi sfârşea în depărtare, în aglomerarea de turnuri pătrate şi turle ale lui Westminster Abbey. Nici unul din râurile pe care Jem le ştia din Dorset – Frome, de lăţimea unui drum de ţară, Piddle, un biet pârâiaş pe care putea foarte uşor să-l sară – nu se asemăna cu Tamisa, un canal larg de apă verde-maronie, legănătoare şi schimbătoare, împinsă înainte şi înapoi de fluxul şi refluxul unei mări îndepărtate. Fluviul şi podul deopotrivă erau înţesate de trafic – nave pe

Tamisa, trăsuri, căruţe şi pietoni pe pod. Jem nu mai văzuse niciodată atâţia oameni la un loc, nici măcar în zi de târg la Dorchester, şi era atât de năucit de priveliştea acelui du-te-vino, încât abia de putea desluşi câte un amănunt.

Deşi era tentat să coboare din căruţă şi să-l urmeze pe domnul Smart pe malul apei, nu cuteza să le lase singure pe Maisie şi pe mama lui. Maisie Kellaway privea buimăcită în jur şi-şi făcea vânt cu batista.

— Doamne, ce cald e pentru luna martie, zise ea. Nu că la noi acasă nu era aşa cald, Jem?

— Mâine o să fie mai răcoare, o asigură Jem.

Cu toate că Maisie era cu doi ani mai mare decât el, lui Jem îi părea adesea că ea era sora lui mai mică şi trebuia apărată de imprevizibilul lumii – cu toate că nu prea exista aşa ceva la Piddle Valley. Sarcina lui avea să fie mai grea aici.

Anne Kellaway scruta fluviul, aşa cum făcuse şi Jem, cu ochii ţintă la un băiat care trudea la vâslele unei bărci. Un câine aşezat de cealaltă parte a bărcii picotea în căldură; era singura încărcătură pe care o ducea băiatul. Jem ştia la ce se gândea mama lui în vreme ce-l urmărea pe băiat: la fratele lui, Tommy, care iubea câinii şi întotdeauna umbla cu cel puţin un câine din sat după el.

Tommy Kellaway fusese un băiat frumos, cu o înclinaţie spre visare care-i descumpănea pe părinţi. Încă de timpuriu devenise limpede că n-avea să fie niciodată meşter de scaune, pentru că n-avea nici o afinitate pentru lemn sau pentru ceea ce se poate face din lemn, şi nici un interes pentru sculele pe care tatăl său se străduia să-l înveţe să le folosească. Era în stare să lase un burghiu să se oprească la mijlocul cursei sau un strung să se rotească tot mai încet, până se oprea, în timp ce el se pierdea cu privirea la foc sau la altceva din preajmă – o trăsătură pe care o moştenise de la tatăl său, dar fără să aibă şi capacitatea de a se reapuca de lucru.

În ciuda acestei inutilităţi esenţiale – pe care în mod normal Anne Kellaway o dispreţuia –, maică-sa îl iubea mai mult decât pe ceilalţi copii ai săi, deşi n-ar fi putut spune de ce. Poate simţea că era mai neajutorat şi de aceea avea mai multă nevoie de ea. De bună seamă, era plăcut să te afli în preajma lui şi o făcea să râdă ca nimeni altul. Dar râsul ei murise cu şase săptămâni în urmă, în dimineaţa în care l-a găsit sub părul din fundul grădinii familiei Kellaway. Probabil se căţărase în pom să culeagă singura pară rămasă, care reuşise să se ţină pe creanga ei şi atârna la o înălţime exact cât să nu poată fi apucată, întărâtându-i toată iarna, deşi ştiau toţi că din

pricina gerului nu mai avea probabil nici un gust. Se rupsese o creangă şi el a căzut şi şi-a rupt gâtul. De câte ori se gândea la el, o durere ascuţită îi săgeta pieptul; o simţi şi acum, urmărind cu privirea băiatul şi câinele din barcă. Prima ei întâlnire cu Londra nu putea şterge acea durere.

Doi

Thomas Kellaway se simţi foarte mic şi sfios trecând printre coloanele înalte din faţa amfiteatrului. Era un bărbat mărunt, slab, cu părul creţ, tuns scurt, ca o blană de terier. Prezenţa lui nu făcea cine ştie ce impresie asupra unei astfel de intrări măreţe. Păşind înăuntru şi lăsându-şi familia afară, în stradă, găsi foaierul întunecat şi pustiu, cu toate că desluşea printr-o uşă bocănit de copite şi plesnet de bici. Luându-se după zgomote, intră în sala de spectacol, rămânând printre rândurile de bănci cu gura căscată la arenă, unde câţiva cai îşi purtau la trap călăreţii, care stăteau mai mult în picioare decât aşezaţi în şei. În centru, un bărbat tânăr pleznea din bici, în timp ce striga ordine. Cu toate că-i văzuse făcând acelaşi lucru la un spectacol din Dorchester cu o lună în urmă, Thomas Kellaway se holba la fel de uimit. Ba chiar i se părea şi mai uluitor faptul că acei călăreţi puteau face de mai multe ori asemenea acrobaţie. O dată poate

fi o întâmplare norocoasă; de două ori înseamnă adevărată îndemânare.

De jur împrejurul scenei fusese construită o structură din lemn, cu loje şi o galerie cu scaune şi locuri de stat în picioare. Deasupra tuturor atârna un candelabru uriaş cu lumini aşezate în stea, pe trei rânduri; lumina intra, de asemenea, şi prin acoperişul rotund cu obloane deschise.

Thomas Kellaway n-a urmărit multă vreme călăreţii, deoarece, cum stătea el aşa, printre bănci, s-a apropiat un bărbat şi l-a întrebat ce doreşte.

— Mă chiteam să-l văz pe domnu' Astley, domnule, dac-ar vrea să mă primească, răspunse Thomas Kellaway.

Bărbatul cu care vorbea era managerul-adjunct al lui Philip Astley. John Fox avea mustăţi lungi şi ochi cu pleoape grele, pe care de obicei le ţinea pe jumătate închise şi le deschidea larg numai când era vorba de vreun dezastru – câteva se petrecuseră deja şi altele aveau să se mai petreacă pe parcursul lungii cariere de impresar de circ a lui Philip Astley. Apariţia neaşteptată a lui Thomas Kellaway în amfiteatru nu era ceva ce John Fox ar fi luat drept un dezastru, aşa că îl cercetă pe bărbatul din Dorset fără surprindere şi printre pleoapele întredeschise. Era obişnuit cu oamenii care cereau să-l vadă pe şeful lui. Totodată, avea o memorie prodigioasă,

lucru întotdeauna folositor pentru un asistent, şi-l ţinea minte pe Thomas Kellaway de luna trecută, de la Dorchester.

— Mergi afară, îi zise, şi cre' că pân' la urmă o să te primească.

Încurcat de ochii adormiţi ai lui John Fox şi de răspunsul lui în doi peri, Thomas Kellaway bătu în retragere, întorcându-se la ai lui din căruţă. Era destul că-şi adusese familia până la Londra; de alte realizări nu se mai simţea în stare.

Nimeni pe lume n-ar fi bănuit – el însuşi cu atât mai puţin – că Thomas Kellaway, meşter de scaune din Dorset, provenind dintr-o familie stabilită în Piddle Valley de secole, avea să ajungă la Londra. Totul în viaţa lui, până la întâlnirea cu Philip Astley, fusese cât se poate de obişnuit. Învăţase meşteşugul scaunelor de la tatăl său şi moştenise atelierul la moartea acestuia. Se căsătorise cu fiica celui mai bun prieten al tatălui său, un tăietor de lemne, şi, în afară de stângăciile pe care le făceau împreună în pat, era ca şi cum ar fi fost cu o soră. Locuiau în Piddletrenthide, satul în care crescuseră amândoi, şi aveau trei fii – Sam, Tommy şi Jem – şi o fiică, Maisie. Thomas mergea la Cinci Tălăngi să bea două seri pe săptămână, la biserică în fiecare duminică, la Dorchester în fiecare lună. Nu fusese niciodată pe

litoralul care se afla la douăzeci de kilometri distanţă şi nici nu-şi manifestase vreun interes, cum făceau uneori alţii la cârciumă, să vadă vreuna din catedralele care se aflau la câteva zile distanţă – Wells sau Salisbury sau Winchester – ori să meargă la Poole, Bristol sau Londra. Când se afla în Dorchester, îşi făcea treaba pentru care venise – lua comenzi de scaune, cumpăra lemn – şi se întorcea acasă. Prefera să ajungă înapoi târziu, decât să rămână peste noapte la unul dintre hanurile meşteşugarilor din Dorchester şi să-şi bea banii. Asta i se părea cu mult mai primejdios decât drumurile întunecate. Era un om blând, niciodată nu era cel mai gălăgios din cârciumă şi era din cale-afară de fericit atunci când strunjea picioare de scaun la strungul lui, concentrându-se pe o singură canelură sau curbă, sau chiar uitând că făcea un scaun şi admirând pur şi simplu fibra sau culoarea lemnului.

Aşa a trăit şi aşa se presupunea că avea să trăiască, până când, în luna februarie a anului 1792, Trupa Itinerantă de Călăreţi Magnifici a lui Philip Astley a venit pentru câteva zile la Dorchester, exact la două săptămâni după ce Tommy Kellaway a căzut din păr. O parte din circul lui Astley era în turneu în West Country şi făcuse un ocol, oprindu-se acolo în drumul de întoarcere spre Londra, după o iarnă petrecută la Dublin şi

Liverpool. Cu toată reclama zgomotoasă făcută spectacolului prin afişe, fluturaşi şi anunţuri în *Western Flying Post*, Thomas Kellaway nu ştiuse că trupa se afla în oraş atunci când s-a dus acolo într-una din călătoriile sale. Venise să livreze un set de opt scaune Windsor cu spătar înalt, pe care le adusese în căruţă împreună cu fiul său Jem, care învăţa meseria, aşa cum învăţase şi Thomas Kellaway de la tatăl său.

Jem a ajutat la descărcarea scaunelor, urmărind cum tatăl lui se ocupa de client cu acea combinaţie înşelătoare de deferenţă şi încredere necesară în afaceri.

— Taică, începu el, când tranzacţia se încheiase şi Thomas Kellaway încasase o coroană în plus de la clientul mulţumit, putem să mergem să ne uităm la mare?

De pe un deal la sud de Dorchester se putea vedea marea, la o distanţă de opt kilometri. Jem fusese acolo de câteva ori, ca să se bucure de privelişte, şi sperase că într-o zi va ajunge chiar la mare. De pe câmpurile din Piddle Valley scrutase adesea depărtările spre sud, sperând ca priveliştea rândurilor de coline să se fi mutat, astfel încât să-i îngăduie să zărească marginea aceea albastră de apă care ducea spre restul lumii.

— Nu, fiule, cel mai bine e să ajungem acasă, a fost răspunsul automat al lui Thomas Kellaway, pe care apoi

l-a regretat, când a văzut chipul lui Jem închizându-se precum o perdea ce acoperă o fereastră.

Îi aducea aminte de o scurtă perioadă din viaţa sa, când el însuşi dorise să vadă şi să facă lucruri noi, să evadeze din rutină, până când vârsta şi simţul răspunderii l-au întors la acceptarea de care avea nevoie pentru un trai liniştit în Piddle. Jem, fără îndoială, avea să ajungă şi el în mod firesc la această acceptare. Asta însemna maturizarea. Şi totuşi, îi era milă de el.

N-a mai zis nimic. Dar, când au trecut prin dreptul luncilor de lângă râul Frome, la marginea oraşului, unde se înălţase o structură rotundă de lemn cu acoperiş din pânză de cort, a privit împreună cu Jem la bărbaţii care jonglau cu torţe la marginea drumului ca să atragă muşterii înăuntru; Thomas Kellaway şi-a pipăit atunci în buzunar coroana câştigată în plus şi a întors căruţa în câmp. Era primul lucru imprevizibil pe care-l făcuse vreodată şi asta păruse, pentru scurtă vreme, să fi eliberat ceva în el, ca gheaţa ce crapă pe un iaz la începutul primăverii.

Astfel, seara, când s-a întors cu Jem acasă cu poveşti despre demonstraţiile de circ pe care le văzuseră, ca şi despre o întâlnire pe care o avuseseră chiar cu Philip Astley, lui Thomas Kellaway i-a fost mai uşor să susţină privirea mâhnită a soţiei sale, care-l judeca pentru că

îndrăznise să se distreze când mormântul fiului său era încă proaspăt.

— Mi-a oferit de lucru, Anne, i-a spus el. La Londra. O viaţă nouă, departe de...

Nu şi-a încheiat rostirea. Nu era nevoie. Amândoi se gândeau la movila de pământ ridicată în cimitirul din Piddletrenthide.

Spre uimirea lui – căci nici măcar el însuşi nu se gândise să ia oferta în serios –, Anne Kellaway l-a privit drept în faţă şi a aprobat din cap.

— Foarte bine. Londra să fie.

Trei

Soţii Kellaway au aşteptat în căruţă o jumătate de oră până să fie vizitaţi de însuşi Philip Astley – proprietar de circ, creator de spectacole, sursă de bârfe neobişnuite, magnet pentru cei iscusiţi şi excentrici, moşier, patron de afaceri locale şi personaj pitoresc supradimensionat. Era gătit cu o tunică roşie pe care o purtase cu mulţi ani în urmă, ca ofiţer de cavalerie; haina avea nasturi şi fireturi de aur şi era încheiată doar la guler, dând la iveală un pântec substanţial, susţinut de o vestă albă, închisă cu nasturi. Purta pantaloni albi, cizme cu moletiere care-i ajungeau până la genunchi şi, ca o concesie unică făcută vieţii de civil, arbora un joben

negru, pe care îl tot ridica în faţa doamnelor pe care le recunoştea sau pe care i-ar fi plăcut să le recunoască. Însoţit de nelipsitul John Fox, el coborî vioi treptele amfiteatrului, străbătu cu paşi mari distanţa până la căruţă, îşi ridică jobenul în faţa lui Anne Kellaway, îi strânse mâna lui Thomas Kellaway şi-i salută din cap pe Jem şi Maisie.

— Bine aţi venit! Bine aţi venit! strigă el, impetuos şi voios în acelaşi timp. Mă bucur să vă revăd, domnule! Sper că vă place priveliştea Londrei, după călătoria dumneavoastră din Devon?

— Dorsetshire, domnule, îl corectă Thomas Kellaway. Am locuit lângă Dorchester.

— Ah, da, Dorchester – drăguţ oraş. Faceţi butoaie acolo, nu?

— Scaune, îl corectă John Fox în şoaptă, căci de aceea îşi însoţea patronul pretutindeni – ca să furnizeze la nevoie atenţionările şi ajustările necesare.

— Scaune, da, bineînţeles. Şi ce pot să fac pentru dumneavoastră, domnule, doamnă?

Îşi înclină capul în direcţia lui Anne Kellaway, uşor stingherit, pentru că femeia stătea ţeapănă ca un băţ, cu ochii fixaţi asupra domnului Smart, care se afla acum sus, pe Westminster Bridge, şi cu gura strânsă pungă. Fiecare centimetru al persoanei ei transmitea mesajul că

ea nu dorea să se afle acolo sau să aibă în vreun fel de-a face cu el; şi ăsta era un mesaj cu care Philip Astley nu era obişnuit. Celebritatea îl făcea o persoană foarte căutată, prea multă lume îi solicita atenţia.

— Spuneţi-mi de ce aveţi nevoie şi am să vă dau! adăugă el, cu o mişcare amplă a braţului, gest nebăgat în seamă de Anne Kellaway, care continua să privească spre domnul Smart.

Anne Kellaway începuse să regrete hotărârea lor de a se muta din Dorsetshire aproape din momentul în care căruţa a plecat din faţa casei lor, iar sentimentul se accentuase în săptămâna pe care au petrecut-o pe drumul croit prin noroaiele primăverii timpurii ca să ajungă la Londra. Pe când stătea în faţa amfiteatrului, fără să privească la Philip Astley, ştia deja că Londra n-avea să-i întoarcă gândurile de la fiul său mort, aşa cum sperase; ba chiar o făcea să se gândească la el şi mai mult, pentru că prezenţa ei aici îi reamintea de ce fugea. Dar l-ar fi învinuit mai degrabă pe soţul său, şi chiar pe Philip Astley, pentru nefericirea ei, decât pe Tommy însuşi pentru nechibzuinţa lui.

— Păi, domnule, începu Thomas Kellaway, dumneavoastră m-aţi invitat la Londra şi eu am amabilitatea de a vă accepta oferta.

— Aşa? se întoarse Philip Astley către John Fox. L-am invitat eu, Fox?

John Fox aprobă din cap.

— L-aţi invitat, domnule.

— Ah, nu vă amintiţi, domnule Astley? strigă Maisie, aplecându-se în faţă. Taica ne-a povestit totul. El şi Jem au fost la spectacolul ‘mneavoastră, şi acolo cineva făcea o scamatorie pe un scaun aşezat pe un cal şi scaunul s-a rupt şi taica vi l-a reparat pe loc. Şi ‘mneavoastră v-aţi apucat să vorbiţi despre lemn şi mobilă, fiin’că ‘mneavoastră v-aţi calificat ca meşter de dulapuri, nu-i aşa, domnule?

— Taci, Maisie, interveni Anne Kellaway, întorcându-şi o clipă privirea de la pod. Sunt sigură că nu vrea să audă toate astea.

Philip Astley se uită cercetător la ţărăncuţa firavă care vorbea cu atâta însufleţire de pe stinghia pe care era cocoţată şi chicoti.

— Ei, da, domnişoară, acum încep să-mi reamintesc o astfel de întâlnire. Dar cum vă aduce ea aici?

— ’mneavoastră i-aţi spus lui taica să vină la Londra, dacă o să vrea vreodată, şi ‘mneavoastră o să-l ajutaţi să se aşeze. Aşa că asta-i ce-am făcut şi iacătă-ne aici.

— Chiar aşa, Maisie, iacătă-vă, cu toţii.

Philip Astley se întoarse către Jem, socotind că are vreo doisprezece ani, bun de folosit la vârsta asta într-un circ, să facă drumuri şi să dea o mână de ajutor.

— Şi pe tine cum te cheamă, flăcăule?

— Jem, domnule.

— Ce fel de scaune sunt acelea lângă care stai, tinere Jem?

— Scaune Windsor, domnule. Taica le-a făcut.

— Un scaun frumos, Jem, foarte frumos. Aţi putea să-mi faceţi şi mie din astea?

— De bună seamă, domnule, răspunse Thomas Kellaway.

Ochii lui Philip Astley lunecară spre Anne Kellaway.

— Am să iau o duzină.

Anne Kellaway încremeni, dar tot fără să se uite la omul cu circul, în ciuda comenzii lui generoase.

— Hai, Fox, ce camere avem libere în momentul ăsta? ceru el.

Philip Astley era proprietarul unui număr frumuşel de case în Lambeth, zona din preajma amfiteatrului şi exact peste Westminster Bridge, chiar din Londra.

John Fox îşi mişcă buzele, făcând să-i zvâcnească mustaţa.

— Doar câteva la domnişoara Pelham, la Hercules Buildings – dar ea îşi alege singură locatarii.

— Păi, ea o să aleagă familia Kellaway – o să fie mulţumită. Du-i acum acolo, Fox, cu nişte băieţi care să ajute la descărcat.

Philip Astley îşi mai ridică o dată pălăria în faţa lui Anne Kellaway, îi strânse din nou mâna lui Thomas Kellaway şi zise:

— Dacă aveţi nevoie de ceva, Fox vă va îndruma. Bun venit în Lambeth!

Patru

Westminster Abbey era cea mai înaltă, cea mai măreaţă clădire din acea parte a Londrei. Cei patru Kellaway se aşteptau să vadă multe asemenea clădiri în capitală – impunătoare, frumos împodobite, importante. De fapt, chiar fuseseră dezamăgiţi de cât de sărăcăcios arăta totul în Lambeth, cu toate că nu văzuseră încă restul Londrei. Murdăria, aglomeraţia, gălăgia, clădirile fără personalitate, comune, neîngrijite – nimic nu se potrivea cu imaginile pe care şi le construiseră ei despre Londra când erau în Dorsetshire. Cel puţin Westminster Abbey, cu perechea sa impresionantă de turnuri pătrate, cu mulţimea de ferestre înguste, arcade filigranate, contraforţi proeminenţi şi turle delicate le satisfăcea aşteptările. Era a doua oară în săptămânile de când se aflau la Lambeth când Anne Kellaway gândea: „Există un motiv pentru care ne aflăm la Londra”. Prima oară gândise aşa cu doar o jumătate de oră în urmă, când o văzuse pe domnişoara Laura Devine executând numărul numit „Porcul la proţap”.

Abia ajunşi la intrarea cu arcade dintre cele două turnuri, cei patru Kellaway s-au oprit, făcându-i pe cei din spate să bombăne şi să-şi facă loc pe lângă ei, împingându-i. Maggie, care îşi continuase drumul înăuntrul catedralei, se întoarse şi pufni, mormăind: „Uite la proştii ăştia de la ţară”, la vederea celor patru Kellaway, care stăteau în şir, cu ochii în sus şi capetele înclinate în acelaşi unghi. Totuşi, nu erau de condamnat.

Cu toate că vizitase catedrala de multe ori, şi pentru ea priveliştea era copleşitoare când intra şi, de fapt, toată clădirea impresiona prin simpla prezenţă. Oriunde te întorceai, fiecare capelă şi mormânt te întâmpina cu marmură care cerea admiraţie, sculpturi care te îmbiau să le mângâi cu degetele, eleganţă şi opulenţă care te năuceau.

Cât despre familia Kellaway, dimensiunea pe verticală era aceea care-i lăsase încremeniţi cu privirea în sus. Nici unul dintre ei nu mai fusese într-un loc unde plafonul se arcuia atât de sus deasupra capetelor. Nu-şi puteau lua ochii de la el.

În cele din urmă, Maggie îşi pierdu răbdarea.

— Mai e şi altceva de văzut în catedrală, nu numai tavanul, îl informă ea pe Jem. Şi mai sunt şi alte tavane, mai faine ca ăsta. Să vezi tu Capela Doamnei!

Simţindu-se răspunzătoare pentru prima lor întâlnire adevărată cu ceea ce putea oferi Londra, fata îi conduse pe sub arcade şi prin mici capele laterale, anunţând în

treacăt numele celor îngropaţi acolo pe care şi le amintea din vizitarea locului făcută sub îndrumarea tatălui ei: Lord Hunsdon, Contesa de Sussex, Lord Bourchier, Eduard I, Henric al III-lea. Lui Jem, şirul de nume nu-i spunea mare lucru; iar după ce s-a obişnuit cu dimensiunile şi abundenţa catedralei, nici nu l-a mai interesat toată piatra de-acolo. El şi tatăl său lucrau în lemn, iar piatra i se părea rece şi severă. Cu toate acestea, nu putea să nu se minuneze la vederea mormintelor ornate, cu efigiile locatarilor lor, cioplite în marmură cafenie şi bej, aşezate deasupra, a reliefurilor de bărbaţi, turnate în alamă, aşezate pe alte lespezi, de coloanele alb-negru care împodobeau pietrele de mormânt.

Când au ajuns la Capela Doamnei, cea a lui Henric al VII-lea, la celălalt capăt al catedralei, şi Maggie a anunţat triumfătoare: „Elisabeta I”, Jem încetase deja s-o mai asculte şi rămase acum efectiv cu gura căscată. Nu-şi imaginase niciodată că un loc poate fi atât de frumos împodobit.

— Ah, Jem, uită-te la tavanul ăla, exclamă Maisie, cu privirea la bolta în formă de evantai, cu cioplitură în piatră atât de delicată încât părea o dantelă ţesută de păianjeni, punctată ici şi colo de frunze de aur.

Dar Jem nu studia plafonul, ci rândurile de scaune cioplite pentru membrii curţii regale, aşezate pe ambele laturi ale capelei. Deasupra fiecărui scaun se afla câte un turn ornamental, înalt de aproape doi metri şi jumătate, din filigran de stejar patinat. Turnurile aveau un model

întreţesut atât de complicat, încât nu s-ar fi mirat să afle că cioplitorii îşi pierduseră minţile lucrând la ele. În sfârşit, aici se afla o lucrătură în lemn aşa cum familia Kellaway n-ar fi putut vedea niciodată în Dorsetshire, în Wiltshire sau Hampshire, ori în orice altă parte a Angliei, în afară de Westminster Abbey. Jem şi Thomas Kellaway priveau copleşiţi ciopliturile, cu uimirea unor constructori de cadrane solare care văd pentru prima oară un ceas mecanic.

Jem îi pierduse urma lui Maggie, însă fata zori spre el.

— Vino-ncoace! suflă ea şi-l trase de la Capela Doamnei, conducându-l spre centrul catedralei şi la Capela lui Eduard Mărturisitorul. Uite! şopti ea, făcând semn cu capul în direcţia unuia din mormintele care înconjurau altarul masiv al lui Eduard.

Lângă altar stătea domnul Blake, scrutând efigia în bronz a unei femei culcate deasupra. Schiţa într-un carneţel de culoarea nisipului, fără să privească deloc la hârtie şi la creion, cu ochii ţintă doar la faţa impasibilă a statuii.

Maggie îşi duse un deget la buze, apoi făcu un pas furişat spre domnul Blake, iar Jem o urmă, însă fără tragere de inimă. Cu pas încet şi constant, cei doi îl ocoliră pe la spate. Domnul Blake desena atât de concentrat, încât nu observă nimic. Apropiindu-se mai mult, copiii descoperiră că el cânta încetişor, cu voce foarte moale şi înaltă, mai curând ca un bâzâit de ţânţar decât ca un glas de om. Din

când în când buzele lui rotunjeau câte un cuvânt, însă era greu de desluşit ce rostea.

Maggie chicoti. Jem o dojeni cu un semn din cap. Acum erau destul de aproape ca să-l poată spiona pe domnul Blake, cu tot cu desenul lui. Când văzură ce desenează, Jem se clătină, iar Maggie scăpă un sunet de uimire. Cu toate că statuia de pe mormânt era îmbrăcată în veşminte de gală, domnul Blake o desenase goală.

Continua să deseneze şi să cânte, fără să se întoarcă, deşi probabil că deja ştia că cei doi se aflau chiar în spatele lui.

Jem o prinse pe Maggie de cot şi o trase mai departe.

După ce ieşiră din capelă şi nu mai puteau fi auziţi, Maggie izbucni în râs:

— Ce trăsnaie, să dezbraci o statuie!

Iritarea lui Jem era mai mare decât pornirea de-a râde şi el. Brusc, se simţi sătul de Maggie – de râsul ei aspru, lătrat, de comentariile ei acide, de afectarea ei. Ar fi vrut să aibă în preajmă o fiinţă liniştită şi simplă, care să nu facă aprecieri la adresa lui ori a domnului Blake.

— N-ar trebui să fii împreună cu ai tăi? spuse el brutal.

Maggie ridică din umeri.

— Păi n-au unde să fie, decât la cârciumă. Pot să-l găsesc mai târziu.

— Eu mă întorc la ai mei.

Îşi regretă imediat tonul, văzând aerul jignit din ochii fetei, ascuns repede de o indiferenţă aspră.

— Cum pofteşti, ridică ea din umeri şi se îndepărtă.

— Maggie, aşteaptă, strigă Jem, în timp ce ea se strecura printr-o ieşire laterală pe care el n-o observase până atunci.

La fel ca la prima lor întâlnire, în momentul în care dispărea, ar fi vrut-o înapoi. După care se simţi privit.

Se uită peste nava laterală, prin uşa Capelei lui Eduard.

Domnul Blake îl studia, cu creionul pregătit deasupra carnetului.

Cinci

Maggie a venit să-i vadă pe cei din familia Kellaway peste o săptămână, aşteptând până când a socotit ea că s-au instalat bine în apartament. Trecuse pe lângă Hercules Buildings de mai multe ori şi de fiecare dată se uita în sus la fereastra lor din faţă, pe care ei pricepuseră numaidecât că trebuie s-o ţină închisă, ca să nu intre înăuntru praful de pe drum. De două ori, o văzuse pe Anne Kellaway stând la fereastră, cu mâinile strânse la piept, privind strada. Când o zărea pe Maggie, femeia se trăgea înapoi, încruntându-se.

De data asta nimeni nu se uita afară. Maggie tocmai se pregătea să arunce o pietricică în fereastră, ca să le atragă atenţia, când se deschise uşa din faţă şi ieşi Maisie, ducând o perie şi un făraş. Deschise poarta din faţă şi, cu o mişcare din încheietură, goli făraşul plin de talaş pe stradă, privind în jur. Dând cu ochii de Maggie îngheţă, apoi chicoti.

— ’nă, Maggie! Nu-i nimic dacă-l arunc aşa, pe drum? Îi văd pe alţii aruncând şi murdărie mai mare.

Maggie pufni.

— Poţi să arunci ce pofteşti la rigolă. Da’ cum de-arunci tu talaş? Oricare altu’ l-ar pune pe foc.

— Ah, pentru asta avem din belşug – prea mult, de fapt. Arunc mare parte din ce mătur. O parte e şi verde şi nu arde prea bine.

— Nu vindeţi ce vă prisoseşte?

Maisie era uimită.

— Socot că nu.

— Ar trebui să vindeţi, zău. Le-ar prinde bine la mulţi să-şi facă focul cu el. Şi mai scoţi un bănuţ, doi. Ştii ceva? Ţi l-aş putea vinde eu şi ţi-aş da şase penny de fiecare şiling.

Maisie părea şi mai năucită, ca şi când Maggie ar fi vorbit prea repede.

— Nu ştii cum să vinzi? Uite-aşa, zise Maggie, arătând către un vânzător de cartofi care lătra: „Cartofi grozavi. Hai la cartofi!” şi luându-se la întrecere cu bărbatul care-şi lăuda marfa: „Cine are cu ce, cumpără tot ce e!”. Vezi? Fiecare are ceva de vândut.

Maisie scutură din cap, cu volănaşele de la pălăriuţă fluturându-i în jurul feţei.

— Noi, acasă, nu făceam aşa ceva.

— Mă rog. Te-ai instalat bine acolo, sus?

— Aproape. Îmi mai trebuie până să mă obişnuiesc. Da’ domnu’ Astley i-a dus pe taica şi pe Jem la o fabrică de cherestea de lângă fluviu, ca să poa’ să-nceapă lucru’ la scaunele pe care le vrea.

— Pot să viu sus să văd şi eu?

— Da’ sigur că poţi!

Maisie o conduse sus, în timp ce Maggie tăcea mâlc, de teamă că domnişoara Pelham ar putea bântui prin preajmă. În capul scărilor, Maisie deschise una dintre cele două uşi şi anunţă:

— Avem o musafiră!

Când au intrat în camera din spate, care servea de atelier, Thomas Kellaway strunjea un picior de scaun, cu Jem alături, care-l urmărea cum lucrează. Purta o cămaşă albă şi pantaloni de culoarea muştarului, cu un şorţ de piele deasupra, tot numai zgârieturi. În loc să se

încrunte, cum fac mulţi atunci când se concentrează, Thomas Kellaway zâmbea, afişând un zâmbet mic, aproape nătâng. Când în cele din urmă ridică privirea, zâmbetul i se lărgi, cu toate că lui Maggie i se părea că nici el nu prea ştie de ce zâmbeşte. Ochii lui de un albastru deschis erau îndreptaţi spre ea, însă privirea lui părea fixată undeva în spatele ei, ca şi când i-ar fi atras atenţia ceva de pe holul dindărăt. Ridurile din jurul ochilor îi dădeau un aer melancolic, în ciuda faptului că zâmbea.

Jem, însă, privi direct spre Maggie, cu o expresie pe jumătate încântată, pe jumătate bănuitoare.

Thomas Kellaway răsuci între palme piciorul de scaun.

— Ce ziceai, Maisie?

— Ţi-o aminteşti pe Maggie, taică? Ea a ţinut calul domnului Smart cât ne-am descărcat noi lucrurile aici. Stă – ah, unde stai tu, Maggie?

Maggie îşi foi tălpile în talaşul care acoperea podeaua, jenată de faptul că era în centrul atenţiei.

— Peste câmp, îngăimă ea, făcând semn cu mâna spre fereastra din spate, pe Bastille Row.

— Şirul Bastiliei? E un nume ciudat.

— De fapt, se cheamă York Place, explică Maggie, da' noi îi zicem Bastille Row. Domnul Astley a construit

casele anul trecut cu bani pe care i-a scos dintr-un spectacol pe care l-a făcut despre atacul asupra Bastiliei.

Fata privi în jur, uimită de talmeş-balmeşul pe care cei din familia Kellaway reuşiseră să-l facă în cameră în doar câteva zile. Arăta de parcă înăuntru fusese basculată o fabrică de cherestea, cu bucăţi de lemn şi scânduri, ţăndări şi talaş. Peste tot erau răspândite fierăstraie, dălţi, tesle, burghie şi alte scule necunoscute lui Maggie. În colţ, se zăreau oale de tinichea şi copăi pline cu lichide. În aer plutea miros de răşină şi de lac. Din loc în loc putea desluşi ceva ordine: scânduri de ulm rezemate de perete, o duzină de picioare de scaun finisate, clădite ca lemnele de foc pe o poliţă, rame de cercuri din lemn atârnate de cârlige, după mărime.

— Nu v-a luat mult să vă simţiţi ca acasă! Domnişoara Pelham ştie ce faceţi ‘mneavoastră aici? întrebă Maggie.

— Acasă la noi, taica avea atelierul afară, în grădină, zise Jem, străduindu-se să explice dezordinea.

— Pare că ‘mnealui se crede tot afară! chicoti Maggie.

— Noi ţinem celelalte camere în orânduială, răspunse Anne Kellaway, ivindu-se în uşă, în spatele lor. Maisie, vino, te rog, de mă ajută.

Era vădit bănuitoare în privinţa lui Maggie şi voia să fie cu ochii pe fiica ei.

— Uite, aicea-i fundu’ scaunului pe care taica îl face special pentru domnu’ Astley, arătă Maisie, străduindu-se să întârzie despărţirea de noua sa prietenă. Dimensiuni sporite pentru gabaritul dumnealui. Vezi? zise ea, arătându-i lui Maggie un fund de scaun supradimensionat, în formă de şa, rezemat de alte scânduri. Tre’ să se mai usuce un pic; pe urmă, poa’ să-i pună picioarele şi spătarul.

Maggie admiră fundul scaunului, după care se întoarse să privească afară, prin fereastra deschisă, la curţile din spate ale domnişoarei Pelham şi ale vecinilor ei. Curţile caselor din Hercules Buildings erau înguste – doar vreo cinci metri şi jumătate lăţime –, dar lungimea compensa acest neajuns. Grădina domnişoarei Pelham era lungă de treizeci de metri. Femeia folosise spaţiul cu maximă eficienţă, împărţindu-l în trei pătrate şi împodobindu-l pe fiecare cu un ornament central: o tufă de liliac alb în pătratul cel mai apropiat de casă, un havuz de piatră în pătratul central şi un salcâm galben în acela din spate. Garduri vii miniaturale, alei cu pietriş şi straturi înălţate cu trandafiri creau desene regulate care aveau prea puţin de-a face cu natura, vădind mai curând preocuparea pentru ordine.

Domnişoara Pelham le spusese clar celor din familia Kellaway că n-aveau ce căuta în grădina ei, în afară de

drumurile la privată. În fiecare dimineaţă, dacă nu ploua, îi plăcea să-şi ia o ceaşcă plină cu supă – mirosul ei fad, de carne, ajungea până la chiriaşii de la etaj – şi să stea cu ea pe una din cele două bănci de piatră, aşezate pieziş, faţă în faţă, la mijlocul grădinii. Când se ridica să intre din nou în casă arunca restul de supă peste o viţă-de-vie care creştea pe zidul de lângă bancă. Era convinsă că supa o să facă viţa să crească mai repede şi mai viguroasă decât aceea a vecinului ei, domnul Blake.

— El nu-şi taie niciodată crengile la viţă, şi asta e o greşeală, pentru că toate viţele au nevoie să fie tăiate temeinic, altfel fructul va fi mic şi acru.

Domnişoara Pelham îi făcuse această confidenţă mamei lui Jem, într-o încercare spontană de a drege lucrurile cu noii săi locatari. Descoperise însă repede că Anne Kellaway nu era adepta confidenţelor.

În afară de momentele în care domnişoara Pelham îşi bea supa şi de vizitele făcute de două ori pe săptămână de un bărbat care grebla şi tăia crengile, curtea era în general pustie şi Jem intra acolo de câte ori putea, cu toate că nu vedea la ce folosea o asemenea grădină. Era un loc aspru, geometric, cu bănci incomode şi fără iarbă pe care să poţi sta întins. Nu era nici un pic de spaţiu în care să poţi cultiva legume şi nu era nici un pom fructifer, doar viţa-de-vie. Dintre toate lucrurile pe care

Jem dorea să le vadă în natură – sol fertil, vegetaţie abundentă, mustind de viaţă, o soliditate care se schimbă zilnic, sugerând în acelaşi timp permanenţă –, în grădina domnişoarei Pelham avea la dispoziţie doar diversele nuanţe de verde după care tânjea. De aceea se şi ducea acolo – să-şi desfete ochii cu culoarea care-i era cea mai dragă. Rămânea cât putea de mult, până când apărea domnişoara Pelham la fereastră şi-i făcea semn să iasă.

Acum i se alătură lui Maggie să privească grădina de la fereastră.

— E nostim s-o văd de sus. Eu n-am văzut-o niciodată decât de-acolo, zise ea, arătând spre zidul de cărămidă din fundul grădinii.

— Ce, tu te caţări peste el?

— Nu peste – n-am fost înăuntru. Mai trag doar cu ochiul din când în când pe deasupra zidului, să văd ce face ea. Nu că ar fi prea multe de văzut. Nu ca în unele grădini.

— Ce e casa aia din câmp, dincolo de zid?

Jem arăta spre o casă mare, de cărămidă, cu două caturi, încununată de trei turnuri cu vârful retezat, aşezată singură în mijlocul câmpului din spatele caselor de la Hercules Buildings. Perpendicular pe casă se desfăşura un grajd lung, cu o curte prăfoasă în faţă.

Maggie păru surprinsă.

— Acolo-i Hercules Hall. Nu ştiai? Acolo stă domnu' Astley, dânsu' şi soţia dânsului şi nişte nepoate de au grijă de ei. Soţia dânsului e invalidă acuma, da' cândva călărea cu el. Pe ea n-o prea văd. Domnu' Astley ţine acolo şi câţiva din caii de la circ – cei mai buni, cum ar fi calul lui alb şi roibul lui John Astley. Ăsta-i fiul lui. L-ai văzut călărind la Dorsetshire, nu?

— Aşa socot. Era o iapă castanie cea pe care-o călărea.

— El stă chiar la două case de voi, peste drum de alde Blake. Vezi? Aia-i grădina lui – aia cu iarbă şi nimic altceva.

Dinspre Hercules Hall răzbătea acum sunet de flaşnetă, iar Jem zări un bărbat rezemat de grajd, care învârtea manivela, dând drumul unui cântec popular. Maggie începu să cânte şi ea încetişor:

Într-o seară, când ieşeam de la piesă afară,
Mi-a ieşit în cale o blondă fecioară
Avea bujori în obraji şi gropiţă-n bărbie

Şi o găurice în care pe bietul Robin să-l ţie!

Bărbatul luă o notă falsă şi se întrerupse. Maggie chicoti.

— N-o să capete niciodată slujba – pentru domnul Astley tre’ să fii mai bun.

— Ce vrei să spui?

— Se duc acolo tot timpul oameni care-i fac demonstraţii, sperând c-o să-i angajeze. Rar se întâmplă s-o facă, da’ le dă şase penny fiin’că s-au străduit.

Omul cu flaşneta a luat cântecul de la început, iar Maggie fredona împreună cu el, cercetând cu privirea grădinile din jur.

— Mult mai bună priveliştea de-aici, decât din spate, declară ea.

După aceea, Jem nu-şi mai putea aminti dacă ceea ce-i atrăsese mai întâi atenţia fusese sunetul sau mişcarea. Sunetul fusese un „Aah” slab, care ajunsese totuşi până la fereastra lor. Mişcarea fusese străfulgerarea unui umăr gol, undeva în grădina familiei Blake.

Foarte aproape de casa familiei Blake se afla o grădină de zarzavaturi, bine orânduită, bine săpată, parţial cultivată, unde acum se afla o furcă înfiptă drept

în solul mănos, la capătul unui strat. Anne Kellaway urmărise toată săptămâna cum avansează lucrul la grădină, privind-o cu invidie pe femeia solidă, cu bonetă, din vecini cum sapă de două ori rândurile şi cum pune seminţele, aşa cum ar fi făcut şi ea, dacă s-ar fi aflat în Dorsetshire sau dacă ar fi avut un loc să cultive o grădină aici. Nici nu-i trecuse prin minte, când hotărâseră să se mute la Londra, că s-ar putea să nu aibă măcar un petic de pământ. Cu toate astea, ştia că n-avea rost să-i ceară domnişoarei Pelham, a cărei grădină era evident decorativă, iar nu funcţională; dar se simţea stângace şi nefolositoare, fără o grădină a ei pe care s-o sape primăvara.

Partea din spate a grădinii familiei Blake era neîngrijită şi plină de rugi de mure şi de urzici. Pe la mijlocul grădinii, între partea ordonată şi cea haotică, era instalat un mic pavilion de lemn, bun de stat în el când vremea era blândă. Uşile de sticlă erau deschise şi acolo, înăuntru, văzu Jem umărul gol şi apoi spinări, picioare şi fese dezgolite. Îngrozit, se luptă cu tentaţia de-a se trage înapoi de la fereastră, temându-se că asta i-ar indica lui Maggie că era acolo ceva ce el nu voia ca ea să vadă. Aşa că îşi desprinse privirea şi încercă să-i îndrepte atenţia în altă parte.

— Şi unde zici că e casa ta?

— Bastille Row? Peste câmp – uite-acolo, nu prea poţi s-o vezi de-aici, din pricina ăstuia, al domnişoarei Pelham. Şi, de fapt, ce copac e ăsta?

— Salcâm galben. Ai să-ţi dai seama mai uşor în mai, când înfloreşte.

Încercarea lui Jem de a-i distrage atenţia dădu totuşi greş, căci următorul „Aah” confirma că sunetul venea din acelaşi loc cu mişcarea. De data asta, Maggie îl auzi şi descoperi imediat sursa. Jem încercă, dar nu reuşi să-şi împiedice ochii să privească din nou spre pavilion. Maggie începu să chicotească.

— Măiculiţă, ce privelişte!

Atunci Jem chiar se trase înapoi, cu obrajii în flăcări.

— Tre’ să-l ajut pe taica, mormăi el, întorcându-se de la fereastră şi îndreptându-se către tatăl său, care continua să lucreze la piciorul de scaun şi nu-i auzise.

Maggie râse de jena lui. Mai rămase câteva clipe la fereastră, apoi se îndepărtă.

— Reprezentaţia s-a terminat.

Fata se îndreptă agale să-l privească pe tatăl lui Jem la strung, o structură masivă de lemn în care era fixat la înălţimea pieptului un picior de scaun pe jumătate cioplit. Un cordon de piele era răsucit în jurul piciorului, cu capetele legate de o pedală aflată la picioarele lui şi de o prăjină curbată deasupra capului. Când Thomas

Kellaway acţiona pedala, cordonul învârtea piciorul şi el răzuia bucăţi din lemn.

— Tu poţi să faci aşa? îl întrebă Maggie pe Jem, străduindu-se acum să-i alunge stânjeneala, cu toate că era tentată să-l mai zădărască puţin.

— Nu aşa bine ca taica, răspunse el, încă roşu la faţă. Fac şi eu, ca să exersez, şi dacă-s destul de bune, taica o să le folosească.

— Faci treabă bună, fiule, murmură Thomas Kellaway fără să-şi ridice privirea.

— Taic-al tău ce face? întrebă Jem.

Bărbaţii de la ei, din Piddletrenthide, făceau în general pâine, bere, cultivau orz, confecţionau încălţări sau lumânări, sau făceau făină.

Maggie pufni.

— Bani, dacă poate. De una, de alta. Ar trebui să mă duc la el acum. Oricum, mă doare capu’ de la mirosul ăsta. De la ce vine?

— Lac şi vopsea pentru scaune. Te obişnuieşti cu el.

— N-am de gând să mă obişnuiesc. Nu te deranja, găsesc singură drumu’ pân’ afară. Hai, la revedere.

— Pe curând.

— Să mai vii! strigă Maisie din cealaltă cameră, în timp ce Maggie tropăia pe scări în jos.

Anne Kellaway le boscorodi.

— Ce-o să creadă domnişoara Pelham de gălăgia asta? Jem, du-te şi ai grijă să nu facă zgomot până iese.

Şase

Ajungând la poarta din faţă, după ce petrecuse o zi plăcută în vizită la nişte prieteni din Chelsea, domnişoara Pelham zări talaşul pe care Maisie îl împrăştiase în faţa casei şi se încruntă. La început, Maisie arunca talaşul în grădina din faţă, pe gardul viu al domnişoarei Pelham, fasonat cu grijă, în formă de O. Domnişoara Pelham fusese nevoită s-o pună la punct în privinţa acestui delict. Şi bineînţeles că era mai bine că talaşul era pe stradă şi nu pe trepte. Dar cel mai bine ar fi fost dacă n-ar fi existat talaş deloc, pentru că n-ar fi fost nici un Kellaway care să-l facă. Domnişoara Pelham regretase adesea în săptămâna din urmă că fusese atât de aspră cu familia care ţinuse camerele ei cu chirie înaintea familiei Kellaway. Erau gălăgioşi noaptea şi copilul mic plângea tot timpul în ultima vreme, dar cel puţin nu lăsau pretutindeni urme de talaş. Şi mai ştia că la etaj era o sumedenie de lemn, căci urmărise cum era cărat prin holul ei. Pe lângă asta, mai erau şi mirosuri şi bufnituri pe care domnişoara Pelham nu le aprecia deloc.

Şi acum: cine-mi era puşlamaua asta cu păr întunecat, care ieşea în fugă din casă lăsând în urmă

dâre de talaş de pe tălpi? Avea exact genul de înfăţişare şireată care o făcea pe domnişoara Pelham să-şi strângă poşeta mai tare la piept. Pe urmă o recunoscu pe Maggie.

— Hei, fetiţo! strigă ea. Ce cauţi tu, de ieşi din casa mea? Ce-ai furat?

Înainte ca Maggie să apuce să răspundă, apărură două persoane: Jem răsări în spatele ei, iar uşa de la numărul 13 se deschise şi de-acolo ieşi domnul Blake. Domnişoara Pelham se trase înapoi. Domnul Blake se purtase întotdeauna civilizat cu ea – chiar acum o salută din cap –, cu toate astea, însă, prezenţa lui o neliniştea. Ochii lui cenuşii sticloşi o făceau întotdeauna să se gândească la o pasăre cu privirea aţintită asupra ei, gata să ciupească.

— Din câte ştiu, asta-i casa lu’ domnu’ Astley, nu a ‘mneavoastră, se obrăznici Maggie.

Domnişoara Pelham se întoarse spre Jem.

— Jem, ce caută fata asta aici? Sper că nu-i o prietenă de-a ta?

— Ea... ea a făcut o livrare.

Nici măcar în Piddle Valley Jem nu se pricepuse prea bine să mintă.

— Şi ce-a livrat? Peşte vechi de patru zile? Rufe care n-au văzut strop de leşie?

— Cuie, interveni Maggie. Io le-aduc regulat, nu, Jem? De-acu’ o să mă vedeţi mai des.

Fata păşi în lături de pe aleea din faţă a domnişoarei Pelham şi intră în grădină, unde înconjură micuţul gard viu în cercul lui fără rost, trecându-şi o mână peste vârfurile tufişului.

— Ieşi afară din grădina mea, fetiţo! strigă domnişoara Pelham. Jem, scoate-o de-acolo!

Maggie râse şi începu să alerge în jurul gardului viu, tot mai repede, apoi sări peste el, în mijloc, dansând în jurul tufei fasonate, boxându-l cu pumnii, în timp ce domnişoara Pelham striga: „Vai! Vai!”, de parcă fiecare lovitură o atingea pe ea.

Jem o urmărea pe Maggie cum dă cu pumnii în sfera înfrunzită, cum o ploaie de frunzuliţe cade la pământ şi se trezi zâmbind. Şi el fusese tentat să dea cu piciorul în tufa absurdă, atât de diferită de gardurile vii cu care era obişnuit. Gardurile vii din Dorsetshire erau făcute cu un scop, să ţină animalele la distanţă, pe câmpuri, departe de alei, şi erau din păducel cu ghimpi şi ilice, soc şi aluni şi cătină, întreţesute cu rugi de mure şi viţă şi clematite.

Un ciocănit în fereastra de la etaj îl readuse pe Jem înapoi de la Dorsetshire. Mama lui îl privea furioasă şi-i făcea lui Maggie semn să plece.

— Ăăă, Maggie, nu era vorba să-mi arăţi ceva? zise Jem. La tatăl tău... tatăl tău, nu? Taica voia să merg să... să mă înţeleg cu el la preţ.

— Aşa-i. Hai să mergem.

Maggie o ignoră pe domnişoara Pelham, care continua să ţipe şi încerca zadarnic s-o pocnească, şi îşi făcu loc prin cercul de gard viu, fără să se mai ostenească de data asta să sară peste el, lăsând în urmă o gaură de crengi rupte.

— Vai! strigă domnişoara Pelham pentru a zecea oară.

Ieşind în stradă s-o urmeze pe Maggie, Jem aruncă o privire către domnul Blake, care rămăsese nemişcat şi tăcut, cu braţele încrucişate la piept, cât se distrase Maggie cu gardul viu. Nu părea tulburat de gălăgie şi de spectacol. Ba chiar toţi uitaseră că se află acolo, altfel domnişoara Pelham n-ar fi strigat „Vai!” de zece ori şi Maggie n-ar fi maltratat tufişul. Îi urmărea cu privirea lui limpede. Nu era o privire ca aceea a tatălui lui Jem, care avea tendinţa să se oprească undeva, la mijloc. Nu, domnul Blake se uita la ei şi la trecătorii de pe stradă, la palatul Lambeth care se înălţa în depărtare şi la norii din spatele lui. Observa totul, fără să judece.

— ’nă ziua, domnule, i se adresă Jem.

— Salut, băiete, răspunse domnul Blake.

— Salut, domnu’ Blake! strigă Maggie din stradă, nevoind să fie mai prejos decât Jem. Ce mai face doamna ‘mneavoastră?

Strigătul ei o readuse la viaţă pe domnişoara Pelham, care se prăbuşise în sine, devenind conştientă de prezenţa domnului Blake.

— Dispari din ochii mei, fetiţo! strigă ea. Am să pun să te biciuiască! Jem, să n-o laşi să mai vină pe-aici. Şi condu-o până în capul străzii... N-am încredere în ea nici o secundă. Dacă nu suntem cu ochii pe ea, e în stare să ne fure poarta!

— Da, doamnă.

Jem îşi ridică sprâncenele în semn de scuză în direcţia domnului Blake, dar vecinul său deschisese deja poarta şi ieşise în stradă. Când Jem a ajuns-o pe Maggie, domnul Blake mergea în josul străzii, către fluviu.

— Uite ce ţanţoş merge, zise Maggie. Şi i-ai văzut culoarea din obraji? Şi părul, tot ciufulit? Ştim noi cu ce s-a îndeletnicit!

Jem n-ar fi zis că mersul domnului Blake era ţanţoş. Mai curând era acela al unui om cu piciorul plat, deşi nu era târşâit. Păşea ferm şi cu ţintă, ca şi când nu ieşise pur şi simplu la plimbare, ci avea o destinaţie în minte.

— Hai să ne luăm după el, propuse Maggie.

— Nu, dă-i pace.

Jem era el însuşi surprins de hotărârea lui. I-ar fi plăcut să-l urmărească pe domnul Blake până la destinaţia sa – dar nu aşa cum ar fi făcut-o Maggie, ca joc şi provocare, ci respectuos, de la distanţă.

Domnişoara Pelham şi Anne Kellaway continuau, de acolo de unde stăteau, să privească supărate către copii.

— Hai să mergem, zise Jem şi porni pe lângă Hercules Buildings, în direcţia opusă celei a domnului Blake.

Maggie tropăi după el.

— Chiar vii cu mine?

— Domnişoara Pelham mi-a spus să te conduc până în capul străzii.

— Şi tu ai de gând să faci ce vrea băţul ăla bătrân cu rochie?

Jem ridică din umeri.

— Ea e administratoarea casei. Tre’ s-o mulţumim.

— Păi, eu mă duc după taica. Vrei să vii cu mine?

Jem se gândi la mama lui neliniştită, la sora lui plină de speranţe, la tatăl său preocupat de muncă şi la domnişoara Pelham, care aştepta lângă scară să se năpustească asupra lui. Pe urmă se gândi la străzile pe care încă nu le cunoştea în Lambeth şi în Londra şi la faptul că va avea un ghid care să îl îndrume.

— Vin cu tine, spuse, aşteptând ca Maggie să-l ajungă din urmă şi să-şi potrivească pasul după al lui, aşa că acum mergeau alături.

Şapte

Dick Butterfield putea fi într-una din cele câteva cârciumi. Pe când majoritatea locuitorilor aveau câte un local favorit, lui îi plăcea să schimbe locul şi se asocia la mai multe cluburi sau grupuri în care persoane de aceeaşi orientare se întâlneau la o cârciumă anume să discute subiecte de interes comun. Aceste seri nu se deosebeau prea mult de altele, doar că berea era mai ieftină şi cântecele chiar mai deocheate. Dick Butterfield intra mereu în alte cluburi şi le abandona pe cele vechi, pe măsură ce i se schimbau preocupările. Pe moment, făcea parte dintr-un club de cutere (una dintre multele sale ocupaţii fusese aceea de barcagiu pe Tamisa, însă de multă vreme îşi pierduse barca), dintr-un club al scaunului, unde, pe rând, fiecare membru îi moraliza pe ceilalţi pe teme politice, aşezat pe scaunul din fruntea mesei; dintr-un club al loteriei, unde membrii pariau împreună pe sume mici, doar rareori câştigând atât cât să acopere plata băuturilor, şi unde Dick Butterfield îi încuraja în permanenţă pe membri să ridice miza; şi, conducând detaşat lista preferinţelor lui, dintr-un club al

punciului, unde în fiecare săptămână se testau alte şi alte amestecuri de rom.

Viaţa de club şi de cârciumă a lui Dick Butterfield era aşa de complicată, încât familia lui rareori ştia unde se afla el într-o seară anume. Obişnuia să bea pe o rază de un kilometru distanţă de casă, dar asta tot însemna zeci de cârciumi în care să-l cauţi. Maggie şi Jem cercetaseră deja la Calul şi Grăjdarul, la Coroana şi Perna, la Blazonul Canterbury şi la Leul Roşu, înainte să dea de el, instalat confortabil într-un ungher din cea mai gălăgioasă cârciumă dintre toate, Anghinarea, de pe Lower Marsh.

După ce a urmat-o pe Maggie în primele două, Jem a rămas s-o aştepte afară la celelalte. Nu mai intrase într-o cârciumă decât o singură dată de când sosiseră în Lambeth: la câteva zile după ce se instalaseră, domnul Astley a venit să vadă cum se descurcă şi i-a dus, pe Thomas Kellaway şi pe Jem, la Ananasul. Era un loc liniştit, realiza Jem acum, că putea face o comparaţie cu alte localuri din Lambeth, dar atunci fusese copleşit de vioiciunea băutorilor – mulţi dintre ei, oameni de la circ – şi de conversaţia zgomotoasă a lui Philip Astley.

Lambeth Marsh era o stradă comercială, plină de magazine şi standuri, de căruţe şi de lume care circula între Lambeth şi Blackfriars Bridge, spre centru. Uşile de la Anghinarea erau deschise şi larma se revărsa în

stradă, făcându-l pe Jem să şovăie, în vreme ce Maggie îşi croia drum printre bărbaţii care stăteau rezemaţi în prag, şi să se întrebe de ce o urma.

Însă ştia de ce: Maggie era prima persoană din Lambeth care-l băgase în seamă, şi el chiar avea nevoie de un prieten. Majoritatea băieţilor de vârsta lui Jem erau deja calfe sau lucrători; văzuse în preajmă şi copii mai mici, însă nu reuşise până acum să intre în vorbă cu nici unul dintre ei. În primul rând, îi era greu să-i înţeleagă: pentru el, accentele londoneze, ca şi multele accente regionale care se întâlneau în capitală, erau adesea de neînţeles.

Copiii din Lambeth erau deosebiţi şi în alte privinţe – erau mai vigilenţi şi mai bănuitori. Îi aminteau de pisicile care se strecoară în casă, lângă foc, ştiind că abia de sunt tolerate, mulţumite să se afle înăuntru, dar cu urechile ciulite şi ochii mijiţi, pândind piciorul care o să le gonească înapoi, afară. Copiii erau adesea obraznici cu adulţii, aşa cum fusese Maggie cu domnişoara Pelham, şi scăpau nepedepsiţi, ceea ce lui nu i s-ar fi întâmplat în satul de unde venea. Îşi băteau joc şi aruncau cu pietre în oamenii care nu le plăceau, furau alimente din cărucioare şi coşuri, fredonau cântece deşucheate; strigau, provocau, întărâtau. Doar rareori văzuse copii din Lambeth care să facă ceva la care îşi putea imagina

că ar putea participa şi el: vâslind cu o barcă pe fluviu; cântând în timp ce se revărsau de la şcoala de caritate de pe Lambeth Green; alergând după un câine care fugise cu pălăria cuiva.

Aşa că, atunci când Maggie i-a făcut semn din uşa de la Anghinarea, a urmat-o înăuntru, înfruntând vitejeşte larma îngrozitoare şi fumul gros al lămpilor. Voia să participe şi el la această viaţă nouă din Lambeth, nu doar s-o privească de la o fereastră sau din poartă sau de peste un zid de grădină.

Cu toate că era doar după-amiază, cârciuma gemea de lume. Şi, deşi era o gălăgie de nedescris, după o vreme urechile lui au început să desluşească firul unui cântec, necunoscut, dar evident un cântec. Maggie a străbătut zidul de trupuri până la ungherul unde stătea tatăl ei.

Dick Butterfield era un bărbat scund, la care totul era cafeniu – ochii, părul sârmos, nuanţa pielii, hainele. Un păienjeniş de riduri i se întindea de la colţurile exterioare ale ochilor, peste frunte, formând şanţuri adânci deasupra sprâncenelor. În ciuda ridurilor, avea un aer tineresc şi energic. Azi pur şi simplu bea, fără să participe la vreun club. Îşi trăsese fiica pe genunchi şi, când Jem a ajuns în cele din urmă la ei, cânta împreună cu ceilalţi muşterii:

Şi pentru care o să ajungă în
Iad, de bună seamă,
Că mă face s-o fut când clopote
la biserică ne cheamă!

La ultimul vers, se înălţă un strigăt asurzitor, care-l făcu pe Jem să-şi astupe urechile. Maggie se alăturase şi ea strigătului colectiv şi îi zâmbea larg lui Jem, care roşi, cu ochii ţintă la propriile picioare. Multe cântece se fredonaseră la Cinci Tălăngi, în Piddletrenthide, dar nici unul ca acesta.

După marea strigare, cârciuma era acum mai domolită, aşa cum un tunet care trosneşte direct deasupra capului domoleşte o furtună.

— Şi ce-ai făcut tu azi, Mags? o întrebă Dick Butterfield pe fiică-sa în relativa linişte care se lăsase.

— De una, de alta. Am fost acasă la el, arătă ea către Jem – el e Jem, taică – şi m-am uitat la taică-su cum face scaune. Tocmai au sosit din Dorsetshire şi stau la domnişoara Pelham, în Hercules Buildings, sunt vecini cu domnu’ Blake.

— Domnişoara Pelham, zici? chicoti Dick Butterfield. Bucuros să te cunosc, Jem. Şezi şi odihneşte-ţi cataligele.

Făcu semn către cealaltă latură a mesei. Însă acolo nu era nici un scaun sau vreo bancă. Jem privi în jur: toate scaunele la vedere erau ocupate. Dick şi Maggie Butterfield îl urmăreau cu expresii identice, aşteptând să vadă ce-o să facă. Jem se gândi să se aşeze în genunchi la masă, însă ştia că asta n-avea să-i aducă aprobarea celor doi. Trebuia să caute prin cârciumă după un scaun gol. Asta se aştepta de la el, un mic examen al valorii lui – primul examen adevărat din noua sa viaţă londoneză.

Să dibuieşti un scaun gol într-o cârciumă aglomerată poate fi o dovadă de isteţime, dar Jem nu reuşea să găsească. Încercă să ceară un scaun, dar cei de la masa respectivă nu-l băgau în seamă. Apoi vru să ia unul de care un bărbat îşi sprijinea picioarele şi fu pocnit. Îi ceru unei barmaniţe, care se strâmbă la el. Făcându-şi loc prin furnicarul de trupuri, Jem se întreba cum se face că atâţia oameni puteau să bea la ora asta în loc să muncească. În Piddle Valley puţini erau cei care se duceau la Cinci Tălăngi sau la Coroana sau la Hanul Nou înainte de lăsarea serii.

În cele din urmă, se întoarse la masă cu mâna goală. Un scaun liber se afla acum pe locul pe care-l indicase Dick Butterfield, care-i zâmbea lui Jem împreună cu Maggie.

— Ţăran, bombăni un tânăr aşezat lângă ei, care urmărise toată întâmplarea, inclusiv strâmbăturile barmaniţei.

— Ţine-ţi fleanca, Charlie, replică Maggie.

Jem ghici pe dată că era fratele ei.

Charlie Butterfield era ca tatăl său, doar că-i lipseau ridurile şi farmecul; mai arătos într-un fel grosolan, cu păr blond, murdar şi gropiţă în bărbie, dar şi cu o cicatrice care-i traversa sprânceana şi-i dădea o înfăţişare aspră. Se purta cu sora lui cu câtă cruzime putea, fără să fie pedepsit, sucindu-i braţele, până în ziua în care Maggie a fost destul de mare ca să-l pocnească acolo unde era garantat că doare. Încă mai căuta modalităţi de a se lega de ea – lovind în picioarele scaunului de sub ea, vărsând solniţa pe mâncarea ei, furându-i păturile noaptea. Jem nu ştia nimic din toate astea, dar simţea ceva la Charlie care-l făcea să-i evite privirea, aşa cum faci cu un câine care mârâie.

Dick Butterfield zvârli o monedă pe masă.

— Charlie, adu o băutură pentru Jem, ordonă el.

— Eu nu-s..., scuipă Charlie în acelaşi timp în care Jem începu cu:

— Eu nu...

Amândoi tăcură, văzând expresia neclintită de pe chipul lui Dick Butterfield. Şi aşa, Charlie îi aduse lui Jem

o cană de bere pe care el n-o voia – ieftină şi apoasă, pe care bărbaţii de-acasă, de la Cinci Tălăngi, ar fi preferat s-o verse pe podea, decât s-o bea.

Dick Butterfield se aşează din nou.

— Acu' hai, ce-ai să-mi povesteşti, Mags? Care-i scandalul de azi în bătrânul Lambeth?

— Am văzut noi ceva în grădina domnului Blake, nu, Jem? În pavilionul lor, cu toate uşile deschise.

Maggie îi aruncă o privire luşă lui Jem. Băiatul se făcu iar roşu şi ridică din umeri.

— Bravo, fata mea, zise Dick Butterfield. Uite-aşa se strecoară ea pe ici, pe colo şi află ce şi cum.

Charlie se aplecă în faţă.

— Şi ce-aţi văzut?

Maggie se aplecă şi ea în faţă.

— L-am văzut pe el şi pe nevastă-sa cum o făceau!

Charlie chicoti, dar Dick Butterfield nu se arătă impresionat.

— Ce, i-aţi văzut în rut, asta-i tot? Păi, asta poţi să vezi în fiecare zi când te uiţi pe vreo alee. Ieşi afară şi-ai să vezi aşa ceva acum, după colţ. Ia zi, Jem? Mi-nchipui că ai văzut şi tu din astea la tine, în Dorsetshire, nu, băiete?

Jem rămase cu ochii aţintiţi la berea lui. O muscă se zbătea la suprafaţă, luptându-se să nu se înece.

— Da, destul, îngăimă el.

Fireşte că mai văzuse aşa ceva. Nu doar la animalele printre care trăia – câini, pisici, oi, cai, vaci, capre, iepuri, păsări de curte, fazani –, dar şi la oameni, ascunşi la adăpostul pădurii sau rezemaţi de garduri vii sau chiar în mijlocul fâneţelor, când credeau că n-o să treacă nimeni prin preajmă. Îi văzuse pe vecinii lui făcând-o într-un hambar şi pe Sam cu drăguţa lui în alunişul de la Nettlecombe Tout. Văzuse destul cât să nu mai fie surprins, dar tot se simţea jenat. Nu că ar fi fost mare lucru de văzut – doar haine şi o mişcare ritmică, uneori fesele palide ale unui bărbat pistonând în sus şi în jos sau nişte sâni tresăltând. Ceea ce-l făcea pe Jem să privească în altă parte, cu obrajii în flăcări, era că vedea lucrurile astea când nu se aştepta, că dădea buzna în intimitatea celor care se credeau singuri. Cam acelaşi lucru simţea şi în rarele ocazii când îşi auzea părinţii certându-se, ca atunci când mama lui îi ceruse tatălui său să taie părul din fundul grădinii, cel din care căzuse Tommy, şi Thomas Kellaway refuzase. Mai târziu, Anne Kellaway pusese mâna pe topor şi-l tăiase ea însăşi.

Jem îşi cufundă degetul în bere şi lăsă musca să se caţăre pe el şi să se salveze. Charlie urmări acţiunea mirat şi dezgustat; Dick Butterfield doar zâmbi şi privi în

jur la ceilalţi muşterii, ca şi când ar fi căutat un alt interlocutor.

— Da’ nu e doar aia, c-o făceau, insistă Maggie. Erau... îşi... îşi scoseseră toate hainele, nu-i aşa, Jem? Puteam să vedem tot, parcă erau Adam şi Eva.

Dick Butterfield îşi cântări fiica din ochi, cu aceeaşi privire cu care-l urmărise pe Jem când acesta se străduise să găsească un scaun. Cu tot aerul lui afabil – tolănit în scaun, tratând lumea cu băutură, zâmbind şi salutând din cap –, omul avea pretenţii mari de la cei cu care era.

— Şi ştii ce făceau în timp ce-o făceau?

— Ce, Mags?

Maggie se gândi rapid la cel mai trăsnit lucru pe care-l puteau face doi oameni în timp ce se împerecheau.

— Îşi citeau unu’ altuia!

Charlie chicoti.

— Ce, ziarul?

— Eu nu asta am..., începu Jem.

— Dintr-o carte, îl întrerupse Maggie, acoperind cu vocea ei larma cârciumii. Versuri, cred, adăugă ea, ştiind că amănuntele fac întotdeauna o poveste mai credibilă.

— Versuri, zici? repetă Dick Butterfield, sorbind din bere. Probabil din *Paradisul pierdut*, de vreme ce se jucau de-a Adam şi Eva la ei în grădină.

Dick Butterfield avusese cândva un exemplar din acel poem, amestecat într-un vraf de cărţi pe care pusese mâna, încercând să le vândă, şi citise fragmente din el. Nimeni nu se aştepta ca Dick Butterfield să ştie să citească aşa de bine, însă îl învăţase tatăl său, socotind că cel mai bine e să fii la fel de cunoscător ca aceia pe care-i tragi pe sfoară.

— Da, ăla e, *Para din pom pierdut*, aprobă Maggie. Ştiu că am auzit cuvintele astea.

Jem tresări, nevenindu-i să-şi creadă urechilor.

— Ai zis „para din pom”?

Dick o săgetă cu privirea.

— *Paradisul pierdut*, Mags. Fii atentă la cuvinte. Ia, staţi aşa.

Închise ochii, meditä o clipă, apoi recită:

Le stă în faţă lumea – să-şi aleagă
Un loc pentru odihnă-n ea, având
Drept călăuză însăşi Providenţa.
Şi mână-n mână ei, cu paşi înceţi,
Nesiguri paşi, trecură prin Eden,

Pe calea lor sihastră apucând[1].

Cei din preajmă se holbau la el; asemenea cuvinte nu se auzeau în mod obişnuit în cârciumă.

— Ce zici, taică, acolo? întrebă Maggie.

— Atâta mai ţin minte din *Paradisul pierdut* – chiar ultimele versuri, când Adam şi Eva pleacă din Rai. M-a făcut să-mi fie milă de ei.

— Io n-am auzit nimic să semene cu asta de la alde Blake, spuse Jem, apoi simţi cum Maggie îl pocneşte zdravăn cu piciorul pe sub masă.

— A fost după ce nu te-ai mai uitat tu, insistă fata.

Jem deschise gura s-o contrazică, apoi tăcu. Evident, celor din familia Butterfield le plăcea să-şi înflorească povestirile; de fapt, ceea ce voiau erau chiar înfloriturile, pe care le transmiteau repede mai departe, încă şi mai umflate, până când toată cârciuma avea să vorbească despre soţii Blake şi cum se jucau ei de-a Adam şi Eva în grădina lor, chiar dacă asta nu era deloc ceea ce văzuse Jem. Cine era el să le strice distracţia – deşi Jem se gândea la ochii vioi ai domnului Blake, la salutul lui de om sigur pe el şi mersul aşijderea şi regreta că ei

[1] John Milton, *Paradisul pierdut*, trad. Aurel Covaci, Ed. Minerva, Bucureşti, 1972, p. 454 (n.r.).

răspândeau asemenea bârfe despre el. Jem prefera să spună adevărul.

— Cu ce se ocupă domnu' Blake? întrebă el, încercând să schimbe subiectul discuţiei de la ceea ce văzuseră în grădină.

— Adică, în afară de faptul că-şi răstoarnă nevasta în grădină? chicoti Dick Butterfield. E tipograf şi gravor. I-ai văzut maşina de imprimat prin fereastra lui din faţă, nu?

— Maşina aia cu manetă ca o stea?

Jem trăsese într-adevăr cu ochiul la dispozitivul de lemn, care era chiar mai mare şi mai voluminos decât strungul tatălui său, şi se întrebase la ce foloseşte.

— Aia. Din când în când ai să-l vezi folosind-o, pe el şi pe nevastă-sa. Tipăreşte cărţi şi alte asemenea pe ea. Foi volante, ilustraţii, chestii d-astea. Da' nu ştiu dacă poa' să trăiască din asta. Am văzut ceva din ele când m-am dus să-ncerc să-i vând nişte aramă pentru plăcile lui când s-a mutat aici de dincolo de fluviu, acu' un an sau doi, zise Dick Butterfield, clătinând din cap. Ciudăţenii mari. Flăcări multe şi oameni goi puşcă, cu ochi mari şi guri căscate a strigăt.

— Vrei să zici, aşa, ca în Iad, taică? sugeră Maggie.

— Poate. Oricum, nu pe gustul meu. Mie, unul, îmi place o poză veselă. Nu cred să i le cumpere mulţi. Probabil câştigă mai mult din gravuri pentru alţii.

— A cumpărat aramă?

— Nu. Am ştiut de cum am vorbit cu el că nu-i tipul care să cumpere aşa, dintr-un capriciu. E un om care ştie ce vrea, domnul Blake. De se duce şi-şi alege singur arama şi hârtia, cu multă grijă.

Dick Butterfield rostea cuvintele fără ranchiună; el chiar îi respecta pe aceia care, evident, nu se lăsau îmbrobodiţi de vicleşugurile lui.

— Noi l-am văzut purtând aia, *bonnet rouge*, săptămâna trecută, nu, Jem? zise Maggie. Tare caraghios mai era cu ea.

— E un bărbat mai curajos ca mulţi alţii, declară Dick Butterfield. Nu-s mulţi în Londra care să-i sprijine aşa, pe faţă, pe franţuji, chit că trăncănesc ei prin cârciumi. P.M.-ul nu prea înghite chestia asta, şi nici regele.

— Cine-i P.M.-ul? se interesă Jem.

Charlie Butterfield pufni.

— Prim-ministrul, flăcăule. Domnu’ Pitt, adăugă Dick Butterfield puţin mai apăsat, în eventualitatea că băiatul din Dorset nu ştia nici măcar atâta lucru.

Jem lăsă capul în jos şi-şi aţinti iar privirea în cana cu bere. Maggie îl urmări peste masă cum se frământă şi-şi dori să nu-l fi adus să-l cunoască pe tatăl ei. El nu pricepea ce voia Dick Butterfield de la lume, felul de conversaţie iute şi isteaţă care se aştepta de la aceia

cărora li se îngăduia să stea alături de el pe scaunul pe care-l păstra ţintuit cu piciorul sub masă. Dick Butterfield voia să fie informat şi distrat în acelaşi timp. Era tot timpul în căutarea altui mijloc de a face bani – îşi câştiga existenţa din mici învârteli, planuri inspirate de sporovăiala din cârciumă – şi voia să se distreze făcând bani. La urma urmei, viaţa era grea şi ce putea s-o facă mai uşoară, dacă nu o porţie de râs şi o mică afacere care să-i bage bani în buzunar?

Dick Butterfield îşi dădea seama când cineva se pierdea. Nu-i purta pică lui Jem – inocenţa băiatului îi trezea mai curând duioşie şi-l făcea să se enerveze pe propriii lui copii, care se muiaseră. O împinse brusc pe Maggie de pe genunchiul său şi fata căzu pe podea, de unde îl privea cu un aer jignit.

— Doamne, copilă, începi să atârni prea greu, rosti Dick, scuturându-şi genunchiul în sus şi în jos. Mi-a amorţit piciorul din cauza ta. Acuma, că începi să cântăreşti cât o doamnă, o să ai nevoie de un scaun numai al tău.

— Da’ n-o să-i dea nimeni, şi nu vorbesc numai de scaun, rânji Charlie. Văcuţă cu piepţi de pui.

— Daţi-i pace, spuse Jem.

Cei trei Butterfield îl priviră cu uimire, Dick şi Charlie sprijiniţi cu coatele de masă, Maggie, de pe podea, între

ei. Pe urmă Charlie se repezi peste masă la Jem şi Dick Butterfield întinse mâna să-l oprească.

— Dă-i lui Maggie scaunul tău şi ia-ţi altul, ordonă el.

Charlie îl fulgeră cu privirea pe Jem, dar se ridică, lăsând scaunul să cadă pe spate, şi se retrase. Jem nu cuteza să se întoarcă şi să-l privească, rămânând cu ochii aţintiţi asupra mesei. Luă o înghiţitură de bere. O apărase pe Maggie din reflex, aşa cum ar fi apărat-o pe sora lui.

Maggie se ridică şi îndreptă scaunul lui Charlie, pe urmă se aşeză pe el, cu un aer întunecat. Îi şopti un „Mulţam” lui Jem, dar tonul ei nu era prea recunoscător.

— Vasăzică, Jem, taică-tu e cârpaci de scaune, nu? zise Dick Butterfield, deschizând conversaţia despre afaceri, întrucât părea improbabil ca Jem să-i mai poată distra.

— Nu chiar cârpaci, domnule, răspunse Jem. El nu umblă din oraş în oraş şi face scaune ca lumea, nu din alea rahitice de care fac cârpacii.

— Sigur că da, băiete, de bună seamă. Şi de unde-şi procură lemnul?

— De la una din fabricile de cherestea de lângă Westminster Bridge.

— A cui fabrică? Pun pariu că eu pot să-i fac rost de lemn mai ieftin.

— A domnului Harris. Domnu’ Astley i l-a recomandat pe taica.

Dick Butterfield se încruntă la auzul numelui lui Philip Astley. Tatăl lui Maggie putea negocia afaceri bune mai peste tot, dar nu acolo unde domnul Astley se introdusese înaintea lui. El şi proprietarul lui se ţineau la o distanţă apreciablă unul de altul, deşi exista un fel de respect ranchiunos între ei. Dacă Dick Butterfield ar fi fost un proprietar de circ înstărit sau Philip Astley un pungaş mărunt, ar fi semănat mult unul cu altul.

— Bine, dacă aflu de ceva lemn mai ieftin, am să te informez. Bazează-te pe mine, flăcăule, adăugă el, ca şi când Jem ar fi fost acela care-i ceruse sfatul. Am să văd ce pot să fac. O să vin pe la voi într-o zi, să schimb două vorbe cu taică-tu. Sunt întotdeauna bucuros să-i ajut pe noii vecini. Hai, probabil că eşti aşteptat acasă, nu? S-or întreba de ce întârzii.

Jem dădu din cap şi se ridică de pe scaun.

— Mulţam de bere, domnule.

— Cu plăcere, flăcăule.

Dick Butterfield îşi încolăci piciorul pe scaunul lui Jem şi-l trase înapoi sub masă. Maggie apucă berea lui Jem, băută doar pe jumătate, şi trase un gât zdravăn.

— Pa, zise ea.

— Pe curând.

În drum spre ieşire, Jem trecu pe lângă Charlie, care stătea în picioare, într-un grup de alţi tineri. Charlie îl fulgeră cu privirea şi îşi împinse unul dintre prieteni, ca să se izbească de Jem. Tinerii izbucniră în râs şi Jem ieşi în grabă, bucuros să scape de familia Butterfield. Bănuia totuşi că avea s-o revadă pe Maggie, cu toate că, de data asta, ea nu-i spusese „Ne mai vedem”. Deşi nu-i plăceau fratele şi tatăl ei, voia s-o revadă.

Fata îi amintea de murele de septembrie, care arătau coapte, dar puteau la fel de bine să fie acre, ca şi dulci, când le mâncai. Jem nu putea rezista unei astfel de tentaţii.

Aprilie 1792

II.

Unu

Anne Kellaway simţea uneori că avea un cordon legat la un capăt de încheietura mâinii şi la celălalt de fereastra din camera din faţă. Curăţa cartofi, spăla rufe sau strângea cenuşa din sobă şi se trezea, în momentul cel mai nepotrivit – cu mâinile mânjite de pământ, cu cearşafurile stoarse pe jumătate sau cu cenuşa plutind prin aer –, trasă spre fereastră, să privească afară. Adesea nu era nimic neobişnuit de văzut, dar uneori era

răsplătită cu ceva interesant: o femeie purtând o pălărie împodobită cu pene de păun, un bărbat strângând la piept un ananas ca pe un prunc nou-născut, un băiat cărând un dafin scos din rădăcină, cu frunzele fasonate în formă de porumbel. Maisie sau Jem i-ar fi strigat şi pe ceilalţi să vină să vadă asemenea privelişti neobişnuite, dar Anne Kellaway prefera să păstreze pentru sine astfel de mici momente de încântare.

Azi nu erau nici cartofi, nici cenuşă, nici rufe care s-o ţină departe de fereastră: era Lunea Paştelui şi ea trebuia să se odihnească. Maisie şi Jem strângeau după masa de prânz, lăsând-o pe Anne Kellaway să privească de sus la mulţimea care se perinda pe lângă Hercules Buildings, multe dintre femei fiind gătite cu rochii şi bonete noi de Paşte. Nu mai văzuse niciodată atâta culoare, atâta stofă strălucitoare, asemenea croieli îndrăzneţe şi podoabe surprinzătoare la pălării. Erau obişnuitele zarnacadele şi primule pe care le puteai vedea pe pălării în faţa bisericii din Piddletrenthide, dar mai erau şi pene exotice, buchete de panglici multicolore, chiar şi fructe. Ea însăşi n-ar fi purtat niciodată o lămâie pe bonetă, însă aproape că o admira pe trecătoarea care purta aşa ceva. Prefera ceva mai simplu şi mai tradiţional: o împletitură de margarete sau un bucheţel de violete, poate o singură panglică, aşa

cum era aceea albastră ca cerul pe care tocmai o văzuse atârnând pe spatele unei fete, până aproape de genunchi. Anne Kellaway ar fi fost încântată s-o poarte pe aceea, dar n-ar fi vrut să fie chiar atât de lungă. Femeile din Londra păreau să împingă lungimea unei panglici sau înclinaţia unei pălării ceva mai mult decât ar fi îndrăznit s-o facă Anne Kellaway.

Prin forfota străzii mergea un bărbat purtând o tavă cu cruci albe pe cap şi strigând:

— Turtiţe de Paşte cu stafide[2]! Patru la un penny, ieftin pentru Paşte, turtiţe cu stafide! Cumpăraţi acum, ultima zi până la anul!

Se opri în faţa casei, chiar sub fereastra lui Anne Kellaway, găsind un client. Din direcţia opusă venea domnişoara Pelham, cu o bonetă gătită cu panglicuţe galbene. Anne Kellaway pufni, străduindu-se să-şi înăbuşe râsul.

— Ce vezi, mamă? întrebă Maisie, ridicându-şi privirea de la masa pe care o ştergea.

— Nimic. Doar pe domnişoara Pelham cu o pălărie caraghioasă.

— Ia să văz şi io.

---

[2] Produs tradiţional de Paşte, ornat cu glazură de zahăr în formă de cruce (n.t.).

Maisie veni la fereastră, privi în jos şi începu să chicotească.

— Arată de parcă i-ar fi aruncat cineva un snop de paie în cap!

— Taci, Maisie, că te-aude, răspunse Anne Kellaway, însă nu prea aspru.

În timp ce priveau, îşi făcu apariţia un cal cenuşiu, trăgând la trap un vehicul ciudat, pe două roţi şi risipind purtătoarele de bonete şi potenţialii cumpărători de turtă dulce în stânga şi în dreapta drumului. Cabrioleta avea roţi mari şi dimensiuni ciudate, pentru că, deşi era scurtă şi îngustă, avea un acoperiş înalt; pe o latură avea un afiş vertical, lung, care anunţa cu litere negre: „SALONUL REGAL ŞI NOUL AMFITEATRU ASTLEY îşi anunţă cu mândrie NOUA STAGIUNE, care începe ASTĂ-SEARĂ! Acrobaţii care stârnesc emoţie şi senzaţie! Uşile se deschid la 5:30 p.m., spectacolul începe fix la 6:30 p.m.”

Anne şi Maisie Kellaway rămaseră cu gura căscată când cabrioleta opri în faţa casei lor şi un băiat sări jos şi-i spuse ceva domnişoarei Pelham, care se încruntă şi arătă în sus, spre fereastra familiei Kellaway. Anne Kellaway se trase înapoi, dar nu fu destul de iute ca s-o îndepărteze şi pe Maisie.

— Stai, mamă, face semn spre noi! zise Maisie, trăgând-o înapoi pe Anne Kellaway. Uite!

Domnişoara Pelham continua să se încrunte, aşa cum făcea întotdeauna când o deranja ceva care avea legătură cu familia Kellaway, dar într-adevăr făcea semne spre ele.

— Mă duc io jos, declară Maisie, luând-o spre uşă.

— Ba nu te duci, îşi opri Anne Kellaway fiica, cu un ton ferm şi o mână pe umărul ei. Jem, mergi de vezi ce vor.

Jem abandonă oala pe care o freca şi o luă la fugă pe scări, în jos. Maisie şi Anne îl urmăriră de la fereastră cum schimbă câteva cuvinte cu băiatul, care îi dădu apoi ceva alb. Jem rămase holbându-se la acel ceva pe care-l primise, în timp ce băiatul sări înapoi în cabrioletă şi vizitiul atinse uşor gâtul calului cu biciul şi o porni în viteză pe lângă Hercules Buildings, către Westminster Bridge Road.

Jem se întoarse peste o clipă, cu o expresie nedumerită.

— Ce-i, Jem? întrebă Maisie. Hei, ce-ai primit?

Jem privi la nişte hârtii pe care le ţinea în mână.

— Patru bilete la spectacolul de diseară al domnului Astley, cu complimentele sale.

Thomas Kellaway îşi ridică privirea de la bucata de fag pe care o cioplea.

— Nu mergem, declară Anne Kellaway. Nu ne permitem.

— Nu, nu, nu trebuie să plătim. El ne-a dăruit biletele.

— N-avem nevoie de pomana lui. Am putea să ne cumpărăm singuri biletele, dacă am vrea.

— Dar tocmai ziceai..., începu Maisie.

— Nu mergem.

Anne Kellaway se simţea ca un şoarece alergat de o pisică dintr-o parte în alta a camerei.

Jem şi Maisie se uitară spre tatăl lor. Thomas Kellaway îi privea pe toţi, însă nu spuse nimic. Îşi iubea soţia şi voia ca şi ea să-l iubească. N-ar fi vrut să facă ceva împotriva voinţei ei.

— Jem, ai terminat oala aia? întrebă Anne Kellaway. Când termini, putem să mergem să ne facem plimbarea.

Femeia se îndreptă spre fereastră, cu mâinile tremurându-i.

Maisie şi Jem s-au uitat iute unul către celălalt. Jem se întoarse la oală.

Doi

În cele două săptămâni de când se aflau în Lambeth, cei patru Kellaway nu se îndepărtaseră prea mult de străzile din jurul casei. N-aveau de ce – toate magazinele şi standurile de care aveau nevoie se aflau pe Lambeth Terrace, lângă Lambeth Green, pe Westminster Bridge Road sau pe Lower Marsh. Jem fusese cu tatăl său la

fabricile de cherestea de la fluviu, lângă Westminster Bridge; Maisie se dusese cu mama ei pe câmpul de la St George, să vadă dacă îşi pot întinde acolo hainele la uscat. Când Jem le-a propus ca în Lunea Paştelui să meargă la plimbare peste Westminster Bridge, ca să vadă Westminster Abbey, toţi s-au arătat doritori. Erau obişnuiţi să meargă mult pe jos în Piddle Valley şi li se părea ciudat să fie mai puţin activi în Lambeth.

Au pornit la ora unu, când alţii erau la masă ori dormeau sau se aflau la cârciumă.

— Şi cum mergem? îl întrebă Maisie pe Jem, ştiind că e mai bine decât să-i întrebe direct pe părinţi.

Anne Kellaway se ţinea strâns de braţul soţului ei, de parcă urma să fie luată pe sus de un vânt puternic. Thomas Kellaway zâmbea ca de obicei şi privea pierdut în jur, arătând ca un prostănac gata să meargă oriunde vor ceilalţi.

— Haideţi s-o luăm pe o scurtătură până la fluviu şi să mergem pe ea până la pod, spuse Jem, ştiind că-i revenea sarcina să-i conducă, pentru că el era singurul Kellaway care începuse să cunoască străzile.

— Sper că nu e scurtătura de care vorbea fata aia? se interesă Anne Kellaway. Nu vreau să merg printr-un loc căruia îi zice Aleea Gât-Tăiat.

— Nu aia, mama, minţi Jem, socotind că o să-i trebuiască ceva timp să-şi dea seama că era vorba chiar de Aleea Gât-Tăiat.

Jem o descoperise curând după ce Maggie le povestise despre ea. Ştia că familiei sale avea să-i placă aleea, pentru că trecea prin câmpuri pustii; dacă te întorceai cu spatele la case şi nu priveai prea departe spre palatul Lambeth sau spre depozitele de lângă fluviu, aproape că puteai să ai senzaţia că eşti la ţară. Într-o zi, Jem avea să descopere direcţia în care să meargă ca să ajungă chiar la ţară. Poate că ştia şi Maggie drumul.

Deocamdată, îşi conduse familia pe lângă Carlisle House, un conac din apropiere, spre zona de case Royal Row şi, de-a lungul lui, spre Aleea Gât-Tăiat. Era foarte linişte aici, nici ţipenie pe alee; şi, fiind sărbătoare, puţini erau cei care lucrau afară, în grădinile de legume care împânzeau câmpul. Jem era şi el bucuros că era senin şi soare. Foarte des, în Lambeth cerul nu era albastru, chiar şi în zilele cu soare, ci întunecat şi galben de fum, de la focul făcut cu cărbune şi de la fabricile de bere, de oţet, de textile şi săpun care răsăriseră de-a lungul fluviului. Dar de ieri, fabricile erau închise şi, pentru că era cald, mulţi nu făcuseră focul în casă. Jem îşi lăsă privirea să se scalde în adevăratul albastru intens al cerului, pe care-l cunoştea bine din Dorsetshire, împletit cu verdele viu al

ierbii şi al tufişurilor de la marginea drumului, şi se trezi zâmbind la vederea acestor culori care erau atât de fireşti şi, cu toate astea, chemau mai tare decât orice panglici sau haine londoneze. Începu să meargă mai încet, în pas de plimbare, şi nu cu pasul iute şi nervos pe care-l adoptase de când venise în Lambeth. Maisie se opri să culeagă câteva primule pentru un bucheţel. Până şi Anne Kellaway încetă să se mai agaţe de soţul ei, legănându-şi braţele. Thomas Kellaway începu să fluiere *Departe, peste dealuri*[3], un cântec pe care-l fredona adesea în timp ce lucra.

Prea curând, aleea o lua brusc la dreapta, prelingându-se pe lângă marginile grădinilor care înconjurau palatul Lambeth. Odată ajunşi la fluviu, scurta lor idilă luă sfârşit. În faţa lor se ridicau nişte depozite dărăpănate, flancate de şiruri de cocioabe aparţinând muncitorilor. Depozitele erau închise azi, ceea ce nu făcea decât să le sporească aerul ameninţător; în mod normal, forfota unei zile de lucru le făcea să pară mai primitoare. Anne Kellaway se agăţă iar de braţul soţului ei.

E drept că Jem şi Thomas Kellaway coborâseră până la Tamisa să cumpere lemn şi să-l dea la tăiat la fabrici de cherestea, dar partea feminină a familiei Kellaway nu

[3] *Over the hills and far away*, cântec popular britanic (n.r.).

văzuse fluviul decât în treacăt, atunci când sosiseră la Amfiteatrul lui Astley, şi nu pricepuseră prea mare brânză din el. Acum aleseseră, din nepricepere, un moment neimpresionant pentru a privi bine, pentru prima oară, la marele fluviu care străbătea Londra. Mareea se retrăsese, reducând apa la o panglică subţire şi tulbure, care curgea printr-un canal lat şi uniform de nămol cenuşiu, care-i amintea lui Anne Kellaway de un pat nefăcut. Ce-i drept, chiar şi în starea asta lipsită de măreţie, era de douăzeci de ori mai mare decât Piddle, râul care curgea pe lângă grădina lor din Piddletrenthide. Totuşi, în ciuda dimensiunilor lui mici, Piddle avea calităţile pe care Anne Kellaway le aştepta de la un râu – era hotărât, neostoit, voios şi izbăvitor, amintind permanent prin sunetul său că lumea e în mişcare.

Tamisa nu era defel aşa. Lui Anne Kellaway i se părea că nu e un râu, ci un lung intestin care se sucea în toate părţile, ascunzându-se privirii. Şi nici n-avea maluri clare. Fundul i se înălţa până spre drum, cu pietriş şi aluviuni aproape de suprafaţă, şi era destul de uşor să păşeşti înăuntru direct de pe drum. Neluând în seamă noroiul, copiii chiar asta făceau, alergând de colo-colo pe fundul fluviului, unii jucându-se, alţii culegând diverse obiecte care ieşiseră la iveală după retragerea apelor: încălţări,

sticle, tinichele, bucăţi de lemn şi de stofă grele de apă, un cap de păpuşă, un lighean spart.

Cei patru Kellaway stăteau şi priveau.

— Uite la ei, cum se murdăresc, zise Maisie, părând cumva că-i invidiază.

— Foarte urât loc, declară Anne Kellaway.

— Arată mai bine când vine fluxul, ca atunci când am sosit noi prima oară.

Jem simţea că e de datoria lui să apere fluviul, ca şi când acesta ar fi fost întruchiparea Londrei şi a hotărârii familiei lui de a se muta acolo.

— Ciudat lucru, că are flux şi reflux, zise Maisie. Eu ştiu că Piddle al nostru se varsă undeva în mare, dar, cu toate astea, curge mereu la fel. M-aş simţi ca beată, dacă şi-ar schimba tot timpul direcţia!

— Haideţi să mergem la pod, propuse Jem.

Începură să păşească mai repede acum, pe lângă depozite şi cocioabele muncitorilor. Unii dintre muncitori şedeau cu nevestele şi copiii în faţa caselor, sporovăind, fumând şi cântând. Cei mai mulţi dintre ei tăcură la apropierea celor patru Kellaway, doar un bărbat cu un flaut continuă să cânte şi mai repede. Jem voia să-i facă să iuţească mai mult pasul, dar Maisie încetini.

— Cântă *Tom Bowling*, spuse ea. Ascultaţi!

Îi zâmbi bărbatului, care se opri din cântat şi-i zâmbi şi el.

Anne Kellaway încremeni, apoi îşi trase fiica de braţ.

— Vino, Maisie!

Maisie îşi eliberă braţul şi rămase în mijlocul drumului, cântând şi ea ultima strofă, cu voce înaltă şi limpede:

Şi totuşi, va găsi sărmanul Tom vremea cea bună
Când Cel ce comandant ne este tuturor
Va da, pentru a strânge echipajul vieţii împreună,
Porunca să-şi cheme cu fluier pe covertă marinarii.
Aşa că moartea, ce n-alege între regi şi lupii mării,
Zadarnic de viaţă pe Tom l-a despuiat,
Căci numai trupul lui este sub punte,
Sufletul lui e în înalturi plecat.
Sufletul lui e în înalturi plecat.

Fata şi flautistul încheiară împreună şi urmă o scurtă tăcere. Anne Kellaway îşi înăbuşi un suspin. Cândva,

Tommy şi Maisie cântau atât de frumos împreună acel cântec.

— O să fie bine, mamă, spuse Maisie. Noi trebuie să-l cântăm mai departe, pentru că nu vrem să-l uităm pe Tommy, nu?

Fata se înclină către bărbat şi spuse:

— Mulţam, domnule. Ziua bună.

Trei

Pe calea de acces spre pod, drumul făcea o cotitură scurtă, îndepărtându-se de fluviu şi trecând prin faţa amfiteatrului, cu intrarea sa grandioasă cu coloane, unde se întâlniseră prima oară cu Philip Astley, şi cu afişe lipite pe zidul din faţă, care anunţau: „ÎN SEARA ASTA SPECTACOL!”. Era abia la începutul după-amiezii şi, cu toate astea, era deja forfotă în preajmă. Jem pipăi în buzunar biletele pe care le trimisese Philip Astley pentru ei şi le strânse în palmă.

Anne Kellaway se trezi cu un fluturaş pe care i-l îndesase în mână un bărbat care alerga strigând: „Numai un şiling şi un penny pentru un loc în picioare, doi şilingi şi doi penny un loc pe scaun!”. Privi nedumerită la hârtia boţită, neştiind ce trebuia să facă cu ea. O netezi de fustă şi o întoarse pe o parte şi pe alta până când, în cele din urmă, începu să desluşească cuvintele. Când

recunoscu „Astley”, pricepu ce era şi i-o împinse soţului ei.

— Ah, ia-o de-aici, ia-o, n-o vreau!

Thomas Kellaway se poticni şi scăpă hârtia. Maisie fu cea care o adună de pe jos, o şterse de ţărână şi apoi o vârî în corsetul de sub rochie.

— Spectacolul de astă-seară, îi şopti ea tristă lui Jem.

Băiatul înălţă din umeri.

— Ai biletele alea la tine, Jem? întrebă Anne Kellaway.

Jem îşi retrase grăbit mâna din buzunar, de parcă fusese surprins pipăindu-se.

— Da, mamă.

— Vreau să le duci la teatru acum şi să le dai înapoi.

— Cine dă bilete înapoi? se auzi o voce în spatele lor.

Jem privi în jur. Maggie Butterfield se ivi de după un zid pe care-l rezemase fără treabă.

— Ce fel de bilete? Nu tre’ să dai înapoi nici un bilet. Dacă sunt bune, poţi să le vinzi mai scump decât le-ai cumpărat. Arată-mi-le.

— De când te ţii după noi? întrebă Jem, bucuros s-o vadă, dar întrebându-se totodată dacă asistase la ceva ce el ar fi preferat ca ea să nu vadă.

Maggie zâmbi larg şi fluieră câteva note din *Tom Bowling*.

— Nu cânţi rău deloc, domnişoară Piddle, îi spuse ea lui Maisie, care zâmbi şi roşi.

— Vezi-ţi de drum, fetiţo, porunci Anne Kellaway. N-avem nevoie să te ţii după noi.

Privi în jur să vadă dacă Maggie era singură. Cu câteva zile în urmă îi vizitase tatăl lui Maggie, care încercase să-i vândă lui Thomas Kellaway nişte abanos pe care soţul ei l-a descoperit imediat ca fiind stejar vopsit cu negru – deşi a avut cumsecădenia să sugereze că Dick Butterfield nu încercase să-i tragă pe sfoară, ci fusese el însuşi păcălit de altcineva. Lui Anne Kellaway îi displăcuse Dick Butterfield chiar mai mult decât fiica lui.

Maggie o ignoră pe mama lui Jem.

— Vasăzică aveţi bilete pentru astă-seară? îl întrebă ea pe Jem cu prefăcută indiferenţă. De care? Aş zice că nu la galerie. Nu mi-o închipui pe dumneaei, făcu ea semn cu capul spre Anne Kellaway, stând în picioare printre coate-goale. Ia, dă să văd.

Jem era şi el curios şi nu putu rezista să nu le scoată din buzunar să se uite.

— Stal, citi el, în vreme ce Maggie trăgea cu ochiul peste umărul lui.

Fata făcu semn cu capul către Thomas Kellaway.

— Bag sama că faceţi sumedenie de vânători de funduri ca să cumpăraţi locuri la stal. Şi sunteţi doar de două săptămâni la Londra.

Din vocea ei răzbătea o neobişnuită notă de admiraţie.

— Ah, nu le-am cumpărat, spuse Maisie. Ni le-a dat domnu’ Astley!

Maggie se holbă.

— Măiculiţă!

— N-o să mergem să vedem prostia aia, declară Anne Kellaway.

— Nu puteţi să le daţi înapoi, îi avertiză Maggie. Domnu’ Astley s-ar simţi insultat. Ar putea chiar să vă dea afară din casa lui.

Anne Kellaway făcu ochii mari; evident, nu se gândise la o asemenea consecinţă a înapoierii biletelor.

— Fireşte, dacă chiar nu vreţi să mergeţi, aţi putea să mă lăsaţi pe mine să merg în locul ‘mneavoastră, continuă Maggie.

Ochii lui Anne Kellaway se îngustară, dar până să apuce să deschidă gura, ca să spună că n-ar îngădui niciodată unei fete atât de obraznice să-i ia locul, de undeva de dincolo de fluviu începu să răsune un răpăit puternic de tobă.

— Parada! exclamă Maggie. O să înceapă. Veniţi!

O luă la fugă, trăgându-l pe Jem după ea. Maisie îi urmă, iar Anne Kellaway, temându-se să nu rămână singură, îşi luă iar soţul de braţ şi zori după ei.

Maggie trecu în fugă pe lângă amfiteatru şi o luă spre Westminster Bridge, deja plin de lume adunată pe margini. Se auzea un marş cântat la celălalt capăt, dar de văzut, încă nu vedeau nimic. Maggie îi conduse până în mijlocul drumului şi se strecură într-un loc cam la o treime de cale. Cei patru Kellaway se strânseră în jurul ei, străduindu-se să nu ia în seamă mormăielile celor în faţa cărora se aşezaseră acum. După ceva ghionturi, în cele din urmă toată lumea reuşi să vadă, dar numai până când următorul val de privitori se aşează în faţa lor, iar mulţimea trebui să se repoziţioneze.

— Ce aşteptăm? o întrebă Jem pe Maggie.

Maggie pufni.

— Ce chestie, să stai într-un buluc de lume şi nici măcar să nu ştii de ce te afli acolo. Băiat de Dorset!

Jem roşi.

— Bine, las-o baltă, bombăni el.

— Nu, spune-ne, insistă Maisie. *Eu* vreau să ştiu.

— Domnu’ Astley face o paradă în prima zi a stagiunii, explică Maggie, ca să-şi facă lumea o idee despre spectacol. Uneori face focuri de artificii, chiar şi în timpul zilei – da’ diseară o să fie mai frumoase.

— Auzi, mamă? zise Maisie. Putem să vedem focuri de artificii diseară!

— *Dacă* mergeţi, interveni Maggie, aruncându-i o privire lui Anne Kellaway.

— N-o să mergem diseară şi n-o să stăm nici acum să vedem parada, proclamă Anne Kellaway. Haideţi, Jem, Maisie, plecăm.

Femeia începu să se împingă în cei din faţa ei. Din fericire pentru Jem şi Maisie, nimeni nu voia să se mişte şi să renunţe la loc, iar Anne Kellaway se trezi blocată în înghesuiala din jur. Nu fusese niciodată înconjurată de atâta lume. Altceva era să stea la fereastră, în siguranţă pe prichiciul ei, şi să urmărească Londra perindându-se dedesubt. Acuma o înghesuiau tot soiul de făpturi – bărbaţi, femei, copii, oameni cărora le miroseau hainele şi răsuflarea, oameni cu păr încâlcit şi voci aspre. Un bărbat voluminos de alături mânca o plăcintă cu carne şi firimituri de coptură îi căzeau pe piept, ajungând şi în părul femeii care stătea în faţa lui. În afară de Anne Kellaway, nici unul dintre cei doi nu părea să bage de seamă sau să acorde cea mai mică atenţie acestui fapt. Fu tentată să întindă mâna şi să scuture firimiturile.

Când muzica se apropie, apărură două siluete călare. Mulţimea se foi şi se îmbrânci, iar Anne Kellaway simţi cum creşte panica în ea, ca o fiere. O clipă dori cu atâta

disperare să plece de-acolo, încât puse chiar o mână pe umărul bărbatului din faţa ei. Omul se întoarse scurt şi se scutură.

Thomas Kellaway îi luă mâna şi i-o petrecu pe după braţul lui.

— Hai, Anne, linişteşte-te, fata mea, zise el, ca şi când ar fi vorbit cu unul dintre caii pe care-i lăsaseră cu Sam în Dorsetshire.

Ea simţea lipsa cailor. Anne Kellaway închise ochii, rezistând tentaţiei de a-şi desprinde mâna înapoi. Trase adânc aer în piept. Când deschise iar ochii, călăreţii erau lângă ei. Calul cel mai apropiat era un armăsar alb, bătrân, cal de armată, care păşea liniştit, purtându-şi povara. Călăreţul era Philip Astley.

— A fost o iarnă lungă, nu-i aşa, prieteni? strigă el. N-aţi avut nimic care să vă distreze în toate aceste luni, din octombrie încoace. Aţi aşteptat această zi? Ei bine, gata cu aşteptarea – Postul Mare s-a gătat, Paştele s-a arătat şi spectacolul lui Astley, iacătă, s-a înturnat! Veniţi să vedeţi *Bangalore sub asediu*, o scenetă deopotrivă tragică, comică şi orientală! Desfătaţi-vă privirea cu splendidul balet de operă *La Fête de l'Amour*! Uimiţi-vă de talentele Calului de Manej, care poate să aducă, să poarte, să urce o scară şi poate chiar să facă o ceaşcă de ceai!

Trecând pe lângă familia Kellaway, privirea îi fu atrasă de Anne Kellaway şi se opri, pentru a-şi ridica pălăria în faţa ei.

— Toată lumea e bine-venită la Magnificul Bufet Astley şi la Noul Amfiteatru – mai ales dumneavoastră, doamnă!

Cei din jurul lui Anne Kellaway îşi îndreptară privirile spre ea. Bărbatul cu plăcinta rămase cu gura căscată, dând la iveală carnea şi sosul pe jumătate mestecate. Îngreţoşată de privelişte şi năucită de atenţia atâtor persoane, şi mai ales a lui Philip Astley, femeia închise iar ochii.

Philip Astley o văzu cum se albeşte şi îşi acoperă ochii. Scoţând un flacon din haină, făcu semn către unul din băieţii de circ care alergau pe lângă el să-i ducă flaconul. Totuşi, nu mai putea să-şi ţină calul pe loc ca să vadă dacă femeia ia o înghiţitură de coniac, pentru că procesiunea îl împingea din spate. Îşi reluă turuiala: „Veniţi să vedeţi spectacolul – noi demonstraţii de îndrăzneală şi imaginaţie, sub conducerea fiului meu, John Astley, cel mai grozav călăreţ din Europa! Pentru un preţ doar ceva mai mare decât al unui pahar de vin, veniţi la o distracţie de o seară întreagă, de care o să vă amintiţi ani de zile!

Alături de el, călărea fiul de care vorbise. John Astley avea o înfăţişare la fel de impunătoare ca a tatălui său, însă în cu totul alt fel. Dacă Astley cel bătrân era un stejar – masiv şi neşlefuit, cu trunchiul gros şi viguros –, Astley cel tânăr era un plop – înalt, suplu şi ferchezuit, cu trăsături egale şi distincte, cu privirea ascuţită. Spre deosebire de tatăl său, era un om instruit şi se ţinea în şa mai sobru şi mai afectat. Philip Astley îşi călărea calul alb ca un cavalerist, aşa cum fusese cândva şi încă se mai credea, folosindu-se de el ca să ajungă unde voia să meargă şi să facă ce voia să facă. John Astley îşi călărea iapa castanie, suplă, cu picioare lungi şi copite sprintene, ca şi cum el şi calul erau în permanenţă legaţi unul de altul şi erau tot timpul în spectacol. A trecut în salturi graţioase peste Westminster Bridge, cu calul zburdând în lateral şi în diagonală, într-o combinaţie de paşi complicaţi pe notele unui menuet, cântat de instrumentişti la trompetă, corn francez, acordeon şi tobă. Oricare altul în locul lui ar fi fost zgâlţâit în şa, ar fi scăpat mănuşile, pălăria şi cravaşa, dar John Astley rămânea elegant şi netulburat.

Mulţimea îl urmărea în tăcere, cu admiraţie pentru îndemânarea lui, dar nu cu afecţiunea pe care o arăta tatălui. Cu o singură excepţie: Maisie Kellaway stătea cu gura căscată, cu ochii ţintă la el. Nu mai văzuse

niciodată un bărbat atât de chipeş şi, la vârsta ei de paisprezece ani, era gata să se topească după unul ca el. Fireşte, John Astley n-a observat-o; el părea că nu vede pe nimeni în jur, având ochii îndreptaţi doar spre amfiteatrul din faţă.

Anne Kellaway îşi revenise fără ajutorul coniacului lui Philip Astley. Pe care îl refuzase, stârnind dispreţul lui Maggie, al omului cu plăcinta cu carne, al femeii din faţa lui, cea cu firimituri în păr, al bărbatului pe care-l atinsese pe umăr, al băiatului care-i dăduse flaconul – de fapt, al tuturor, cu excepţia familiei ei. Anne Kellaway nu observa: ochii ei rămâneau aţintiţi asupra artiştilor care veneau în urma lui John Astley. Mai întâi a apărut o trupă de acrobaţi care mergeau normal şi apoi, simultan, se lansau într-o serie de tumbe înainte, făcând apoi roata şi salturi înapoi. A venit la rând un grup de câini care, la un semnal, s-au ridicat toţi pe picioarele din spate, mergând aşa vreo trei metri, după care au început să alerge, sărind unul peste spinarea celuilalt, într-o configuraţie complicată.

Oricât de surprinzătoare erau aceste demonstraţii, ceea ce în sfârşit i-a captat atenţia lui Anne Kellaway a fost dansul pe frânghie moale. Doi bărbaţi voinici purtau prăjini între care atârna o frânghie, cam ca o sfoară de rufe. În mijlocul frânghiei era aşezată o femeie cu părul

negru şi cu o faţă în formă de lună, purtând o rochie de satin cu dungi roşii şi albe, cu corsaj strâns şi fustă înfoiată. Ca într-un leagăn, femeia se balansa înainte şi înapoi, apoi îşi înfăşură nepăsătoare pe un picior o bucată de frânghie.

Maggie îi împunse pe Jem şi pe Maisie.

— Asta-i domnişoara Laura Devine, le suflă ea. E din Scoţia şi este cea mai bună dansatoare pe frânghie moale din Europa.

La un semnal, bărbaţii se îndepărtară unul de altul, întinzând frânghia şi făcând-o pe domnişoara Devine să realizeze o tumbă graţioasă, care dădu la iveală câteva straturi de jupe roşii şi albe. Mulţimea vui, iar ea repetă saltul, de două ori acum, apoi de trei ori, şi pe urmă o ţinu într-un şir continuu de tumbe, rotindu-se iar şi iar în jurul frânghiei, încât jupele ei păreau un fulger alb-roşu.

— Asta se numeşte „Porcul la proţap”, anunţă Maggie.

Apoi bărbaţii păşiră unul către altul şi domnişoara Devine îşi încheie ultima tumbă cu o legănare înceată sus, în cer, purtând pe buze acelaşi zâmbet.

Anne Kellaway privea fascinată la domnişoara Devine, aşteptându-se s-o vadă prăbuşindu-se la pământ, aşa cum căzuse fiul ei, Tommy, din păr, când se întinsese după acel fruct la care nu putuse şi nu va mai putea vreodată să ajungă. Dar domnişoara Devine n-a căzut;

ba chiar părea incapabilă să cadă. Pentru prima dată în toate aceste săptămâni de la moartea fiului său, Anne Kellaway simţi că spinul pierderii înfipt adânc în inima ei încetează să mai doară. Îşi întinse gâtul s-o urmărească pe domnişoara Devine chiar şi când aceasta se îndepărtase în josul podului şi abia mai putea fi zărită, chiar şi când în faţa ei se desfăşurau deja alte demonstraţii – o maimuţă pe un ponei, un bărbat care-şi călărea calul cu spatele şi culegea batiste aruncate pe jos, rămânând în şa, o trupă de dansatori în costume orientale, care făceau piruete.

— Jem, ce-ai făcut cu biletele alea? întrebă brusc Anne Kellaway.

— Uite-le, mamă, răspunse Jem, scoţându-le din buzunar.

— Păstrează-le.

Maisie bătu din palme şi ţopăi.

Maggie şuieră:

— Ascunde-le!

Dar, cei din jurul lor se întorseseră deja să privească.

— Alea-s pentru stal? întrebă mâncătorul de plăcintă cu carne, aplecându-se peste Anne Kellaway ca să vadă.

Jem dădu să bage biletele la loc, în buzunar.

— Nu acolo! strigă Maggie. O să ţi le salte într-o clipită, dacă le ţii acolo.

— Cine?

— Pungaşii, arătă Maggie cu capul către o pereche de băieţi care se strecuraseră în chip miraculos prin înghesuială şi apăruseră în coasta lui. Ăştia-s mai iuţi ca tine, dar nu mai iuţi ca mine. Vezi? zise ea şi-i smulse lui Jem biletele, pornind să şi le îndese cu un rânjet în corsajul rochiei.

— Pot să le păstrez eu, sugeră Maisie. Tu n-ai corset.

Lui Maggie îi pieri zâmbetul.

— Am să le ţin *eu*, anunţă Anne Kellaway şi întinse mâna.

Maggie se strâmbă, dar dădu biletele. Anne Kellaway le ascunse cu grijă în corsetul ei, apoi îşi înfăşură strâns şalul peste piept. Privirea ei severă şi triumfătoare era de-ajuns ca să ţină la distanţă orice mână de pungaş.

Acum treceau pe lângă ei muzicanţii, iar în urma lor trei bărbaţi încheiau parada, fluturând steaguri roşii, galbene şi albe pe care scria CIRCUL ASTLEY.

— Acuma ce facem? întrebă Jem după ce trecuseră toţi. Mergem mai departe spre catedrală?

Parcă vorbea cu o familie de muţi, ai lui nici nu băgau de seamă mulţimea care creştea în jurul lor. Maisie continua să privească lung în urma lui John Astley, din care se mai vedea doar o fluturare de haină albastră între crupele mişcătoare ale calului. Anne Kellaway

rămăsese cu ochii pierduţi în depărtare, la amfiteatru, gândindu-se la seara neaşteptată care urma. Thomas Kellaway privea peste balustrada podului la o barcă încărcată ochi cu lemn, care era mânată pe firul subţire de apă spre pod.

— Hai să mergem. O să vină ei după noi.

Maggie îl prinse pe Jem de braţ şi îl trase spre mijlocul podului, ocolind trăsurile şi căruţele care începuseră să treacă iar podul, şi conducându-l spre Westminster Abbey.

Patru

Westminster Abbey era cea mai înaltă, cea mai măreaţă clădire din acea parte a Londrei. Cei patru Kellaway se aşteptau să vadă multe asemenea clădiri în capitală – impunătoare, frumos împodobite, importante. De fapt, chiar fuseseră dezamăgiţi de cât de sărăcăcios arăta totul în Lambeth, cu toate că nu văzuseră încă restul Londrei. Murdăria, aglomeraţia, gălăgia, clădirile fără personalitate, comune, neîngrijite – nimic nu se potrivea cu imaginile pe care şi le construiseră ei despre Londra când erau în Dorsetshire. Cel puţin Westminster Abbey, cu perechea sa impresionantă de turnuri pătrate, cu mulţimea de ferestre înguste, arcade filigranate, contraforţi proeminenţi şi turle delicate le satisfăcea

aşteptările. Era a doua oară în săptămânile de când se aflau la Lambeth când Anne Kellaway gândea: „*Există* un motiv pentru care ne aflăm la Londra”. Prima oară gândise aşa cu doar o jumătate de oră în urmă, când o văzuse pe domnişoara Laura Devine executând numărul numit „Porcul la proţap”.

Abia ajunşi la intrarea cu arcade dintre cele două turnuri, cei patru Kellaway s-au oprit, făcându-i pe cei din spate să bombăne şi să-şi facă loc pe lângă ei, împingându-i. Maggie, care îşi continuase drumul înăuntrul catedralei, se întoarse şi pufni, mormăind: „Uite la proştii ăştia de la ţară”, la vederea celor patru Kellaway, care stăteau în şir, cu ochii în sus şi capetele înclinate în acelaşi unghi. Totuşi, nu erau de condamnat. Cu toate că vizitase catedrala de multe ori, şi pentru ea priveliştea era copleşitoare când intra şi, de fapt, toată clădirea impresiona prin simpla prezenţă. Oriunde te întorceai, fiecare capelă şi mormânt te întâmpina cu marmură care cerea admiraţie, sculpturi care te îmbiau să le mângâi cu degetele, eleganţă şi opulenţă care te năuceau.

Cât despre familia Kellaway, dimensiunea pe verticală era aceea care-i lăsase încremeniţi cu privirea în sus. Nici unul dintre ei nu mai fusese într-un loc unde plafonul

se arcuia atât de sus deasupra capetelor. Nu-şi puteau lua ochii de la el.

În cele din urmă, Maggie îşi pierdu răbdarea.

— Mai e şi altceva de văzut în catedrală, nu numai tavanul, îl informă ea pe Jem. Şi mai sunt şi alte tavane, mai faine ca ăsta. Să vezi tu Capela Doamnei!

Simţindu-se răspunzătoare pentru prima lor întâlnire adevărată cu ceea ce putea oferi Londra, fata îi conduse pe sub arcade şi prin mici capele laterale, anunţând în treacăt numele celor îngropaţi acolo pe care şi le amintea din vizitarea locului făcută sub îndrumarea tatălui ei: Lord Hunsdon, Contesa de Sussex, Lord Bourchier, Eduard I, Henric al III-lea. Lui Jem, şirul de nume nu-i spunea mare lucru; iar după ce s-a obişnuit cu dimensiunile şi abundenţa catedralei, nici nu l-a mai interesat toată piatra de-acolo. El şi tatăl său lucrau în lemn, iar piatra i se părea rece şi severă. Cu toate acestea, nu putea să nu se minuneze la vederea mormintelor ornate, cu efigiile locatarilor lor, cioplite în marmură cafenie şi bej, aşezate deasupra, a reliefurilor de bărbaţi, turnate în alamă, aşezate pe alte lespezi, de coloanele alb-negru care împodobeau pietrele de mormânt.

Când au ajuns la Capela Doamnei, cea a lui Henric al VII-lea, la celălalt capăt al catedralei, şi Maggie a anunţat

triumfătoare: „Elisabeta I”, Jem încetase deja s-o mai asculte şi rămase acum efectiv cu gura căscată. Nu-şi imaginase niciodată că un loc poate fi atât de frumos împodobit.

— Ah, Jem, uită-te la tavanul ăla, exclamă Maisie, cu privirea la bolta în formă de evantai, cu cioplitură în piatră atât de delicată încât părea o dantelă ţesută de păianjeni, punctată ici şi colo de frunze de aur.

Dar Jem nu studia plafonul, ci rândurile de scaune cioplite pentru membrii curţii regale, aşezate pe ambele laturi ale capelei. Deasupra fiecărui scaun se afla câte un turn ornamental, înalt de aproape doi metri şi jumătate, din filigran de stejar patinat. Turnurile aveau un model întreţesut atât de complicat, încât nu s-ar fi mirat să afle că cioplitorii îşi pierduseră minţile lucrând la ele. În sfârşit, aici se afla o lucrătură în lemn aşa cum familia Kellaway n-ar fi putut vedea niciodată în Dorsetshire, în Wiltshire sau Hampshire, ori în orice altă parte a Angliei, în afară de Westminster Abbey. Jem şi Thomas Kellaway priveau copleşiţi ciopliturile, cu uimirea unor constructori de cadrane solare care văd pentru prima oară un ceas mecanic.

Jem îi pierduse urma lui Maggie, însă fata zori spre el.

— Vino-ncoace! suflă ea şi-l trase de la Capela Doamnei, conducându-l spre centrul catedralei şi la

Capela lui Eduard Mărturisitorul. Uite! şopti ea, făcând semn cu capul în direcţia unuia din mormintele care înconjurau altarul masiv al lui Eduard.

Lângă altar stătea domnul Blake, scrutând efigia în bronz a unei femei culcate deasupra. Schiţa într-un carneţel de culoarea nisipului, fără să privească deloc la hârtie şi la creion, cu ochii ţintă doar la faţa impasibilă a statuii.

Maggie îşi duse un deget la buze, apoi făcu un pas furişat spre domnul Blake, iar Jem o urmă, însă fără tragere de inimă. Cu pas încet şi constant, cei doi îl ocoliră pe la spate. Domnul Blake desena atât de concentrat, încât nu observă nimic. Apropiindu-se mai mult, copiii descoperiră că el cânta încetişor, cu voce foarte moale şi înaltă, mai curând ca un bâzâit de ţânţar decât ca un glas de om. Din când în când buzele lui rotunjeau câte un cuvânt, însă era greu de desluşit ce rostea.

Maggie chicoti. Jem o dojeni cu un semn din cap. Acum erau destul de aproape ca să-l poată spiona pe domnul Blake, cu tot cu desenul lui. Când văzură ce desenează, Jem se clătină, iar Maggie scăpă un sunet de uimire. Cu toate că statuia de pe mormânt era îmbrăcată în veşminte de gală, domnul Blake o desenase goală.

Continua să deseneze şi să cânte, fără să se întoarcă, deşi probabil că deja ştia că cei doi se aflau chiar în spatele lui.

Jem o prinse pe Maggie de cot şi o trase mai departe. După ce ieşiră din capelă şi nu mai puteau fi auziţi, Maggie izbucni în râs:

— Ce trăsnaie, să dezbraci o statuie!

Iritarea lui Jem era mai mare decât pornirea de-a râde şi el. Brusc, se simţi sătul de Maggie – de râsul ei aspru, lătrat, de comentariile ei acide, de afectarea ei. Ar fi vrut să aibă în preajmă o fiinţă liniştită şi simplă, care să nu facă aprecieri la adresa lui ori a domnului Blake.

— N-ar trebui să fii împreună cu ai tăi? spuse el brutal.

Maggie ridică din umeri.

— Păi n-au unde să fie, decât la cârciumă. Pot să-i găsesc mai târziu.

— Eu mă întorc la ai mei.

Îşi regretă imediat tonul, văzând aerul jignit din ochii fetei, ascuns repede de o indiferenţă aspră.

— Cum pofteşti, ridică ea din umeri şi se îndepărtă.

— Maggie, aşteaptă, strigă Jem, în timp ce ea se strecura printr-o ieşire laterală pe care el n-o observase până atunci.

La fel ca la prima lor întâlnire, în momentul în care dispărea, ar fi vrut-o înapoi. După care se simţi privit. Se uită peste nava laterală, prin uşa Capelei lui Eduard. Domnul Blake îl studia, cu creionul pregătit deasupra carnetului.

Cinci

Anne Kellaway insistase să ajungă devreme, aşa că au găsit locuri fix la cinci şi jumătate şi au avut de aşteptat o oră ca să se umple amfiteatrul şi să înceapă spectacolul. Cu bilete la stal, puteau cel puţin să stea aşezaţi pe bănci, cu toate că unii din stal preferau să stea în picioare, îngrămădiţi aproape de arenă, unde aveau să galopeze caii, să dănţuiască dansatorii şi să lupte soldaţii. Aveau la ce să se uite aşteptând să înceapă spectacolul. Jem şi tatăl său studiau structura de lemn a lojilor şi a galeriei, decorate cu mulaje şi frunze pictate în *trompe l'Ĺ"il*. Candelabrul cu lumini aşezate în stea pe trei rânduri, pe care Thomas Kellaway îl văzuse în prima zi când fusese acolo, lumina acum cu sute de lumânări şi mai erau şi torţele aprinse în jurul lojilor şi galeriei; sus, deasupra capului, un plafon rotund cu obloanele deschise lăsa şi el lumina să pătrundă, până la căderea nopţii. Pe o latură a arenei fusese ridicată o mică scenă, cu o perdea de fundal pe care erau pictaţi

munţi, cămile, elefanţi şi tigri – atmosfera orientală la care se referise Philip Astley când vorbise despre pantomima *Bangalore sub asediu*.

Familia Kellaway studia şi publicul. În jurul lor, în stal, se aflau alţi meşteşugari şi negustori – lumânărari, croitori, dulgheri, fierari, tipografi, măcelari. În loji stăteau cei din clasa de mijloc – negustori, bancheri, jurişti –, majoritatea din Westminster, de peste fluviu. La galerie stătea în picioare gloata celor simpli: soldaţii şi marinarii, bărbaţii care munceau în docurile şi magaziile de pe malurile Tamisei, cărbunari, birjari, grăjdari, cărămidari şi zidari, vidanjori, grădinari, vânzători ambulanţi, telali şi alţii asemenea. Mai erau şi destui servitori, calfe şi copii.

În timp ce aşteptau, Thomas Kellaway dispăru, apoi reveni şi, cu un zâmbet jenat, dădu la iveală patru portocale. Jem nu mai mâncase niciodată aşa ceva: portocalele erau destul de rare şi la Londra, iar în Piddletrenthide nici nu existau. Se uită încurcat la coajă, apoi muşcă din ea ca dintr-un măr, până să-şi dea seama că trebuia desfăcută.

— Tontomanule, murmură Maisie, râzând de el că scuipă coaja. Uite-acolo, făcu ea semn cu capul către cei din preajmă care îşi curăţau cu îndemânare portocalele şi aruncau cojile pe jos.

Cojile, călcate în picioare toată seara, emanau în valuri o aromă acrişoară, care răzbătea prin diversele mirosuri de balegă de cal, sudoare şi fum de la torţe.

Când a pornit muzica şi Philip Astley a ieşit pe scenă să salute publicul, el a rămas o clipă nemişcat, cercetând stalul cu privirea. Descoperind-o pe Anne Kellaway, a zâmbit mulţumit că reuşise, cu farmecul lui, să transforme un duşman în prieten.

— Bine aţi venit, bine aţi venit la Bufetul Magnific şi la Noul Amfiteatru, la stagiunea anului 1792 a Circului Astley! Sunteţi gata să vă lăsaţi năuciţi şi zăpăciţi?

Publicul vui.

— Copleşiţi şi uluiţi?

Vuiet şi mai mare.

— Surprinşi şi aprinşi? Atunci, să înceapă spectacolul!

Jem se simţea destul de încântat înainte de spectacol, dar, odată început, se trezi foindu-se nemulţumit. Spre deosebire de mama lui, nu găsea că numerele de circ sunt o bine-venită evadare din realitate. Spre deosebire de sora lui, nu era topit după nici un artist. Şi, spre deosebire de tatăl lui, nu era mulţumit pentru că cei din jurul lui erau încântaţi. Jem ştia că ar fi trebuit să se minuneze de noutatea numerelor. Jonglerii care aruncau torţe fără să se ardă, porcul învăţat, care ştia să facă adunări şi scăderi, calul care ştia să pună la fiert un

ceainic şi să prepare o ceaşcă de ceai, domnişoara Laura Devine, cu jupele ei rotitoare, doi dansatori pe sârmă, care stăteau la o masă şi luau cina pe o frânghie înălţată la zece metri deasupra areneii, un călăreţ care bea un pahar de vin în timp ce stătea în picioare pe doi cai ce galopau în jurul arenei – fiecare din aceste demonstraţii sfida câte o regulă a vieţii. Oamenii care stau în picioare pe frânghii întinse la înălţime sau pe spinările unor cai în galop ar trebui să cadă; porcii n-ar trebui să ştie să facă adunări; caii nu pot prepara ceşti cu ceai; domnişoara Devine ar trebui să ameţească de atâta răsucit.

Jem ştia toate astea. Dar, în loc să privească asemenea isprăvi cu uluire, cu ochii mari şi gura căscată şi scăpând strigăte de surpriză, aşa cum făceau cei din jur – inclusiv părinţii şi sora lui –, el se plictisea tocmai pentru că numerele de circ nu erau ca viaţa. Erau atât de îndepărtate de ceea ce ştia el despre lume, încât nu-l impresionau. Poate, dacă acel călăreţ ar fi stat în picioare pe un singur cal şi doar l-ar fi călărit sau dacă jonglerii ar fi aruncat cu bile în loc de torţe aprinse, ar fi privit şi el cu uimire şi ar fi exclamat.

Şi nici scenetele nu-l interesau, cu dansatorii lor orientali, reprezentări de bătălii, case bântuite şi îndrăgostiţi care gângureau în versuri – cu excepţia schimbărilor de decor, în care perdele cu munţi şi

animale sau cu oceane vălurite sau scene de bătălie pline cu soldaţi şi cai dispăreau brusc, dând la iveală o noapte cu cer înstelat, ruine de castele sau Londra însăşi. Jem nu pricepea de ce ar vrea oamenii să vadă o copie a cerului londonez, când puteau să iasă afară, să stea pe Westminster Bridge şi să-l privească aşa cum era în realitate.

Jem se animă doar atunci când, după o oră de spectacol, observă chipul lui Maggie sus, la galerie, iţindu-se printre doi soldaţi. Dacă şi ea îl văzuse, chipul ei nu trăda nimic, fata era vrăjită de numărul care se desfăşura în ring, râzând de un clovn care călărea de-a-ndăratelea, fugărit de o maimuţă, călare şi ea pe alt cal. Îi plăcu s-o urmărească fără ca ea să ştie, atât de fericită şi absorbită, de astă dată fără aerul şmecheresc pe care-l arbora, starea de nelinişte care îi domina purtarea fiind, măcar pentru moment, înlocuită de inocenţă.

— Ies până la budă, îi şopti Jem lui Maisie.

Fata dădu din cap, cu ochii la maimuţa care sărise de pe calul ei pe acela încălecat de clovn. Când Jem începu să-şi facă loc prin mulţime, sora lui râdea şi bătea din palme.

Afară, găsi după colţ intrarea la galerie, care despărţea gloata de publicul mai civilizat din stal. În faţa scării care ducea la galerie stăteau doi bărbaţi.

— Şase penny ca să vezi restul spectacolului, îi spuse lui Jem unul dintre ei.

— Păi, eu până acum am stat în stal, explică Jem. Mă duc sus să-mi văd o prietenă.

— Tu, în stal? repetă bărbatul. Atunci arată-mi biletul.

— E la mama.

Anne Kellaway îşi îndesase cotoarele de la bilete înapoi în corset, spre păstrare şi admirare.

— Atunci, dai şase penny ca să vezi restu' spectacolului.

— Da' n-am bani la mine.

— Atunci o ştergi de-aici, răspunse bărbatul şi-i întoarse spatele.

— Dar...

— Cară-te sau îţi tragem un şut de-ajungi până-n Newgate, zise celălalt bărbat.

Cei doi râseră.

Jem se întoarse la intrarea principală, dar nu mai fu lăsat să intre nici pe-acolo, fără cotorul de la bilet. Stătu acolo o clipă, ascultând râsetele din interior. Apoi se întoarse şi ieşi afară. Rămase în picioare, pe treptele din faţă, între coloanele imense care încadrau intrarea. De-a lungul străzii din faţa amfiteatrului, aproape de locul unde el şi familia lui aşteptaseră în căruţa domnului Smart în ziua în care sosiseră la Londra, se aflau două

duzini de trăsuri, care aşteptau să-i ducă pe spectatori acasă după reprezentaţie sau la Vauxhall Pleasure Gardens, un kilometru şi jumătate mai la sud, ca să-şi continue distracţia serii. Vizitiii fie moţăiau pe locurile lor, fie stăteau adunaţi la un loc să fumeze, să pălăvrăgească şi să flirteze cu femeile care le dădeau târcoale.

Altminteri era linişte, doar din când în când se auzea vuietul publicului. Cu toate că strada din faţa amfiteatrului era bine luminată cu torţe şi felinare, drumurile înaintau în întuneric. Chiar şi Westminster Bridge era o cocoaşă întunecată pe care se întindeau două şiruri de felinare. Dincolo de ele, Londra atârna ca o haină grea şi neagră.

Jem se simţea atras iar de pod şi de fluviu. O luă în sus spre el, ghidându-se după cercurile de lumină ale felinarelor. Pe culmea podului se opri şi se rezemă de balustradă. Era prea sus ca să vadă direct în jos şi oricum noaptea era prea adâncă pentru a putea desluşi ceva. Chiar şi aşa, simţea că Tamisa era alt fluviu decât ceea ce văzuseră el şi familia lui, mai înainte. Acum era plină; Jem o auzea izbindu-se de pilonii de piatră care susţineau podul. Îi amintea de o turmă de vite în întuneric, suflând greu şi plescăind cu copitele în glod. Trase adânc aer în piept – ca şi vitele, fluviul mirosea a

iarbă proaspătă şi excremente, a ceea ce intra şi a ceea ce ieşea din marele oraş.

Deodată îl învălui altă mireasmă – ca aceea pe care degetele lui o păstrau de la coaja de portocală, dar mult mai puternică şi mai dulce. Prea dulce – lui Jem i se puse un nod în gât în aceeaşi secundă în care o mână îl apucă strâns de braţ, iar alta i se strecură în buzunar.

— Bună, scumpule, îţi cauţi norocul acolo, jos? M-ai găsit pe mine.

Jem încercă să se desprindă de femeie, însă mâinile ei erau puternice. Nu era mult mai înaltă ca el, deşi sub straturile de fard faţa îi era bătrână. Avea păr blond, ce strălucea, chiar şi în lumina aceea slabă, şi o rochie de un albastru murdar, foarte decoltată. Îşi înfipse pieptul în umărul lui.

— Doar un şiling pentru tine, scumpule.

Jem îi privi sânii dezgoliţi şi zbârciţi; îl străbătu un val de dorinţă şi dezgust.

— Dă-i pace! strigă o voce din întuneric.

Maggie se repezi spre ei şi, cu o mişcare iute, desprinse mâna înfiptă în braţul lui.

— Nu te vrea pe tine! Şi eşti şi prea bătrână şi scârboasă, vacă sifilitică... şi i-ai cerut prea mult!

— Scârbă mică! zbieră târfa şi dădu s-o lovească.

Maggie făcu o eschivă uşoară şi târfa se dezechilibră. Cum se clătina ea, Jem recunoscu mirosul de gin amestecat cu portocală putredă. Femeia se răsuci nesigură pe picioare, iar el întinse o mână în încercarea de-a o ajuta să-şi recapete echilibrul. Maggie îl opri.

— Nu... altfel se agaţă iar de tine! Şi te şi jefuieşte, fără să-ţi dai seama. Ai ceva la tine?

Jem dădu din cap că nu.

— Mai bine – n-ai mai fi căpătat nimic înapoi de la ea. Ar fi ascuns în zdrenţele ei ce ţi-a furat, zise Maggie privind în jur. Astea o să se înmulţească atunci când iese lumea de la spectacol. Cel mai bun moment pentru ele să-şi facă meseria – când toată lumea e fericită de la spectacol.

Jem urmări femeia, care se îndepărta clătinându-se în întunericul de pe pod. În următorul cerc de lumină, se agăţă de alt bărbat, care o alungă fără măcar s-o privească. Jem se cutremură şi se întoarse către fluviu.

— Uite-asta nu-mi place mie la Londra.

Maggie se rezemă de balustradă.

— Da’ aveţi şi voi curve la Piddle-tra-la-la, nu?

— În Dorchester, da. Dar alea nu sunt aşa.

Rămaseră tăcuţi, privind peste fluviu.

— De ce-ai plecat de la spectacol? întrebă Maggie.

Jem şovăi.

— Nu mă simţeam prea bine şi am ieşit să iau aer. Era sufocant acolo.

După expresia lui Maggie, ghici că nu-l credea, însă fata nu spuse nimic, doar culese o piatră de la picioare şi-i dădu drumul peste balustradă. Aşteptau amândoi să audă plescăitul, însă tocmai atunci trecu o trăsură care acoperi sunetul cu huruitul ei.

— De ce ai plecat *tu*? întrebă Jem după ce se îndepărtă trăsura.

Maggie se strâmbă.

— Nu mai rămăsese decât Croitorul din Brentford şi pe urmă finalul. Mi-a ajuns de câte ori am văzut Croitorul până acum. Şi apoi, finalul e mai fain de afară, cu toate focurile de artificii de pe fluviu.

Din amfiteatru răzbătu până la ei un hohot colectiv de râs.

— Acuma râd de Croitor, zise fata.

Când râsetele se stinseră, se făcu linişte. Nu treceau trăsuri. Jem stătea stingher, alături de Maggie, lângă balustradă. Deşi fata se simţise evident jignită mai devreme, în catedrală, acum nu lăsa să se vadă nimic. Jem era tentat să spună ceva, însă nu voia să distrugă fragilul armistiţiu care părea că se instalase între ei.

— Pot să-ţi arăt o vrăjitorie, zise brusc Maggie.

— Ce?

— Mergi acolo, înăuntru.

Îi indică unul dintre refugiile de piatră care se ridicau deasupra pilonilor pe toată lungimea podului. Nişa era semicirculară şi înaltă cam de doi metri şi jumătate, proiectată astfel încât să poată adăposti trecătorii de ploaie. Deasupra refugiului era fixat un felinar care lumina în jurul nişei, lăsând interiorul în întuneric. Ca să-i facă lui Maggie pe plac, Jem păşi în spaţiul întunecat dinăuntru şi se întoarse cu faţa la ea.

— Nu, stai cu spatele la mine şi cu faţa drept în sus, spre piatră, ceru Maggie.

Jem se supuse, simţindu-se caraghios şi vulnerabil, stând aşa, cu spatele la lume şi cu nasul aproape lipit de piatra rece. În nişă era umezeală şi mirosea a urină şi a sex.

Se întrebă dacă nu cumva Maggie îi juca o festă. Poate se dusese să aducă vreo târfă şi să o împingă spre el în refugiu, acolo de unde el n-ar fi reuşit să scape. Era gata-gata să se întoarcă cu faţa şi s-o acuze, când îi auzi vocea seducătoare în ureche:

— Ghici de unde vorbesc.

Jem se roti. Maggie nu era acolo. Ieşi din refugiu şi cercetă împrejur, întrebându-se dacă nu cumva i se păruse doar că aude vocea. Pe urmă ea se ivi din

întunericul refugiului care se afla în faţa lui, pe partea opusă a drumului.

— Intră înapoi! strigă ea.

Jem intră iar în refugiu şi se întoarse cu faţa la perete, total năucit. Cum putuse să-i şoptească la ureche şi apoi să traverseze drumul atât de repede? Aşteptă ca ea să repete figura, gândind că de data asta avea s-o prindă. Trecu o trăsură. Când se făcu linişte, îi auzi iar vocea în ureche:

— Hei, Jem. Spune-mi ceva drăguţ.

Jem se întoarse iar, dar fata nu era acolo. Şovăi, apoi se răsuci iar cu faţa la perete.

— Hai, Jem, nu vrei să zici nimic? şopti vocea ei de după zidul de piatră.

— Poţi să mă auzi? întrebă Jem.

— Da! Nu-i năucitor? Eu pot să te aud pe tine şi tu poţi să mă auzi pe mine!

Jem se întoarse şi privi peste drum, la celălalt refugiu. Maggie se mişcă uşor şi el zări şalul alb care-i acoperea umerii.

— Cum ai făcut? spuse el, dar nu primi nici un răspuns. Maggie?

Cum fata tot nu răspundea, el se întoarse iar cu faţa la perete.

— Mă auzi?

— Acuma da. Trebuie să stai cu faţa la perete, pricepi? Altfel nu iese vraja.

Trecură două trăsuri, acoperind restul vorbelor fetei.

— Dar cum se poate? întrebă Jem.

— Habar n-am. Uite-aşa, pur şi simplu. Una dintre curve mi-a zis de asta. Cel mai bine iese când cânţi.

— Când cânţi?

— Hai, dă-i drumul, cântă-ne ceva.

Jem se gândi o clipă, apoi începu:

La adăpostul unei crengi cu spini,
Violeta şi primula, surioare,
Înfloresc în culori vii, strălucitoare,
Şi dulcea lor mireasmă împrejur aleargă.

Unde creşte lămâiţa în mănunchiuri
Un trandafir sălbatic în mai deschide ochii
Şi ciuboţica-cucului comorile-şi arată
La fel, peste pământul plin de iarbă-neagră.

Glasul lui era încă puternic, dar avea să cedeze în curând. Maggie, cu faţa întoarsă spre peretele refugiului ei, era bucuroasă să fie singură, în întuneric, putând astfel să-l asculte pe Jem cântând, fără să se simtă obligată să se strâmbe dispreţuitor. În schimb, îşi putea permite să zâmbească pe când asculta cântecul lui simplu şi glasul lui limpede.

Când băiatul s-a oprit, au rămas amândoi tăcuţi. A mai trecut o trăsură. Maggie ar fi putut face o remarcă isteaţă, ar fi putut să-l tachineze că a cântat despre flori sau că îi e dor de Piddle Valley. Cu lume în jur, asta s-ar fi aşteptat de la ea. Dar erau singuri, ascunşi fiecare în cuibul lui de piatră, la adăpost de lumea de pe pod, dar în acelaşi timp legaţi de sunetele care ţâşneau înainte şi înapoi, răsucindu-se într-o funie care-i ţinea uniţi.

Aşa că, în loc să facă un comentariu isteţ, fata începu să-şi cânte răspunsul:

De ce să fiu eu, dar, prostul ţărănoi,
Cu toate aerele pe care ţi le dai,
Nu-i nevoie omul să se nască la oraş

Ca să priceapă cât face doi cu doi.

Aşa că nu te mai făli, nu vezi
Că nu-i un lucru potrivit, cum crezi;
Decât opusul său, poate unul mai bun să fie,
Când au amândoi aceeaşi temelie?

Îl auzi pe Jem chicotind.

— N-am zis niciodată că satu-ar fi mai bun ca oraşul, spuse el. Şi nici nu ştiu să fie chiar opuse.

— Sigur că sunt.

— Nu ştiu, repetă Jem. Sunt poteci în Lambeth pe lângă care găseşti aceleaşi flori ca în Piddle Valley – ciuboţica-cucului, rostopască şi piciorul-cocoşului. Dar, la urma urmei, eu n-am priceput niciodată chestia asta, cu lucrurile opuse.

— E simplu, pluti vocea lui Maggie în jurul lui. E un lucru absolut diferit de celălalt. Adică, opusul unei camere cufundate în beznă e o cameră scăldată în lumină.

— Dar camera există oricum, ea rămâne acolo, ori într-un fel, ori într-altul.

— Bine, atunci nu te gândi la cameră. Gândeşte-te numai la negru şi la alb. Ia zi, dacă nu eşti ud, cum eşti?

— Uscat, răspunse Jem după o clipă de gândire.

— Aia e. Dacă nu eşti băiat, eşti...

— Fată. Eu...

— Dacă nu eşti bun, eşti...

— Rău. Ştiu, însă...

— Şi nu ajungi în rai, ci în...

— Iad. Stop! Ştiu toate astea. Doar că mă gândesc... Trecu o trăsură, acoperindu-i cuvintele. E greu de vorbit aşa despre asemenea lucruri, rosti Jem când se făcu mai linişte.

— Cum, din părţile *opuse* ale drumului? vibră râsul lui Maggie în camera de piatră a lui Jem. Atunci vino încoace, la mine.

Jem traversă drumul în fugă, în timp ce Maggie ieşea din adăpostul ei.

— Uite-aşa, zise ea. Acuma suntem un băiat şi o fată de aceeaşi parte a drumului.

Jem se încruntă.

— Dar asta nu înseamnă opusul nostru, rosti el, făcând semn spre locul de unde tocmai sosise. Înseamnă doar partea cealaltă. Nu înseamnă că e ceva diferit.

Partea asta a drumului, partea ailaltă a drumului – amândouă sunt părţi ale drumului.

— Bine, băiete, ele sunt ceea ce face drumul să fie drum, rosti una dintre cele două siluete întunecate care se îndreptau spre ei dinspre Westminster.

Când cei doi ajunseră în cercul de lumină, Jem recunoscu fruntea lată a domnului Blake şi ochii mari, sfredelitori chiar şi pe întuneric.

— ’nă seara, domnule Blake, doamnă Blake, salută Maggie.

— ’nă seara, drăguţă, răspunse doamna Blake.

Catherine Blake era puţin mai scundă decât soţul ei, dar cu o statură la fel de masivă. Avea ochi mici, adânciţi în orbite, nas lat şi obraji mari, rumeni. Pălăria veche pe care o purta avea borul şifonat, ca şi cum cineva s-ar fi aşezat pe ea când era udă de la ploaie. Zâmbea răbdătoare; arăta obosită, ca şi când i-ar fi făcut soţului său concesia de-a se plimba în noapte, mai curând decât că ar fi vrut ea însăşi să se plimbe. Jem mai văzuse expresia aceea şi pe alte chipuri – de obicei chipuri de femei, uneori fără zâmbet, aşteptând ca bărbaţii lor să termine de băut în cârciumă sau de discutat cu alţi bărbaţi în drum despre preţul seminţelor.

— Vezi tu, continuă domnul Blake, fără măcar să salute, pentru că era concentrat asupra demonstraţiei,

partea asta – partea luminată – şi cealaltă parte – partea întunecată...

— Uite, ăsta-i un opus, îl întrerupse Maggie. Lumină şi întuneric. Tocmai despre asta vorbeam eu şi cu Jem, nu-i aşa, Jem?

Chipul domnului Blake se lumină.

— Aha, contrarii. Şi ce spuneaţi voi despre ele, fata mea?

— Păi, ştiţi, Jem nu le pricepe şi eu mă străduiam să-i explic...

— Ba le pricep! o întrerupse Jem. Sigur că răul e opusul binelui şi că fata e opusul băiatului. Dar...

Se opri. I se părea ciudat să-i vorbească unui adult despre asemenea gânduri. N-ar fi avut niciodată o astfel de conversaţie cu părinţii săi sau pe stradă, în Piddletrenthide, sau la cârciumă. Acolo se discuta dacă o să fie sau nu îngheţ în noaptea aceea sau cine urma să plece la Dorchester sau care lan de orz era bun de recoltat. Ceva se întâmplase cu el de când venise la Londra.

— Ce este, băiatul meu?

Domnul Blake aştepta ca el să continue. Şi asta era ceva nou pentru Jem – un adult părea să fie interesat de ce gândea el.

— Păi, ar fi asta, începu el rar, croindu-şi drum printre propriile gânduri, ca şi cum ar fi urcat o cărare de munte. Ce-i ciudat la opusuri e că şi la ud, şi la uscat e vorba tot de apă, la fată şi băiat e vorba de oameni, raiul şi iadul sunt locurile unde te duci când mori. Ele toate au ceva în comun. Aşa că ele nu-s total diferite unul de altul, aşa cum crede lumea. Dacă-l ai pe unul, nu-nseamnă că celălalt dispare.

Jem simţea că-l doare capul de la efortul pe care îl făcuse pentru a da această explicaţie.

Totuşi, domnul Blake dădea uşor din cap, ca şi când ar fi înţeles şi chiar s-ar fi gândit tot timpul la astfel de lucruri.

— Ai dreptate, băiete. Să-ţi dau un exemplu. Care este opusul inocenţei?

— Simplu, se băgă Maggie în vorbă. Să cunoşti lucruri.

— Chiar aşa, fata mea. Experienţa.

Maggie strălucea de încântare.

— Acuma spune-mi, tu cum te crezi, inocentă sau experimentată?

Lui Maggie îi pieri zâmbetul atât de brusc, de parcă ar fi fost izbită fizic de întrebarea domnului Blake. O expresie sălbatică, furişă îi străbătu chipul, expresie pe care Jem şi-o aminti de la prima lor întâlnire, când

povestea despre Aleea Gât-Tăiat. Fata se încruntă la un trecător şi nu răspunse.

— Vezi tu, asta e o întrebare la care e greu de răspuns, nu-i aşa, fata mea? Uite alta: dacă inocenţa este acel mal al fluviului, şi domnul Blake arătă spre Westminster Abbey, iar experienţa – malul de acolo, indică el Amfiteatrul Astley, ce se află în mijlocul fluviului?

Maggie deschise gura, dar nu găsi nici un răspuns rapid.

— Gândiţi-vă la asta, copii, şi daţi-mi răspunsul în altă zi.

— Ne puteţi răspunde la altceva, domnule Blake? întrebă Maggie, revenindu-şi numaidecât. De ce-aţi desenat statuia aia goală? Ştiţi ‘mneavoastră, în catedrală.

— Maggie! suflă Jem, jenat că fata recunoscuse că-l spionaseră mai devreme.

Doamna Blake privi de la Maggie la Jem şi la soţul ei cu o expresie perplexă.

Domnul Blake însă nu păru deranjat şi-i luă întrebarea în serios.

— Vezi tu, fata mea, nu desenam statuia. Eu nu suport să copiez după natură, cu toate că am făcut-o timp de câţiva ani, la Abbey, când eram ucenic. Acel

exerciţiu m-a învăţat multe lucruri, şi unul din ele este că, odată ce cunoşti suprafaţa unui lucru, nu mai ai nevoie să zăboveşti acolo, ci poţi privi mai adânc. De aceea, eu nu desenez după natură – e mult prea restrictiv şi-ţi amorţeşte imaginaţia. Nu, azi desenam ce mi se spunea să desenez.

— Cine vă spunea?

— Fratele meu, Robert.

— Dânsul era acolo?

Maggie nu-şi amintea să fi văzut pe cineva cu domnul Blake.

— Da, sigur, sigur că era. Ei, Kate, dacă eşti gata, mergem mai departe?

— Gata, dacă dumneavoastră sunteţi gata, domnule Blake.

— Ah, dar...

Maggie se uita în jur, căutând ceva cu care să-i reţină pe soţii Blake cu ei.

— Ştiaţi despre ecoul din refugii, domnule? interveni Jem.

Şi el voia ca domnul Blake să mai rămână. Omul avea ceva straniu – era distant, dar apropiat când îţi acorda atenţie, un adult şi în acelaşi timp copilăros.

— Ce ecou să fie acela, băiatul meu?

— Dacă doi oameni stau în refugii opuse, cu faţa la perete, se pot auzi unul pe altul.

— Serios? zise domnul Blake, adresându-se apoi soţiei: Tu ştiai asta, Kate?

— Asta nu ştiam, domnule Blake.

— Vreţi să încercaţi? insistă Maggie.

— Să încercăm, Kate?

— Dacă doriţi, domnule Blake.

Maggie îşi înăbuşi un chicotit conducând-o pe doamna Blake în refugiu şi o întoarse cu faţa la perete, în timp ce Jem îl conducea pe domnul Blake în refugiul din partea opusă. Domnul Blake vorbi uşor către perete şi după o clipă el şi doamna Blake izbucniră în râs. Atât auzeau Jem şi Maggie, dar nu şi conversaţia – mai curând monolog, în care doamna Blake îşi aproba din când în când soţul. Izolarea lor îi lăsă pe copii stând în drum, de-o parte şi de alta a podului, simţindu-se puţin caraghioşi. În cele din urmă, Jem se duse la Maggie.

— Despre ce crezi că vorbesc?

— Habar n-am. Da’ sigur nu despre preţu’ peştelui. Păcat că nu ne-au lăsat şi pe noi înăuntru.

S-o fi auzit doamna Blake? Pentru că în acel moment ea ieşi din refugiu şi-i chemă:

— Copii, veniţi şi staţi înăuntru cu mine. Domnul Blake va cânta.

Jem şi Maggie se priviră, apoi se înghesuiră în refugiu împreună cu doamna Blake. De aproape, femeia mirosea a peşte prăjit şi praf de cărbune.

Se întoarseră iar cu faţa la perete. Jem şi Maggie chicotiră puţin simţindu-se atât de lipiţi unul de altul, dar fără să încerce să se îndepărteze.

— Suntem gata, domnule Blake, rosti uşor doamna Blake.

— Foarte bine, se auzi vocea lui desprinsă de trup.

După o pauză, începu să cânte cu voce înaltă şi subţire, foarte diferită de vocea cu care vorbea.

Când pădurea verde râde-a bucurie
Când şi râul râde pe sub mal, la vale,
Când este râs şi-n aer de-o vorbă mai hazlie
Şi-a hohoti asemeni şi dealul e pe cale,
Când râde larg poiana, cu verde-nsufleţire,
Cu greierii din iarbă şi ei molipsitori
Când Mary, Susan, Emily cântă

Cu rotunjită gură îndulcită de cântări
„Ha, ha, hi!”

Când păsări râd la umbră, pestriţe şi gureşe,
Pe lângă masa noastră cu nuci şi cu cireşe,
Vino să-mi stai alături şi să ne bucurăm,
Refrenu-acesta dulce împreună să-l cântăm
„Ha, ha, hi!”[4]

Când termină, rămaseră toţi tăcuţi.

— Ha, ha, hi, repetă apoi Maggie, rupând vraja. Nu ştiu cântecul ăsta.

— E al dumnealui, explică doamna Blake.

În vocea ei, Jem desluşi o notă de mândrie.

— Îşi face singur cântecele? întrebă el.

Nu mai întâlnise niciodată pe cineva care să scrie cântecele pe care le fredonează lumea. Nu se întrebase

[4] William Blake, *Cântece ale inocenţei şi ale experienţei*, „Cântec pentru Râs”, trad. de Iana Maravis, Ed. Rao, Bucureşti 2005, p. 64 (n.t.).

niciodată de unde vin cântecele; ele pluteau pur şi simplu prin preajmă, să le tragi din aer şi să le înveţi.

— Poeme, şi cântece, şi de toate, răspunse doamna Blake.

— Ţi-a plăcut, băiatul meu? răsună vocea fără trup a domnului Blake.

Jem tresări; uitase că domnul Blake putea să-i audă.

— Oo, da.

— E într-o carte pe care am scris-o.

— Cum se numeşte? întrebă Jem.

Domnul Blake făcu o pauză, apoi rosti:

— *Cântece ale inocenţei*.

— Aha! strigă Maggie.

Pe urmă începu să râdă şi domnul Blake i se alătură din refugiul său, apoi doamna Blake şi, la urmă, Jem. Au râs până când zidurile de piatră au început să răsune de glasurile lor şi primele artificii de la finalul spectacolului de circ au ţâşnit şi au explodat pe cerul nopţii, luminându-l.

Mai 1792

III.

Unu

Cu toate că ar fi trebuit să calce cearşafuri şi batiste – singurele lucruri pe care mama ei i le încredinţa la călcat –, Maggie lăsase uşa din spate deschisă şi trăgea cu ochiul la câmpul familiei Astley, care se întindea chiar în spatele casei în care avea camere familia ei. În mod normal, gardul de lemn care despărţea grădina lor de teren ar fi trebuit să închidă vederea în mare parte; însă era vechi şi putregăios, iar Maggie se strecurase prin el atât de des, ca să scurteze drumul, încât îl înclinase pe-o parte şi se deschisese o bortă în el. De câte ori se răcea fierul de călcat, ea îi făcea vânt printre cărbunii din foc şi ţâşnea afară să-şi vâre capul prin acea bortă ca să poată urmări repetiţiile care se desfăşurau în curtea familiei Astley. Se mai uita şi după Jem, cu care trebuia să se întâlnească în câmp.

Când reveni în bucătărie pentru a treia oară, o găsi pe mama ei, desculţă şi în cămaşă de noapte, aplecată deasupra scândurii de călcat şi încruntându-se la cearşaful terminat de Maggie doar pe jumătate. Fata dădu fuga la foc, apucă fierul de călcat, îl şterse de cenuşă şi se îndreptă spre cearşaf, înghiontind-o pe mama ei cu cotul, în speranţa că se va da la o parte.

Bet Butterfield nu-i dădu fiicei nici o atenţie. Continuă să stea acolo, cu tălpile ei plate şi picioarele uşor

curbate, cu braţele încrucişate peste pieptul destul de bogat care, nesusţinut acum de corset, atârna şi se clătina sub cămaşa de noapte. Întinse mâna şi pipăi o porţiune din cearşaf.

— Uite-aici, l-ai ars!

— Era ars dinainte, minţi Maggie.

— Atunci, ai grijă să-l împătureşti aşa, ca să nu se vadă, spuse mama, căscând şi clătinând din cap.

Bet Butterfield declara adesea că sângele ei era amestecat cu leşie, pentru că mama, bunica şi străbunica ei fuseseră toate spălătorese în Lincolnshire. Ea nu se gândise niciodată să facă altceva în viaţă, nici măcar când Dick Butterfield – pe atunci destul de tânăr, harta de riduri încă nu i se gravase pe frunte – trecuse prin satul ei, venind din Yorkshire şi îndreptându-se spre Londra, şi o fermecase, ademenind-o să-l urmeze. A sosit la Southwark, unde au locuit la început, total neimpresionată de noutatea situaţiei, şi primul lucru a fost să insiste – chiar înainte de căsătorie – să cumpere o copaie nouă pentru a o înlocui pe cea veche, pe care continua să regrete c-o lăsase acasă. Pe Bet n-o deranja plata modestă sau orele lungi de muncă – începea spălatul lunar pentru clienţii ei permanenţi la patru dimineaţa şi uneori nu termina mai devreme de miezul nopţii – şi nici măcar starea mâinilor ei, care, la numai

douăzeci de ani, arătau deja ca nişte copite de porc. Spălatul era ceea ce ştia ea să facă. A-i sugera să se ocupe de altceva ar fi fost ca şi când i-ai fi spus că-şi poate schimba forma obrazului. Continua să fie uimită că Maggie nu numai că nu era foarte pricepută la spălat rufe, dar nici măcar nu era interesată să înveţe.

— Şi, mă rog, unde mi-ai fost? rosti Bet Butterfield brusc, ca şi când abia s-ar fi trezit din somn.

— Nicăieri, răspunse Maggie. Aici, la călcat.

— Nu, chiar acuma erai afară, în timp ce fierul se-ncălzea.

Era de mirare cum observa Bet Butterfield nişte lucruri mărunte, când atât de des lăsa impresia că nu ia seama la nimic.

— Ah, am fost doar o clipă în grădină, să mă uit la oamenii lui Astley.

Bet Butterfield se uită la vraful de cearşafuri care mai erau de călcat; acceptase să le ia acasă la călcat pentru un şiling în plus.

— Bine, termină cu spionatul şi apucă-te de călcat – n-ai făcut decât două.

— Şi jumătate.

Maggie îşi zdrăngăni fierul peste cearşaful de pe scândura de călcat. Nu mai trebuia să rabde decât pentru puţin timp supravegherea lui Bet Butterfield, căci

mama ei avea să-şi piardă curând interesul şi să înceteze cu întrebările ei cercetătoare.

Într-adevăr, ochii lui Bet Butterfield se plecară brusc şi toată faţa i se destinse, ca un pumn care se descleştează. Întinse mâna după fierul de călcat. Maggie îl lăsă jos, iar mama ei îl apucă şi începu să calce tot atât de firesc cum ar fi mers sau şi-ar fi periat părul ori s-ar fi scărpinat.

— Hai, adu nişte bere, răţuşcă, zise ea.

— N-avem în casă, anunţă Maggie, încântată de ocazia de-a o şterge de-acasă şi chiar la momentul potrivit – Jem tocmai apăruse în dreptul bortei din gardul din spate. Dau o fugă până la Ananas.

Apucă o cană cu capac din dulap şi se îndreptă spre uşa din spate.

— Nu te mai împinge în gardul ăla! Ocoleşte! strigă Bet Butterfield în urma ei.

Dar Maggie se strecurase deja prin bortă.

Doi

— Unde-ai fost? îl întâmpină ea pe Jem. Te aştept de ore întregi!

— Tocmai am curbat un braţ de scaun cu taica. E mai uşor în doi. Da, uite, acuma sunt aici.

După seara de pe Westminster Bridge, Jem şi Maggie erau mai mereu împreună în timpul liber. Maggie îi prezenta locurile ei preferate de-a lungul fluviului şi îl învăţa cum să se descurce pe străzi. Cu toate că uneori îl enerva cu superioritatea cunoştinţelor ei, Jem era conştient că fata îi dădea totodată încrederea de a explora şi lărgi limitele lumii în care se mişca el. Şi descoperea că voia să se afle în preajma ei. Crescând în Piddle Valley, se jucase cu fete, dar niciodată nu simţise pentru ele ceea ce începea să simtă pentru Maggie – cu toate că ei nu i-ar fi spus asta în ruptul capului.

— Ştii că am ratat-o pe domnişoara Devine, remarcă Maggie, în timp ce traversau câmpul lui Astley.

— Eu am văzut niţel din număr. Mama s-a uitat de la fereastră.

— Sper că n-a căzut, nu?

— Nu, şi slavă Domnului, fiin’că nu era acolo nici o plasă sau vreo pernă. Şi totuşi, cum face? Să se plimbe aşa pe o frânghie, şi cu pas atât de uşor?

Numărul domnişoarei Laura Devine cuprindea, în afară de faimoasele ei răsuciri şi balansări, o plimbare sus, pe o frânghie care, în loc să fie întinsă, era lăsată moale. Şi se mişca în aşa fel încât lăsa impresia că se plimbă printr-o grădină, oprindu-se din când în când să admire florile.

— Să ştii că n-a căzut niciodată, spuse Maggie. Nici măcar o dată. Dintre ceilalţi, toţi au mai zbârcit-o în numerele lor – odată l-am văzut chiar pe John Astley căzând de pe cal! Dar pe domnişoara Devine nu.

Au ajuns la zidul din fundul grădinii domnişoarei Pelham, un loc însorit unde se întâlneau adesea să stea şi să privească ce se petrece în jurul casei lui Philip Astley. Maggie a pus jos cana de bere şi s-au ghemuit amândoi lipiţi cu spatele de cărămizile calde. De-acolo aveau o vedere perfectă spre numerele de circ.

Uneori, când vremea era bună, Philip Astley îşi punea artiştii să facă repetiţii în curtea din faţă a conacului. Era nu doar o modalitate de a lăsa amfiteatrul liber pentru curăţenie şi de a împrospăta numerele prăfuite exersându-le în alt loc, ci şi un gest de recunoştinţă oferit pe neaşteptate vecinilor săi pentru că acceptau inconvenienţele pe care circul le provoca inevitabil în zonă. Ziua nu era niciodată anunţată, dar, în momentul în care jonglerii apăreau pe câmp şi începeau să arunce în aer şi să prindă torţe aprinse sau o maimuţă era aşezată pe spinarea unui cal şi trimisă în galop în jurul curţii sau, ca azi, se atârna o frânghie între două prăjini şi domnişoara Laura Devine se urca pe ea, vestea se răspândea şi câmpul se umplea la iuţeală de privitori.

Când Maggie şi Jem tocmai se instalau pe locul lor, au apărut acrobaţii traversând curtea, făcând salturi pe spate şi construind o piramidă umană, mai întâi îngenunchind, apoi stând în picioare pe umerii celor de sub ei. În acelaşi timp, pe câmp au fost scoşi caii şi câţiva călăreţi – printre care însă nu se afla John Astley – au început să exerseze o manevră complicată în care săreau înainte şi înapoi între şei. Lui Jem îi plăcea mai mult să urmărească numerele de circ în acest cadru neoficial decât la amfiteatru, pentru că artiştii nu făceau eforturi chiar atât de mari şi se opreau să refacă unele mişcări, destrămând iluzia pe care îi fusese lui atât de greu s-o accepte în timpul unui spectacol. Mai făceau şi greşeli, pe care el le găsea înduioşătoare – băiatul din vârful piramidei umane s-a dezechilibrat şi s-a apucat cu mâna de părul cuiva ca să nu cadă, făcându-l pe proprietarul părului să răcnească; un călăreţ a alunecat prin spatele şeii şi a aterizat direct în fund; maimuţa a sărit de pe calul său şi s-a căţărat pe acoperişul conacului, refuzând să mai coboare.

În timp ce priveau, Jem răspundea la întrebări despre Piddletrenthide, un loc ce părea s-o fascineze pe Maggie. În curata tradiţie orăşenească, pe ea o amuza mai ales ideea că în sat erau atât de puţine opţiuni – doar un singur brutar, un croitor, un morar, un fierar, un vicar.

— Şi dacă nu-ţi plac predicile vicarului? voia ea să ştie. Sau dacă pâinea brutarului e prea clisoasă? Sau nu-i plăteşti cârciumarului la vreme şi nu mai vrea să-ţi dea bere?

Cei din familia Butterfield trecuseră prin destule experienţe ca datornici, cu negustori care le băteau insistent la uşă cerându-şi plata. Erau câteva prăvălii în Lambeth – plăcintării, taverne, magazine de lumânări – unde nu se mai puteau duce.

— Păi, cârciumi sunt mai multe. E Cinci Tălăngi, unde merge taica, Coroana şi Hanul Nou – ăsta e în Piddlehinton, satul de după noi. Şi dacă vrei altă predică, mai e o biserică şi în Piddlehinton.

— Alt Piddle! Câte Piddle mai sunt?

— Câteva.

Dar înainte să apuce Jem să le înşire, se iscă o agitaţie care le întrerupse conversaţia. Printre artiştii din curtea de la Hercules Hall se învârtea de colo-colo un băiat care trăgea după el, legat de un picior, un buştean greu de felul celor folosiţi pentru priponirea cailor. Lângă el se auzi un strigăt şi, când Jem şi Maggie priviră într-acolo, îl văzură pe domnul Blake aplecat deasupra lui.

— Cine te-a priponit astfel, băiete?

Răcnea la băiatul înspăimântat, pentru că, în mânia lui – chiar dacă nu-i era adresată băiatului –, domnul

Blake putea fi înfricoşător, cu fruntea lui mare schimonosită, cu ochii bulbucaţi fulgerând ca ai unui uliu, cu trupul îndesat aplecat înainte.

Băiatul nu era în stare să răspundă, aşa că îi reveni unui jongler sarcina de-a ieşi în faţă:

— Domnu' Astley a făcut-o, domnule. Însă...

— Dezlegaţi-l imediat! răcni domnul Blake. Nici un englez n-ar trebui supus la o asemenea suferinţă. Eu n-aş trata astfel nici măcar un sclav, nu, nici măcar un ucigaş, cu atât mai puţin un copil nevinovat!

Jonglerul, la fel de intimidat de purtarea domnului Blake, se topi în mulţimea care se adunase, în care se aflau şi Jem cu Maggie; şi, cum nimeni nu ieşea în faţă să dea o mână de ajutor, domnul Blake însuşi îngenunche lângă băiat şi începu să se lupte cu nodurile care legau funia cu buşteanul de glezna lui.

— Gata, băiatul meu, rosti el, aruncând în fine funia. Omul care ţi-a făcut asta nu e demn să-ţi fie stăpân şi e un laş, dacă nu dă socoteală pentru fapta lui!

— Mă face cineva laş? bubui inconfundabila voce de circ a lui Philip Astley. Ridicaţi-vă şi spuneţi-mi-o în faţă, domnule!

Cu aceste cuvinte, el îşi făcu loc prin mulţime şi se îndreptă spre domnul Blake, care se ridicase în picioare

şi stătea acum atât de aproape de celălalt bărbat, încât burţile lor aproape că se atingeau.

— Domnule, sunteţi cu adevărat un laş şi un tiran! răcni el, cu ochii aruncând scântei. Să-i faci aşa ceva unui copil! Nu, Kate, mârâi el către doamna Blake, care se alăturase cercului de spectatori şi-şi trăgea acum soţul de braţ. Nu, n-am să mă las intimidat. Răspundeţi-mi, domnule. De ce l-aţi încătuşat pe acest copil nevinovat?

Philip Astley îşi plecă privirea către băiat, care plângea deja din pricina atenţiei nedorite care i se acorda şi, de fapt, se ţinea de frânghie, ca şi cum n-ar fi vrut să-i dea drumul. Un zâmbet mic licări pe buzele lui Philip Astley, care făcu un pas înapoi, cu flăcările mâniei deja domolite.

— Aha, domnule, dumneavoastră protestaţi împotriva priponului?

— Fireşte că protestez, orice om civilizat ar face la fel! Nimeni nu merită un astfel de tratament. Trebuie să încetaţi şi să luaţi măsuri de îndreptare, domnule. Da, să vă cereţi scuze de la băiat şi chiar şi de la noi, pentru că ne-aţi făcut martori la o asemenea umilinţă!

În loc să răspundă la fel, Philip Astley chicoti – un răspuns care-l făcu pe domnul Blake să-şi încleşteze pumnii şi să se năpustească în faţă.

— Dumneavoastră credeţi că asta-i o glumă, domnule? Vă asigur că nu e!

Philip Astley îşi ridică braţele într-un gest împăciuitor.

— Spuneţi-mi, domnule... Blake, aşa vă numiţi, nu? Vecinul meu, cred, cu toate că nu ne-am cunoscut, deoarece chiria dumneavoastră este încasată de Fox, nu-i aşa, Fox?

John Fox, urmărind confruntarea din mulţime, aprobă laconic din cap.

— Aşa, domnule Blake, aş dori să aflu: l-aţi întrebat pe băiat de ce cară buşteanul după el?

— Nu-i nevoie să întreb, replică domnul Blake. E limpede ca lumina zilei că acest copil este pedepsit în mod barbar.

— Şi totuşi, poate că ar trebui să aflăm de la băiat. Davey!

Philip Astley îşi îndreptă megafonul spre băiat, care nu se trase înapoi aşa cum făcuse la vederea sprâncenelor schimonosite şi privirii fulgerătoare a domnului Blake, pentru că era obişnuit cu glasul tunător al lui Astley.

— De ce purtai acel buştean, băiete?

— Pentru că mi l-aţi pus dumneavoastră, domnule, răspunse băiatul.

— Vedeţi? se întoarse domnul Blake spre mulţime, căutând sprijin.

Philip Astley ridică iar mâna.

— Şi de ce ţi l-am pus, Davey?

— Ca să mă obişnuiesc cu el, domnule. Pentru spectacol.

— Despre ce spectacol e vorba?

— Pantomima, domnule. *Capriciile lui Arlechino*.

— Şi ce rol joci tu în pantomima asta – care, că tot veni vorba, va fi piesa de bază a noului program şi îl va avea pe John Astley în rolul lui Arlechino!

Philip Astley nu putea scăpa un prilej de a-şi face reclamă la spectacol şi îşi îndreptă această remarcă spre mulţime.

— Un prizonier, domnule.

— Şi ce faci tu acum, Davey?

— Repetiţii, domnule.

— Repetiţii, zise Philip Astley, întorcându-se cu o reverenţă către domnul Blake, care continua să-l fulgere cu privirea. Înţelegeţi, Davey repeta un rol, domnule. Se prefăcea. Dumneavoastră, domnule, sunteţi cel mai potrivit să pricepeţi asta. Sunteţi gravor, nu-i aşa, domnule? Artist. V-am văzut lucrările şi sunt foarte, foarte reuşite. Dumneavoastră, domnule, surprindeţi esenţa. Da, da, chiar aşa.

Domnul Blake arăta ca şi când n-ar fi dorit să fie afectat de această remarcă măgulitoare, dar totuşi era.

— Dumneavoastră creaţi lucruri, nu-i aşa, domnule? continuă Philip Astley. Desenaţi lucruri reale, dar desenele dumneavoastră, gravurile dumneavoastră nu sunt lucrul în sine, nu-i aşa? Sunt iluzii, domnule. Eu cred că, în ciuda diferenţelor dintre noi – adăugă el privind pieziş la haina neagră, simplă a domnului Blake contrastând cu tunica lui roşie, cu nasturi strălucitori de alamă pe care nepoatele lui îi lustruiau zilnic –, suntem în aceeaşi branşă, domnule: suntem amândoi negustori de iluzii. Dumneavoastră le creaţi cu pana, cerneala şi instrumentele de gravat, în timp ce eu, îşi flutură Philip Astley mâinile către oamenii din jur, eu creez o lume din oameni şi recuzită, în fiecare seară, la amfiteatru. Îi scot pe spectatori din lumea lor de griji şi spaime şi le ofer fantezie, făcându-i să creadă că se află în alt loc. Acum, pentru a face ca totul să pară real, uneori trebuie să *facem* ceva real. Dacă Davey, aici de faţă, urmează să joace rolul unui prizonier, îl punem să târască după el un pripon de prizonier. Nimeni n-ar crede în el ca prizonier, dacă el doar ar dansa de colo-colo, n-am dreptate? Aşa cum dumneavoastră vă faceţi desenele după oameni reali...

— Nu asta e sursa desenelor mele, îl întrerupse domnul Blake, care îl ascultase cu mare interes şi acum vorbea mai firesc, după ce i se extrăsese ghimpele mâniei. Dar vă înţeleg, domnule, sincer. Cu toate acestea, eu văd lucrurile altfel. Dumneavoastră faceţi o distincţie între realitate şi iluzie. Le vedeţi ca fiind lucruri opuse, nu-i aşa?

— Bineînţeles, răspunse Philip Astley.

— Pentru mine, ele nu sunt opuse deloc – sunt unul şi acelaşi lucru. Tânărul Davey care interpretează un prizonier *este* prizonier. Un alt exemplu: fratele meu Robert, care stă acolo – indică el un spaţiu gol scăldat în lumina soarelui, la care toată lumea se întoarse să privească – este pentru mine la fel ca o persoană pe care o pot atinge.

Întinse mâna şi atinse uşor mâneca hainei roşii a lui Philip Astley.

Maggie şi Jem se uitau uimiţi la locul gol, unde plutea praf din curte.

— El cu opusele lui, bombăni Maggie.

Deşi trecuse o lună, fata încă mai era înciudată pe întrebările domnului Blake de pe Westminster Bridge şi pe neputinţa ei de a răspunde. Ea şi cu Jem nu discutaseră despre conversaţia lor cu soţii Blake; încă se mai străduiau s-o priceapă.

Philip Astley nu era nici el înclinat să abordeze asemenea teme ameţitoare. Aruncă de formă o privire spre locul prăfos, deşi evident Robert Blake nu era acolo, apoi se întoarse iar către domnul Blake, cu un aer ironic, ca şi când ar fi încercat să chibzuiască ce reacţie trebuia să aibă la această observaţie neobişnuită. În cele din urmă, hotărî să nu cerceteze şi să nu se lase atras pe un teren necunoscut, care i-ar fi cerut mai mult timp şi mai multă răbdare decât avea.

— Aşa că vedeţi, domnule, rosti el, ca şi când nu existase nici o digresiune, Davey nu este pedepsit cu buşteanul lui. Vă înţeleg grija, domnule, şi pricep cum trebuie să vi se fi părut. Vă apreciez mila. Însă pot să vă asigur, domnule, că Davey este bine îngrijit, nu-i aşa, băiete? Hai, şterge-o acum.

Îi dădu băiatului un penny.

Domnul Blake însă nu era dispus să încheie.

— Dumneavoastră creaţi lumi în fiecare seară în amfiteatrul dumneavoastră, anunţă el, dar după ce publicul a plecat şi torţele au fost stinse şi uşile încuiate, ce mai rămâne din aceste lumi, în afară de amintire?

Philip Astley se încruntă.

— Foarte frumoase amintiri, domnule, şi nu-i nimic rău în asta, ele îl ajută pe om să traverseze multe nopţi reci şi pustii.

— Fără îndoială. Însă aici ne deosebim noi, domnule. Cântecele şi desenele mele nu devin amintiri – ele sunt prezente tot timpul şi pot fi privite. Şi nu sunt iluzii, ci manifestări fizice ale unor lumi care există cu adevărat.

Philip Astley privi în jur cu un aer teatral, ca şi când ar fi încercat să-şi vadă spatele hainei.

— Unde există ele, domnule? Eu n-am văzut aceste lumi.

Domnul Blake îşi atinse fruntea.

Philip Astley pufni.

— Înseamnă că aveţi un cap care zumzăie de viaţă, domnule! Zumzăie. Probabil vă este greu să dormiţi din pricina zarvei.

Domnul Blake îi zâmbi direct lui Jem, care se nimerise în raza lui vizuală.

— Este adevărat că n-am avut niciodată nevoie de prea mult somn.

Philip Astley îşi încreţi fruntea şi rămase încremenit, cufundat în meditaţie, o poză extrem de neobişnuită la el. Mulţimea începea să se foiască nerăbdătoare.

— Dacă înţeleg eu bine, zise el în cele din urmă, ceea ce vreţi să spuneţi este că dumneavoastră luaţi idei şi le transformaţi în ceva ce puteţi vedea şi ţine în mână; în timp ce eu iau lucruri reale – cai şi acrobaţi şi dansatori – şi le transform în amintiri.

Domnul Blake îşi lăsă capul într-o parte, cu ochii ţintă la interlocutorul său.

— Acesta e un mod de-a vedea lucrurile.

La asta, Philip Astley râse tunător, vădit încântat că-i venise lui personal un asemenea gând.

— Ei bine, domnule, aş zice că lumea are nevoie de noi amândoi, nu-i aşa, Fox?

Mustaţa lui John Fox zvâcni.

— Cam aşa trebuie să fie, domnule.

Philip Astley păşi înainte şi întinse mâna.

— Vom bate palma pentru asta, nu-i aşa, domnule Blake?

Domnul Blake primi mâna întinsă de creatorul de iluzii.

— De bună seamă.

Trei

După ce domnul Blake şi Philip Astley şi-au luat rămas-bun, doamna Blake şi-a prins soţul de braţ şi au pornit-o spre alee, fără să le vorbească lui Jem sau Maggie, fără măcar să arate că i-au văzut. Maggie îi urmărea dezumflată cum se îndepărtează.

— Ar fi putut să zică salut sau măcar la revedere, bombăni ea.

Şi Jem simţea la fel, dar nu zicea nimic. S-a întors împreună cu Maggie să se aşeze lângă zidul unde stătuseră înainte de sosirea domnului Blake. Oricum, nu mai era mare lucru de văzut – disputa dintre Philip Astley şi domnul Blake părea să fi fost un semnal pentru artişti să ia o pauză. Acrobaţii şi călăreţii se opriseră şi mai era doar o trupă de dansatori care repeta o scenă din viitoarea pantomimă. Au privit câteva minute, apoi Maggie s-a întins, ca o pisică ce-şi schimbă poziţia în somn.

— Hai să facem al'ceva.

— Păi, ce?

— Hai să mergem să-i vedem pe soţii Blake.

Jem se încruntă.

— De ce nu? insistă Maggie.

— Da' tu singură ziceai că el nici măcar nu ne-a salutat.

— Poate că nu ne-a văzut.

— Şi ce să facă el cu noi? Nu-l interesăm de nici un fel.

— I-a plăcut de noi destul de mult când eram sus, pe pod. Oricum, tu nu vrei să vezi ce-i înăuntru? Pun rămăşag că are lucruri ciudate acolo. Ştiai că el are toată casa? Toată casa! Asta înseamnă opt camere pentru el şi soţia lui. Şi n-au nici copii, nici măcar o slujnică. Am auzit

că au avut una, da’ s-a speriat de el şi-a plecat. Că el se cască la om cu ochii ăia ai lui mari, ştii tu.

— Eu aş vrea să văd tiparniţa, recunoscu Jem. Cred că am auzit-o ieri. Un zgomot puternic şi scârţâit, aşa făcea, ca scândurile de pe acoperiş când se caţără pe ele un puitor de paie.

— Ce-i aia puitor de paie?

— Tu nu...

Jem se abţinu.

Cu toate că se mira tot timpul de lucrurile pe care Maggie nu le cunoştea, avea grijă să nu spună nimic. Odată, când râsese de ea pentru că-şi închipuise că ciuboţica-cucului se referea la încălţări pentru păsări, fata nu vorbise cu el o săptămână. În plus, la Londra nu erau acoperişuri de paie; de unde să fi ştiut ea ce înseamnă?

— Casele din Dorset au acoperişuri de paie, îi explică el. Paie uscate legate strâns în mănunchiuri şi aşezate peste scânduri.

Pe chipul lui Maggie se citea nedumerirea.

— Adică iei un mănunchi de paie şi îl faci neted şi drept, pe urmă îl aşezi pe acoperiş, în loc de lemn sau ţiglă.

— Un acoperiş de paie?

— Da.

— Şi cum de nu plouă prin el?

— Nu plouă, dacă paiele stau strânse bine şi la acelaşi nivel. Tu n-ai ieşit din Londra? făcu el un semn vag cu mâna spre sud. Nu-i aşa mult de mers până la ţară. Există acoperişuri de paie chiar în afara Londrei. Mi-aduc aminte de când am venit prima oară aici. Am putea să mergem într-o zi să le vedem.

Maggie sări.

— Nu ştiu drumul într-acolo.

— Dar îl poţi găsi, zise Jem, urmând-o pe lângă zid. Poţi întreba.

— Şi nu-mi place să fiu singură pe-acolo, pe nişte cărări înguste şi fără nimeni prin preajmă.

— Aş fi şi eu cu tine, insistă el, uimit de atitudinea lui protectoare faţă de ea.

Nu se mai purtase astfel cu nimeni, doar cu Maisie, însă acum nu era vorba chiar de un sentiment fratern.

— N-ai de ce să te temi, adăugă el.

— Nu mă tem, da’ n-am chef. Tre’ să fie plicticos la ţară.

Maggie privi în jur şi se învioră. Oprindu-se acolo unde zidul dădea spre grădina soţilor Blake, îşi trase boneta cu pompon de pe părul ei negru, ondulat şi o aruncă peste zid.

— De ce-ai făcut asta? strigă Jem.

— Fiin’că ne trebuie un motiv ca să mergem să-i vedem. Acuma avem motivul. Hai!

Fata alergă pe lângă zidul din spate şi prin aleea care ducea spre Hercules Buildings. Până s-o ajungă Jem din urmă, ea deja bătea la uşa din faţă a soţilor Blake.

— Aşteaptă! strigă el, însă prea târziu.

— Bună ziua, doamnă Blake, zise Maggie când doamna Blake deschise uşa. Vă cer iertare că vă deranjez, dar Jem mi-a aruncat boneta peste zid, în grădina dumneavoastră. Pot să mi-o iau?

Doamna Blake îi zâmbi.

— Sigur, drăguţă, dacă nu te deranjează rugii de mure. Locul s-a cam sălbăticit acolo, în spate. Intră.

Femeia deschise uşa mai larg şi o lăsă pe Maggie să se strecoare înăuntru. Se uită la Jem, care şovăia în prag.

— Nu intri şi tu, dragule? O să aibă nevoie de ajutor ca să-şi găsească boneta.

Jem voia să-i explice că nu el aruncase boneta lui Maggie, dar nu reuşea să rostească nimic. Aşa că dădu pur şi simplu din cap şi intră, iar doamna Blake închise uşa în urma lor cu o mişcare energică.

Jem se trezi într-un pasaj care ducea în spate, printr-o arcadă, spre o scară. Avea senzaţia ciudată că mai trecuse prin acest pasaj, însă atunci fusese mai întunecat. În stânga, o uşă era deschisă şi arunca lumină

pe coridor. Acea uşă n-ar trebui să fie deschisă, gândi el, fără să ştie de ce. Pe urmă auzi în spate foşnetul fustei doamnei Blake, sunetul îi aminti de un alt loc şi atunci pricepu: această casă era imaginea în oglindă a casei domnişoarei Pelham; acesta era pasajul şi aceasta era scara pe care o folosea el în fiecare zi. La ea era mai întunecos, pentru că domnişoara Pelham ţinea închisă uşa care dădea spre camera ei din faţă.

Maggie dispăruse deja. Cu toate că ştia cum să ajungă în grădină – la fel ca la domnişoara Pelham, treceai pe sub o arcadă, apoi ocoleai casa scării şi coborai câteva trepte –, Jem socotea că nu se cuvine să o ia el înainte în casa altcuiva. Aşa că se opri în pragul uşii camerei din faţă, pentru ca doamna Blake să poată trece în faţa lui, aruncând totodată o privire înăuntru.

Camera era cu totul altfel decât aceea a domnişoarei Pelham şi decât orice altă cameră pe care o văzuse în Dorset. Când sosiseră prima oară la Londra, cei din familia Kellaway trebuiseră să se obişnuiască cu tot felul de încăperi: aveau o construcţie pătrată, cu mai multe unghiuri drepte decât camerele cu forme neregulate din căsuţele din Dorsetshire, cu ziduri de grosimea unei cărămizi, iar nu groase cât braţul, cu ferestre mai largi, tavane mai înalte şi mici cămine închise, cu prichici de marmură în locul vetrelor cu foc deschis. Mirosul focului

de cărbune era şi el ceva nou – în Dorsetshire aveau lemne din belşug şi fără plată –, foc însoţit de fumul permanent care înceţoşa oraşul şi-i înroşea ochii mamei lui.

Dar camera din faţă a soţilor Blake nu semăna nici cu bucătăriile cu pereţi strâmbi, dar confortabile, din Piddle Valley, nici cu salonul din faţă al domnişoarei Pelham, cu canarul său captiv în colivie, vaze cu flori uscate, o sofa incomodă umplută cu păr de cal şi fotolii joase aşezate prea departe unul de altul. De fapt, aici nu era nici un loc pe care să te aşezi. Încăperea era dominată de imensa tiparniţă, cu acea manivelă lungă, în formă de stea, pe care Jem o văzuse din stradă. Tiparniţa era puţin mai înaltă decât Jem şi arăta ca o masă solidă cu un dulăpior aşezat pe ea. Deasupra plăcii netede, înaltă până la brâu, atârna un cilindru mare, de lemn, cu altul dedesubt. Jem chibzui că cilindrii erau puşi în mişcare prin răsucirea manivelei. Presa era făcută din fag lăcuit, cu excepţia cilindrilor, care erau dintr-o esenţă mai tare, şi era uzată bine, mai ales la manivele.

Restul încăperii era organizată în jurul presei. Erau mese pline de plăci de metal, borcane şi scule ciudate, necunoscute lui Jem, şi poliţe pe care se aflau sticle, hârtie, cutii şi sertare lungi şi înguste, ca acelea pe care le văzuse într-un atelier de tipărituri din Dorchester. Prin

cameră erau întinse frânghii subţiri, dar în momentul acela nu atârna nimic de ele. În toată încăperea domnea ordinea şi curăţenia. Însă domnul Blake nu se afla acolo.

Jem ieşi din camera din faţă şi o urmă pe doamna Blake. Uşa camerei din spate era închisă şi băiatul simţi o prezenţă musculară în spatele ei, ca aceea a unui cal în grajd.

Maggie ajunsese aproape de fundul grădinii, croindu-şi drum printr-o încâlceală de rugi de mure, urzici, ciulini şi ierburi. Boneta ei rămăsese agăţată la înălţime, pe un rug de mure, şi-i făcea semne ca un steag de pe o cetate care se predă. Şi-o eliberă din captivitate şi zori înapoi către casă, împiedicându-se de alt rug şi zgâriindu-se la picior. Însă când întinse mâna să-şi recapete echilibrul, se atinse de o urzică şi simţi usturătura.

— La naiba cu plantele astea, bombăni ea şi plesni buruiana cu boneta, urzicându-se şi mai tare. La naiba, la naiba, la naiba.

Sugându-şi mâna, ieşi tropăind din vegetaţia sălbatică şi păşi în peticul de grădină de lângă casă, unde găsi şiruri frumos ordonate de răsaduri – salată verde, mazăre, praz, morcovi, cartofi – şi pe Jem cercetându-le.

Băiatul ridică ochii.

— Ce-ai păţit la mână?

— M-a înţepat o afurisită de urzică.

— N-o suge, n-ajută la nimic. Ai găsit vreo frunză de măcriş?

Fără să aştepte răspunsul, Jem trecu pe lângă ea şi-şi făcu loc prin vegetaţia măruntă până la un cuib de urzici care creştea alături de foişorul în care două scaune fuseseră aşezate chiar lângă uşile deschise.

— Uite, planta asta cu frunză lată – creşte pe lângă urzici. O storci între degete să scoată puţină sevă şi o pui pe urzicătură, explică el, punând frunza pe mâna lui Maggie. E mai bine aşa?

— Da, răspunse Maggie, surprinsă că frunza de măcriş ajuta, dar şi încântată că Jem o luase de mână. De unde ştii de chestia asta?

— În Dorsetshire cresc o sumedenie de urzici.

Ca pentru a-l pedepsi pentru cunoştinţele sale, Maggie se întoarse spre foişor.

— Ţi-aduci aminte? rosti ea şoptit. Mai ştii ce i-am văzut făcând aici?

— Acuma ce facem? o întrerupse Jem, vădit fâstâcit de orice discuţie despre acea zi în care-i văzuseră pe soţii Blake în grădina lor.

Îşi îndreptă ochii spre doamna Blake, care stătea în picioare, în iarba de lângă uşa din spate, cu mâinile în buzunarele şorţului, aşteptându-i.

Maggie îl privi insistent şi el roşi. Fata se opri o clipă, bucurându-se de puterea pe care o avea asupra lui, chiar dacă nu era cu totul sigură ce însemna acea putere sau de ce o avea asupra lui şi nu asupra altcuiva. Simţi un fior lăuntric.

Doamna Blake îşi muta greutatea de pe un şold pe altul, iar Maggie căuta în jur cu privirea ceva care să-i ajute să mai zăbovească acolo. Însă grădina n-avea nimic neobişnuit. În afară de foişor, mai era o privată lângă uşă şi o groapă unde se strângea cenuşa de la foc. Viţa-de-vie cu care era domnişoara Pelham în competiţie creştea agăţată de-a lungul zidului. Alături de ea era un mic smochin, cu frunzele late cât palma.

— Smochinul dumneavoastră rodeşte? se interesă Maggie.

— Încă nu, e prea tânăr. Sperăm să rodească la anul, răspunse doamna Blake.

Femeia se întoarse să intre în casă, iar copiii o urmară fără tragere de inimă.

Trecură pe lângă uşa închisă a camerei din spate şi Jem îşi dori din nou să poată intra. Uşa deschisă a camerei din faţă era totuşi mai ademenitoare şi băiatul se opri o clipă ca să poată să mai strecoare o privire înăuntru, la tiparniţă. Tocmai îşi făcea curaj s-o întrebe pe doamna Blake despre ea, când Maggie rosti:

— Doamnă Blake, am putea să vedem acea carte de cântece a domnului Blake despre care ne-aţi vorbit acolo sus, pe pod? Ne-ar plăcea s-o vedem, nu-i aşa, Jem?

Jem dădu să clatine din cap că nu, însă mişcarea se transformă într-una de aprobare.

Doamna Blake se opri în hol.

— Ah, chiar aţi vrea s-o vedeţi, drăguţă? Bine, staţi să-l întreb pe domnul Blake dacă se poate. Staţi aici, mă întorc într-o clipă.

Se duse înapoi la uşa închisă şi bătu, aşteptând până auzi un murmur, apoi deschise uşa şi se strecură înăuntru.

Patru

Când uşa se redeschise, îşi făcu apariţia domnul Blake în persoană.

— Salut, copii. Kate zice că vreţi să-mi vedeţi cântecele.

— Da, domnule, răspunseră Maggie şi Jem la unison.

— Bravo, asta-i bine, copiii le înţeleg mai bine decât oricine altcineva. „Şi cântecele fericite mi le-am scris aşa/Pe oricare copil să-l poată bucura.” Veniţi cu mine.

Conducându-i în camera din faţă, cea cu tiparniţa, se duse la un raft, deschise o cutie şi scoase o carte nu mult

mai mare decât mâna sa, legată într-o învelitoare de culoarea ciupercii.

— Iată, zise el, aşezând-o pe masa de lângă fereastra din faţă.

Jem şi Maggie stăteau alături lângă masă, dar nici unul nu întindea mâna după carte. Nici măcar Maggie, cât era ea de îndrăzneaţă. Nici unul nu era prea obişnuit să umble cu cărţile. Anne Kellaway primise o carte de rugăciuni de la părinţii ei când se măritase, dar era singura din familie care o folosea la biserică. Părinţii lui Maggie nu avuseseră niciodată o carte, cu excepţia acelora pe care Dick Butterfield obişnuia cândva să le cumpere şi să le vândă, iar Bet Butterfield nu ştia să citească – cu toate că-i plăcea să-l asculte pe soţul său citindu-i ziare vechi atunci când le aducea de la cârciumă.

— Nu vă uitaţi la ea? întrebă domnul Blake. Hai, băiete, deschide-o. Nu contează unde.

Jem o apucă neîndemânatic, deschizând-o aproape de început. Pe pagina din stânga era o floare mare, colorată în roşu şi mov, iar în interiorul ei, printre petalele răsfrânte, şedea o femeie îmbrăcată într-o rochie galbenă, cu un prunc în poală. O fată stătea în picioare alături de ei, îmbrăcată în rochie albastră. Din umeri, i se păru lui Maggie, îi răsăreau aripi de fluture. Erau cuvinte

aşternute în maro sub floare, iar în jurul lor se împleteau tulpini şi viţe verzi. Pagina din dreapta era acoperită aproape în întregime de cuvinte, cu un copac de frunze crescând pe marginea din dreapta, viţe şerpuind pe cea din stânga şi păsări zburând ici şi colo. Maggie admira ilustraţiile, dar nu putea citi nici un cuvânt. Se întreba dacă Jem putea.

— Ce zice? întrebă ea.

— Nu poţi să citeşti, copilă?

Maggie scutură din cap.

— N-am mers la şcoală decât un an şi am uitat tot.

Domnul Blake chicoti.

— Eu n-am mers la şcoală deloc! M-a învăţat tata să citesc. Pe tine nu te-a învăţat tatăl tău?

— El e prea ocupat.

— Ai auzit, Kate? Ai auzit?

— Am auzit, domnule Blake.

Doamna Blake stătea în prag, rezemată de tocul uşii.

— Aflaţi că pe Kate eu am învăţat-o să citească. Şi tatăl ei era prea ocupat. Dar tu, băiatul meu? Tu poţi să citeşti cântecul?

Jem îşi drese vocea.

— Am să încerc. Am primit doar puţină învăţătură.

Puse un deget pe pagină şi începu să citească rar:

„Nume n-am,
Am două zile.”
Cum să-ţi zic?
„Sunt ferice, să se ştie,
Numele mi-e Bucurie.”
Dulce bucurie, altceva nimic![5]

Citea cu atâtea poticneli, că domnului Blake i se făcu milă de el şi i se alătură, mai apăsat şi mai grăbit, aşa încât Jem îl urma, repetându-i cuvintele aproape ca într-un joc:

Scumpă Bucurie!
Dulce Bucurie de doar două zile,
Dulce Bucurie, cum te pot numi,
De-mi zâmbeşti mereu
Cânt atunci şi eu;
Dulce bucurie – tot aşa să fii.

După ilustraţie, Maggie îşi dădea seama că în cântec era vorba despre un prunc, iar domnul Blake avea aerul unui tată topit după copil, gângurind, repetând expresii şi prostindu-se. Se întreba dacă el ştia că aşa se poartă taţii, când el n-avea nici un copil al lui. Pe de altă parte, era clar că nu prea se pricepea la copiii mici, altfel n-ar fi

[5] William Blake, *op. cit.*, „Bucurie Nou-Născută”, p. 104 (n.t.).

pus să zâmbească un prunc de numai două zile; Maggie ajutase la îngrijirea multor copii mici, aşa încât ştia că zâmbetul nu apărea mai devreme de câteva săptămâni, când mama îl aşteaptă deja cu disperare. Totuşi, nu-i spuse nimic despre asta.

— Uite, aici, unul pe care o să vi-l amintiţi, zise domnul Blake dând câteva pagini şi apoi începu să recite: „Când pădurea verde râde-a bucurie”.

Era cântecul pe care li-l cântase pe pod. De data asta nu-l cânta, ci doar psalmodia repede. Jem se străduia să se ţină după el urmărind cuvintele de pe pagină, acompaniindu-l din când în când cu câte un cuvânt pe care reuşea să-l citească sau pe care şi-l amintea. Maggie se încruntă, nemulţumită că nu putea şi ea participa la cântec, aşa cum făceau el şi domnul Blake. Privi ilustraţia care îl însoţea. Un grup de persoane stătea în jurul unei mese cu pahare de vin, femeile în rochii albastre şi galbene, un bărbat îmbrăcat în mov, întors cu spatele, ridica o cupă de vin. Ţinea minte o singură parte din cântec, aşa că atunci când domnul Blake şi Jem ajunseră la versul respectiv, li se alătură şi strigă „Ha, ha, hi!” ca şi când s-ar fi aflat într-o cârciumă, cântând împreună cu ceilalţi.

— Dumneavoastră aţi făcut cartea asta, domnule? întrebă Jem la sfârşit.

— De la cap la coadă, băiatul meu. Am scris-o, am gravat-o, am tipărit-o, am colorat-o, am cusut-o şi am legat-o, pe urmă am oferit-o spre vânzare. Fireşte, cu ajutorul lui Kate. N-aş fi putut s-o fac fără Kate.

Privi către soţia lui, iar ea îi întoarse privirea. Pentru Jem era ca şi când ei ţineau capetele unei frânghii şi trăgeau de ea s-o întindă între ei.

— Aţi folosit această tiparniţă? insistă el.

Domnul Blake puse mâna pe una dintre manivele.

— Da. Dar nu în această cameră. Pe atunci locuiam pe Poland Street. Peste fluviu.

Apucă manivela şi trase de ea, făcând-o să se mişte puţin. O parte din cadrul de lemn gemu şi trosni.

— Partea cea mai grea a mutării în Lambeth a fost să aducem tiparniţa aici. A trebuit s-o demontăm şi să aducem câţiva oameni ca s-o mute.

— Cum funcţionează?

Pe chipul domnului Blake se ivi strălucirea omului care şi-a găsit un tovarăş întru pasiune.

— Ah, e o privelişte minunată, copile. Îţi dă o mare satisfacţie. Iei placa pe care ai pregătit-o – ai văzut vreodată o placă gravată? Nu? Uite-aici, zise, ducându-l pe Jem spre unul din rafturi şi alegând un dreptunghi plat de metal. Trece-ţi degetul peste ea.

Jem pipăi şi simţi nişte linii ridicate şi curbe pe cuprul neted şi rece.

— Aşa. Mai întâi întindem pe placă cerneală cu un aplicator, zise, ridicând o bucată noduroasă de lemn, rotunjită la un capăt, pe urmă o ştergem, astfel încât să rămână cerneală numai pe părţile pe care vrem să le tipărim. Pe urmă punem placa pe patul presei, continuă domnul Blake, aşezând placa pe masa tiparniţei, lângă cilindri. Apoi luăm hârtia pe care am pregătit-o şi o aşezăm peste placă, iar peste ele aşternem pături. Pe urmă tragem manivelele spre noi, arătă el, trăgând puţin manivela, iar cilindrii se rotiră, şi placa şi hârtia sunt prinse şi trecute printre cilindri. Astfel se imprimă cerneala pe hârtie. După ce a trecut printre cilindri, o scoatem – atenţie, cu multă grijă – şi o atârnăm să se usuce pe frânghiile alea de deasupra capetelor noastre. Când s-au uscat, le colorăm.

În timp ce Jem asculta fermecat, pipăind piesele tiparniţei, aşa cum râvnise, şi punându-i întrebări domnului Blake, Maggie începea să se plictisească. Se duse să mai frunzărească o dată cartea. Până atunci nu prea privise cărţi; cum nu ştia să citească, n-o interesau cine ştie cât. Lui Maggie nu-i plăcuse la şcoală. Mersese, când avea opt ani, la o şcoală de fete pentru săraci în Southwark, la doi paşi de Lambeth, unde locuise înainte

familia Butterfield. Pentru ea, fusese un loc nenorocit, unde fetele erau îngrămădite toate într-o cameră, făcând schimb de purici, păduchi şi tuse, unde bătăile erau zilnice şi nu ocoleau pe nimeni. Obişnuită până atunci să bântuie pe străzi, fetei îi fusese greu să stea cuminte într-o cameră toată ziua şi nu putea reţine ce spunea învăţătoarea despre litere şi cifre. Era mult mai plictisitor decât să hoinărească prin Southwark, aşa că Maggie fie se foia tot timpul, fie adormea, iar apoi era bătută cu un băţ subţire care făcea să-i plesnească pielea. Singura privelişte înviorătoare a fost în ziua în care Dick Butterfield a venit la şcoală cu fiica sa, după ce a mai găsit pe spatele ei un rând de urme de bătaie pe care nu i le lăsase el însuşi, şi a snopit-o pe învăţătoare. După aceea Maggie nu s-a mai întors niciodată la şcoală şi, până în clipa în care Jem şi domnul Blake au recitat cântecul împreună, nu regretase niciodată că nu ştie să citească.

Cartea de cântece a domnului Blake o uimea, pentru că nu semăna cu nici o altă carte din câte văzuse vreodată. Cele mai multe cărţi conţineau cuvinte cu o poză oarecare alături. Aici, însă, cuvintele şi ilustraţiile se împleteau; uneori era greu de spus unde se termina una şi unde începea cealaltă. Maggie dădea pagină după pagină. Cele mai multe poze înfăţişau copii care fie se

jucau, fie erau împreună cu adulţi, şi toate păreau să ilustreze satul – care, potrivit domnului Blake, nu era spaţiul deschis, mare şi pustiu pe care şi-l imaginase ea întotdeauna, ci un loc paşnic, cu frontiere din garduri vii şi copaci sub care să te adăposteşti.

Erau câteva ilustraţii cu copii şi mamele lor – femeile le citeau sau le întindeau mâna ca să-i ridice de jos ori le vegheau somnul –, copilărie care nu semăna defel cu cea a lui Maggie. Fireşte, Bet Butterfield n-ar fi putut niciodată să-i citească şi mai degrabă ar fi răcnit la ea să se adune de pe jos decât să-i întindă mâna. Şi Maggie se îndoia că s-ar fi trezit vreodată din somn cu mama aşezată lângă patul ei. Ridică privirea, clipind des ca să-şi alunge lacrimile. Doamna Blake stătea în continuare rezemată de tocul uşii, cu mâinile în buzunarul şorţului.

— Trebe că aţi vândut o grămadă din astea ca să puteţi sta într-o asemenea casă, zise Maggie, ca să-şi ascundă lacrimile.

Vorbele lui Maggie părură s-o trezească pe doamna Blake dintr-o reverie. Femeia se desprinse de tocul uşii şi-şi trecu mâinile peste fustă, netezind-o.

— Nu aşa multe, drăguţa mea. Nu prea multe. Vezi tu, nu multă lume îl înţelege pe domnul Blake. Nici măcar aceste cântece, adăugă ea şovăitoare. Acuma, cred că e

timpul ca dânsul să lucreze. A avut parte de cam multe întreruperi azi, nu-i aşa, domnule Blake?

Rostise cuvintele pe un ton nesigur, aproape cu frică, temându-se parcă de reacţia soţului ei.

— Desigur, Kate, răspunse el, plecând de lângă tiparniţă. Ai dreptate, ca întotdeauna. Mereu mă las atras de altceva şi Kate trebuie să mă cheme tot timpul la ordine.

Îi salută din cap şi ieşi din cameră.

— La naiba, rosti brusc Maggie. Am uitat de berea mamei!

Lăsă *Cântecele inocenţei* pe masă şi fugi spre uşă.

— Scuzaţi, doamnă Blake. Tre' să plecăm. Mulţam că ne-aţi arătat lucrurile 'mneavoastră!

Cinci

După ce a înşfăcat cana cu capac de unde o lăsase, lângă zidul din câmpul lui Astley, Maggie a luat-o la goană spre Ananasul, care se afla la capătul lui Hercules Buildings, cu Jem alături. Când dădeau să intre în cârciumă, băiatul privi în jur şi, spre surprinderea lui, îşi zări sora, lipită de gardul viu de peste drum şi mutându-se de pe un picior pe altul.

— Maisie! strigă el.

Maisie tresări.

— Ah! Bună, Jem, bună, Maggie.

— Ce faci pe-aici, domnişoară Piddle? întrebă Maggie, în timp ce treceau strada spre ea. N-aveai de gând să ne zici salut?

— Eu...

Maisie se întrerupse când uşa de la Ananasul se deschise şi chipu-i luminos se pleoşti când în prag se ivi Charlie Butterfield.

— Fir-ar să fie, bombăni Maggie, văzând că Charlie i-a zărit şi se îndreaptă spre ei.

— Cu ce treabă prin părţile astea, ţărănuşule? se strâmbă el, dând cu ochii de Jem.

Maggie se băgă între ei.

— Veniserăm să luăm nişte bere pentru mama. Jem, vrei tu să intri şi să mi-o iei? Zi-le că e pentru alde Butterfield şi că o s-o plătească taica la sfârşitul săptămânii.

Maggie prefera, pe cât putea, să-i ţină pe Jem şi Charlie la distanţă unul de altul; cei doi nu se putuseră suferi de la bun început.

Jem şovăi – nu se dădea în vânt să intre de unul singur în cârciumile din Londra, însă ştia de ce-l trimitea Maggie. Apucând cana, trecu în fugă strada şi dispăru în cârciumă.

După plecarea lui, Charlie îşi îndreptă atenţia spre Maisie, studiindu-i chipul naiv, pălărioara caraghioasă cu pompon, silueta subţire şi sânii mici, ridicaţi de corset.

— Şi cine e persoana? N-ai de gând să ne faci cunoştinţă?

Pe chipul lui Maisie apăru un zâmbet de Piddle Valley.

— Eu sunt Maisie, Margaret, la fel ca Maggie. Sunt sora lui Jem. Tu eşti fratele lui Maggie? Semănaţi foarte bine, doar că ea-i brunetă şi tu blond.

Charlie îi adresă un zâmbet în care Maggie n-avea nici o încredere. Îşi dădea seama cum se lăcomeşte la inocenţa lui Maisie.

— Şi ce făceai tu pe stradă, Maisie? Mă aşteptai pe mine?

Maisie chicoti.

— Cum era să te-aştept pe tine, când nu te-am mai văzut niciodată? Nu, eu aşteptam... pe altcineva.

Ca la un semn, uşa cârciumii se deschise şi prin ea păşi John Astley, însoţit de o fată care făcea costume pentru circ. Râdeau amândoi şi el o împingea uşor de la spate. Fără să privească la cei trei, se întoarseră, luând-o pe aleea care ocolea cârciuma şi ducea către grajdurile lui Astley. Maggie ştia că era acolo o boxă goală, unde el ducea adesea femei.

— Ah! rosti Maisie cu un nod în gât, păşind pe stradă să privească în urma lor.

Maggie o prinse de cot.

— Nu, domnişoară Piddle.

— De ce nu?

Maisie părea că nu pricepe chiar nimic şi încerca să-şi elibereze cotul. Maggie privi către Charlie, care ridică din sprâncene.

— Hai, Maisie. Acuma ei o să fie ocupaţi şi n-o să le placă să te ţii tu după ei.

— Probabil că o să-i arate calul lui, nu crezi?

Charlie pufni.

— De bună seamă c-o să-i arate el ceva.

— Mai bine las-o baltă, o sfătui Maggie. Nu tre' să-l spionezi, că n-o să-i placă.

Maisie îşi îndreptă ochii mari şi albaştri către Maggie.

— Nu mă gândisem la asta. Crezi că s-ar mânia pe mine?

— Da, aşa cred. Acuma, du-te acasă.

Maggie o îmboldi uşor pe Maisie. După o clipă, Maisie o porni spre Hercules Buildings.

— Mă bucur că te-am cunoscut, îi strigă ea lui Charlie peste umăr.

Charlie chicoti.

— Măi să fie, unde-ai găsit-o?

— Dă-i pace, Charlie.

El încă o mai urmărea pe Maisie, dar o fulgeră cu privirea pe Maggie.

— Ce te face să crezi că am de gând să-i fac ceva, domnişoară Gât-Tăiat?

Maggie îngheţă. Nu-i mai spusese aşa niciodată. Se strădui să nu-şi arate panica, rămânând cu ochii aţintiţi pe chipul lui, observând ţepii de pe bărbia lui şi începutul de mustaţă blondă, rară. Însă el era fratele ei şi o cunoştea bine, aşa că n-avea cum să-i scape lucirea din ochii ei şi nici faptul că, brusc, i se oprise respiraţia.

— Hai, nu te teme, zâmbi el parşiv. Taina ta e în siguranţă cu mine. Chestia e că nu credeam că ai încasat-o.

Jem apăru în uşa cârciumii şi o luă spre ei, păşind cu grijă, ca să nu zgâlţâie cana plină. Se încruntă văzând chipul încordat şi amărât al lui Maggie.

— Ce se întâmplă? i se adresă el lui Charlie. Ce i-ai făcut?

— Acu’ te duci acasă? întrebă Charlie, ignorându-l pe Jem.

Maggie se încruntă.

— Ce te interesează pe tine?

— Nu mă interesează, doar că maica şi taica au o mică surpriză pentru tine.

Dintr-o mişcare, apucă din mâna lui Jem cana şi trase un gât lung de bere, golind o treime, apoi i-o împinse înapoi şi o luă la goană, lăsând în urmă un hohot de râs.

Şase

Când s-a întors Maggie, Bet Butterfield, lângă foc, arunca pumni de cartofi mărunţiţi într-o oală cu apă. Charlie era deja la masă, cu picioarele lui lungi întinse în faţă.

— Taie tu ceapa, răţuşcă, rosti Bet Butterfield, apucând cana de la Maggie, fără să comenteze ceva legat de întârziere sau de cantitatea lipsă. Tu lăcrimezi mai puţin ca mine.

— Charlie nu lăcrimează defel, replică Maggie.

Charlie nu luă în seamă aluzia, continuând să stea tolănit la masă. Maggie îi aruncă o privire furioasă şi începu să cureţe ceapa. Bet Butterfield tăie o bucată de grăsime de pe carne şi-i dădu drumul într-o tigaie, să se încingă. Pe urmă se aplecă deasupra fiicei ei, urmărindu-i mişcările.

— Nu ineluşe, zise. Peştişori.

Maggie se întrerupse, cu cuţitul înfipt într-o jumătate de ceapă.

— Las-o baltă, mamă. Ziceai că lăcrimezi de la ceapă, aşa că dă-te mai încolo.

— Cum să mă dau mai încolo, când tu n-o tai ca lumea?

— Ce contează cum o tai? Ineluşe sau peştişori, gustul e acelaşi. Ceapa-i ceapă.

— Lasă, o fac eu.

Bet Butterfield puse mâna pe cuţit. Maggie îl ţinea strâns.

Charlie îşi ridică privirea din contemplaţia golului şi privi cum mamă şi fiică trăgeau de cuţit.

— Ai grijă, maică, mormăi el. Maggie se pricepe să umble cu cuţitele, nu, Maggie?

Maggie dădu drumul cuţitului.

— Ţine-ţi gura, Charlie!

Bet Butterfield îşi privi copiii pe rând.

— Ce spuneţi voi?

— Nimica, mamă, răspunseră ei în cor.

Bet Butterfield aşteptă, însă nici unul nu mai rosti nimic, doar Charlie se uita la foc, cu un zâmbet ironic întipărit pe chip. Mama se apucă să toace ceapa, aşa cum făcuse şi cu călcatul rufelor, automat, metodic, repetând un gest atât de obişnuit încât n-avea nevoie să gândească pentru asta.

— Mamă, fumegă grăsimea, anunţă Maggie.

— Atuncea, pune carnea în tigaie, ordonă Bet Butterfield. N-o lăsa să se ardă. Lui taică-tu nu-i place arsă.

— N-o s-o ard.

Maggie a ars-o. Nu-i plăcea să gătească, tot aşa cum nu-i plăcea să calce rufe. Bet Butterfield a terminat de tocat ceapa, a adunat-o cu o lopăţică şi i-a dat drumul în tigaie, înainte să apuce lingura de la fiica ei.

— Maggie! strigă ea, când întoarse carnea şi văzu urmele negre.

Charlie chicoti.

— Acu’ ce-a mai făcut? se interesă Dick Butterfield din prag.

Bet Butterfield întoarse repede carnea la loc şi amestecă viguros ceapa.

— Nimic, nimic, acuma se întoarce iar la călcat, nu, răţuşcă?

— Ai grijă să nu pârleşti rufele, comentă Dick Butterfield. Care-i treaba? adăugă el, când Charlie începu să râdă şi Maggie îl pocni cu vârful pantofului peste picioare. Ascultă, fetiţo, se cuvine să te porţi cu mai mult respect faţă de familia ta. Acuma, ajut-o pe maică-ta.

Agăţă un scaun cu piciorul şi îl trase sub el, aşezându-se, o mişcare pe care o perfecţionase în mulţi ani de frecventare a cârciumilor.

Maggie se strâmbă, dar trase totuşi fierul de călcat de pe foc şi se întoarse la vraful de cearşafuri. Simţea ochii tatălui urmărind-o cum mânuieşte fierul şi de data asta se concentră să netezească rufa sistematic, iar nu la întâmplare.

Rareori se întâmpla ca cei patru Butterfield să se afle toţi odată în aceeaşi încăpere. Prin natura muncii lor, Dick şi Bet erau adesea plecaţi de-acasă la ore diferite, iar Charlie şi Maggie crescuseră venind şi plecând din casă după plac, mâncând de la plăcintării sau taverne sau de la vânzători ambulanţi. Bucătăria părea strâmtă cu ei toţi înăuntru, mai ales cu picioarele lui Charlie care ocupau atât de mult spaţiu.

— Vasăzică, Mags, rosti Dick Butterfield fără veste, Charlie zice că hoinăreai cu băiatul Kellaway, când ar fi trebuit să aduci bere pentru maică-ta.

Maggie îl fulgeră pe Charlie cu privirea. Fratele ei zâmbi.

— Tu-ţi petreci tot timpul hoinărind cu băieţi din Dorset, continuă tatăl, în timp ce maică-ta şi cu mine ne spetim ca să te hrănim. E vremea să începi să-ţi câştigi şi tu pâinea.

— Pe Charlie nu-l văd muncind, mormăi Maggie cu nasul în rufe.

— Ce-ai zis? mârâi Charlie.

— Charlie nu munceşte, repetă Maggie mai tare. E cu atâţia ani mai mare ca mine şi pe el nu-l trimiţi la muncă.

Dick Butterfield bătea darabana pe masă cu o bucată de cărbune, iar Bet Butterfield ţinea tigaia deasupra oalei, împingând carnea şi ceapa înăuntru, să ţină tovărăşie cartofilor. Amândoi se opriră din ce făceau, holbându-se la Maggie.

— Ce vrei să spui, fătucă? Sigur că munceşte, cu mine munceşte! protestă sincer uimit Dick Butterfield.

— Vreau să spun că nu l-ai dat niciodată să ucenicească în vreo meserie.

Charlie, care până atunci afişase un aer îngâmfat, încetă să mai zâmbească.

— El uceniceşte cu *mine*, replică precipitat Dick Butterfield, aruncându-i fiului o privire. Şi a învăţat berechet despre cum se cumpără şi se vinde, aşa-i, băiete?

Acesta era un punct nevralgic pentru Charlie. N-avuseseră banii necesari ca să-i plătească ucenicia la treisprezece ani, pentru că la vremea aceea Dick Butterfield se afla în închisoare. Făcuse doi ani pentru că încercase să vândă aliaj pe post de argint şi, când ieşise şi-şi reluase afacerea, Charlie era deja un bădăran de cincisprezece ani care dormea până la amiază şi vorbea mârâit. Cei câţiva negustori care, poate, ar fi fost dispuşi

să accepte un băiat mai mare, băteau în retragere după numai un minut în compania lui. Dick Butterfield reuşise să obţină o unică favoare şi Charlie rezistase cu totul două zile la atelierul unui fierar, după care arsese un cal, jucându-se cu un vătrai încins. Calul îi dăduse papucii în numele fierarului, lăsându-l lat cu o lovitură de copită; de la acea lovitură se alesese cu o cicatrice care-i străbătea o sprânceană.

— Şi, oricum, nu de Charlie vorbim noi acuma, declară Dick Butterfield. Ci de tine. Iacă, maică-ta zice că nu-i de nici un folos să faci rufele cu ea, fiindcă îţi lipseşte îndemânarea, sau zici că nu-i aşa? Aşa că am întrebat în stânga şi-n dreapta şi ţi-am găsit un loc la un prieten de-al meu din Southwark, care face frânghii. Începi mâine-dimineaţă, la şase. Aşa că trage-i un somn bun la noapte.

— Frânghii! strigă Maggie. Te rog, taică, nu aşa ceva!

Fetei îi veni în minte o femeie pe care o văzuse cândva într-o cârciumă şi ale cărei mâini erau zdrelite de la cânepa aspră pe care trebuia s-o mânuiască toată ziua.

— Surpriză, se strâmbă Charlie la ea.

— Afurisitule! îi răspunse ea la fel.

— Fără discuţii, fătucă, zise Dick Butterfield. E vremea să te maturizezi.

— Mags, dă fuga la vecini şi roagă-i să ne dea nişte napi, ceru Bet Butterfield, încercând să risipească tensiunea care creştea în cameră. Zi-le că o să mai iau eu mâine din piaţă.

Maggie trânti fierul de călcat în cărbuni şi dădu să plece. Dacă ar fi ieşit pur şi simplu, ar fi luat napii şi ar fi venit cu ei înapoi, poate momentul ar fi trecut. Dar pe când se îndrepta spre uşă, Charlie întinse un picior să-i pună piedică şi Maggie căzu cu capul înainte, izbindu-se cu fluierele picioarelor de masă şi lovindu-l pe Dick Butterfield peste braţ, aşa că bucata de cărbune cu care se juca zbură din mâinile lui, aterizând în tocană.

— La dracu', Mags, ce tot faci? urlă el.

Poate că situaţia ar fi putut să fie salvată chiar şi atunci, dacă măcar mama ei l-ar fi certat pe Charlie pentru că-i pusese piedică. În loc de asta, Bet Butterfield strigă:

— Ce-i cu tine, tâmpită nătângă! Vrei să-mi distrugi tocana? Nu eşti în stare să faci nimic ca lumea?

Maggie se adună, clătinându-se, de pe podea şi dădu de rânjetul batjocoritor al lui Charlie. La vederea lui, ceva se stârni brusc în ea şi fata îşi scuipă fratele în obraz. Charlie ţâşni cu un răget, iar scaunul zbură de sub el. Traversând în salturi încăperea către uşă, Maggie strigă peste umăr:

— La naiba, cu voi toţi! N-aveţi decât să vă luaţi napii şi să vi-i îndesaţi direct în cur!

Charlie o alergă până în stradă, urlând „Căţea!” în urma ei, şi ar fi prins-o, de n-ar fi fost o birjă care hodorogea pe Bastille Row şi prin faţa căreia fata trecu în fugă, în timp ce el fu nevoit s-o aştepte să treacă. Ceea ce-i oferi fetei secundele vitale de care avea nevoie ca să scape de el, să traverseze în fugă Mead Row şi să dispară pe o alee care trecea prin spatele grădinilor şi te scotea în cele din urmă peste drum de Câinele şi Raţa. Maggie cunoştea toate ascunzişurile şi potecile din împrejurimi mult mai bine decât fratele ei. Când privi în urmă, Charlie n-o mai urmărea. Era soiul de băiat care nu se ostenea niciodată să fugărească pe cineva, dacă nu era sigur că-l poate prinde, pentru că nu suferea să fie văzut că pierde.

Maggie a stat ascunsă o vreme după Câinele şi Raţa, ascultând larma din cârciumă şi urmărind să nu apară fratele ei. Când s-a asigurat că el n-o mai căuta, s-a strecurat afară din ascunzătoare şi a început să străbată străzile, ocolind Bastille Row într-un semicerc larg. Se făcuse linişte; oamenii erau acasă, la masă, sau în cârciumi. Vânzătorii ambulanţi îşi strânseseră lucrurile şi plecaseră; prostituatele tocmai începeau să se arate.

În cele din urmă, Maggie a ajuns la fluviu, lângă palatul Lambeth. A rămas aşezată pe mal multă vreme, urmărind bărcile care lunecau în sus şi în jos, în lumina soarelui ce amurgea. Din susul fluviului se auzeau sunetele distincte ale Circului Astley – muzică şi râsete şi, din când în când, aclamaţii. Inima îi bubuia în continuare şi fata încă era furioasă.

— Frânghii nenorocite, bombănea ea, fac ceva pe ele.

Cu toate că-i era foame şi trebuia să doarmă undeva, nu îndrăznea să meargă acasă şi să dea ochii cu părinţii ei, cu Charlie şi cu frânghiile. Maggie tremura, cu toate că seara era călduţă încă. Era obişnuită să lipsească de acasă, dar niciodată nu mai dormise în altă parte. Poate Jem o să mă lase să dorm la el acasă, îşi zise ea. Nu se putea gândi la nici un alt plan, aşa că sări în picioare şi străbătu în fugă Church Street, trecând pe lângă Lambeth până la Hercules Buildings. Abia când se pomeni peste drum de casa domnişoarei Pelham, Maggie şovăi. Nimeni nu stătea la ferestrele familiei Kellaway, cu toate că erau larg deschise. Ar fi putut să strige sau să arunce o pietricică să atragă atenţia cuiva, însă n-o făcu. Rămase doar privind, în speranţa că Jem sau Maisie i-ar veni în ajutor, zărind-o şi făcându-i semn să urce.

După câteva minute de stat aşa, simţindu-se ca o proastă, Maggie se întoarse la drum. Se întuneca. Porni

pe aleea dintre două case care ducea la câmpul lui Astley. Dincolo de el era grădina părinţilor ei, unde putu zări o lumină slabă prin borta din gard. Probabil că mâncaseră deja tocana. Se întreba dacă mama îi păstrase şi ei o porţie. Tatăl ei s-o fi dus până la cârciumă să mai aducă bere şi, poate, unul, două ziare vechi din care să le citească lui Bet şi Charlie, dacă Charlie n-o întinsese deja el însuşi la cârciumă. Poate veniseră vecinii şi îşi împărtăşeau ultimele bârfe sau discutau despre cât de greu de strunit pot fi fiicele. Unul din vecinii lor cânta la scripcă – poate adusese şi instrumentul cu el şi Dick Butterfield băuse destulă bere cât să cânte *Morgan Rattler*, cântecul lui porcos preferat. Maggie ciuli urechile, dar nu se auzea nici o muzică. Voia să se întoarcă, dar numai dacă s-ar fi putut strecura înăuntru, stând cu familia sa fără să se facă nici un tărăboi, fără să trebuiască să-şi ceară iertare şi să încaseze bătaia care ştia că o aşteaptă şi să se ducă a doua zi dimineaţa să facă frânghii pentru tot restul vieţii. Aşa ceva n-avea să se întâmple, aşa că trebuia să stea şi să se uite de la distanţă.

Privirea îi căzu apoi pe zidul din fundul grădinii soţilor Blake, chiar în stânga ei. Îl studie, încercând să aprecieze cât era de înalt şi ce se afla în spatele lui şi dacă ceea ce voia într-adevăr era să-l sară.

Nu departe de zid se afla o roabă pe care o folosea una din nepoatele lui Astley în grădina de zarzavat. Maggie privi în jur. De data asta curtea era pustie, cu toate că se vedeau siluete mişcându-se prin conac, servitori care pregăteau o cină târzie pentru stăpânul lor. Şovăi, apoi alergă ghemuită până la roabă, după care o împinse până la capătul zidului, strâmbându-se la scârţâitul roţii. Apoi, când fu sigură că n-o vedea nimeni, se căţără pe roabă, se săltă pe coama zidului şi sări jos, în întuneric.

Iunie 1792

IV.

Unu

Era un răsfăţ pentru Anne şi Maisie Kellaway să poată sta afară, în grădina domnişoarei Pelham, să lucreze la nasturi. Domnişoara Pelham plecase cu o zi înainte în vizită la nişte prieteni din Hampstead, luându-şi servitoarea cu ea, şi urma să rămână acolo, la aer, toată săptămâna – în Lambeth era neplăcut de cald, iar colinele de la nord de Londra erau de bună seamă mai răcoroase. În lipsa ei, cele două femei ale familiei Kellaway profitau de soare şi de grădina pustie. Scoseseră scaune afară şi stăteau în pătratul cu liliacul

alb în mijloc, cu garoafe de jur împrejur. Liliacul era floarea preferată a lui Maisie; tânjise să-l miroasă, dar nu putuse decât să urmărească cu jind de la ferestrele apartamentului lor cum începeau să se deschidă florile albe. De câte ori se ducea la privată se întreba dacă ar putea să se repeadă peste poteca cu pietriş, să-şi îngroape nasul în flori, apoi să se întoarcă în fugă, înainte s-o vadă domnişoara Pelham. Dar se părea că proprietăreasa ei era întotdeauna prin preajmă, ba la fereastra din spate, ba chiar în grădină, plimbându-se cu ceaşca ei de supă de vită, şi Maisie nu cuteza niciodată. Acum, în sfârşit, putea să stea lângă el o dimineaţă întreagă şi să se lăfăie în parfumul lui cât să-i ajungă până la anul.

Maisie se lăsă pe spate în scaun, oftă şi-şi întinse gâtul, înclinându-şi capul la stânga şi la dreapta.

— Ce-i? o întrebă mama, fără să-şi ridice privirea de pe nasturele – model „roată de căruţă” Blandford – la care lucra. Ai obosit deja? De-abia ne-am apucat. N-ai făcut decât doi.

— Nu-i asta. Ştii că-mi place să fac nasturi.

Aşa era. Odată, Maisie făcuse cincizeci şi patru de nasturi „roată de căruţă” Blandford într-o singură zi, un record pentru Piddle Valley – deşi o fată de la est, din Whitchurch, avea faima că face douăsprezece duzini de

nasturi pe zi, cum le reamintea adesea domnul Case, reprezentantul firmei de nasturi, care venea o dată pe lună la Piddletrenthide, femeilor care aduceau la el nasturii terminaţi de ele. Maisie era sigură că fata făcea nasturi din modele mai simple, care puteau fi lucraţi mai repede – Singleton şi „ochi-de-pasăre” sau „roată în cruce” Dorset, care nu erau aşa de migăloşi cum erau nasturii „roată de căruţă”.

— Doar că... mi-e dor de liliacul nostru de acasă.

Anne Kellaway rămase o clipă tăcută, cercetând nasturele pe care-l terminase şi aranjând mai bine cu unghia degetului mare şirurile de aţă, astfel încât nasturele să semene cu o mică pânză de păianjen. Mulţumită, dădu drumul nasturelui în poală, alături de ceilalţi pe care-i făcuse, şi culese un nou inel de metal pe care începu să-l umple strâns cu aţă de jur împrejur. Pe urmă îşi aminti de comentariul lui Maisie.

— Liliacul miroase la fel şi aici, nu crezi?

— Nu. Nu-i aşa. E mai mic şi are mai puţine flori şi nu-i la fel de parfumat. Şi e plin de praf.

— Tufa e altfel, dar florile miros la fel.

— Ba nu miros la fel, insistă Maisie.

Anne Kellaway nu mai continuă disputa. Deşi, cu ajutorul vizitelor ei regulate la circ, se mai obişnuise cu

noua lor viaţă de la Londra, înţelegea ce voia să spună fiica ei.

— Mă întreb dacă Lizzie Miller a cules deja flori de soc, zise ea, schimbând subiectul. Pe aici încă n-am văzut soc înflorit. Nu ştiu dacă aici înfloresc mai timpuriu sau mai târziu decât în Dorsetshire. Sper că Sam îi arată unde-i locul cu soc timpuriu, sus, pe Aleea Pisicii Moarte.

— Unde, lângă vârf?

— Da, răspunse Anne Kellaway, apoi tăcu, gândindu-se la acel loc. Taică-tu mi-a cioplit un fluier din lemnul acelui soc, când eram tineri.

— Ce drăguţ. Dar probabil că nu mai ai fluierul, mamă, că nu l-am văzut niciodată.

— L-am pierdut curând după ce mi l-a făcut, în alunişul de lângă Nettlecombe Tout.

— Ce tragic! exclamă fiica ei.

Maisie devenise recent mai sensibilă la întâmplările petrecute în cupluri, încărcându-le cu profunzimi emoţionale la care Anne Kellaway simţea că n-ar putea ajunge niciodată.

Îşi privi fiica pieziş.

— N-a fost chiar aşa de tragic.

Nu i-ar fi spus niciodată lui Maisie, însă fluierul îl pierduse într-o tăvăleală cu Thomas Kellaway, pe când „pregăteau pompa pentru patul nupţial”, cum se

exprimase el. Acum, după atâţia ani, era greu de imaginat de ce făcuseră aşa ceva. Cu toate că ştia că încă îşi mai iubea soţul, se simţea bătrână şi amorţită.

— Crezi că Sam s-o fi însurat deja cu Lizzie? întrebă Maisie. Doar ea a găsit inelul în plăcinta de Sfântul Mihail anul trecut, nu? E vremea să se mărite.

Anne Kellaway pufni.

— Ei, povestea aia veche. Oricum, Sam a zis că o să ne dea de veste, dacă se însoară.

— Aş vrea să putem fi acolo, să vedem şi noi. Lizzie ar fi tare frumoasă cu flori în păr. Ce flori crezi că şi-ar pune? Eu, fireşte, mi-aş pune liliac alb.

Anne Kellaway se încruntă, înfăşurând cu iuţeală aţa pe inelul nasturelui. Ea şi cu Maisie făceau nasturi de ani de zile în timpul liber şi ei îi plăcuse întotdeauna să stea cu fiica ei, sporovăind de una, de alta sau pur şi simplu tăcând împreună. În vremea din urmă, însă, nu prea avea ce să adauge la remarcile lui Maisie despre iubire şi frumuseţe, despre bărbaţi şi femei. Asemenea gânduri erau acum departe de viaţa ei – dacă fuseseră într-adevăr aproape vreodată. Nu-şi amintea să fi fost interesată de lucrurile astea când avea paisprezece ani. Chiar şi faptul că Thomas Kellaway o curta când ea avea nouăsprezece ani o surprinsese; uneori, când se plimba cu el pe poteci şi peste câmpuri sau stătea întinsă cu el

în pădure, acolo unde-şi pierduse fluierul, se simţea de parcă în locul ei era o altă persoană care flirta şi roşea şi se săruta şi-şi plimba mâinile pe spatele iubitului, în timp ce ea, Anne Kellaway, se ţinea deoparte şi cerceta cu privirea străvechile făgaşe şi ponoare de pe colinele din jur. Interesul prea mare al lui Maisie o făcea să se simtă jenată.

Cu toate acestea, şi ea dorea să poată să-şi vadă fiul cel mare însurat. De la Sam nu venise decât o scrisoare, la începutul lunii mai, cu toate că Maisie, care citea şi scria mai bine decât ceilalţi membri ai familiei, îşi luase sarcina de a-i scrie săptămânal, începându-şi scrisorile cu un paragraf plin de întrebări şi presupuneri despre ce se petrecea în Piddle Valley – cine le tundea oile, cine făcea cei mai mulţi nasturi, cine mai fusese la Dorchester, la Weymouth sau la Blandford, cine mai născuse. Însă, cu toate că ştia şi el puţin să scrie şi să citească, Sam nu era omul scrisorilor şi nici prea vorbăreţ nu era. Misiva lui fusese una scurtă, scrisă chinuit, şi nu răspundea la întrebările lui Maisie. Le spunea doar că e bine, că cioplise braţele unui nou şir de bănci pentru biserica din Piddletrenthide şi că plouase atât de mult, încât pârâul care curgea prin Plush inundase nişte case. Ai lui devoraseră aceste firimituri de veşti, dar nu le ajunseseră şi erau în continuare flămânzi.

Având prea puţine veşti de acasă, Anne şi Maisie Kellaway nu puteau decât să facă presupuneri în vreme ce lucrau la nasturi. Oare vânduse cârciumarul Cinci Tălăngi, aşa cum tot amenința c-o să facă? S-o fi reparat din timp grinda cu pivot de care atârnă clopotele de la biserică, să poată fi trase în duminica Paştelui? Stâlpul de 1 mai o fi fost instalat anul ăsta în Piddletrenthide sau în Piddlehinton? Şi acum, aplecate peste nasturii lor: o să culeagă Lizzie Miller cele mai bune flori de soc pentru socată şi o să poarte liliac în păr la nunta de la care familia Kellaway va lipsi? Tristeţea de a nu şti o făcu pe Anne Kellaway să lăcrimeze. Femeia îşi scutură capul şi se concentră asupra nasturelui „roată de căruţă” Blandford. Terminase de înfăşurat aţa pe inel şi acum era pe cale să creeze spiţe ca să-l facă să arate ca o roată de căruţă.

— Ce se-aude? zise Maisie.

Anne Kellaway auzi un bocănit în vecini.

— Tre’ să fie doamna Blake cu sapa ei, spuse ea şoptit.

— Nu, nu aia. Se aude iar, e cineva care bate la uşa domnişoarei Pelham.

— Du-te şi vezi cine e, spuse Anne Kellaway. Poate că sunt bilete pentru circ.

Aflase că în curând programul avea să se schimbe din nou, iar domnul Astley le trimisese bilete de câte ori se întâmplase acest lucru. Deja începuse să aştepte un ciocănit în uşă şi un nou set de bilete. Anne Kellaway ştia că începuse să devină avidă de circ şi că poate era prea dispusă să conteze pe generozitatea neîntreruptă a domnului Astley, care le trimitea bilete de favoare. „Locuri contra scaune!” spusese el odată, încântat de scaunele pe care i le făcuse Thomas Kellaway.

Mergând să răspundă la uşă, Maisie îşi netezi părul, îşi muşcă buzele şi-şi îndreptă rochia peste corset. Cu toate că biletele erau livrate de obicei de un băiat de la circ, Maisie visa în taină că ele ar putea fi aduse chiar de John Astley. Ultima dată când familia ei fusese la circ, Maisie avusese parte de o emoţie cu totul şi cu totul specială, când John Astley jucase rolul lui Arlechino în *Capriciile lui Arlechino* şi ea se desfătase ditamai jumătatea de oră privindu-l cum cântă, cum o curtează pe Colombina – interpretată de o nou-venită, domnişoara Hannah Smith – şi cum dansează pe iapa lui castanie. Maisie îl urmărise cu un nod în gât, un nod care se înţepenise acolo când, la un moment dat, era sigură că el o privise.

Când gândea raţional, Maisie ştia foarte bine că John Astley nu era un bărbat la care ar fi putut vreodată să aspire. Era frumos, instruit, bogat, manierat – cum nu se

poate mai deosebit de genul de bărbat cu care s-ar fi măritat ea în Piddle Valley. Cu toate că-şi iubea tatăl şi fraţii – mai ales pe Jem –, ştia că, prin comparaţie cu John Astley, ei erau stângaci şi lipsiţi de spirit. Totodată, el îi mai abătea gândul de la Londra, care continua s-o sperie, şi de la moartea fratelui ei Tommy, pe care o resimţea parcă şi mai tare, acum, după ce trecuseră patru luni. Atâta timp îi trebuise ca să accepte că fratele ei nu mai era în Piddletrenthide şi că n-avea să răsară, când nici cu gândul nu gândeai, la uşa domnişoarei Pelham, fluierând şi lăudându-se cu aventurile pe care le avusese în drum spre Londra.

O secundă, Maisie rămase lângă uşa din faţă a casei cu numărul 12 din Hercules Buildings şi ascultă ciocănitul, acum insistent şi nerăbdător, întrebându-se dacă n-ar putea fi John Astley.

Nu era el, ci o femeie pe care n-o mai văzuse niciodată. De înălţime medie, părea totuşi mai înaltă din pricina conformaţiei butucănoase; cu toate că nu era grasă, era bine dotată, iar braţele ei erau precum pulpele de miel. Avea faţa rotundă, cu obrajii aprinşi, de parcă ar fi stat prea mult în căldură. Părul castaniu fusese îndesat într-o bonetă, de sub care scăpau şuviţe pe ici, pe colo, fără ca femeia să pară a fi băgat de seamă. Ochii îi erau

totodată vioi şi obosiţi; ba chiar femeia căscă în faţa lui Maisie, fără măcar să ducă mâna la gură.

— Bună, răţuşcă, zise ea. Tare eşti drăgălaşă.

— Eu..., îmi pare rău, dar domnişoara Pelham nu-i aici, se poticni Maisie, flatată de compliment, dar dezamăgită că femeia nu era John Astley. Dânsa se întoarce peste o săptămână.

— Nu vreau să văd nici o domnişoară Pelham. Eu o caut pe fiică-mea, pe Maggie adică, şi voiam să vă-ntreb pe ‘mneavoastră despre ea. Pot să intru?

Doi

— Mamă, uite, doamna Butterfield, anunţă Maisie, întorcându-se în grădină. Mama lui Maggie.

— Spune-mi Bet, zise femeia. Pentru Maggie am venit.

— Maggie? repetă Anne Kellaway, ridicându-se pe jumătate din scaun şi strângând în poală nasturii pe care îi făcuse. Pe urmă îşi dădu seama despre cine vorbea Bet şi se lăsă la loc în scaun. Nu-i aici.

Bet Butterfield păru că n-o auzise. Se uită lung în poala lui Anne Kellaway.

— Ăştia-s nasturi?

— Da.

Anne Kellaway trebui să-şi reprime pornirea de a acoperi nasturii cu palmele.

— Noi facem nasturi, explică Maisie. Făceam nasturi tot timpul cât am fost acasă, în Dorsetshire, şi măicuţa a luat ceva materiale cu noi când am venit aici. Crede că poate reuşim să-i vindem la Londra.

Bet Butterfield întinse mâna.

— Arătaţi-mi şi mie.

Anne Kellaway puse şovăitor nasturii delicaţi pe care-i făcuse în acea dimineaţă în palma aspră şi roşie a lui Bet.

— Ăştia se cheamă „roată de căruţă” Blandford, explică ea, nereuşind să se abţină.

— Doamne, sunt minunaţi, murmură Bet Butterfield, prefirându-i cu un deget. Văd aşa ceva la cămăşile de noapte ale doamnelor şi sunt totdeauna atentă cu ei, la spălat. Ăla pe care l-aţi folosit la ramă e pas de feston?

— Da, răspunse Anne Kellaway, arătându-i nasturele la care lucra. Pe urmă înfăşor aţa peste suprafaţa inelului ca să fac spiţele roţii şi, după aia, cu pas în urma acului, petrec aţa iar şi iar peste fiecare spiţă, ca să umplu spaţiul. La sfârşit, le adun în centru cu o împunsătură şi gata nasturele.

— Minunat, repetă Bet Butterfield, cu ochii mijiţi la nasturi. Mi-ar plăcea să pot să fac şi io aşa ceva. Mă pricep la reparat şi cârpit, da’ nu cre’ că aş reuşi să fac ceva aşa mic şi delicat. Sunt mai bună la spălatul

lucrurilor gata făcute decât la făcutul lor. Ăsta e singurul model de nasturi pe care-l faceţi?

— Ah, facem de toate felurile, interveni Maisie. Plaţi, ca ăştia – roţile Dorset – îi facem în formă de roată de căruţă, roată în cruce şi fagure. Şi mai facem bombaţi şi noduroşi – ăştia sunt pentru jiletci – şi model Singleton şi ochi-de-pasăre. Ce altceva mai facem, mamă?

— În formă de coşuleţ şi din modelele Old Dorset, Mite şi Spangle, Jam, Yannell, Outsider, recită Anne Kellaway.

— Şi unde o să-i vindeţi? se interesă Bet Butterfield.

— Nu ştim încă.

— Pot să vă ajut eu. Sau Dick al meu. El cunoaşte pe toată lumea, omul ăsta ar putea să vândă şi ouă unei găini. El o să vă vândă nasturii. Câţi aveţi gata?

— Ah, cel puţin de patru ori douăsprezece duzini, răspunse Maisie.

— Şi cât luaţi pentru douăsprezece duzini?

— Depinde de model şi de cât de buni sunt, spuse Maisie, adăugând după un moment, cu un semn spre propriul ei scaun: Nu vreţi să luaţi loc, doamnă Butterfield?

— Ba da, răţuşcă, mulţam.

Bet Butterfield se lăsă pe scaunul Windsor cu spătar arcuit care, chiar şi după zece ani de folosire zilnică, n-a

scârţâit atunci când greutatea ei considerabilă s-a întâlnit cu fundul lui de ulm.

— Da, iaca un scaun fain, zise ea, rezemându-se de spiţe şi plimbându-şi degetul pe braţul neted, curbat. Simplu, fără farafastâcuri şi bine făcut – cu toate că n-am mai văzut până acum scaune vopsite în albastru.

— Ah, aşa se vopsesc scaunele la noi, în Dorsetshire, declară Maisie. Aşa le place oamenilor.

— Mags mi-a zis că domnu' Kellaway e meşter de scaune. Dumnealui l-a făcut pe ăsta, doamnă...?

— Anne Kellaway. El l-a făcut. Spuneţi-mi, doamnă Butterfield...

— Bet, dragă. Toată lumea-mi spune Bet.

— Ca voinica Bet! exclamă Maisie, aşezându-se pe una din băncile reci de piatră ale domnişoarei Pelham. Chiar mă gândisem la asta. Vai, ce nostim!

— Ce e nostim, răţuşcă?

— Voinica Bet, aşa zicem noi la săpunariţă. Cel puţin acasă, în Dorsetshire. Şi dumneavoastră folosiţi săpunariţă la spălat, nu?

— Folosesc. Voinica Bet, zici? chicoti Bet Butterfield. Nu mai auzisem asta. Acolo de unde sunt eu, îi ziceam săpunul ciorii. Dar îmi place asta – voinica Bet. Dick al meu o să înceapă să mă strige aşa, dacă-i spun.

— De ce ziceaţi că aţi venit aici? o întrerupse Anne Kellaway. Spuneaţi că are legătură cu fiica dumneavoastră.

Bet Butterfield deveni serioasă.

— Da, da. Să vedeţi, o caut. Lipseşte de-o vreme şi am început să mă întreb pe unde-o fi.

— De când e plecată?

— De două săptămâni.

— De două săptămâni! Şi abia acuma o căutaţi?

Anne Kellaway nu-şi putea imagina s-o piardă pe Maisie o singură noapte în oraşul ăsta, darămite două săptămâni.

Bet Butterfield se foi pe scaun. De data asta, scaunul scârţâi.

— Adică, ce să zic, nu-i chiar aşa de grav. Poate să fi trecut o săptămână. Da, aşa e, doar o săptămână, adăugă ea şi, cum expresia de dezgust de pe chipul lui Anne Kellaway persista, turui mai departe: Şi poate nici atât. Ştiţi, eu adesea nu sunt acasă; cu spălatul ăsta al meu, uneori muncesc toată noaptea pe la casele oamenilor şi dorm ziua. Zile în şir nu-l văd pe Dick al meu sau pe Charlie, pe nimeni, fiin’că-s plecată de-acasă.

— Şi nimeni altcineva n-a văzut-o?

— Nu, se foi iarăşi Bet Butterfield în scaun şi iarăşi scaunul scârţâi. Vă zic cinstit, am avut oleacă de ceartă şi ea a fugit. Are o fire şi fata asta, Mags, ca taică-su. E greu de urnit, da' dacă-şi dă drumu', păzea!

Anne şi Maisie Kellaway tăceau.

— Ah, ştiu eu că e prin preajmă, adăugă Bet Butterfield. Îi las mâncare afară şi dispare cât ai zice peşte. Dar o vreau înapoi. Nu-i bine să stea departe de casă atâta vreme. Vecinii încep să pună întrebări şi se uită chiondorâş la mine, ca 'mneavoastră.

Anne şi Maisie Kellaway îşi plecară capetele şi începură să coasă la nasturii lor „roată de căruţă" Blandford.

Bet Butterfield se aplecă să le urmărească mişcările degetelor.

— Mags a tot umblat cu băiatul 'mneavoastră, Jem îi zice, nu?

— Da, Jem. Îl ajută pe tatăl său, arătă Anne Kellaway cu capul spre casă.

— Păi, de aia, am venit să întreb dacă el – sau careva dintre dumneavoastră – a văzut-o pe Maggie în ultima vreme. Poate pe stradă sau la fluviu, ori aici, dacă a venit în vizită.

Anne Kellaway îşi privi fiica.

— Ai văzut-o tu, Maisie?

Maisie ridică nasturele la care lucra şi lăsă aţa să atârne, cu acul la capăt. Mişcarea pe care o cerea cusutul făcea aţa să se răsucească atât de tare, încât trebuia să se oprească din când în când şi s-o lase să se desrăsucească. Toate trei urmăreau cum se învârte acul, repede, apoi mai încet, oprindu-se în cele din urmă şi legănându-se uşor, atârnat de capătul firului de aţă.

Trei

De cealaltă parte a zidului, Maggie, tolănită pe treptele foişorului familiei Blake, frunzărea *Cântecele inocenţei*, când îşi auzi mama în grădina vecinilor şi ţâşni în picioare ca la plesnetul unui bici. Era un şoc să audă vocea ca de crainic a lui Bet Butterfield, după ce se legănase în accentele din Dorset ale femeilor din familia Kellaway şi în sporovăiala monotonă despre Piddle Valley.

Se simţi ciudat trăgând cu urechea când se vorbea chiar despre ea. Bet Butterfield avea tonul cuiva care compară la piaţă preţul merelor şi lui Maggie îi trebuiră câteva minute până să-şi dea seama că cele două Kellaway şi mama ei vorbeau despre *ea*. Îşi petrecu braţele peste genunchii strânşi la piept şi îşi lăsă bărbia pe ei, legănându-se uşor, în uşa foişorului.

Maggie încă se mai mira că soţii Blake n-o alungaseră din grădina lor, aşa cum era sigură că ar fi făcut părinţii săi, dacă ar fi găsit o fată vagaboandă la ei în grădină. De fapt, Maggie s-a străduit din răsputeri să rămână ascunsă în primele zile în care s-a aflat acolo. Dar i-a fost foarte greu. În noaptea în care a sărit pentru prima oară peste zid, n-a dormit deloc, tremurând în fundul grădinii, printre rugii de mure peste care se prăvălise, cu toate că era o noapte caldă, şi tresărind la fiecare foşnet şi trosnet iscat de şobolanii, de vulpile şi de pisicile care-şi vedeau de treburile lor pe lângă ea. Maggie nu se temea de animale, însă zgomotele lor o făceau să se gândească dacă nu cumva erau oameni prin preajmă, cu toate că grădina soţilor Blake era izolată, ferită de strigătele din cârciumi, de foiala de la conacul familiei Astley, de ciondănelile beţivanilor şi de ghigoselile de după ziduri dosnice. Nu-i plăcea deloc că nu avea patru pereţi şi un acoperiş s-o protejeze şi, spre sfârşitul nopţii, s-a strecurat în foişor, unde a dormit iepureşte până în zori, trezindu-se cu un strigăt scurt când i s-a părut că stătea cineva în prag. Era doar o pisică din vecini, care o privea curioasă.

A doua zi, a trecut Westminster Bridge şi a moţăit la soare în parcul St James, ştiind că era puţin probabil ca ai ei să se ducă acolo. În noaptea aceea s-a ascuns în

foişor, de data asta cu o pătură pe care o furase de acasă când nu era nimeni acolo, şi a dormit mult mai bine. Ba chiar atât de bine, încât s-a trezit târziu, cu soarele în ochi şi cu domnul Blake aşezat afară, pe treptele foişorului, cu un castronaş de vişine alături.

— Ah! a exclamat Maggie, ridicându-se în capul oaselor şi dându-şi la o parte părul ciufulit de pe ochi. Scuzaţi-mă, domnule Blake, eu...

O singură privire a ochilor lui cenuşii strălucitori a făcut-o să tacă.

— Vrei nişte vişine, fata mea? Primele pe anul ăsta.

A aşezat castronaşul lângă ea, apoi s-a întors să privească în spate, spre grădină.

— Mulţumesc.

Maggie s-a străduit să nu le înfulece, cu toate că mâncase puţin în ultimele două zile. Pe când întindea mâna spre castronaş pentru a patra oară, a observat că domnul Blake avea pe genunchi caietul de schiţe.

— Vă pregăteaţi să mă desenaţi? a întrebat ea, silindu-se să-şi redobândească ceva din vioiciunea cu care ieşea din situaţii stânjenitoare.

— A, nu, fata mea, pe cât pot, eu nu desenez niciodată după natură.

— De ce nu? Nu-i mai uşor decât să inventezi?

Domnul Blake s-a întors pe jumătate spre ea.

— Dar nu inventez. Totul se află deja în capul meu şi eu pur şi simplu desenez ce văd acolo.

Maggie a scuipat un sâmbure în palmă, alături de ceilalţi pe care-i păstra acolo, ascunzându-şi cu acel gest dezamăgirea. I-ar fi plăcut ca domnul Blake s-o deseneze.

— Păi, şi ce vedeţi în capul ‘mneavoastră? Copii ca în pozele acelea din carte?

Domnul Blake a aprobat din cap.

— Copii şi îngeri şi bărbaţi şi femei care vorbesc cu mine şi unul cu altul.

— Şi-i desenaţi acolo? a întrebat ea, arătând spre caiet.

— Uneori.

— Pot să mă uit?

— Fireşte.

Domnul Blake i-a întins caietul. Maggie a aruncat sâmburii de vişine în grădină şi şi-a şters mâna pe fustă înainte de a lua caietul de schiţe, ştiind, fără să i se spună, că pentru el era important. Domnul Blake a confirmat, adăugând:

— Acesta este caietul fratelui meu, Robert. El îmi îngăduie să-l folosesc.

Maggie l-a frunzărit, acordând mai multă atenţie desenelor decât cuvintelor. Chiar dacă ar fi ştiut să

citească, i-ar fi fost greu să descifreze scrisul lui mâzgălit, plin de cuvinte şi rânduri tăiate, suprapuse, versuri răsturnate, pe alocuri scrise în grabă, încât arătau mai curând ca nişte semne negre decât ca litere.

— Mamă, ce încâlceală, a murmurat ea, încercând să desluşească ceva din amestecul de cuvinte şi imagini de pe una din pagini. Doamne, ce de mai tăieturi!

Domnul Blake a râs.

— Nu întotdeauna prima imagine e şi cea mai reuşită. E nevoie s-o prelucrezi, ca să strălucească.

Multe dintre desene erau schiţe brute, abia recognoscibile. Altele însă erau executate mai îngrijit. Pe una din pagini, o faţă monstruoasă ducea în gură un trup fără viaţă. Pe alta, un bărbat gol era întins pe toată pagina, strigând disperat. Un bărbat cu barbă, în robă şi cu o expresie îndurerată îi vorbea altui bărbat cu capul plecat. Un bărbat şi o femeie stăteau unul lângă altul, goi, în picioare, şi alte trupuri goale erau desenate în poziţii spasmodice şi contorsionate. Maggie a chicotit la vederea unei schiţe cu un bărbat care urina la un zid, dar în rest n-a prea râs. Majoritatea ilustraţiilor îi dădeau fiori.

S-a oprit la o pagină plină cu desene mici, îngeri cu aripi strânse, un bărbat care purta un copil mic pe cap, feţe cu ochi ieşiţi din orbite şi guri căscate. În partea de

sus se afla reprezentarea izbitor de asemănătoare a unui bărbat cu ochi rotunzi, nas lung şi zâmbet făţarnic, cu capul acoperit de un talmeş-balmeş de păr ondulat. Arăta atât de diferit de celelalte figuri – mai concret şi unic – şi desenul era făcut cu atâta grijă şi migală, încât Maggie şi-a dat seama imediat că era un personaj real.

— Şi ăsta cine e?

Domnul Blake a privit pagina.

— Ah, acesta este Thomas Paine. Ai auzit de el, copila mea?

Maggie şi-a scormonit amintirile despre nenumăratele seri petrecute moţăind cu familia la Anghinarea.

— Cred că da. Tata vorbeşte de el la cârciumă. A scris ceva care l-a băgat în bucluc, nu-i aşa?

— *Drepturile omului*.

— Staţi aşa. Ăsta îi sprijină pe franţuji, nu? Ca...

Maggie s-a întrerupt, amintindu-şi de acea *bonnet rouge* a domnului Blake. Nu-l mai văzuse purtând-o în ultima vreme.

— Vasăzică, îl cunoaşteţi pe Tom Paine?

Domnul Blake şi-a lăsat capul pe spate şi şi-a mijit ochii în direcţia viţei-de-vie care şerpuia pe zid.

— L-am întâlnit.

— Păi, înseamnă că desenaţi şi oameni adevăraţi. Ăsta nu-i numai din capul ‘mneavoastră, nu?

Domnul Blake s-a întors s-o privească pe Maggie în faţă.

— Ai dreptate, fata mea. Cum te cheamă?

— Maggie, a răspuns ea, mândră că cineva ca el voia să ştie.

— Ai dreptate, Maggie. L-am desenat, într-adevăr, în timp ce el stătea faţă în faţă cu mine. Aceea a fost într-adevăr o împrejurare în care am desenat după natură. Domnul Paine părea s-o ceară. Presupun că ăsta e genul de om. Dar nu fac din asta o practică.

— Deci...

Maggie a şovăit, nefiind sigură dacă se cuvine să-l îmboldească pe un om ca domnul Blake. Însă el a privit-o întrebător, cu sprâncenele ridicate, cu un aer deschis, şi ea a simţit că aici, în această grădină, putea pune întrebări pe care nu le-ar fi pus în altă parte. Era începutul educaţiei ei.

— În catedrală, a spus ea, desenaţi ceva ce vedeaţi de-adevăratelea. Statuia... doar că fără haine.

Domnul Blake a privit-o cercetător. Mici mişcări pe chipul lui îi însoţeau gândurile, exprimând nedumerire, surpriză şi apoi încântare.

— Da, fata mea, am desenat într-adevăr statuia. Dar nu desenam ce se afla acolo, nu-i aşa?

— Nu, asta-i clar.

Maggie chicoti la amintirea schiţei lui cu statuia goală puşcă.

Odată lecţia încheiată, domnul Blake şi-a luat caietul de schiţe şi s-a ridicat, scuturându-şi picioarele, ca pentru a le dezlega.

Scrâşnetul unei ferestre care se deschidea a făcut-o pe Maggie să privească în sus. Jem deschidea fereastra din spate a casei din vecini. I-a văzut, pe ea şi pe domnul Blake, şi a încremenit, holbându-se. Maggie şi-a dus un deget la buze.

Domnul Blake nu s-a uitat în sus la auzul sunetului, aşa cum ar fi făcut majoritatea oamenilor, ci a pornit-o către uşă. Lui Maggie i se părea că era interesat de lumea din jur doar când voia el; şi acum îşi pierduse interesul deopotrivă pentru grădina lui şi pentru ea.

— Mulţumesc pentru vişine, domnule Blake! i-a strigat Maggie.

El a ridicat o mână în semn de răspuns, însă fără să se întoarcă.

După ce domnul Blake a intrat în casă, Maggie i-a făcut semn lui Jem să vină la ea. El s-a încruntat, apoi a dispărut de la fereastră. După câteva minute, capul i s-a iţit deasupra zidului. Se căţărase pe banca domnişoarei Pelham şi stătea cu picioarele pe spătarul ei.

— Ce cauţi aici? a şoptit el.

— Vino-ncoace, alde Blake n-o să se supere!

— Nu pot, taica are nevoie de mine. Ce faci aici? a repetat el.

— Am plecat de-acasă. Să nu spui la nimeni că sunt aici. Promiţi?

— Ai mei o să te vadă de la fereastră.

— Poţi să-i spui lui Maisie, da' atât. Promiţi?

— E în regulă, a spus Jem după o clipă.

— Ne vedem mai târziu, jos, lângă palatul Lambeth.

— Bine, a aprobat el, dând să coboare.

— Jem?

El s-a oprit.

— Ce?

— Mi-aduci ceva de mâncare?

Şi aşa a rămas Maggie în grădina soţilor Blake. Cei doi n-au spus nimic despre faptul că se afla acolo, nici măcar atunci când ea a rămas în continuare. La început, îşi petrecea cea mai mare parte din zi afară, prin Lambeth, evitând locurile unde s-ar fi putut afla părinţii şi fratele ei, întâlnindu-se cu Jem şi cu Maisie când putea. După o vreme, când devenise clar că pe soţii Blake nu-i deranja ca ea să rămână, a început să stea mai mult în grădina lor, uneori ajutând-o pe doamna Blake la îngrijitul legumelor, o dată la spălatul rufelor şi chiar, puţin, la cârpit, ceea ce nu s-ar fi oferit niciodată să facă pentru

mama ei. Astăzi, doamna Blake îi adusese *Cântecele inocenţei* şi stătuse puţin cu ea, ajutând-o să rostească versurile, apoi îi sugerase lui Maggie să se uite singură prin carte, în timp ce ea se ocupa mai departe de săpat. Maggie s-a oferit s-o ajute, însă doamna Blake a zâmbit, scuturând din cap.

— Învaţă tu să citeşti asta, draga mea, a spus ea, şi domnul Blake va fi mai mulţumit de tine decât de salata mea. Dânsul spune că opera lui e înţeleasă mai bine de copii decât de adulţi.

Acum, când o auzi pe Bet Butterfield întrebându-le pe Anne şi Maisie Kellaway dacă-i văzuseră fiica, Maggie îşi ţinu respiraţia, aşteptând răspunsul lui Maisie. Nu prea avea încredere în iscusinţa fetei de a minţi – nici Jem nu era mai priceput. Aşa că, atunci când Maisie rosti după o pauză: „Am să-l întreb pe Jem”, Maggie răsuflă uşurată şi zâmbi.

— Mulţumesc, domnişoară Piddle, şopti ea. Oricum, se pare că Londra te-a mai învăţat câte ceva.

Patru

Când Maisie a ajuns sus, Jem şi Thomas Kellaway curbau o prăjină lungă de frasin, ca să facă cercul pentru spătarul unui scaun Windsor. Jem nu avea încă forţa şi îndemânarea s-o curbeze singur, dar putea să asigure

cârligele de fier care fixau frasinul pe care tatăl său îl îndoia în jurul ramei circulare. Thomas Kellaway icnea şi se opintea pe prăjina pe care o trecuse mai înainte prin aburi, ca s-o facă mai suplă; dacă o îndoia prea tare, prăjina crăpa şi nu mai avea ce face cu ea.

Maisie ştia că în acest moment hotărâtor nu trebuia să le vorbească. Aşa că îşi făcu de lucru în camera din faţă, scormonind prin cutia lui Anne Kellaway cu materiale pentru nasturi, plină de inele de diverse mărimi, rondele de corn de berbec pentru nasturii Singleton, un ghem de in pentru fasonarea nasturilor rotunzi, bucăţi de pânză pentru îmbrăcarea lor, ace ascuţite şi din cele fără vârf şi aţă de diferite culori şi grosimi.

— Încă un cârlig şi gata, băiete, mormăi Thomas Kellaway. Asta a fost, am făcut o treabă bună.

Duseră prăjina înfăşurată şi fixată în cârlige pe ramă şi o rezemară de perete, unde avea să se usuce şi să-şi păstreze forma.

Maisie scăpă atunci pe jos o cutie de tinichea plină cu rondele de corn; izbindu-se de podea, cutia explodă, îi sări capacul şi revărsă o ploaie de rondele peste tot.

— Ah! strigă ea şi se lăsă pe genunchi să le adune.

— Ajut-o, Jem, aicea am terminat, zise Thomas Kellaway.

— A venit mama lui Maggie să întrebe dacă am văzut-o, şopti Maisie când Jem se ghemui lângă ea. Ce-i zicem?

Jem lustrui între degete un disc cenuşiu de corn de berbec.

— I-a trebuit cam mult până să vină s-o caute, nu crezi?

— Aşa zicea şi mama. Nu ştiu, Jem. Maggie pare mulţumită acolo unde e, însă ar trebui să fie cu familia ei, nu?

Jem nu spuse nimic. În schimb, se ridică şi se duse la fereastra din spate să privească afară. Se duse şi Maisie lângă el. De unde stăteau se vedea bine în foişorul soţilor Blake, unde stătea Maggie, chiar de partea cealaltă a zidului care o despărţea de Anne Kellaway şi Bet Butterfield.

— Ne-a ascultat! exclamă Maisie. A auzit tot!

— Poate că acuma, că ştie că mama ei o vrea înapoi, o să se întoarcă.

— Nu sunt sigură... e foarte încăpăţânată.

Maisie şi Jem încercaseră s-o convingă pe Maggie să se întoarcă acasă, dar ea se înverşuna, zicând c-o să locuiască la soţii Blake toată vara.

— Trebuie să se întoarcă, hotărî Jem. Nu poate să stea aici la nesfârşit. Nu-i corect nici pentru soţii Blake, s-o ţină aici. Trebuie să-i spunem doamnei Butterfield.

— Aşa mă gândesc şi eu. Maisie bătu din palme. Uite, Jem, mama-i arată doamnei Butterfield cum să facă nasturi!

Într-adevăr, în timp ce Maisie se afla la etaj, Bet Butterfield se aplecase să urmărească cu invidie cum înfăşurau degetele agile ale lui Anne Kellaway firul subţire de aţă pe un ineluş. Văzând asemenea fineţe, femeia fu tentată să se răzvrătească, doar aşa, ca să le arate tuturor că mâinile muncite ale lui Bet Butterfield puteau să facă mai mult decât să stoarcă apa din cearşafuri.

— Vreau să încerc şi eu unul din lucruşoarele alea migăloase, declară ea. O să mă apere de necazuri.

Anne Kellaway o puse pentru început să facă un nasture simplu, „roată de căruţă” Blandford, străduindu-se să nu râdă de degetele neîndemânatice ale spălătoresei. Însă Bet Butterfield reuşise doar să coasă împrejurul inelului, când lecţia ei fu întreruptă de un sunet neaşteptat: bubuitul unei explozii răzbătu deodată peste casele din Bastille Row, peste câmpul lui Astley, până la zidul din spate. Bet Butterfield îşi simţi pieptul duduind, ca şi când cineva ar fi izbit-o cu o pernă. Scăpă nasturele, care se deşiră pe loc, şi se ridică în picioare:

— Dick, strigă ea.

Lui Anne Kellaway îi clănţăneau dinţii din pricina exploziei ca atunci când avusese odată febră mare. Se ridică şi ea în picioare, având totuşi prezenţa de spirit să nu lase să-i cadă nasturii din poală.

Ceilalţi Kellaway rămaseră încremeniţi acolo unde se aflau, în atelier, la auzul exploziei, care zgâlţâise ferestrele glisante.

— Dumnezeule mare, ce-a fost asta? exclamă Maisie.

Se uită afară prin fereastră împreună cu Jem, dar, în afară de reacţia celorlalţi, nu se vedea nimic neobişnuit. Doamna Blake, de pildă, se oprise din săpat printre salatele ei şi îşi îndreptase capul în direcţia sunetului.

Maggie sări imediat în picioare, dar se aşeză iute la loc: mama ei i-ar fi putut zări creştetul, dacă rămânea în picioare, iar Maggie nu voia să fie descoperită.

— Ce poate fi? Vai, ce poate fi? murmură ea, întinzându-şi gâtul în direcţia exploziei.

O auzi pe Bet Butterfield, care înainta în grădină, rostind:

— De unde-o fi venit? Al naibii, salcâmul ăla galben, din cauza lui nu se vede! Uite, dacă mergem până în capătul grădinii, am putea vedea. Uite! Ce ziceam eu? N-am mai văzut aşa un fum de când a luat foc o casă în Southwark, unde am locuit înainte... a ars aşa de tare, că n-a mai rămas nici urmă din ea. Doamne, sper că Dick n-

are vreun amestec în treaba asta. Mai bine mă întorc acasă.

Philip Astley îşi dădu seama pe loc ce însemna acel sunet. Deşi în mod normal nu tândălea în pat, noaptea trecută băuse un vin oţetit şi după aia îi fusese rău de la stomac. Zăcea în pat, moţăind cu întreruperi, cu picioarele încurcate în cearşafuri, pântecul semănându-i cu un butoi înfăşurat în giulgiu, când explozia l-a trezit şi l-a ridicat brusc în picioare. Înregistră direcţia detunăturii şi răcni:

— Fox! Înşeuează-mi calul!

După doar câteva secunde, un băiat de circ – tot timpul se aflau băieţi de circ prin preajma conacului, aşteptând să li se dea vreo sarcină – fu trimis să-l trezească pe John Astley, care ar fi trebuit să fie deja treaz şi să repete noul program care avea să se lanseze în curând, dar fusese reţinut de alte lucruri şi era încă acasă; şi chiar gol puşcă.

Philip Astley năvăli afară din casă trăgându-şi haina, cu pantalonii pe jumătate descheiaţi şi cu John Fox după el. În acelaşi timp, un alt băiat conduse afară calul lui alb de serviciu şi-l ţinu, în timp ce Philip Astley încăleca. Nu era deloc nevoie să meargă cu calul lui; căci, acolo unde se ducea, ar fi ajuns mai repede ocolind prin spatele conacului şi străbătând câmpul până la o alee printre

câteva case de pe Bastille Row. Exact asta ar fi făcut John Fox şi băieţii de circ. Dar Philip Astley era omul spectacolului de circ şi întotdeauna atent la impactul asupra publicului. Nu se făcea ca un patron de circ şi fost cavalerist să se arate venind pe jos la locul unui dezastru – chiar dacă scena se afla la doar câteva sute de metri distanţă. El trebuia să fie un conducător şi era mai bine să conducă de pe cal, decât de jos, cu faţa buhăită şi roşie de la alergat şi cu un burdihan ca al lui.

Tot ca parte a spectacolului ce trebuia oferit de proprietarii de circ Astley, un alt băiat de circ scoase din staul iapa castanie a lui John Astley şi o conduse pe alee, aşteptând în faţa casei stăpânului ei. Astley cel bătrân li se alătură curând în faţă la numărul 14 de la Hercules Buildings şi, cum fiul său nu se arătă imediat, el răcni către ferestrele deschise:

— Scoală-te, nevolnicule, fiu tâmpit ce-mi eşti! Îţi dai seama ce-a fost sunetul ăla? Spune-mi că-ţi pasă cât negru sub unghie de circul pe care ai să-l conduci cândva! Arată-mi măcar de data asta că înseamnă pentru tine mai mult decât băutura şi femeile tale!

John Astley se arătă în pragul casei sale, cu părul ciufulit, dar altminteri nedând nici un semn de grabă. Cuvintele lui Philip Astley nu păreau să aibă vreun efect

asupra lui. Închise, înadins fără grabă, uşa, scoţându-şi tatăl din minţi.

— Al naibii să fiu, John, dacă aşa-ţi pasă ţie de afacere, am să te scot din ea! Te asigur!

În acel moment se auzi o nouă explozie, mai slabă, apoi o serie de pocnituri, unele puternice, altele înfundate, şuierături şi strigăte ascuţite. Aceste sunete avură asupra lui efectul pe care nu-l avusese nici unul din cuvintele lui Philip Astley: John Astley alergă la calul său şi sări în şa chiar când calul făcea un salt înainte ca răspuns la chemarea lui. O porni în galop în sus, pe lângă Hercules Buildings, lăsându-şi tatăl, mai greoi, să vină în urmă, în trap mai domol.

Nici unul nu privi în urmă, altfel ar fi văzut capul domnişoarei Laura Devine, cea mai bună dansatoare pe sfoară moale din Europa, ivindu-se prin fereastra de la primul etaj al casei lui John Astley şi urmărindu-i cum se îndepărtează în susul drumului şi o apucă la dreapta, pe Westminster Bridge Road. Doar o bătrână cu un coş de căpşuni văzu faţa ca o lună plină a domnişoarei Devine lucind deasupra străzii. Îi întinse o căpşună.

— Vrei o căpşunică frumoasă şi gustoasă, drăguţă? Ai căzut deja o dată în ispită. Hai, muşcă.

Domnişoara Devine zâmbi şi scutură din cap; iar după ce aruncă o privire în susul şi în josul străzii, se retrase de la geam.

La numărul 6 din Bastille Row, Dick şi Charlie Butterfield şedeau în bucătărie cu o tigaie între ei, pescuind felii de slănină cu cuţitele şi înmuind bucăţi de pâine în grăsimea din tigaie. Amândoi tresăriră la prima bubuitură teribilă, care venea chiar din partea cealaltă a orfelinatului de fete, care se afla faţă în faţă cu casele din Bastille Row. Câteva clipe mai târziu se auzi clinchet de sticlă în tot lungul străzii. Toate ferestrele din acel şir de case se prăbuşeau la pământ. Scăpase doar casa de la numărul 6, deoarece în acel moment ferestrele ei nu aveau geamuri: le spărsese Charlie într-o seară când, beat fiind, aruncase cu pantofii după pisică.

Acum, fără un cuvânt, amândoi puseră cuţitele jos, îşi împinseră scaunele şi ieşiră în stradă. Charlie îşi şterse untura de pe bărbie cu mâneca. Stăteau unul lângă altul în faţa uşii.

— De unde s-a auzit? întrebă Dick Butterfield.

— De-acolo, arătă Charlie la sud-est, către St George’s Fields.

— Nu, din partea aia a venit, sunt sigur, făcu Dick Butterfield semn către est.

— Atuncea de ce mai întrebi, dacă eşti aşa de sigur?

— Ia seama, flăcăule. Puţin respect pentru taică-tu şi pentru auzul lui.

— Mă rog, *eu* sunt sigur că a fost de-acolo, făcu Charlie emfatic semn cu mâna către St George's Fields.

— În partea aia nu-i nimic care ar putea exploda.

— Şi atunci care-i partea, după părerea ta?

— Laboratorul de artificii al lui Astley.

Disputa fu încheiată de priveliştea unui nor de fum care se ridica din direcţia pe care o alesese Dick Butterfield, la vreo două sute de metri distanţă.

— De la Astley, confirmă el. Tre' să fie plin de draci. Chestia asta merită văzută.

Zori în direcţia fumului, cu Charlie pe urmele lui, în pas mai domol. Dick Butterfield întoarse capul către fiul său.

— Hai, băiete!

— N-am putea să terminăm mai întâi slănina?

Dick Butterfield se opri brusc.

— Slănina! Slănină într-un moment ca ăsta? Iisuse, mi-e ruşine că eşti un Butterfield! De câte ori ţi-am vorbit eu, băiete, despre importanţa vitezei? N-o să obţinem nimic din chestia asta, dacă ne lălăim şi ne ungem buzele cu slănină şi-i lăsăm pe alţii să ajungă acolo înaintea noastră! Ce nu pricepi din ideea asta, băiete? Spune-mi.

Dick Butterfield îşi privi cercetător fiul, măsurându-i rânjetul aproape permanent, mâinile agitate, bărbia prost ştearsă, unsuroasă, şi, cel mai rău din toate astea, ochii lui, ca un foc pregătit, dar neaprins, nici măcar de o explozie care ar fi trebuit să-i stârnească negreşit curiozitatea. Nu era pentru prima oară când Dick Butterfield se trezea gândind: dacă ar fi Maggie aici, ea ar învăţa ceva din asta, şi dorindu-şi ca ea să fi fost băiat. Se întreba pe unde-o fi acum. Precis că explozia avea s-o scoată afară şi s-o aducă în fugă la faţa locului. Atunci el o să-i tragă un perdaf zdravăn pentru că fugise de-acasă, dar poate că o s-o şi îmbrăţişeze. Îi întoarse spatele lui Charlie şi o porni cu pas apăsat în direcţa fumului. După o secundă, Charlie îl urmă, încă gândindu-se la slănina care se sleia acasă, în tigaie.

Explozia chiar o făcuse pe Maggie să ţâşnească afară în cele din urmă. La auzul agitaţiei de la Hercules Hall – băieţi de circ alergând încoace şi încolo, Philip Astley zbierând, John Fox dând instrucţiuni – şi apoi, când începură pocnetele şi ţipetele la locul exploziei, n-a mai rezistat: n-avea de gând să piardă spectacolul din cartier, chiar dacă ar fi văzut-o părinţii. Alergă până în fundul grădinii soţilor Blake, se săltă pe coama zidului, îşi dădu drumul de cealaltă parte şi străbătu în fugă câmpul

lui Astley, unde se adunau şi alţi vecini care se îndreptau spre sursa fumului şi a zgomotului.

Jem o urmări cum fuge şi îşi dădu seama că nu putea nici el să rămână acasă.

— Vino, Maisie! strigă el, trăgându-şi sora după el pe scări, în jos.

Ajunşi în stradă, auziră ropot de copite. Pe lângă ei trecură călare mai întâi John Astley, apoi Philip Astley.

— Ah! exclamă Maisie şi începu să fugă după ei.

Boneta cu volănaşe îi zbură de pe cap şi Jem trebui să se oprească şi s-o culeagă, apoi se grăbi s-o ajungă din urmă.

Cinci

În fiecare an, pe 4 iunie, Philip Astley oferea un spectacol cu focuri de artificii în cinstea zilei de naştere a regelui, lansându-le de pe barje ce pluteau pe Tamisa la zece şi jumătate seara, după ce se termina reprezentaţia la circ. Nimeni nu-i ceruse să-şi asume această sarcină; pur şi simplu începuse cu douăzeci de ani în urmă şi devenise tradiţie. Astley folosea uneori artificii şi cu alte prilejuri – la începutul şi la sfârşitul stagiunii, ca să-şi facă reclamă la circ, şi în timpul reprezentaţiilor, atunci când în asistenţă se afla vreo persoană importantă. Instalase un laborator de artificii într-o casă din zona

orfelinatului, la capătul unei alei scurte care pornea de la orfelinatul de fete.

Azilul Orfelinelor era o clădire mare, formidabilă, cu aspect destul de plăcut, aflată într-un loc unde se întâlneau Hercules Buildings, Bastille Row şi Westminster Bridge Road. Adăpostea două sute de fete, care erau învăţate să citească niţel şi să facă curat, să gătească, să spele şi să coasă – tot ce le putea pregăti pentru o viaţă de servitoare atunci când părăseau orfelinatul, la vârsta de cincisprezece ani. Poate fuseseră crunt lovite de pierderea părinţilor, dar orfelinatul le oferea un fel de răgaz între acea durere şi lunga corvoadă care avea să devină viaţa lor.

Curtea orfelinatului era înconjurată de un gard negru de fier, înalt de doi metri. În spatele acelor zăbrele se adunaseră, într-un colţ al curţii, multe dintre fete şi supraveghetoarele lor, toate cu feţele întoarse, ca floarea soarelui, către casa cu artificii, care acum scuipa foc şi trosnea şi ardea. Pentru fete, era ca şi când acest spectacol neobişnuit fusese pregătit special pentru ele, având un loc bun de unde îl puteau privi.

Locuitorii caselor din jur priveau şi ei focul, dar nu erau aşa de încântaţi de spectacol. Ba chiar, aceia ale căror proprietăţi se aflau foarte aproape de laborator se temeau să nu se aprindă şi casele lor. Bărbaţii strigau;

femeile plângeau. Se aduna tot mai multă lume venită de pe străzile învecinate, să vadă ce se întâmplă. Dar nimeni nu făcea nimic: aşteptau ca persoana potrivită să preia comanda.

Persoana sosi călare, cu fiul său. Deja explodau rachete, majoritatea pornind pieziş şi izbindu-se de pereţii casei-laborator – doar una scăpă în sus, printre flăcările care deja găuriseră o parte din acoperiş, şi ţâşni pe cer. Artificiile sunt impresionante chiar şi la lumina zilei, şi mai ales atunci când n-ai mai văzut aşa ceva, ca majoritatea orfanelor, căci ele erau închise în casă noaptea, cu mult înainte să înceapă focurile de artificii ale lui Astley pe fluviu. O exclamaţie colectivă ţâşni din mijlocul fetelor când racheta revărsă scântei verzi.

Dar pentru cei doi Astley scânteile erau lacrimi verzi. Descălecară exact în momentul în care John Fox, cu ochii, mijiţi de obicei, larg deschişi de astă dată, sosi alături de ei.

— Fox, urlă Philip Astley, ai scos toţi oamenii afară?

— Da, domnule, raportă el, şi n-avem răniţi, cu excepţia lui John Honor, care s-a rănit încercând să iasă printr-o fereastră.

— Cât e de grav?

John Fox ridică din umeri.

— Trimite un băiat s-o aducă pe soţia lui Honor. Să aducă şi un doctor.

Philip Astley privi în jur şi făcu o evaluare rapidă a situaţiei. Ca militar, dar şi ca patron de circ, era obişnuit cu momentele de criză şi se pricepea să dirijeze un număr mare de oameni, mulţi dintre ei agitaţi sau pierzându-se cu firea. O mulţime de bărbaţi cu gurile căscate şi femei isterice nu reprezenta nici o provocare pentru el. Îşi intră firesc în pielea personajului autoritar.

— Prieteni! strigă el, acoperind trosnetele artificiilor şi şuieratul şerpilor de foc. Avem nevoie de serviciile voastre, foarte rapid! Femei şi copii, daţi fuga acasă şi aduceţi toate găleţile pe care le găsiţi. Cât de repede puteţi, acum!

Bătu din palme şi femeile şi copiii se risipiră ca praful suflat de pe poliţa unui cămin.

— Acum, bărbaţii! Formaţi un lanţ de la foc până la cea mai apropiată fântână. Unde este cea mai apropiată fântână?

Privi în jur şi se opri asupra unui bărbat uimit care stătea degeaba peste drum de casa în flăcări.

— Domnule, unde este cea mai apropiată fântână? După cum puteţi vedea, avem nevoie de mari cantităţi de apă, domnule, mari cantităţi!

Bărbatul se gândi o clipă.

— E una lângă Shield’s Nursery, zise el, apreciind greşit, după standarde personale, graba lui Astley. Se mai gândi o dată. Dar cea mai apropiată e acolo, arătă el prin gardul pe lângă care orfanele stăteau adunate într-o masă de serj maro închis.

— Deschideţi porţile, doamnelor, şi nu vă temeţi, ne faceţi un mare serviciu! strigă Philip Astley, nedezminţit om de spectacol.

Când porţile se deschiseră, un şir de bărbaţi şi, curând, femei şi copii, ba chiar câteva din orfanele mai curajoase, se desfăşură, traversând curtea, până la fântâna de lângă clădirea orfelinatului, şi începură toţi să dea din mână în mână găleţi cu apă către foc. Philip şi John Astley înşişi stăteau în fruntea şirului, aruncând apa peste flăcări, apoi dând găleţile goale copiilor care alergau cu ele înapoi, la capătul şirului.

Totul se organizase atât de rapid şi eficient, de îndată ce Philip Astley preluase comanda, încât era imposibil ca vreunul din cei care stăteau pe margine să nu dorească să participe. Curând se adunase destulă lume pentru a forma două şiruri şi pentru a se dubla numărul de găleţi. În acele şiruri, se găseau Dick şi Charlie Butterfield, Jem şi Maisie Kellaway, Bet şi Maggie Butterfield şi chiar Thomas şi Anne Kellaway care, asemeni lui Jem, nu putuseră rămâne acasă, cu toată zarva din jur, şi

veniseră să vadă incendiul. Au dat toţi găleţi din mână în mână, până au început să-i doară braţele, fără ca vreunul din ei să ştie că şi alţi membri ai familiilor lor erau acolo şi făceau acelaşi lucru.

Cei doi Astley au aruncat sute de găleţi de apă în flăcări. O vreme, a părut că foloseşte, căci focul de pe o latură a parterului a fost stins. Dar alte flăcări continuau să găsească aglomerări de artificii şi, aprinzându-le, le făceau să ţâşnească şi să explodeze pretutindeni, stârnind noi focare de incendiu. Pe urmă, incendiul se răspândise cu viteză la etaj şi bucăţi aprinse din tavan şi din acoperiş au continuat să cadă, reaprinzând parterul. Nimic nu mai putea opri distrugerea casei. În cele din urmă, tată şi fiu s-au recunoscut învinşi şi au concentrat conţinutul găleţilor pe ambele părţi ale casei, pentru a împiedica incendiul să se întindă spre alte proprietăţi.

În sfârşit, Philip Astley a trimis vorbă celor de la fântână să nu mai scoată apă. Ultima găleată a circulat de-a lungul fiecărui lanţ viu şi, când oamenii s-au întors unul către celălalt s-o apuce pe următoarea, aşa cum făcuseră timp de o oră, au constatat că nu li se mai înmâna nici una. Au privit în jur, au clipit, apoi au pornit către casă, să vadă efectul muncii lor. Era descurajantă priveliştea clădirii în ruină, o gaură căscată printre celelalte case, ca o măsea stricată, spartă şi smulsă

dintre cele învecinate. Cu toate că incendiul era acum stins, din ruinele carbonizate continua să se ridice fum, întunecând cerul, ca şi când ar fi fost amurg, iar nu toiul dimineţii.

Şase

După lupta cu focul, care antrenase toate energiile, a urmat o pauză stânjenitoare. Apoi, Philip Astley şi-a reluat rolul, înviorând spiritele.

— Prieteni, aţi venit în ajutorul Circului Astley şi vă sunt pe veci îndatorat, a început el, ţinându-se cât de ţeapăn putea, cu toate că efortul fizic din ultima oră îşi spunea cuvântul. A fost un accident nefericit, o calamitate. Aici se aflau înmagazinate artificiile menite pentru sărbătorirea zilei de naştere a Majestăţii Sale, Regelui, care are loc peste două zile. Dar putem mulţumi lui Dumnezeu că doar un singur om a fost rănit şi, graţie eforturilor voastre eroice, nici o altă proprietate n-a luat foc. Şi nici Circul Astley nu a fost afectat; chiar aşa, spectacolul va avea loc astă-seară, la ora obişnuită, şase şi jumătate, şi încă se găsesc bilete la casă. Dacă nu l-aţi văzut, aveţi să pierdeţi un eveniment mult mai spectaculos decât acest incendiu. Vă sunt teribil de recunoscător, vouă, vecinilor mei, care nu v-aţi

precupeţit efortul pentru a împiedica acest nefericit incident să devină o tragedie. Eu...

A continuat pe acelaşi ton. Unii îl ascultau, alţii nu. Unii aveau nevoie să-i asculte cuvintele; alţii voiau doar să se aşeze, să bea sau să mănânce ceva, să sporovăiască ori să doarmă. Oamenii începeau să se mişte prin preajmă, uitându-se după rude sau prieteni.

Dick Butterfield stătea aproape de Philip Astley, chiar în spatele lui, ca să poată auzi ce urma după cele întâmplate. De pildă, când l-a auzit pe Philip Astley spunându-i unui bărbat care locuia pe stradă că avea să reconstruiască imediat casa, Dick Butterfield a început să se gândească la un transport de cărămizi despre care ştia că se află în Kennington, numai bune de folosit. Peste câteva ore avea să meargă la cârciuma unde obişnuia să cineze cărămidarul, ca să vorbească cu el. Între timp avea să viziteze câţiva negustori de cherestea de pe malul fluviului. Zâmbi în sinea lui, însă zâmbetul îi dispăru când îl văzu pe Charlie Butterfield împreună cu alţi băieţi jucând fotbal în stradă cu tăciuni aprinşi. Dick Butterfield îl înşfăcă şi-l scoase din jocul improvizat.

— Foloseşte-ţi capul, tâmpitule! Ce impresie îşi face un om care tocmai şi-a pierdut avutul, văzând că pentru tine chestia asta devine prilej de sport?

Charlie se strâmbă şi se strecură spre un loc mai puţin aglomerat, la distanţă de tatăl său şi de băieţii cu care fusese. Cu toate că nu recunoscuse niciodată, în faţa nimănui, lui nu-i plăcea deloc să-şi ajute tatăl. Genul de afaceri cu care se ocupa tatăl său cerea un anumit farmec pe care chiar şi Charlie ştia că el însuşi nu-l avea şi nu-l va avea niciodată.

După ce terminaseră cu găleţile, Maisie l-a tras pe Jem spre un grup strâns în jurul lui Philip Astley, ca să-l poată privi pe John Astley, care stătea lângă el, cu faţa neagră de cenuşă. Unii din mulţime, porniţi pe presupuneri încă înainte ca fumul să se fi risipit, deja îşi şopteau între ei că, întrucât John Astley era directorul general al circului, el ar fi trebuit să rostească înălţătoarele cuvântări, iar nu tatăl său. Bătrânul Astley nu se îndura să se ţină deoparte şi să-l lase pe fiul său să conducă spectacolul, murmurau ei. Atâta timp cât el nu renunţa cu adevărat, fiul său avea să-i dea înainte cu băutura şi să dea iama prin femeile circului, aşa cum tocmai făcuse cu domnişoara Laura Devine, cea mai bună dansatoare pe sârmă moale din Europa. Privelişte a surprinsă de vânzătoarea de căpşuni la fereastră deja trecuse dincolo de perechea ei de ochi bătrâni. Bârfa se răspândea repede în Lambeth. Era ca un fel de valută, cu monedă bătută proaspăt, în fiecare ceas. Vânzătoarea de

căpşuni deţinea acea monedă anume, cu capul domnişoarei Devine imprimat pe ea, şi chiar în timp ce dădea şi ea găleţi din mână în mână, bătrâna îşi cheltuia moneda cu vecinii ei.

Maisie însă nu auzise bârfa şi putea încă să-l urmărească fermecată pe John Astley, care stătea cu privirea pierdută în depărtare, în timp ce tatăl său revărsa recunoştinţă asupra mulţimii. Cei cumsecade puteau spune că, dincolo de masca de culoarea mangalului, tânărul era copleşit de ceea ce se întâmplase cu focurile de artificii pregătite pentru rege şi cu laboratorul Astley; alţii ar fi zis că arată pur şi simplu plictisit.

Când Philip Astley şi-a încheiat discursul şi oamenii au început să vină să-şi exprime regretul sau să avanseze diverse teorii despre cum ar fi putut să se declanşeze incendiul, Maisie trase aer în piept şi-şi făcu loc prin mulţime, spre John Astley.

— Maisie, ce faci? o strigă Jem.

— Las-o în pace, rosti o voce, dacă o să se facă de râs, n-ai cum s-o împiedici.

Jem se întoarse şi dădu de Maggie, care stătea alături de el.

— ’neaţa, zise el, uitând o clipă de sora lui nătângă, uimit încă de cât de bucuros era întotdeauna s-o vadă pe

Maggie, cu toate că se străduia să-şi ascundă atât încântarea, cât şi surpriza. Te-am văzut când ai plecat din grădină. Ţi-e bine?

Maggie îşi masă braţele.

— O să simt găleţile alea la noapte, în somn. Da' a fost distractiv, nu?

— Îmi pare rău pentru domnu' Astley.

— Ah, nu-ţi face griji pentru el. Până luni seara o să adauge deja la reprezentaţie o scenă cu explozia, cu o perdea în spate cu decorul ăsta – arătă ea în jur – şi cu artificii aprinse ca să dea impresia că e real. Şi John Astley o să apară călare şi o să danseze pe iapa lui.

Jem îşi privea sora, care stătea aproape de John Astley, cu spatele foarte drept, aşa cum stătea ea când era emoţionată. Din cauza lui Maisie, nu putea vedea faţa lui John Astley, aşa că n-avea idee ce-ar fi putut să-i răspundă călăreţul surorii lui. Putea doar să-şi închipuie, judecând după strălucirea de pe chipul ei, când fata s-a întors şi s-a strecurat înapoi, la el şi la Maggie.

— E un bărbat foarte viteaz! declară ea. Şi atât de domn cu mine. Ştiţi că s-a ars la un braţ, pentru că s-a apropiat prea mult de flăcări când arunca apă, dar nici măcar nu s-a oprit să se uite şi abia acum a descoperit arsura? Eu... Maisie se făcu roşie ca focul la gândul propriei îndrăzneli... eu m-am oferit sÄƒ-l bandajez, însÄƒ

el mi-a zis sÄƒ nu-mi fac griji, cÄƒ ar trebui sÄƒ-mi caut familia, pentru cÄƒ probabil se îngrijorează din pricina mea. N-a fost frumos din partea lui?

Jem putea acum sÄƒ vadÄƒ chipul lui John Astley. BÄƒrbatul cerceta silueta suplÄƒ a lui Maisie. Pe faţa acoperită de funingine, ochii albaştri scânteiau aproape neomenesc, într-un fel care-i dădea lui Jem fiori. Jem privi către Maggie, care ridică din umeri şi o apucă pe Maisie de braţ.

— Toate bune şi frumoase, domnişoară Piddle, dar acum tre' să te ducem acasă. Uite, părinţii tăi. Doar n-ai vrea să te vadă că ai pus ochii pe domnul Astley, nu?

Maggie o trase pe Maisie către Thomas şi Anne Kellaway, care se iviseră din fum, gros acum ca ceaţa de iarnă. Părul lui Anne Kellaway flutura în toate părţile şi femeia lăcrima din belşug, aşa că trebuia să-şi ţină batista la ochi.

— Jem, Maisie, aţi fost şi voi aici? întrebă Thomas Kellaway.

— Da, taică, răspunse Jem. Am dat o mână de ajutor la găleţi.

Thomas Kellaway aprobă din cap.

— Aşa se face între vecini. Mi-aduce aminte de când a ars hambarul familiei Wightman, anul trecut, şi am făcut tot aşa. Ţii minte?

Jem îşi amintea de incendiul din Piddletrenthide, de la hotar, însă acela fusese altfel. Îşi amintea ce puţin ajutaseră găleţile lor atunci în lupta cu flăcările, care se înălţaseră până la stejarii din apropiere după ce ajunseseră la fân; după aceea, nimeni n-a mai putut face mare lucru ca să le pună stavilă. Îşi amintea nechezatul cailor captivi în spatele flăcărilor şi mirosul cărnii lor arse şi cum domnul Wightman zbiera şi el ca răspuns şi trebuiseră să-l ţină cu forţa ca să nu alerge de nebun în foc după animale. Şi-o amintea şi pe doamna Wightman, care plânsese tot timpul, printre trosnetele de lemn în flăcări şi strigăte. Şi Rosie Wightman, o fată cu care el şi Maisie se jucau uneori la râul Piddle, prinzând ţipari şi culegând năsturei: ea urmărise focul cu ochi mari şi îngroziţi şi fugise din Piddle Valley curând după ce se descoperise că ea se jucase cu lumânări în hambar. De-atunci nu se mai ştiuse nimic de ea şi Jem se gândea uneori la ea, întrebându-se ce se alesese de o fată ca Rosie. Domnul Wightman şi-a pierdut hambarul, fânul şi caii, iar el şi soţia sa au ajuns la azilul pentru săraci din Dorchester.

Incendiul de la domnul Astley distrusese doar artificii, în timp ce focul de la Wightman fusese un infern care ruinase o familie. Regele tot avea să-şi mai adauge un an la vârstă, indiferent dacă supuşii săi londonezi vedeau

sau nu focuri de artificii de ziua lui. Ba chiar, Jem se întreba uneori cum putea Philip Astley să consume atât de mult timp şi atâta energie pentru ceva care aducea puţine beneficii omenirii. Dacă Thomas Kellaway şi ceilalţi meşteri de scaune n-ar face scaune şi bănci, oamenii n-ar putea să stea aşezaţi ca lumea şi ar trebui să se ciucească pe jos. Dacă Philip Astley n-ar ţine circul, ce importanţă ar avea? Însă Jem nu putea să-i spună mamei sale aşa ceva. N-ar fi bănuit niciodată că ea va ajunge să iubească atât de mult circul. Chiar şi acum îi privea cu ochi umezi pe cei doi Astley.

Într-o pauză de conversaţie, Philip Astley îi simţi privirea stăruitoare şi se întoarse. Nu-şi putu reţine un zâmbet la vederea îngrijorării întipărite pe chipul ei – asta venind din partea unei femei care în urmă cu câteva luni nu voia nici măcar să-l privească.

— Ah, doamnă, nu trebuie să plângeţi, rosti el, scoţând o batistă din buzunar şi oferindu-i-o, cu toate că era aşa de plină de funingine, că n-ar fi fost de mare folos. Noi, cei din familia Astley, am trecut în viaţa noastră şi prin situaţii mai grele.

Anne Kellaway refuză batista şi îşi şterse ochii cu mâneca.

— Nu, nu, fumul mă supără la ochi. Asta-mi face fumul londonez.

Femeia se trase cu un pas înapoi, pentru că prezenţa lui avea acel efect de a atrage oamenii, scoţându-i din mediul lor.

— Nu vă temeţi, doamnă Kellaway, continuă Philip Astley, ca şi când ea nici n-ar fi vorbit. E doar un impediment trecător. Şi mulţumesc lui Dumnezeu că singurul rănit este tâmplarul meu. Şi el îşi va reveni cu siguranţă foarte curând.

Thomas Kellaway stătuse în tot acest timp alături de soţia sa, cu ochii la ruinele fumegânde ale casei. Acum, luă cuvântul:

— Dacă aveţi nevoie între timp de ajutor, domnule, la lemn şi din astea, eu şi băiatul meu am fi bucuroşi să dăm o mână de ajutor, nu-i aşa, Jem?

Oferta lui sinceră, făcută unui vecin în nevoie, rostită cu voce blândă şi fără nici un calcul ascuns, avu un impact mai mare decât şi-ar fi putut imagina el vreodată. Philip Astley îl privi pe Thomas Kellaway ca şi când cineva tocmai ar fi aprins deodată toate luminile. Făcu o pauză înainte de a răspunde, dar nu din lipsă de politeţe, ci pentru că gândea în această nouă lumină. Aruncă o privire spre John Fox, care stătea ca de obicei lângă el, cu ochii iarăşi închişi pe jumătate, acum, că se stinsese incendiul.

— Ei, da, începu el, este o ofertă foarte generoasă, domnule, cu adevărat foarte generoasă. Nu exclud posibilitatea să profit de ea. Vom vedea. Pentru moment, domnule, doamnă – se înclină el către Anne Kellaway –, trebuie să-mi iau rămas-bun de la dumneavoastră, pentru că sunt atâtea de făcut. Dar sper să ne revedem foarte curând. Chiar foarte curând, domnule.

Se îndepărtă, împreună cu John Fox, pentru a se alătura fiului său şi a porni să dea ordine celor care le aşteptau.

Jem ascultase discuţia dintre tatăl său şi John Astley într-o tăcere încremenită. Nu-şi putea imagina cum el şi tatăl său ar putea lucra pentru altcineva, iar nu pentru ei înşişi. Însă chipul lui Maisie se lumină, pentru că se şi vedea găsind motive să-şi viziteze tatăl şi fratele la amfiteatru şi zăbovind acolo, ca să-l vadă pe John Astley. Anne Kellaway se întreba şi ea dacă asta însemna că ar putea să-şi facă drum la circ încă şi mai des.

În timpul acestei discuţii, Dick Butterfield o zărise pe Maggie stând împreună cu familia Kellaway şi începu acum să se furişeze spre ea. Se pregătise să se repeadă asupra ei ca un animal de pradă – dacă n-o înşfăca zdravăn, de bună seamă fata ar zbughi-o –, când oferta făcută de Thomas Kellaway lui Philip Astley îl ţintui pe loc. Dick Butterfield se socotea un maestru al frazei

iscusite şi al sugestiei oportune, astfel construite încât să atragă răspunsul potrivit şi bănuţi în buzunarul său. Se considera priceput în astfel de treburi, însă Thomas Kellaway tocmai îl întrecuse.

— Dracu' să-l ia, bombăni el, apoi se năpusti după Maggie.

Luată prin surprindere, fata ţipă şi încercă să se smulgă din mâinile tatălui său.

— Vasăzică, ai prins-o? strigă Bet Butterfield, făcându-şi loc prin mulţime, spre soţul ei. Unde naiba ai fost, şireată afurisită? îi răcni ea fiicei care se zbătea şi o pălmui. Să nu îndrăzneşti să mai fugi vreodată de noi!

— Aha, n-o să mai fugă, declară Dick Butterfield, strângând-o şi mai tare pe Maggie. O să fie prea ocupată cu munca, nu, Mags? Nu-ţi convine frânghia, drăguţă? Nu-i bai, află că ţi-am găsit alt loc. Un amic d-al meu ţine o fabrică de muştar lângă fluviu. Ai să lucrezi acolo de lunea viitoare. Ca să nu mai faci belele. E vremea să începi să aduci şi tu o leafă – acuma eşti destul de mare. Până atunci, Charlie o să stea cu ochii pe tine. Charlie! răcni el, privind în jur.

Charlie se îndreptă spre ei în dorul lelii de la zidul lângă care stătuse ciucit. Încercă să arunce priviri furioase către Jem şi să-i zâmbească lui Maisie în acelaşi timp, rezultatul fiind un rânjet strâmb. Jem îi întoarse

privirea duşmănoasă; Maisie îşi cerceta vârful încălţărilor.

— Pe unde mi-ai fost, băiete? răcni Dick Butterfield. Pune mâna pe soră-ta şi n-o scăpa din ochi până când ai s-o duci la fabrica de muştar, luni dimineaţă.

Charlie rânji şi o apucă pe Maggie cu ambele mâini de celălalt braţ.

— Da, taică.

Când nu-l vedea nimeni, îi suci fetei braţul.

În prezenţa părinţilor, Maggie nu putea să-i tragă un şut.

— Dracu’ să te ia, Charlie! strigă ea. Mamă!

— Nu vorbi cu mine, fată, se bosumflă Bet Butterfield. Nu vreau să am de-a face cu tine. Ne-ai băgat pe toţi în griji.

— Dar...

Maggie se întrerupse când Charlie îi făcu semn pe gâtul lui, ca şi cum şi-ar fi tăiat beregata. Închise ochii şi se gândi la atenţia de care se bucurase din partea soţilor Blake, la pacea pe care o trăise pentru scurtă vreme în grădina lor, unde putuse să-şi alunge din minte gândurile la Charlie şi la ce se petrecuse în trecut. Ştiuse că e prea frumos ca să dureze, că în cele din urmă trebuia să părăsească grădina şi să se întoarcă la părinţii ei. Doar

că dorise să aibă şansa de a hotărî ea singură când avea să se întâmple.

Din colţul ochilor i se prelingeau lacrimi şi, cu toate că le ştergea la iuţeală cu degetele, Jem şi Maisie le vedeau. Maisie o privea cu compasiune, în timp ce Jem îşi înfigea unghiile în palme. Niciodată nu simţise aşa o poftă să bată pe cineva, ca acum, pe Charlie Butterfield.

Bet Butterfield privi în jur, dându-şi brusc seama că disensiunile din familia ei se dezvăluiau în public.

— Hai, la revedere, zise ea, cercetând-o cu privirea pe Anne Kellaway şi încercând o revenire pe terenul sigur al sporovăielii dintre vecine. O să mă întorc zilele astea să termin nasturele ăla, „roată de diligenţă” Blandfield.

— ”Roată de căruţă”, o corectă Anne Kellaway. „Roată de căruţă” Blandford.

— Aşa e. Bine, ne mai vedem. Mergem, Dick? îşi luă ea soţul de braţ.

— Destinaţia Câinele şi Raţa, nu, fata mea?

— Îmi convine.

Familia Butterfield o apucă pe un drum, familia Kellaway porni în direcţia opusă. Jem îi prinse privirea lui Maggie în timp ce Charlie o trăgea după el şi rămaseră amândoi ochi în ochi până când fata dispăru, dusă de fratele ei.

Nici unul din ei nu-l observase pe domnul Blake, aşezat pe treptele uneia din casele de peste drum de incendiu; doamna Blake stătea în spatele lui, în picioare, sprijinită de peretele casei. El îşi ţinea caietul pe genunchi şi mâzgălea ceva în viteză.

Şapte

Duminică dimineaţa, la ora cinci, John Honor, tâmplarul-şef al Circului Astley, a murit din pricina rănilor provocate de explozia de la laboratorul de artificii. După ce i-a prezentat condoleanţe văduvei, Philip Astley i-a prins pe cei din familia Kellaway tocmai când se porneau să meargă la slujba de dimineaţă la biserica St Mary şi i-a oferit lui Thomas Kellaway un post de tâmplar la circul lui.

— Dânsul acceptă, a răspuns Anne Kellaway în numele familiei.

Septembrie 1792

V.

Unu

— Prieteni, adunaţi-vă aici, vreau să vă spun ceva. Veniţi cu toţii în ring, vă rog.

Vocea tunătoare a lui Philip Astley se auzea în tot amfiteatrul. Jem şi Thomas Kellaway se priviră şi lăsară jos sculele pe care le adunau – era sâmbătă la amiază şi tocmai îşi încheiau munca pentru acea zi. Îşi făcură drum cu ceilalţi tâmplari din culise spre ring, alăturându-se acrobaţilor, călăreţilor, costumierelor, îngrijitorilor de animale, băieţilor de circ, muzicanţilor, dansatorilor şi celorlalţi lucrători ai circului, toţi mormăind nemulţumiţi. Nu era ceva nemaipomenit ca Philip Astley să convoace o întrunire a trupei, însă în mod obişnuit nu făcea aşa ceva tocmai atunci când toţi urmau să aibă o după-amiază liberă înainte de reprezentaţia de seară. Momentul ales dădea de înţeles că vestea n-avea să fie una bună.

Thomas Kellaway nu se alătură bombănelilor. Cu toate că muncea deja pentru circ de trei luni şi era bucuros de salariul primit cu regularitate, se simţea încă prea nou pentru a spune ceva, dacă nu era întrebat direct. Rămase pur şi simplu tăcut lângă scenă, cu Jem şi ceilalţi tâmplari.

John Fox, rezemat de bariera care despărţea stalul de ring, continua să mestece ceva, acţiune care-i agita mustaţa. Pleoapele îi erau atât de lăsate, încât părea că doarme, aşa cum stătea acolo, în picioare; în felul ăsta putea totodată să evite în mod convenabil orice contact

vizual cu cineva. John Astley era aşezat la parter cu alţi câţiva călăreţi, cu cizmele de călărie – curăţate şi lustruite zilnic de unul din verii lui – sprijinite de o balustradă, ciugulindu-şi unghia de la degetul mare.

— Fox, e toată lumea prezentă? Bine. Acum, prieteni, ascultaţi-mă, zise Philip Astley, fluturând din mâini, ca să domolească murmurele de nemulţumire. Băieţi şi fete, în primul rând aş vrea să spun că aţi făcut şi faceţi o treabă impresionantă – o treabă foarte impresionantă. Chiar cred că această stagiune va rămâne în istorie ca una dintre cele mai bune pe care le-am avut vreodată. Nimeni nu se poate plânge de profesionalismul nostru desăvârşit şi de distracţia formidabilă pe care o oferim.

Acum, prieteni, trebuie să vă împărtăşesc o veste care ne va afecta pe toţi. După cum vă daţi seama, trecem prin vremuri tulburi. Primejdioase, am putea spune. Vremuri revoluţionare. Peste vară au fost tulburări tot mai mari în Franţa, nu? Ei bine, oameni buni din circ, ele ar putea ajunge la un apogeu sângeros. Poate unii dintre voi au auzit azi vestea de la Paris, de unde se relatează despre douăsprezece mii de cetăţeni ucişi. Douăsprezece mii de regalişti, prieteni – oameni devotaţi regelui şi familiei! Oameni ca voi şi ca mine! Nu doisprezece, nu o mie două sute, ci douăsprezece mii! Vă daţi seama ce mulţime de oameni înseamnă asta?

Echivalează cu publicul din douăsprezece seri, domnule – îl fixă el cu privirea pe cântăreţul Johannot, care îi întoarse privirea holbându-şi ochii. Imaginaţi-vă, doamnelor, douăsprezece serii de spectatori, adunaţi grămadă pe străzile din jurul nostru.

Philip Astley se întoarse spre grupul de croitorese care chicotiseră până atunci pe scaunele lor şi care îngheţară acum sub privirea lui mânioasă.

— Măcelăriţi fără milă, bărbaţi, femei şi copii deopotrivă – beregate tăiate, pântece despicate, sângele şi măruntaiele lor revărsându-se în canale pe Westminster Bridge Road şi Lambeth Marsh.

Una dintre fete izbucni în lacrimi, iar altele două o urmară.

— Plângeţi, că aveţi de ce, continuă Philip Astley peste suspinele lor. Asemenea acţiuni, atât de aproape de ţărmurile noastre, ne ameninţă dureros pe noi toţi. Dureros, dragi colegi. Întemniţarea regelui francez şi a familiei sale reprezintă o ameninţare la adresa propriei noastre familii regale. Priviţi şi plângeţi, prieteni. Este sfârşitul inocenţei. Anglia nu-şi poate permite să aştepte să treacă de la sine această ameninţare la adresa modului nostru de viaţă. În şase luni, ne vom afla în război cu Franţa – aşa îmi spun mie instinctele de cavalerist. Luaţi-vă de pe acum rămas-bun de la taţii şi

fraţii şi fiii voştri, pentru că în curând s-ar putea ca ei să plece la război.

În pauza care a urmat, lăsată de Philip Astley pentru ca vorbele lui să-şi facă efectul, chipurilor enervate şi bombănelilor de nemulţumire le-au luat locul feţele solemne şi tăcerea, tulburată doar de plânsetele de pe banca pe care şedeau costumierele. Thomas Kellaway privea uimit în jur. Revoluţia din Franţa era cu siguranţă mult mai discutată în cârciumile din Londra decât la Cinci Tălăngi, din Piddletrenthide, însă lui nici nu-i trecuse prin minte că ar putea să-l afecteze vreodată în mod personal. Se uită la Jem, care tocmai împlinise treisprezece ani. Deşi prea tânăr pentru a fi carne de tun, fiul său era destul de mare ca să simtă ameninţarea de a fi luat cu arcanul la oaste. Thomas Kellaway fusese el însuşi martor la o asemenea înrolare forţată, la o cârciumă din Lambeth, când un tânăr naiv fusese momit cu câteva halbe gratis, apoi împins sub ameninţarea armelor până la o garnizoană din apropiere. Tommy ar fi fost o primă ţintă, gândea Thomas Kellaway. Pentru Tommy ar fi trebuit să fi fost îngrijorat, nu pentru Jem. Dar apoi, dacă Tommy ar mai fi trăit, pentru ca el să aibă de ce să-şi facă griji, atunci ei ar fi fost cu toţii o familie unită şi iubitoare, la adăpost în locşorul lor din Piddle Valley, departe de primejdia de a fi înşelat şi înrolat cu

forţa. Thomas Kellaway nu luase în calcul asemenea ameninţări când el şi soţia lui hotărâseră să vină la Londra.

— Eu iau tot timpul pulsul publicului nostru, continuă Philip Astley, iar Thomas Kellaway îşi lăsă gândurile deoparte, pentru a asculta. Cei ce distrează publicul trebuie să fie în permanenţă atenţi la starea de spirit a acestuia. Să vegheze, prieteni. Sunt conştient, prieteni, că, deşi spectatorii doresc să fie ţinuţi la curent cu situaţia din lume, totodată ei vin la amfiteatru pentru a uita, pentru a râde şi a se desfăta cu miracolele inegalabile care se desfăşoară dinaintea ochilor lor, pentru a-şi alunga din minte preţ de o seară grijile şi gândurile la ameninţările din lume. Această lume – făcu el un semn larg în jur, către ring, scenă, parter şi galerie – devine lumea lor.

Chiar înainte de ştirea îngrozitoare de azi, eu ajunsesem la concluzia inevitabilă că programul actual pune, poate, prea mult accent pe spectacolul militar. Punerea în scenă, splendidă şi realistă, cu soldaţii care îşi aşază tabăra la Bagshot Heath şi sărbătorirea păcii în cursul Divertismentului militar al Indiei de Est – acestea sunt scene de care putem fi pe drept cuvânt mândri. Dar poate, prieteni, având în vedere actuala stare de lucruri din Franţa, ele sunt *de trop* – mai ales pentru doamnele

din public. Trebuie să ne gândim la firea lor sensibilă. Am văzut multe reprezentante ale sexului slab cutremurându-se şi întorcând capul de la aceste scene; ba chiar, trei dintre ele au leşinat în ultima săptămână!

— De la căldură, bombăni tâmplarul de lângă Thomas Kellaway, dar nu suficient de tare pentru a fi auzit de Philip Astley.

— Aşa că, băieţi şi fete, vom înlocui scena cu Bagshot Heath cu o nouă pantomimă pe care am schiţat-o eu. Va fi o continuare a aventurilor lui Arlechino, pe care fiul meu a interpretat-o la începutul acestei stagiuni, şi se va intitula *Arlechino în Irlanda*.

Din trupa adunată se înălţă un murmur. Circul Astley jucase până atunci cu audienţă bună şi, după câteva schimbări în program, se instaurase o rutină care-i mulţumea pe membrii companiei, mulţi dintre ei sperând că ea va dura până la începutul lui octombrie, adică până la sfârşitul stagiunii. Erau sătui de schimbări şi bucuroşi să se repete în fiecare seară, fără să înveţe un spectacol nou, care ar fi cerut dintr-odată un mare volum de muncă suplimentară. Pentru început, mai mult ca sigur că îşi luau adio de la după-amiaza liberă de sâmbătă.

Chiar în timp ce Philip Astley repeta că *Arlechino în Irlanda* avea să reprezinte un tonic pentru publicul sătul

de revoluţie, tâmplarii se îndreptau deja spre culise, gata să se apuce de primele decoruri.

Thomas Kellaway îi urmă mai lent. Începuse lucrul la circ cu trei luni în urmă, dar tot se mai simţea uneori copleşit de atâţia oameni cu care muncea cot la cot, iar alteori tânjea după liniştea din atelierul său din Dorsetshire sau de la Hercules Buildings, unde doar el şi ai lui se auzeau. Aici se perindau neîncetat artişti ai scenei, muzicanţi, cai, oameni care livrau şipci, pânzeturi, ovăz şi fân, băieţi care alergau la nesfârşit care încotro, cu însărcinări din partea lui Philip Astley, şi îndeobşte oameni fără treabă care se adăugau haosului general. Mai presus de orice, era chiar Philip Astley, care răcnea porunci şi se certa cu fiul său pe tema programului sau cu doamna Connell în legătură cu biletele sau cu John Fox pe oricare alt subiect.

Nu doar larma îi dădea de furcă lui Thomas Kellaway când venea vorba de noua sa slujbă. Se îndeletnicea cu lucruri cât se poate de diferite de meşteritul scaunelor, iar uneori îi venea să-i spună lui Philip Astley că nu era pe potriva solicitărilor, recunoscând că nu acceptase slujba decât ca s-o mulţumească pe nevasta lui, cu obsesia ei pentru circ.

Thomas Kellaway era meşter de scaune – o profesie care cerea răbdare, mână sigură şi simţ pentru forma

ideală pe care o putea lua lemnul. Ca să clădeşti lucrurile de care avea nevoie circul lui Astley, altfel lucrai cu lemnul. Să-i ceri lui Thomas Kellaway să se ţină de treaba asta era ca şi cum l-ai pune pe un berar să facă schimb de îndeletniciri cu o spălătoreasă, doar pentru că amândoi se foloseau de apă în munca lor. Când era vorba de scaune, alegerea soiului de lemn potrivit pentru fiecare din părţi juca un rol hotărâtor, dacă voiai să clădeşti un scaun solid, comod şi trainic. Thomas Kellaway cunoştea ca-n palmă lemnul de ulm şi pe cel de frasin, de tisă, de castan şi de alun. Ştia care era cel mai potrivit pentru tăblie (negreşit ulmul), pentru picioare şi pentru stinghiile spătarului (prefera lemnul de tisă, dacă-i era la îndemână), pentru spătarele şi braţele rotunjite (frasin). Învăţase cât de mult putea curba lemnul de frasin ca să nu se despice; simţea tăria cu care putea să cioplească placa de ulm cu tesla ca să-i iasă tăblia cum trebuie. Iubea lemnul, căci lucrase cu el toată viaţa. Însă pentru decoruri, Thomas Kellaway trebuia să mânuiască lemnul cel mai ieftin şi mai prost care-i încăpuse vreodată pe mână, spre nefericirea lui. Lemn de stejar plin de noduri, fag de calitatea a doua sau mai rău, până şi lemn ars rămas după incendii – de-abia suporta să se atingă de aşa ceva.

Şi mai greu de îndurat era ideea pe care se întemeia munca sa. Când clădea un scaun, ştia că acela era un scaun – aşa arăta şi urma să fie folosit ca atare. Altfel, ce rost ar mai fi avut să-l clădească? Decorurile, pe de altă parte, nu aveau un scop firesc. Construia panouri în formă de nori, vopsite în alb şi agăţate pe „cer” ca să arate a nori – şi totuşi nu erau nori. Clădea castele care nu erau castele, munţi care nu erau munţi, foişoare indiene care nu erau foişoare indiene. Singurul scop pe care îl serveau obiectele pe care le făcea acum era să semene cu altceva, în loc să fie anume lucrul acela, să creeze un efect. Desigur, arăta bine de la distanţă. Spectatorii scoteau adesea exclamaţii de uimire şi aplaudau când cortina se ridica şi apărea scena alcătuită din creaţiile dulgherilor – chiar dacă de-aproape se vedea clar că erau doar bucăţele de lemn bătute în cuie unele de altele şi pictate ca să impresioneze ochiul. Thomas Kellaway nu era obişnuit cu lucrurile menite să arate bine de la depărtare şi deloc bine de-aproape. Nu ăsta era rostul scaunelor.

Totuşi, primele săptămâni la circul lui Astley nu au fost grozăvia în care s-ar fi putut preschimba cu atâta uşurinţă. Asta îl cam mira pe Thomas Kellaway, căci în viaţa lui nu mai lucrase cot la cot cu alţii. Prima dată când a venit la amfiteatru, a doua zi după ce l-a angajat

Philip Astley, cu uneltele în desagă, nimeni nu l-a băgat în seamă o oră întreagă. Ceilalţi dulgheri clădeau de zor în spatele circului un şopron în care să se ţină resturile care fuseseră salvate din incendiul de la laborator. Thomas Kellaway i-a urmărit o vreme; apoi, văzând că unul dintre dulgheri îşi face de lucru în galeria sălii, întărind la rând balustradele, a găsit şi el nişte cuie şi bucăţele de lemn, şi-a luat uneltele şi s-a apucat să repare lojile. Când a terminat, simţindu-se ceva mai sigur pe sine, s-a întors la şopronul înălţat pe jumătate şi s-a strecurat pe nesimţite în trebăluiala generală, înmânând la nevoie şipca potrivită, şterpelind cuie de te miri unde, prinzând vreo scândură desprinsă, gata să-i pice în cap vreunuia. Când ultima şipcă a fost bătută la locul ei în acoperişul ţuguiat, Thomas Kellaway devenise deja un membru pe deplin armonizat al echipei. Pentru a-i sărbători sosirea, dulgherii l-au luat la prânz în cârciuma lor preferată, La Coropcari, chiar peste drum de depozitele de cherestea de la nord de Westminster Bridge. S-au îmbătat cu toţii, în afară de Thomas Kellaway, închinând în cinstea răposatului şef de echipă, John Honor cel fără de noroc. El i-a lăsat să bea şi s-a întors ca să clădească singur un vulcan de lemn care trebuia să scuipe artificii pe fundalul spectacolului *Răzbunarea lui Jupiter*.

De atunci, Thomas Kellaway lucrase pe tăcute şi pe brânci la circ toată vara. Era mai lesne să-şi ţină gura, căci de cum grăia ceva, oamenii îi luau în râs accentul de Dorset.

Acum începu să caute printre unelte.

— Jem, unde să fie fierăstrăul nostru? strigă el. Are nevoie de el un lucrător.

— Acasă.

— Atuncea dă fuga şi adă-l, ca un băiat de nădejde ce te afli.

Doi

Când era nevoie, ca azi, Jem îi dădea o mână de ajutor tatălui său în amfiteatru; alteori, se alătura celorlalţi băieţi care-şi făceau veacul la circ, ca samsari ai lui Philip Astley sau John Fox. De obicei trebuiau să meargă în Lambeth sau în Southwark, la doi paşi. Când i s-a cerut să ajungă ceva mai departe – la un tipograf de lângă St Paul, la un avocat de la Temple ori la un negustor de mărunţişuri din St James's –, Jem le-a încredinţat această onoare altor băieţi, care vânau mereu cei câţiva bănuţi în plus cu care se alegeau din incursiunile dincolo de fluviu.

Adesea, Jem nici nu ştia unde trebuia să ajungă.

— Dă fuga la depozitul de cherestea al lui Nicholson şi zi-le că mai avem nevoie de nişte lemn de fag, să-l măsoare ca pe ăla de ieri, îi spunea John Fox şi, până să-ntrebe Jem unde era depozitul, John Fox deja îi întorsese spatele.

În asemenea momente îi lipsea cel mai mult Maggie, care i-ar fi putut spune pe dată că depozitul lui Nicholson era chiar la vest de Blackfriars Bridge. Dar aşa n-avea încotro şi îi întreba pe ceilalţi băieţi, care-i luau în râs atât neştiinţa, cât şi accentul.

Jem n-avea nimic împotrivă când era trimis acasă; de fapt, chiar se bucura să scape de amfiteatru. Septembrie era o lună pe care o asocia cu aerul liber mai degrabă decât lunile de vară, pentru că aerul era adesea înmiresmat, fără a fi înăbuşitor. Lumina de septembrie din Dorset era o splendoare, soarele îşi revărsa pieziş aurul peste ţinut, în loc să bată drept din înaltul cerului, ca în toiul verii. După tot zorul cositului şi clăitului care stârnea forfotă în toate satele în luna august, septembrie era o perioadă mai liniştită şi mai meditativă. Atunci erau numai bune de mâncat mai toate legumele din grădina mamei sale, iar florile – daliile, ochiul-boului, trandafirii – erau mai frumoase ca oricând. Împreună cu fraţii săi şi cu Maisie, se înfrupta cu fragi până când buzele şi degetele li se făceau violete – sau până la Sfântul Mihail,

la sfârşitul lui septembrie, când se zicea că necuratul scuipa pe rugi, iar fructele de pădure se acreau.

Însă, dincolo de belşugul aurit al lui septembrie, exista un curent inevitabil care te mâna în cealaltă parte. Încă era înverzit peste tot, dar prin hăţişuri se adunau încet-încet frunze uscate şi viţe moarte. Florile se arătau în toată splendoarea lor, însă iute se şi veştejeau.

Luna septembrie la Londra nu era chiar atât de aurie ca în Dorsetshire, dar tot frumoasă era. Jem ar fi zăbovit, de-ar fi putut; însă ştia că, dacă întârzia cu fierăstrăul, dulgherul care-l aştepta pleca la crâşmă, iar când se întorcea nu mai era în stare să muncească, aşa că el şi tatăl lui ar fi rămas cu şi mai multe munci pe cap. Aşa că o luă iute la picior pe străzile dosnice dintre Amfiteatrul lui Astley şi Hercules Buildings, fără să mai stea să se bucure de razele soarelui.

Domnişoara Pelham bântuia prin grădina din faţă de la numărul 12, făcându-şi de lucru cu o foarfecă, iar soarele îi învăpăia rochia galbenă. Alături, la numărul 13, din casa lui William Blake tocmai ieşea un ins pe care Jem nu-l mai văzuse, cu toate că i se părea cunoscut, după mersul său încovoiat, cu mâinile la spate, cu pas hotărât şi cam prea apăsat, şi după încruntătura aşternută pe fruntea lui înaltă. Doar când domnişoara

Pelham şopti: „E fratele domnului Blake”, recunoscu băiatul aerul de familie.

— A murit mama lor, continuă ea să şuşotească. Acuma, Jem, să nu care cumva să faceţi zgomot, tu şi-ai tăi, auzi? Domnului Blake nu-i convine să ciocăniţi şi să bufniţi şi să hâţânaţi ce-oţi avea voi pe-acolo toată ziua. Să nu uiţi să le spui alor tăi.

— Da, domnişoară Pelham.

Jem îl urmărea pe fratele domnului Blake trecând pe lângă Hercules Buildings. Pesemne e Robert, îşi zise – cel de care pomenise domnul Blake de câteva ori.

Domnişoara Pelham îşi forfeca învrăjbită gardul viu.

— Înmormântarea e mâine, aşa că nu cumva să te afli şi tu în treabă.

— Alaiul o să pornească de aici?

— Nu, nu, de pe malul ălălalt. O s-o îngroape la Bunhill Fields. Da’ tu, oricum, să-l laşi în pace pe domnu’ Blake. N-o să aibă chef de tine sau de fata aia taman când jeleşte el.

De fapt, Jem nici nu mai dăduse ochii cu domnul Blake toată vara şi nici cu Maggie nu prea mai avusese de-a face. Parcă trecuse un an de când Maggie se ascunsese la soţii Blake, aşa de iute li se preschimbaseră vieţile.

Astfel că Jem s-a mirat la culme când a zărit-o taman în grădina familiei Blake, peste câteva minute. Aruncase

o privire pe fereastra din spate, să vadă dacă mama lui nu era cumva în grădina de legume a domnului Astley. Şi chiar acolo era, îi arăta unei nepoate de-a domnului Astley cum să lege tulpinile de pătlăgele de ţăruşi fără să le vatăme. Thomas Kellaway îşi luase inima în dinţi şi îl întrebase pe Philip Astley dacă se putea ca nevasta lui să-şi crească nişte zarzavaturi pe un petic de parcelă, ca răsplată pentru lecţiile pe care le dădea nepoatei lui Astley, care, din câte se vedea, nu deosebea nici măcar un nap obişnuit de unul porcesc. Anne Kellaway a fost în culmea bucuriei când Philip Astley s-a învoit, căci deşi erau în toiul lui iunie, prea târziu ca să mai planteze ceva, tot a reuşit să pună nişte lăptucă tomnatică şi nişte ridichi, başca praz şi varză să aibă mai încolo.

Jem a dat să se întoarcă şi s-o ia în jos pe scări, cu fierăstrăul în mână, când o sclipire albă din umbra pavilionului familiei Blake îi atrase privirea. Mai întâi s-a temut să n-aibă parte din nou de priveliştea acelei goliciuni zărite cu câteva luni în urmă, care încă îi împurpura obrajii când se gândea la ea. Apoi a zărit o mână fluturată în umbra intrării şi o gheată pe care o cunoştea şi treptat a desluşit din ce în ce mai bine silueta lui Maggie.

Nu mai era nimeni în grădina soţilor Blake, însă domnişoara Pelham se mutase în grădina din spate,

decapitând trandafirii ofiliţi. Jem şovăi câteva clipe, apoi clămpăni iute pe scări, o luă în grabă pe lângă Hercules Buildings, apucând-o pe aleea ce ducea la Hercules Hall, ca apoi să cotească la stânga, aţinându-se pe lângă zidurile grădinii din spate. Anne Kellaway era încă absorbită de pătlăgelele ei şi Jem se strecură prin dreptul ei. Aşa ajunse la zidul din spatele casei familiei Blake, unde o ladă veche era încă dosită în iarba înaltă, rămasă din cele două săptămâni în care Maggie s-a tot căţărat pe zid dintr-o parte în alta, ca să nu tropăie prin casa soţilor Blake. Rămase în picioare lângă ladă, cu ochii la mama sa, întoarsă cu spatele. Apoi se căţără în doi timpi pe zid şi sări de partea cealaltă.

Croindu-şi iute drum prin hăţişul grădinii din spate, Jem veni pe furiş spre Maggie, având grijă ca pavilionul să-l ascundă de ferestrele casei, ca să nu fie zărit de soţii Blake. Ajuns lângă ea, văzu cum i se ridică şi cum îi coboară umerii şi pieptul, cu fiecare respiraţie. Jem aruncă o privire în jur, iar când se încredinţă că nu se vedea nici urmă de soţii Blake, se aşeză şi o privi pe Maggie cum doarme. Era aprinsă la faţă şi de-a lungul braţului era mânjită cu ceva galben.

Maggie parcă intrase în pământ de la incendiu. Jem şi tatăl lui munceau din greu la circul lui Astley, însă tot nu petreceau la lucru la fel de mult timp ca Maggie la

fabrica de muştar, unde începea la şase dimineaţa şi trudea până seara, şase zile pe săptămână. Sâmbăta, când familia Kellaway era la biserică, Maggie încă dormea dusă. Uneori nu se trezea toată ziua. Când se întâmpla aşa, Jem n-o mai vedea încă o săptămână.

Când se trezea duminică după-masă, se întâlneau lângă zidul din parcela lui Astley şi coborau la fluviu împreună – uneori pe lângă palatul Lambeth, alteori pe Westminster Bridge. Adesea nu făceau nici măcar atâta lucru, ci doar şedeau rezemaţi de zid. Jem vedea cum Maggie se golea parcă de viaţă; pe măsură ce treceau duminicile, arăta tot mai sfârşită şi mai slabă, rotunjimile de care se simţise atras se întăreau. Liniile din palmă şi de pe degete şi carnea de sub unghii îi erau vârstate cu galben. Pe piele i se aşternuse o pulbere fină – pe obraji, pe gât, pe braţe – care nu se spăla cu totul, ci o bântuia ca un spectru galben. Părul ei brun prinsese o nuanţă de cenuşiu şters din pricina pulberei de muştar care se aşternea pe fire. La început Maggie îl spăla zilnic, însă curând a renunţat – spălatul îi mânca din timpul dedicat somnului şi la ce bun să te mai sinchiseşti să-ţi cureţi părul, când a doua zi dimineaţă iar se prinde muştarul de el?

Zâmbea mai puţin. Vorbea mai puţin. Jem s-a trezit pentru prima dată că întreţinea el conversaţia. De cele

mai multe ori o distra cu poveşti despre ce se mai întâmplase pe la circul lui Astley: cearta dintre Philip Astley şi domnul Johannot în legătură cu unele cuvinte deşucheate din *Cântecul plăcintarului*, la care mulţimea se prăpădea de râs în fiecare seară; dispariţia unei costumiere, de care au dat până la urmă mai târziu la Vauxhall Gardens, beată şi borţoasă; seara în care vulcanul lui Jupiter s-a răsturnat sub imperiul artificiilor slobozite din el. Lui Maggie îi plăceau la nebunie astfel de poveşti şi-i cerea mereu să-i depene altele şi altele.

Jem simţea că-l doare să se uite la ea. Îi venea să întindă mâna şi să-şi treacă degetul prin pulberea de muştar de pe braţul ei.

Până la urmă o chemă pe nume, în şoaptă.

Maggie se ridică în capul oaselor şi scoase un ţipăt.

— Ce? Ce e? întrebă ea privind înnebunită în jur.

— Şşşş, încercă Jem s-o liniştească, mustrându-se că a speriat-o. Domnişoara Pelham e pe-aproape. Tocma' te-am zărit de la fereastra noastră şi m-am gândit să... păi, am vrut să văd dacă eşti bine.

Maggie îşi frecă faţa cu degetele, venindu-şi în fire.

— Da' bine'nţeles că-s bine. De ce n-aş fi?

— Nu contează. Doar că... n-ar trebui să fii la fabrică?

— A, asta. Oftă, scoţând un sunet de om mare pe care Jem nu-l mai auzise din gura ei, apoi îşi trecu degetele

prin buclele încâlcite. M-a răzbit oboseala. M-am dus azi-dimineaţă şi dup-aia am şters-o la prânz. Nu vreau decât să trag un pui de somn. Ai ceva de mâncare la tine?

— Nu. Nu ţi-au dat să mănânci la fabrică?

Maggie îşi împleti degetele şi se întinse, coborându-şi umerii.

— Nee, am şters-o când am prins prilejul. Nu contează, o să mănânc mai încolo.

Au stat o vreme în tăcere, ascultând hârşâitul ce răzbătea de la domnişoara Pelham, care muncea la trandafirii ei. Ochii lui Jem se tot abăteau asupra braţului lui Maggie, care îşi strângea acum genunchii la piept.

— La ce te tot uiţi? spuse ea dintr-odată.

— La nimic.

— Ba te uiţi.

— Mă întrebam doar... ce gust are, zise el arătând din cap spre pulberea întinsă pe braţul ei.

— Muştaru'? Are gust de muştar, nătăfleaţă. De ce... vrei cumva să-l lingi?

Şi Maggie întinse jucăuş braţul.

Jem se înroşi tot şi Maggie insistă, simţind că a câştigat teren.

— Haide, murmură ea. Pun rămăşag că nu poţi.

Cu toate că dorea să o facă, Jem nu voia să recunoască. Şovăi, apoi se aplecă şi îşi trecu limba pe

câţiva centimetri de piele, prin pulberea de muştar, simţind cum perişorii fini de pe braţul ei îi gâdilă papilele. Preţ de-o clipă, îl luă ameţeala de la senzaţia pe care i-o dădea pielea ei caldă şi parfumată pe limbă, apoi gustul înţepător al muştarului îi explodă în gură, stârnindu-i furnicături pe gâtlej şi tuse. Maggie râse, un sunet pe care băiatul nu prea îl mai auzise în ultimele zile. Se lăsă pe spate, atât de ruşinat şi de aţâţat, încât nu observă că perişorii de pe braţele lui Maggie se zbârliseră.

— Ai auzit? A murit mama domnului Blake, spuse Jem, încercând să se întoarcă pe teren sigur.

Maggie se înfioră, cuprinzându-şi iarăşi genunchii la piept.

— Da? Săracu' dom' Blake.

— Înmormântarea-i mâine. La Bunhill Fields, zicea domnişoara Pelham.

— Zău? Am fost odată acolo, cu taica. Mergem? Mâine-i duminică, aşa că nu mergem la muncă.

Jem se uită pieziş la prietena lui.

— Nu putem să facem aşa ceva... nici măcar n-am cunoscut-o.

— N-are-a face. N-ai mai fost prin părţile alea, pe malul ălălalt, nu?

— Unde?

— Dincolo de St Paul, pe lângă Smithfield’s. În partea mai veche a oraşului.

— Nu cre’ c-am fost.

— Ai ajuns vreodată pe malul ălălalt?

— D-apăi cum nu. Nu mai ţii minte c-am mers împreună la Westminster Abbey?

— Doar atunci? Eşti aici de şase luni şi n-ai mers decât o dată pe malul ălălalt?

— De trei ori, o corectă Jem. M-am mai dus o dată la Abbey. Şi am mers pe Blackfriars Bridge.

Nu-i spuse lui Maggie că o luase pe pod, însă nu coborâse pe malul celălalt. Privise nemişcat haosul Londrei şi nu se învrednicise să păşească în el.

— Păi, ce mai aştepţi? O să-ţi placă, insistă Maggie.

— Aha, cum ţi-ar plăcea şi ţie la ţară?

— Ha! Nu-i acelaşi lucru. Când văzu că Jem pare să stea la îndoială, adăugă: Haide, o să fie o aventură. O să ne ţinem după domnu’ Blake, aşa cum ne-a plăcut de la bun început. Ce, ţi-e frică?

Tonul ei îi amintea atât de bine de cum fusese pe vremuri, că Jem răspunse:

— Bine. Da.

Trei

Jem nu le-a zis părinţilor săi sau lui Maisie unde se ducea. Anne Kellaway i-ar fi interzis să meargă atât de departe în Londra; Maisie ar fi vrut să vină şi ea. În mod normal, Jem n-avea nimic împotrivă să fie şi sora lui cu el şi Maggie. Azi, însă, avea emoţii şi nu voia să o aibă şi pe Maisie în grijă. Aşa că a spus doar că iese şi, cu toate că nu s-a uitat în ochii lui Maisie, îi simţea privirea rugătoare.

Poate pentru că dormise mai mult în ziua dinainte, Maggie era mai vioaie decât fusese de multe duminici în şir. Se spălase, pe trup şi pe păr, astfel că, în afară de liniile din palme, pielea ei căpătase o culoare mai normală. Îşi pusese o cămaşă curată pe deasupra rochiei, îşi legase o basma albăstrie la gât şi chiar purta o pălărie de pai cu bor lat şi cu panglică bleu un pic boţită. Se schimbase cumva şi la statură – talia şi pieptul îi ieşeau mai mult în evidenţă, erau mai bine conturate –, iar Jem îşi dădu seama că purta prima oară corset.

Îl luă pe Jem de braţ, râzând.

— Ei, ieşim în oraş? îl întrebă ea sumeţindu-şi nasul.

— Arăţi drăguţ.

Maggie zâmbi şi-şi netezi corsetul prin cămaşă, un gest pe care îl făcea adesea Maisie, dar cu care Maggie clar nu era obişnuită, căci nu prea schimbă cu nimic

încreţiturile şi gâlmele de la subsuori şi de pe talie. Jem îşi stăpâni pornirea de a-şi trece mâinile peste coastele ei, în jos, şi de a o strânge de talie.

Se uită în jos, la nădragii lui peticiţi şi prăfuiţi, la cămaşa aspră şi la haina simplă, maronie care îi aparţinuse odată fratelui său Sam. Nu-i trecuse prin cap să rămână în hainele bune, de la biserică, pentru raita prin Londra; nu numai că şi-ar fi făcut griji să nu se rupă sau să se murdărească în oraş, ci ar fi trebuit şi să-i lămurească pe ai lui de ce anume le purta.

— Să-mi pun o haină mai de soi? o întrebă el.

— N-are-a face. Îmi place să mă înţolesc când prind prilejul, atâta tot. Ar râde vecinii de mine dac-aş purta aşa ceva pe-aici. Haide, am face bine să mergem după domnu’ Blake. Am tot tras cu ochiu’ spre casă, da’ n-a ieşit nimeni încă.

S-au pus pe aşteptat peste drum de casa de la numărul 13, în spatele gărduleţului viu ce separa maidanul de alee. Vremea era ceva mai posomorâtă decât cu o zi în urmă; era cald încă, însă se lăsase ceaţa şi aerul era apăsător. Stăteau pe iarbă şi, din când în când, unul dintre ei înălţa capul pe deasupra gărduleţului să vadă dacă nu apăruse domnul Blake. Au văzut-o pe domnişoara Pelham plecând cu o prietenă spre Apollo Gardens, pe Westminster Bridge Road, aşa cum obişnuia

duminică după-masă, să bea bragă şi să se uite la flori. L-au văzut pe John Astley ieşind călare. I-au văzut pe Thomas, Anne Kellaway şi Maisie plecând de la numărul 12 şi trecând pe lângă ei, spre Tamisa.

Numai ce trecuse familia lui Jem, că uşa de la numărul 13 se deschise şi ieşiră domnul şi doamna Blake, luând-o pe Royal Row, ca s-o apuce pe străduţele dinspre Westminster Bridge. Erau îmbrăcaţi ca întotdeauna: domnul Blake purta o cămaşă albă, pantaloni negri până la genunchi, unde erau strânşi cu o curea, ciorapi de camgarn, o haină neagră şi o pălărie neagră cu boruri largi ca de quaker; doamna Blake purta o rochie maro închis, cu basma albă la gât, pe cap avea boneta ei boţită, iar pe umeri un şal albastru închis. Într-adevăr, păreau să iasă mai degrabă la o plimbare duminicală decât la o înmormântare, doar că mergeau ceva mai iute decât de obicei şi cu paşi hotărâţi, ca şi cum ştiau precis unde anume trebuiau să ajungă, iar destinaţia era mai importantă decât calea până acolo. Nici unul nu părea îndârjit sau mâhnit. Poate că domnul Blake avea o expresie cam goală, iar doamna Blake îşi aţintea ceva mai mult privirea asupra orizontului. Cum nu săreau prin nimic în ochi, nimeni nu le-a adresat vreo vorbă, nici nu şi-a scos pălăria, cum ar fi făcut de-ar fi ştiut că le-a murit cineva.

Maggie şi Jem săriră gărduleţul şi se luară după ei. La început rămaseră mult în urmă. Însă soţii Blake nu aruncau nici o privire peste umăr, aşa că, atunci când traversau Westminster Bridge, copiii se apropiaseră de ajuns cât să-i audă vorbind. Însă soţii Blake nu vorbeau; domnul Blake fredona doar şi din când în când cânta fragmente de cântece cu o voce ascuţită.

Maggie îl împunse pe Jem cu cotul.

— Astea nu-s imnuri bisericeşti, cum s-ar zice c-ar trebui să cânte azi. Pesemne sunt cântecele lui, alea de le are în carte. Cum îi zice, *Cântecele inocenţei*.

— Se poa’.

Jem era mai degrabă atent la împrejurimi decât la soţii Blake. Trecuseră de Westminster Hall şi de Abbey – unde mulţimea forfotea după slujbă sau înainte de altă slujbă – şi o luaseră drept înainte, pe drumul ce pornea de la pod. Curând dădură peste un loc cu multă verdeaţă, presărat cu copaci şi străbătut de o apă lungă şi îngustă.

Jem se opri să caşte gura. Pe aleile cu pietriş greblat se plimbau oameni îmbrăcaţi în haine mult mai de soi decât văzuse vreodată în Lambeth. Femeile purtau rochii atât de bine alcătuite, că aproape păreau să fi prins viaţă. Poalele largi erau viu colorate – galben-canar, vişiniu, albastrul cerului, auriu – şi uneori vârstate sau

brodate ori împodobite cu mănunchiuri de volănaşe. Fuste cu tivuri frumos lucrate înfoiau rochiile doamnelor, iar din pricina părului, înălţat ca un turnuleţ în vârful capului, cu nişte întruchipări imense din pânză deasupra, pe care Jem nu prea găsea cu cale să le numească pălării, aduceau cu nişte corăbii mult prea încărcate, gata să fie purtate de orice rafală trecătoare de vânt. În soiul ăsta de ţoale n-aveai cum să munceşti cu nici un chip.

Însă hainele bărbaţilor îl uimiră şi mai mult, căci erau menite să aducă cu acelea pe care le purta şi Jem; erau cumva înclinate spre util, deşi era limpede că nici domnii aceştia nu munceau. Jem cercetă un ins care trecea pe lângă ei, purtând o haină de mătase maroniu cu auriu, care se decupa elegant pentru a lăsa să se vadă pantalonii până la genunchi cu acelaşi model, o vestă crem cu auriu şi o cămaşă cu volane la gât şi la manşete. Ciorapii îi erau albi şi curaţi, iar cataramele de argint ale pantofilor – bine lustruite. Dacă Jem sau tatăl lui ar fi purtat astfel de haine, mătasea s-ar fi găurit de la cuie, rumeguşul s-ar fi prins de volane, ciorapii li s-ar fi murdărit şi rupt, iar cataramele de argint le-ar fi fost şterpelite.

În rândul atâtor oameni bine îmbrăcaţi, Jem se ruşină şi mai tare de nădragii lui peticiţi şi de mânecile roase

ale hainei. Până şi găteala lui Maggie – pălăria de pai boţită, basmaua şifonată – păreau ridicole aici. Şi ea o simţea, căci îşi mai netezi o dată rochia, de parcă provoca lumea să îndrăznească numai să-i privească de sus. Când îşi ridică braţele să-şi potrivească mai bine pălăria, corsetul îi scârţâi.

— Unde-om fi oare? se întrebă Jem.

— În parcul St James. Uite colo palatul după care i-e numele.

Arătă dincolo de parc, spre o clădire lungă, din cărămidă roşie, străjuită de două turnuleţe crenelate la intrare, cu un orologiu în formă de diamant între ele, arătând ora două şi jumătate.

— Haide, că-i scăpăm din ochi pe-alde Blake.

Lui Jem i-ar fi plăcut să mai zăbovească şi să cerceteze împrejurimile – nu doar parada costumelor, ci şi palanchinele purtate de lachei îmbrăcaţi în roşu; copiii înţoliţi aproape la fel de bogat ca părinţii lor, care hrăneau raţele şi mânau cercuri cu beţe; lăptăresele care strigau „O cană de lapte, doamnelor! O cană de lapte, domnilor!” şi umpleau cănile direct de la vacile priponite lângă ele. În schimb, a lungit pasul alături de Maggie, ca să-i prindă din urmă pe soţii Blake.

Cei doi se îndreptau spre nord, pe lângă marginea de la est a parcului. La începutul unei alei late, străjuite de

patru şiruri de ulmi – „Mall”, aşa a zis Maggie că i se spune – care se întindea pe lângă palat, au cotit pe o alee îngustă ce dădea spre o stradă plină de prăvălii şi teatre.

— O s-o apuce pe Haymarket, zise Maggie. Mai bine te iau de braţ.

— De ce? întrebă Jem, deşi nu-şi trase cotul când fata îşi strecură mâna pe sub braţul lui.

Maggie chicoti.

— Nu se face să profite fetele de la Londra de pe urma unui flăcău de la ţară.

După câteva clipe, Jem înţelese ce voise să zică. În vreme ce mergeau pe strada largă, femeile începură să-l salute, înclinând din capete, deşi până atunci nimeni nu păruse să-l bage în seamă. Femeile acestea nu erau îmbrăcate ca acelea din parcul St James, ci purtau rochii mai ieftine şi mai lucioase, cu piepturile mai la vedere şi părul strâns sub pălării cu pene. Nu erau chiar aşa de neţesălate ca târfa pe care o întâlnise băiatul pe Westminster Bridge, dar asta putea fi din pricină că era lumină şi nu se puseseră încă pe băut.

— Ei, da’ ce flăcău bine eşti tu, zise una, care mergea la braţ cu o altă femeie. De unde mi-eşti?

— Dorsetshire, răspunse Jem.

Maggie îl trase zdravăn de braţ.

— Nu vorbi cu ea! îi şopti printre dinţi. O să-şi înfigă ghearele în tine şi n-o să-ţi mai dea drumu'!

Cealaltă târfă purta o rochie cu model floral şi bonetă asortată, ceea ce ar fi arătat elegant, dacă n-ar fi avut decolteul atât de generos.

— Dorsetshire, ai? zise ea. Ştiu vreo două fete de pe-aici care sunt din Dorsetshire. Ai vrea să le cunoşti? Sau ţi-ar fi mai pe plac o londoneză get-beget?

— Dă-i pace, bombăni Maggie.

— Ce, ai pus tu deja laba pe el? zise târfa în rochie înflorată, apucând-o pe Maggie de bărbie. Nu cre' c-o să-ţi dea fătuca asta ce pot să-ţi dau eu.

Maggie îşi feri bărbia şi lăsă braţul lui Jem. Târfele râseră, apoi se duseră să-şi găsească muşterii mai de soi, în vreme ce Maggie şi Jem se îndepărtau poticnit, într-o tăcere stânjenită. Ceaţa se îndesise, iar soarele dispăruse, iţindu-se dintre nori când şi când.

Din fericire, Haymarket era o stradă scurtă şi în curând o luară pe străduţe mai liniştite şi mai înguste, cu clădiri mai dese, umbrind drumul. Deşi casele erau mai apropiate una de alta, nu erau sărăcăcioase, iar oamenii de pe străzi arătau ceva mai prosperi decât vecinii din Lambeth ai lui Jem şi Maggie.

— Unde suntem? întrebă Jem.

Maggie ocoli o baligă de cal.

— Soho.

— Bunhill Fields e-n apropiere?

— Nu, mai avem ceva pân-acolo. O să meargă mai întâi acasă la maica lui ca s-o ia. Uite, s-au oprit. Priveşte!

Soţii Blake băteau la uşa unei prăvălii în vitrinele căreia fuseseră aninate pânze negre.

— James Blake, negustor de galanterie, citi Jem cu glas tare ce scria pe firma de deasupra prăvăliei.

Uşa se deschise şi soţii Blake păşiră înăuntru, după care domnul Blake se întoarse să încuie uşa după ei. Lui Jem i s-a părut că ridică o clipă privirea, însă nu de-ajuns ca să-i recunoască. Orişicum, s-au îndepărtat luând-o de-a lungul străzii, până când nu mai puteau fi zăriţi din prăvălie.

Nu aştepta nici o trăsură la uşă şi nici nu se zărea vreo mişcare în casă de când soţii Blake dispăruseră înăuntru. După ce stătu sprijinită de peretele unor grajduri, câteva case mai departe în josul străzii şi atrăgând priviri iscoditoare din partea oamenilor care intrau şi ieşeau din casele învecinate, Maggie se desprinse de zid şi o luă înapoi spre prăvălie.

— Ce faci? o întrebă Jem coborând glasul când o ajunse din urmă.

— Nu putem să aşteptăm acolo cu mâinile-n sân – prea sărim în ochi. Hai să ne plimbăm prin jurul casei şi să pândim dricul.

Se plimbară prin faţa vitrinelor prăvăliei, apoi pe străzile învecinate, trezindu-se curând în Golden Square, al cărei nume l-au aflat de la o vânzătoare de flori. Pentru o piaţă londoneză, nu era prea elegantă, însă faţadele caselor erau mai late şi era mai multă lumină decât pe străzile din jur. Piaţa era împrejmuită cu un gard de fier, astfel că Jem şi Maggie îi dădură agale ocol, cercetând statuia din centru înfăţişându-l pe George al II-lea.

— De ce mi-au făcut una ca asta? întrebă Jem în vreme ce se plimbau.

— Cine ce ţi-a făcut?

— Ele... femeile alea de pe Haymarket. De ce mi-au pus toate întrebările alea? N-au văzut că-s prea mic pentru... pentru aşa ceva?

Maggie chicoti.

— Poate că băieţii de la Londra încep mai de mici, aşa.

Jem se înroşi ca racul, dorindu-şi să nu fi adus vorba despre asta, mai ales că, din câte se părea, Maggie adora să-l tachineze pe tema asta. Acum îi zâmbea într-

un fel anume, ceea ce-l făcu să tragă un şut în pietrişul aleii.

— Hai să ne-ntoarcem, mormăi el.

Când au ajuns, în faţa prăvăliei oprise o căruţă şi uşa era deschisă. Vecinii au început să-şi deschidă şi ei uşile şi să se proţăpească pe stradă, iar Jem şi Maggie s-au ascuns printre ei. Domnul Blake a apărut însoţit de ciocli şi de doi fraţi – unul dintre ei era insul pe care îl văzuse Jem la Hercules Buildings cu o zi în urmă. Doamna Blake i-a urmat împreună cu o altă femeie, care avea sprâncenele stufoase şi nasul borcănat, la fel ca fraţii Blake, şi era, deci, pesemne, sora lor. În vreme ce bărbaţii scoteau coşciugul pe uşă şi îl aşezau în căruţă, mulţimea adunată pe stradă stătea cu capetele plecate, iar bărbaţii şi-au scos pălăriile.

Când coşciugul a fost aşezat în căruţă, doi ciocli s-au urcat pe capră şi, atingând cu frâiele spinările cailor, au pornit încetişor, iar lumea venită la înmormântare i-a urmat la pas, cu vecinii la coadă. Alaiul a înaintat pe stradă până a ajuns la o porţiune mai îngustă; acolo vecinii s-au oprit şi au petrecut din priviri căruţa până a cotit anevoios pe o stradă şi mai îngustă, apoi a dispărut.

Jem se opri din mers.

— Poate-ar fi bine să ne întoarcem în Lambeth, propuse el, chinuindu-se să înghită nodul care i se pusese în gâtlej.

Priveliştea coşciugului din căruţă şi a vecinilor cu capetele descoperite îi amintise de înmormântarea fratelui său, când vecinii stătuseră în pragul uşilor cu capetele plecate în vreme ce trecea căruţa cu coşciugul lui, călăuzită spre cimitir de dangătul unui singur clopot de la biserica din Piddletrenthide. Oamenii nu-şi stăpâniseră lacrimile, căci Tommy le fusese drag tuturor, iar Jem cu greu s-a urnit pe drumul scurt dintre casa lor şi biserică, în faţa tuturor. Cu toate că nu se mai gândea aşa de mult la fratele lui, amintirile încă îl luau cu asalt uneori. Londra nu reuşise să-i pună cruce definitiv lui Tommy în sufletele celor din familia Kellaway. Uneori, noaptea, Jem încă o mai auzea pe mama lui plângând.

Maggie, însă, nu s-a oprit odată cu Jem, ci a dat fuga pe stradă, în faţa lor, când vecinii s-au întors la casele lor. La răscrucea unde dispăruse alaiul de înmormântare s-a uitat în spate după Jem şi l-a zorit prin gesturi. După un scurt răstimp, Jem a urmat-o.

Patru

Au ajuns curând în Soho Square, care era ceva mai mare decât Golden Square, dar tot împrejmuită cu un

gard de fier, ronduri de flori, alei cu pietriş şi o statuie a lui Carol al II-lea cocoţată pe un piedestal, în centru. Spre deosebire de Golden Square, era deschisă publicului şi, în vreme ce alaiul de înmormântare trecea pe latura dinspre nord, Jem şi Maggie o tăiară de-a dreptul, alăturându-se altor londonezi care ieşiseră la aer curat şi la soare – cu toate că aerul era mai greu aici decât în Lambeth, înţesat de mirosurile iscate de traiul în comun al atâtor oameni: fumul de la cărbuni, hainele neprimenite şi jilăvite, varza fiartă, peştele la proţap. Şi cu toate că Soho Square era mai deschisă decât străzile învecinate pe care merseseră, cerul se acoperise acum cu totul de nori, aşa că se stinsese lumina aurită de septembrie, rămânând doar un cenuşiu şters şi nelămurit care îi evoca lui Jem după-amiezile nesfârşite de noiembrie. Părea târziu, aproape seară, şi i se părea că plecase din Lambeth cu multe ore în urmă; şi totuşi, nu auzise nici un orologiu bătând ora patru.

— Na.

Maggie îi întinse o bucată de turtă dulce cumpărată de la un vânzător ambulant care trecuse pe lângă ei cu o tavă pe cap.

— Mulţam.

Jem ronţăi turtiţa tare şi aromată, simţindu-se cu musca pe căciulă. Nu luase cu el nici un ban de cheltuială, căci se gândise că s-ar putea să-i fie şterpeliţi.

De cealaltă parte a pieţei, se alăturară din nou alaiului, la coadă, iar după ce au mai cotit de câteva ori, au trecut pe lângă o biserică dintr-o altă piaţă, cu o turlă înaltă. Maggie se cutremură.

— St Giles, spuse ea scurt, de parcă simpla pomenire a numelui ar fi trebuit să stârnească un lanţ de asociaţii ce nu mai necesita explicaţii.

Jem n-a pus nici o întrebare. Ştia că Sfântul Giles era ocrotitorul proscrişilor, iar judecând după clădirile din jur, biserica îşi merita numele. Deşi nu au apucat-o pe acolo, Jem zărea mizeria strânsă pe străduţele neîncăpătoare, simţea în nări duhoarea de la o poştă şi băga de seamă aerul nenorocit al chipurilor din jurul lui. Nu era prima dată când avea de-a face cu mahalalele din Londra. El şi Maggie exploraseră împreună o parte din străzile de pe malul fluviului, în Lambeth, nu departe de fabrica de muştar unde lucra ea acum, şi se simţise zguduit văzând că oamenii puteau trăi în asemenea condiţii: frig, umezeală şi întuneric. Atunci, ca şi acum, a simţit cum i se strânge inima de dor după Dorsetshire. I-a venit să oprească un om zdrenţăros care trecea pe lângă ei, cu faţa suptă şi murdară, şi să-i spună să plece din Londra

şi să tot meargă până dă de minunatele coline înverzite, gravate cu vâlcele şi scăldate în soare care străjuiseră copilăria lui Jem.

Însă nu l-a oprit pe omul acela. Jem a urmat-o pe Maggie, care i-a urmat pe soţii Blake. A observat că domnul Blake întorcea capul şi se uita în trecere la străduţele acelea de mahala, din spatele coşciugului mamei sale.

Unde erau mahalale, erau şi târfe; St Giles avea din belşug. Au avut buna creştere să nu strige după bărbaţii din alaiul de înmormântare. Însă Jem se afla ceva mai departe, la coadă, şi nu purta doliu, aşa că a fost considerat o ţintă potrivită. S-au apucat să strige după el, aşa cum făcuseră şi femeile de pe Haymarket, deşi acum era vorba de un cu totul alt soi de târfe. Până şi Jem, care n-avusese niciodată de-a face cu asemenea femei, vedea că târfele din St Giles erau într-o stare şi mai deplorabilă decât colegele lor mai bine îmbrăcate şi mai sănătoase de pe Haymarket. Chipurile de aici erau scobite şi ciupite de vărsat, dinţii le erau negri sau nu erau deloc, pielea era gălbejită, ochii roşii de la băutură sau oboseală. Jem nu suporta nici măcar să le privească şi iuţi pasul, chiar dacă aşa risca să-i ajungă din urmă pe soţii Blake. Însă tot le auzea.

— Domnu’, domnu’, stăruiau ele, urmându-l în fugă şi trăgându-l de mânecă. Pe încercate şi pe luate, domnu’. Daţi-ne şase penny, domnu’. O să zâmbiţi dup-aia, domnu’.

Cele mai multe vorbeau cu accent irlandez, ca majoritatea celor din St Giles, însă se împleteau şi altele – de Lancashire, Cornwall, scoţian, până şi „r”-urile rostite cu apăsarea proprie Dorsetului se desluşeau uneori.

Jem grăbi pasul; însă nici măcar înjurăturile lui Maggie nu le potoliră pe femei. Băiatul atâta se apropie de alai, cu cârdul lui de gâşte gâgâind în gura mare strânse ciopor în jurul lui, că unul din fraţii domnului Blake – acela pe care Jem îl bănuia a fi Robert – s-a întors şi s-a uitat urât la târfe, care au rămas în sfârşit în urmă.

— Ne-apropiem de High Holborn, dădu Maggie de ştire când strada începu să se lăţească.

Apoi se opri. Jem făcu la fel.

— Ce-i aia?

— Şş. Ascult.

Nu părea să răzbată nimic deosebit la urechea băiatului, în afara obişnuitelor sunete londoneze: birje care treceau huruind; un om care striga „Şireturi de bumbac, juma’ de penny bucata, lungi şi trainice!”; altul care cânta o melodie tristă la caval, întrerupând-o din

când în când ca să strige: „Daţi-i un bănuţ unui sărman şi-aşa o să-mi înveseliţi cântul!”; o pereche care se certa pe o halbă de bere. Cu toate zgomotele astea se obişnuise deja în cele şase luni de când trăia în Lambeth.

Apoi a auzit într-adevăr ceva; prin tot mormăitul şi huruitul şi strigătele astea răzbătea un glas cu un timbru aparte – o voce din Dorset.

— Jem! Jem! Întoarce-te!

Jem se răsuci şi cercetă strada forfotind de lume.

— Uite-o, zise Maggie şi se repezi spre o bonetă albă cu volane.

Maisie stătea cu o altă fată lângă o tarabă unde se vindeau scoici. Deşi era de vârsta lui Maisie, aceasta era mult mai plăpândă, cu o claie de păr galben ca paiul şi o feţişoară palidă şi trasă, sulemenită cu două pete mari roşii pe obraji şi una pe buze, ca o fetiţă care altfel nu ştia să-şi boiască faţa. Ochii îi erau îngustaţi şi înroşiţi, ca şi cum plânsese, şi privea în jur de parcă se aştepta la un trăsnet din senin. Nu purta cămaşă, doar corsetul de piele, înnegrit şi soios de uzat ce era, şi o fustă roşie de satin pe deasupra desuurilor murdare. Îşi rupsese o fâşie de la poalele fustei şi şi-o legase în păr.

— Jem! Jem! strigă Maisie venind într-un suflet. Ea-i Rosie Wightman. N-ai recunoscut-o când ai trecut? Rosie, uite-l pe Jem.

Jem nici nu s-ar fi uitat a doua oară la fata aceea, însă când îşi întoarse spre el ochii înroşiţi, recunoscu – dincolo de roşeaţă, jeg şi încercarea jalnică de a arăta cuceritor – chipul fetei cu care prindea odinioară ţipari la râul Piddle şi ai cărei părinţi păţiseră năpasta cu hambarul din cauza ei.

— Sal'tare, Jem, zise ea, dezvelindu-şi bine cunoscuta strungăreaţă.

— Măiculiţă, o cunoaşteţi pe fata asta? făcu Maggie.

— E de la noi din sat, răspunse Maisie.

— Şi ce Dumnezeu şi toţi sfinţii cauţi mata aici, don'şoară Piddle?

Maisie îşi luă un aer şmecheresc, pe cât îi permitea boneta cu volane pe care o purta.

— V-am... v-am urmărit. Am văzut că v-aţi luat după alde Blake, aşa că le-am zis acasă că mă doare capul şi am venit după voi. M-am tot ţinut după voi taman până aici, adăugă ea cu mândrie.

— Ne dai şi nouă un bănuţ, acolo, Jem? îl întrebă Rosie.

— Îmi pare rău, Rosie... n-am nici un ban la mine.

— Dă-i turta dulce, îi porunci Maisie.

Jem îi întinse turtiţa pe jumătate mâncată lui Rosie, care şi-o vârî pe toată în gură.

— La dracu’, s-au dus! mormăi Maggie şi se întoarse să se uite după alai.

După ce de-abia se urnise pe străduţele dosnice, căruţa prindea acum viteză pe drumul mai larg. Mai că se pierdea în forfota de pe High Holborn.

— Trag o fugă să văd încotro o iau, aşteaptă aici, că vin să te iau, zise ea şi dispăru în mulţime.

— Ce cauţi pe-aici? o întrebă Jem pe Rosie.

Rosie aruncă o privire în jur, ca pentru a-şi aminti unde se află.

— Păi, aici muncesc, răspunse ea molfăind turta dulce.

— Da’ de ce-ai fugit la Londra?

Rosie înghiţi dumicatul.

— Ştii tu. Nu puteam să stau şi să mă arate vecinii şi ai mei cu degetu’ c-am stârnit focu’ ăla. Aşa c-am apucat-o încoace şi gata.

— Da’ de ce nu te duci acasă? întrebă Maisie. Doar părinţii tăi ar... Se opri, amintindu-şi că familia Wightman trăia la azilul din Dorchester, informaţie pe care n-avea de gând să i-o împărtăşească lui Rosie. Ei, oricum ar fi, în Dorsetshire e mult mai bine decât aici!

Rosie dădu din umeri şi se cuprinse singură cu braţele, ca şi cum se consola cu o îmbrăţişare.

— Nu putem s-o lăsăm aici, Jem, zise Maisie. Hai s-o luăm cu noi în Lambeth.

— Păi, aşa, taica şi maica o să ştie c-am umblat prin oraş, se împotrivi Jem, încercând să nu-şi arate dezgustul.

Parcă oriunde se ducea, târfele se ţineau şir după el.

— Ei, n-o să le mai pese când o să vadă c-am venit cu Rosie.

În vreme ce fraţii Kellaway discutau ce şi cum, Rosie stătea docilă, lingându-şi firimiturile de turtă dulce de pe degete. S-ar fi crezut că simte vreo undă de interes pentru ce-avea să se aleagă de ea, însă nici pomeneală. De când venise la Londra, în urmă cu un an, fusese violată, jefuită şi bătută; n-avea decât hainele de pe ea şi îi era foame tot timpul; şi, cu toate că ea n-o ştia încă, se alesese şi cu sculament. Rosie nu se mai aştepta să aibă vreun cuvânt de zis în ce privea cursul vieţii ei, aşa că nici n-a mai deschis gura.

Pe ziua aceea nu reuşise să momească decât un singur bărbat. Acum, însă, poate şi pentru că i se acorda un dram de atenţie, bărbaţii începuseră dintr-odată s-o ia la ochi. Rosie surprinse privirea unui ins ceva mai bine îmbrăcat şi se lumină la faţă.

— Eşti cu treabă, dulceaţă? o întrebă el.

— Nu, domnu’. Pentru ‘mneavoastră orice, domnu’. Rosie îşi şterse mâinile de fustă, îşi netezi părul bălai şi îl luă de braţ. Pe-aici, domnu’.

— Ce faci? ţipă Maisie după ea. Nu se poate să ne laşi aşa!

— Mă bucur că v-am văzut, îi răspunse Rosie. Numa’ bine!

— Aşteaptă! Maisie o prinse de braţ. Să vii, să vii să ne cauţi. Noi putem să te-ajutăm. Locuim în Lambeth. Ştii pe unde vine?

Rosie clătină din cap.

— Da’ de Westminster Bridge ştii?

— Pe-acolo am fost, spuse Rosie.

Bărbatul îşi trase braţul din strânsoarea ei.

— Vii odată sau tre’ să-mi caut altă companie?

— Da’ cum să nu, domnu’.

Rosie îl înşfăcă iar de braţ şi plecă cu el.

— Să mergi pe Westminster Bridge, Rosie, strigă Maisie după ea, la capăt o să vezi o clădire mare cu un steag alb pe care fâlfâie nişte litere negre. Ăla-i Circul Astley. Să te duci acolo ziua şi să întrebi de Thomas Kellaway – bine?

Rosie nu se uită peste umăr, ci îşi conduse mai departe muşteriul pe o stradă laterală, dispărând cu el pe o alee.

— Vai, Jem, parcă am văzut-o încuviinţând, zise Maisie. M-a auzit şi a dat din cap. O să vină ea, sunt sigură!

Avea ochii scăldaţi în lacrimi.

Maggie veni în fugă la ei.

— E bine, zise ea gâfâind. Îi ţin în loc două trăsuri de s-au zgâriat şi se ceartă vizitiii. Mai avem vreo două minute. Apoi se uită în jur. Unde-i cealaltă don’şoară Piddle?

— A plecat, răspunse Jem.

— O să vină să ne caute la circ mâine, adăugă Maisie.

Maggie se uită când la unul, când la celălalt şi ridică din sprâncene.

Cinci

În vreme ce copiii se ţineau după alaiul de înmormântare pe High Holborn, Jem simţea cum se schimbă oraşul, pe măsură ce înaintau în zona mai veche a Londrei. Străzile din Soho erau dispuse în formă de grilaj. Acum, în schimb, străzile ce porneau din High Holborn nu mai erau atât de previzibile, coteau şi se pierdeau din ochi, se înfundau dintr-odată, se îngustau în alei pe care căruţele de-abia încăpeau. Păreau să-şi schimbe de la sine forma şi lăţimea. Zona aceasta era pur şi simplu ea însăşi, fără să încerce să-şi ia un aer

măreţ sau elegant sau orânduit, ca Soho şi Westminster. Mai erau destule case şi prăvălii şi cârciumi pe acolo, însă se îmbinau cu clădiri mai mari – fabrici şi depozite. Jem simţea în nări iz de bere, oţet, amidon, smoală, leşie, seu, lână. Şi când părăsiră în sfârşit High Holborn, simţi miros de sânge.

— Maică Precistă, nu-mi vine-a crede c-o iau prin Smithfield! exclamă Maggie strâmbând din nas. Nu puteau şi ei s-o apuce prin altă parte?

— Ce-i Smithfield? întrebă Maisie.

— Piaţa de vite. Acuma suntem pe Aleea Vacii.

Strada urca un deal, spre un şir de clădiri joase, unde mirosurile de băligar, urină şi sudoare de vacă se amestecau cu izurile mai metalice de sânge şi carne. Cu toate că piaţa era închisă duminica, erau oameni care curăţau staulele. În vreme ce mergeau mai departe, o femeie aruncă o găleată cu apă în calea lor, scăldând pământul de la picioarele lor cu un val trandafiriu. Maisie înlemni în băltoacă, ducându-şi mâna la gură.

— Haide, don’şoară Piddle, îi porunci Maggie, luând-o de braţ şi trăgând-o cu forţa din apa sângerie – chiar dacă şi ea se albise când dăduse cu ochii de sânge. Nu te opri taman acuma – nu se face să-ţi verşi maţele pe noi, aşa-i? Ei, dar tot nu ne-ai spus cum de-ai reuşit să te

ţii aşa cale lungă după coada noastră fără să băgăm de seamă. Io n-am zărit-o până atunci, tu ai văzut-o, Jem?

Tot înghiţea în sec în vreme ce vorbea, aşa că Jem o cercetă cu atenţie.

Maisie chicoti, revenindu-şi mai iute decât Maggie.

— N-a fost uşor – mai ales cât aţi aşteptat voi să vină ciocliii. O dată aţi făcut un ocol şi v-aţi întors şi a trebuit să mă întorc şi să mă uit în vitrina unui ceasornicar până-aţi trecut mai departe. Am fost aşa sigură c-o să mă vedeţi atunci, da' nu m-aţi văzut. Şi în a doua piaţă, când mă uitam la statuie şi-aţi venit voi, a trebuit să mă ascund fuguţa după ea! Vai, Jem, chiar crezi că Rosie o să vină la circ, nu? Trebuie. Şi o s-o ajutăm, nu?

— Nu văd ce-am putea face, zău aşa. Nu putem s-o trimitem înapoi în Dorsetshire, câtă vreme părinţii ei sunt la azil şi ea e în halul în care e.

— Ar putea să stea la noi, nu? Taica şi maica n-ar trimite-o la plimbare.

— Însă domnişoara Pelham da.

— Nu şi dacă zicem că-i sora noastră care a sosit din Dorsetshire. Domnişoara Pelham nu ştie că n-avem nici o soră.

— Ar trebui să-şi schimbe ţoalele, asta-i clar, se vârî Maggie în discuţie. În ţoalele alea n-ai zice că-i din

Piddle. Băbătia ar şti ce hram poartă de fapt, de cum ar vedea-o.

— O să-i dau eu haine. Şi ar putea să-şi găsească de lucru, de pildă. Ar putea să muncească cu tine.

Maggie pufni.

— Nici duşmanilor nu le-aş dori aşa ceva. Uite ce păţeşti dacă munceşti acolo.

Scoase o batistă de sub corsaj, îşi suflă nasul în ea şi le arătă. Conţinutul era de un galben viu, vârstat cu sânge.

— Ştiţi cum e când îţi pui prea mult muştar pe friptura de vită sau pe bucata de peşte şi te doare nasul? Ei bine, aşa-i la fabrică în fiecare zi. Prima dată când am ajuns acolo, am strănutat tot timpul, îmi curgeau lacrimile şi mucii. Au zis că mă pun pe liber, dac-o ţin şir aşa. Tare-aş vrea să se fi ţinut de cuvânt. M-am obişnuit până la urmă, numa' că acuma nu mai simt nici un miros şi tot ce mănânc are gust de muştar. Până şi turta aia dulce avea gust de muştar. Aşa că nu te-apuca să-i propui prietenei tale să muncească acolo.

— Poate i-am putea găsi de lucru la circ, propuse Maisie.

— Sau s-ar putea s-o primească la Azilul Orfelinelor, dacă minţim că i-au murit părinţii, spuse Jem. Ceea ce chiar aşa e, într-un fel, în ce-o priveşte pe ea.

— Se poate şi mai bine de-atâta, zise Maggie. Ar putea să se ducă la spitalul Magdalen, în St George’s Fields. Acolo primesc târfe – Maisie se cutremură când auzi cuvântul – şi le preschimbă în fete cinstite, le-nvaţă să coasă şi din astea, le tocmesc drept slujnice prin case.

Maisie îi tăie vorba.

— Rosie ştie să coasă. Bag mâna-n foc. Pe vremuri făceam nasturi împreună. Vai, ştiu că putem s-o ajutăm.

Tot timpul cât vorbiseră, merseseră domol, luând-o la dreapta sau la stânga, în urma alaiului. Fără veste, dricul se opri în faţa unei porţi dincolo de care se zăreau şiruri de morminte. Ajunseseră la cimitirul Bunhill Fields.

Şase

Jem nu se gândise serios pentru ce anume bătuse atâta drum. Se aşteptase ca Bunhill Fields să fie un loc somptuos, de vreme ce se afla la Londra – echivalentul lui Westminster Abbey în rândul cimitirelor, ceva pentru care merita să străbaţi kilometri întregi. Spre mirarea lui, nu i se părea prea deosebit de cimitirul din Piddletrenthide. Era, fireşte, mult mai mare. Ar fi încăput în el fără probleme zece cimitire ca-n satul lui. Mai mult decât atât, nu era nici o biserică sau capelă pentru slujbe sau alinare a sufletului, ci doar şiruri după şiruri de morminte, întretăiate de monumente mai mari şi de

câţiva copaci – stejari, platani, duzi. Nici nu era adăpostit faţă de lumea din afară, ca loc menit contemplării şi liniştii, căci o fabrică mare de bere se lăţea pe pământul cimitirului, înecându-l în mirosul lumesc şi plin de viaţă al hameiului, un loc care cu siguranţă forfotea în zilele lucrătoare.

Şi totuşi, în vreme ce se uita lung la morminte prin gardul de fier, aşteptând împreună cu fetele ca mama domnului Blake să fie depusă la locul de veci, şi mai târziu, când s-au rostit câteva cuvinte pioase şi s-au plimbat agale printre pietrele funerare, Jem a simţit că Bunhill Fields îl cufundă în reveria mută – în parte senină, în parte melancolică – obişnuită pe vremuri, când se plimba fără ţintă prin cimitirul din Piddletrenthide. Acum, însă, în cimitirul acela se afla şi mormântul lui Tommy, iar Jem ştia că s-ar fi simţit altfel acolo.

— Cu atât mai rău pentru părul acela, murmură el şi, auzindu-l, Maggie întoarse capul şi se uită lung la el.

Înmormântarea nu a ţinut prea mult.

— N-a fost nici o slujbă religioasă, îi şopti Jem lui Maggie când s-au rezemat de un monument masiv şi pătrăţos, privind de la distanţă cum domnul Blake şi fraţii lui aruncau pământ cu lopata în mormânt, ca apoi să lase treaba pe seama groparilor tocmiţi.

— Pe-aici nu se obişnuieşte, îi explică Maggie. Ăsta e cimitirul apostaţilor. N-au de-a face ei cu cărţulii de rugăciuni şi alte din astea, iar pământul e nesfinţit. Domnul Blake e un radical în toată regula. Nu ştiai?

— Asta-nseamnă c-o să ajungă în iad? întrebă Maisie, smulgând o narcisă de lângă piatra funerară.

— Habar n-am, se poate. Maggie îşi trecu degetul pe numele săpat în piatră, deşi nu-l putea citi. Cu toţii o s-ajungem în iad, io aşa zic. Din câte socot, nu există rai.

— Maggie, să nu zici una ca asta! ţipă Maisie.

— Ei, poate că pentru tine s-o găsi un rai, don'şoară Piddle. O să te simţi tare singurică pe-acolo.

— Nu văd de ce trebuie să existe ori una, ori alta, spuse Jem. Nu se poate să fie ceva care să aducă cu amândouă odată?

— Da, se numeşte lume, Jem, îi răspunse Maggie.

— Aşa o fi.

— Bine zis, fata mea. Bine zis, Maggie.

Copiii tresăriră. Domnul Blake se depărtase de alai şi venise din spatele lor.

— A, bună ziua, domnu' Blake, făcu Maggie întrebându-se dacă se supărase pe ei pentru că-l urmăriseră.

Însă nu părea supărat – la urma urmelor, tocmai o lăudase.

— Ai răspuns la întrebarea pe care ţi-am pus-o pe Westminster Bridge, continuă el. Mă întrebam când o să găseşti răspunsul.

— Aşa am făcut? Ce întrebare era?

Maggie îşi stoarse mintea, dar nu-şi mai amintea mare lucru din spirituala discuţie pe care o avuseseră cu domnul Blake pe pod.

— Îmi amintesc, zise Jem. Aţi întrebat ce se află în mijlocul fluviului – între malurile opuse.

— Da, băiete, iar Maggie tocmai a spus. Înţelegi răspunsul?

Îşi fixă privirea intensă asupra lui Jem, care îl privi la rândul lui, cu toate că îl cam dureau ochii, aşa cum se întâmplă când te uiţi la soare, căci ochii strălucitori ai bărbatului retezau masca pe care şi-o pusese Jem ca să se aventureze atât de departe în Londra. În vreme ce se priveau, se simţea dezgolit, ca şi cum domnul Blake putea vedea tot ce avea în suflet – teama de lucrurile diferite şi nemaivăzute de la Londra, grijile pe care şi le făcea în legătură cu Maisie şi cu părinţii săi, şocul pe care îl avusese când văzuse în ce hal ajunsese Rosie Wightman, toate sentimentele noi şi neaşteptate pe care i le trezea Maggie, mâhnirea adâncă pricinuită de moartea fratelui său, a pisicii, a oricui nu mai era pe lume şi n-avea să mai fie pe lume, inclusiv a lui. Jem era

confuz şi foarte însufleţit după după-amiaza petrecută cu Maggie, după mirosurile de viaţă şi de moarte din Smithfield’s, după hainele frumoase din parcul St James şi zdrenţele mizerabile din St Giles, după râsul lui Maggie şi sângele care-i curgea din nas.

Domnul Blake i le citea pe toate în suflet. Le-a cântărit cu o înclinare a capului spre Jem şi Jem s-a simţit altfel – mai tare şi mai limpede, ca şi cum ar fi fost o piatră şlefuită cu nisip.

— Lumea, zise el. La mijloc, între lucrurile ce se opun, suntem noi.

Domnul Blake zâmbi.

— Da, băiatul meu; da, fata mea. Suntem cine suntem prin tensiunea dintre contrarii. Nu avem doar un lucru, ci şi opusul său, cele două se amestecă şi se ciocnesc şi scânteiază în noi. Nu doar lumină, ci şi beznă. Nu doar pace, ci şi război. Nu doar inocenţă, ci şi experienţă. Ochii i se opriră o clipă asupra narcisei pe care Maisie încă o ţinea în mână. E o lecţie pe care am face bine s-o învăţăm cu toţii, să vedem lumea întreagă într-o floare. Acum trebuie să vorbesc cu Robert. La revedere, copiii mei.

— Ziua bună, domnule, spuse Jem.

Îl urmăriră cum o coteşte printre morminte. Însă nu s-a oprit lângă alai, aşa cum se aşteptaseră, ci a ţinut-o tot înainte, până a îngenuncheat lângă un mormânt.

— Ce-a fost asta? întrebă Maisie.

Jem se încruntă.

— Spune-i tu, Maggie. Mă întorc imediat.

Îşi croi drum printre lespezile de mormânt, apoi se piti în spatele uneia din apropierea domnului Blake. Vecinul său părea foarte animat, ochii îi scânteiau, deşi nu era destulă lumină încât să aibă efectul acela – norii se îndesiseră şi mai tare şi Jem simţi un picur de ploaie pe mână în vreme ce stătea ascuns şi asculta.

— Simt că mă apasă din toate direcţiile, spunea domnul Blake. Tensiunea. Şi o să fie şi mai rău, sunt sigur, de când cu veştile din Franţa. Frica de originalitate îi va sugruma pe cei care vorbesc cu altfel de glasuri. Doar ţie îţi pot dezvălui gândurile mele – şi lui Kate, draga de ea. După o pauză, continuă: Am văzut lucruri care te-ar fi făcut să plângi, Robert. Chipurile de pe străzile Londrei poartă pecetea iadului.

După o altă pauză, mai lungă, începu să intoneze:

Pe străzi, unde se-arată cum totul e-mpărţit,

Pe unde şi Tamisei destin i-au rânduit,
Colind şi văd pe chipuri, la fiecare pas,
Pecetea neputinţei, durere fără glas.

În fiecare strigăt amarnic de Bărbat,
În fiecare plânset de Prunc înspăimântat,
În fiecare voce, în toate ce-s oprite
Aud sunând cătuşe de minte făurite[6].

— Tot lucrez la ăsta. Scriu lucruri noi acum, căci toate s-au schimbat tare mult. Meditează la asta până ne vom întâlni din nou, frate.

S-a ridicat în picioare. Jem a aşteptat până s-a alăturat iarăşi grupului îndoliat, apoi ieşi de după mormânt, ca să se uite la lespedea lângă care îngenunchease domnul Blake. Astfel îşi confirmă suspiciunile în privinţa fratelui de care domnul Blake

[6] William Blake, *op. cit.*, „Londra”, p. 180 (n.t.).

vorbea atâta. Pe lespede scria: „Robert Blake, 1762-1787”.

Şapte

Cioclii o luară într-o parte, cu căruţa lor, iar familia Blake o luă în cealaltă, pe lunga alee străjuită de copaci care ducea la stradă. Rafalele rare de ploaie începeau să se înteţească.

— Vai, Doamne, zise Maisie, trăgându-şi mai bine şalul pe umeri. Nici prin cap nu mi-a trecut c-o să plouă când am ieşit. Şi suntem tare departe de casă. Ce ne facem acum?

Jem şi Maggie nu plănuiseră decât să ajungă la Bunhill Fields. Atâta le era de-ajuns. Acum se întunecase din pricina ploii şi nu mai aveau nici un ţel, doar să ajungă acasă.

Din pură obişnuinţă, Maggie se luă după familia Blake, iar Jem şi Maisie o urmară. Când familia ajunse în stradă, nu o luă de-a lungul ei, pe drumul înapoi. În schimb, grupul se urcă într-o trăsură care aştepta. Trăsura o luă iute din loc şi, deşi copiii alergară după ea, îi lăsă curând în urmă. S-au oprit şi au rămas în stradă, privind cum trăsura se îndepărta iute de ei, după care o luă la dreapta şi dispăru. Acum ploaia cădea şi mai deasă. Au străbătut în grabă strada până au ajuns la răscruce, însă

trăsura nu se mai vedea. Maggie privi în jur. Nu recunoştea împrejurimile; trăsura se întorcea prin altă parte.

— Unde suntem? întrebă Maisie. N-ar fi mai bine să ne luăm după ei?

— Nu contează, răspunse Maggie. Ei or să se întoarcă în Soho, iar noi vrem s-ajungem în Lambeth. Putem să ne întoarcem şi singuri. Hai.

O porni afişând, pe cât putea, un aer sigur pe sine, fără să le spună celorlalţi că nu mai fusese prin părţile alea ale Londrei decât cu tatăl sau fratele ei şi se lăsase îndrumată de ei. Oricum, Maggie fusese într-o mulţime de locuri ce puteau servi drept puncte de reper şi sigur găsea drumul înapoi de acolo: Smithfield’s, St Paul, Guildhall, închisoarea Newgate, Blackfriers Bridge. Nu trebuia decât să dea peste unul din aceste puncte.

De pildă, chiar în faţa lor, dincolo de un petic cu verdeaţă, era o clădire masivă, foarte lungă, în formă de U, cu trei niveluri şi turnuri la mijloc şi în colţuri, de unde începeau aripile.

— Ce-i aia? întrebă Maisie.

— Habar n-am, răspunse Maggie. Pare cunoscută. Hai s-o vedem din partea cealaltă.

Merseră paralel cu gardul de fier ce împrejmuia peticul de verdeaţă, apoi pe lângă o aripă a clădirii. În

spate se întindea un zid înalt de piatră, năruit şi acoperit de iederă, iar un altul, şi mai înalt, fusese construit mai aproape de clădire, evident cu scopul de a-i opri pe cei dinăuntru să iasă.

— Sunt zăbrele la ferestre, dădu Jem de ştire, încordându-şi privirea prin ploaie. O fi o închisoare?

Maggie se zgâi la ferestrele cocoţate sus de tot pe zid.

— N-aş crede. Ştiu sigur că nu suntem lângă Fleet sau Newgate – am fost acolo când mai spânzurau pe câte cineva şi n-aratră aşa. La Londra nu-s chiar atâţia răufăcători, cel puţin nu la puşcărie.

— Ai văzut cum se spânzură oameni? exclamă Maisie.

Arăta atât de îngrozită, încât Maggie se ruşină că trebuia să încuviinţeze.

— O dată doar, zise în grabă. Mi-a ajuns.

Maisie se cutremură.

— N-aş îndura să văd cum e omorât un om, nu contează ce-a făcut.

Maggie scoase un sunet înăbuşit. Jem se încruntă.

— Eşti bine?

Maggie înghiţi în sec, însă nu apucă să răspundă, căci de la una din ferestrele zăbrelite de sus auziră un vaier. Începu ca un sunet jos şi potolit, apoi se înălţă tot mai mult, devenind tot mai puternic şi mai ascuţit, până când se preschimbă într-un ţipăt atât de crâncen, că pesemne

sfâşia gâtlejul grăitorului. Copiii înlemniră. Maggie simţi că i se face pielea de găină.

Maisie se agăţă de braţul lui Jem.

— Ce-i asta? Vai de mine, ce-o mai fi şi asta, Jem?

Jem clătină din cap. Sunetul încetă dintr-odată, apoi reîncepu în registru jos, înălţându-se tot mai mult şi mai mult. Îi evoca încăierările dintre mâţe.

— O fi vreo mămie? îşi dădu el cu presupusul. Ca aia de pe Westminster Bridge Road. Uneori se aud ţipete de-acolo, când nasc femeile.

Maggie se uita încruntată la zidul drapat cu iederă. Dintr-odată, pe chip i se citi înţelegerea şi dezgustul.

— Vai, Doamne, zise dându-se înapoi. Bedlam.

— Ce...

Jem se opri. Îşi amintea un incident care se petrecuse odată la circul lui Astley. O costumieră îl văzuse pe John Astley zâmbindu-i domnişoarei Hannah Smith şi se pusese aşa de amarnic pe bocit, că parcă o apucaseră pandaliile. Philip Astley îi aruncase apă în faţă şi o pălmuise. „Adună-te odată, dragă, altfel la Bedlam e de tine!” îi zisese el înainte s-o ia celelalte costumiere de-acolo. Apoi se întorsese spre John Fox, se bătuse cu degetul pe tâmplă şi făcuse cu ochiul.

Jem îşi înălţă iarăşi privirea spre ferestre şi zări o mână fluturând printre zăbrele, de parcă ar fi vrut să

înşface picăturile de ploaie. Când începu ţipătul a treia oară, spuse „Să mergem” şi se întoarse pe călcâie pentru a o lua spre ceea ce i se părea a fi apusul, spre Soho şi Lambeth, în cele din urmă.

Maggie şi Maisie se luară după el.

— Ăsta-i Zidul Londrei, ştii? zise Maggie arătând zidul de piatră din dreapta. Încă se mai găsesc frânturi din el peste tot pe-aici. E vechiul zid al oraşului. Aşa am recunoscut Bedlam. Taica m-a adus odată pe-aici.

— Pe unde-o luăm, atunci? întrebă Jem. Tre’ să ştii.

— Ba bine că nu. Pe-aici.

Şi Maggie o luă spre stânga, la plesneală.

— Cine... cine stă la Bedlam? întrebă Maisie poticnit.

— Nebunii.

— Vai de sufletul lor. Maisie se opri dintr-odată. Staţi aşa, ia uite! Arătă o siluetă în fustă roşie care se zărea în faţă. Uite-o pe Rosie! Rosie! o strigă ea.

— Maisie, suntem la mama naibii faţă de St Giles, spuse Maggie. N-are ce căuta prin părţile astea.

— Se prea poate să fie ea! A zis că munceşte prin toată Londra. Se poate s-o fi luat pe-aici!

Maisie o luă la goană.

— Nu fi neghioabă! strigă Maggie din urmă.

— Maisie, nu cred că... începu Jem.

Sora lui Jem nu ascultă, însă, ci o luă şi mai iute la picior, iar când fata coti dintr-odată pe o alee, Maisie se repezi după ea şi dispăru.

— La dracu’!

Maggie o rupse la fugă şi nici Jem nu se lăsă mai prejos.

Când ajunseră unde cotea aleea, nici Maisie, nici fusta roşie nu se mai vedeau.

— La naiba de treabă! bombăni Maggie. Ce neghioabă fără minte!

O luară în grabă pe alee, căutând-o pe Maisie după fiecare colţ. Pe o altă alee văzură ceva roşu în pragul unei case. Acum, că-i vedeau chipul, era limpede că fata nu era Rosie, nici târfă măcar. Închise uşa după ea, iar Jem şi Maggie rămaseră singuri printre cele câteva case, o biserică, o tinichigerie şi o prăvălie de pânzeturi.

— Maisie pesemne c-a ţinut-o drept înainte, spuse Maggie.

Dădu fuga înapoi pe aleea de la început, cu Jem lângă ea, şi o luă de-a lungul ei, repezindu-se şi pe alte alei şi străduţe. La capătul unei fundături făcură cale-ntoarsă; la capătul alteia aşijderea, afundându-se tot mai mult în miezul labirintului de străzi. Jem nu prea vorbea, doar a oprit-o pe Maggie o dată şi i-a atras atenţia că mergeau în cerc. Maggie se gândea că pesemne era supărat pe ea

la culme că se rătăciseră în halul ăla din pricina ei, însă băiatul nu arăta nici furios, nici temător – doar îndârjit.

Maggie încercă să se gândească doar la Maisie. Când îşi îngădui preţ de-o clipă să-şi închipuie situaţia lor, trei copii pierduţi pe străduţele acelea într-o parte pe care nu o cunoşteau a unui oraş imens, fără să ştie cum să ajungă acasă, o cuprinse aşa o teamă, că i se tăie răsuflarea şi-i veni să se aşeze undeva să-şi revină. Nu-i mai fusese atât de frică decât o dată-n viaţă, când îl întâlnise pe insul acela pe ceea ce urma să se numească Aleea Gât-Tăiat.

În vreme ce goneau pe o altă alee, trecură pe lângă un individ care se întoarse şi le aruncă o privire pofticioasă.

— Da’ voi de cine fugiţi aşa?

Maggie scoase un ţipăt ascuţit şi se dădu în spate ca un cal înspăimântat, speriindu-i pe Jem şi pe individul cu pricina, care se făcu mic şi dispăru într-un gang.

— Maggie, ce-i?

Jem îşi cuprinse prietena de umeri, însă ea se feri cutremurându-se şi îi întoarse spatele, rezemându-se cu o mână de zid, ca să-şi vină în fire. Jem stătea şi se uita la ea, aşteptând. Într-un sfârşit, Maggie respiră adânc şi înfiorat şi se întoarse cu faţa la el, iar picurii de ploaie i se prelingeau în ochi de pe pălăria de pai boţită. Jem îi

cercetă chipul nefericit şi zări o privire absentă şi înspăimântată pe care o mai surprinsese de câteva ori – uneori în clipele când ea nu ştia că el o vede, alteori, ca acum, când încerca din răsputeri s-o ascundă.

— Ce-i? o întrebă iarăşi. Ce-ai păţit? Şi în Smithfield's te-ai purtat ciudat.

Maggie clătină din cap: nu voia să spună ce avea.

— Are de-a face cu insul ăla de pe Aleea Gât-Tăiat, aşa-i? ghici Jem. Mereu te porţi ciudat când vine vorba de el. Şi în Smithfield's te-ai purtat ciudat.

— Maisie era să dea la boboci, nu eu, i-o întoarse Maggie.

— Şi tu la fel, stărui Jem. Ţi s-a făcut greaţă de la tot sângele ăla pe care l-ai văzut pe Aleea Gât-Tăiat. Poate chiar... Jem se opri. Ai văzut când s-a întâmplat, nu? Ai văzut când a fost omorât.

Îi venea s-o cuprindă cu braţul ca s-o aline, dar ştia că n-o să-l lase.

Maggie îi întoarse spatele şi o porni iarăşi pe alee.

— Trebuie s-o găsim pe Maisie, mormăi ea, refuzând să mai zică altceva.

Din pricina ploii, nu prea erau oameni pe stradă. În vreme ce căutau prin împrejurimi, ploaia se înteţi şi mai mult, ca o ultimă sforţare să-i facă ciuciulete pe toţi cei pe care îi prindea afară, apoi încetă cu totul. Pe dată

începură să se deschidă uşile. Era o zonă înghesuită şi aglomerată a Londrei, cu căsuţe mohorâte ce rezistaseră la foc, modă şi sărăcie, pentru simplul fapt că erau foarte trainice. Oamenii care ieşiră pe străzi erau şi ei trupeşi şi dintr-o bucată. Aici nu se desluşeau accente de Yorkshire sau Lancashire sau Dorset, ci glasurile unor familii care trăiau în acelaşi loc de generaţii întregi.

Într-un asemenea cartier, străinii săreau în ochi asemeni primilor muguri înfloriţi primăvara. Nici nu apucase să se umple strada cu plimbăreţi duminicali, că o femeie care trecea pe lângă ei arătă peste umăr.

— Pe fata aia cu bonetă albă o căutaţi, aşa-i? E acolo, lângă Drapers' Gardens.

Nu le luă mult să ajungă într-un loc mai întins, cu o grădină împrejmuită, ca atâtea altele; atunci o văzură pe Maisie lângă gardul de fier, aşteptând cu ochii în lacrimi. N-a zis o vorbă, doar s-a azvârlit în braţele lui Jem, îngropându-şi faţa în umărul lui. Jem o mângâie încetişor.

— Acuma eşti bine, nu, Maisie?

— Vreau acasă, Jem, zise ea cu glas înăbuşit.

— O s-ajungem îndată.

Maisie se retrase şi îl privi în faţă.

— Nu, vreau să zic în Dorsetshire. La Londra mă simt pierdută.

Jem ar fi putut răspunde: „Taica câştigă mult mai bine în slujba domnului Astley decât clădind scaune în Piddletrenthide”. Sau: „Maica vrea la circ, nu să se spetească cu nasturii, ca în Dorset”. Sau: „Eu, unul, aş mai vrea să aud nişte cântece de-ale domnului Blake”. Sau chiar: „Şi cu John Astley cum rămâne?”.

În schimb, îl opri pe un băiat de vârsta lui, care trecea fluierând pe stradă.

— Scuzaţi-mă, domnule, unde-i Tamisa?

— Nu-i departe. Acolo.

Băiatul le arătă cu mâna şi copiii se luară de braţ şi porniră într-acolo. Maisie tremura şi Maggie era palidă la faţă. Ca să le abată de la gândurile lor, Jem le spuse:

— Ştiu un cântec nou. Vreţi să-l învăţaţi?

Şi, fără să mai aştepte răspunsul, începu să intoneze:

Pe străzi, unde se-arată cum totul e-mpărţit,
Pe unde şi Tamisei destin i-au rânduit,
Colind şi văd pe chipuri, la fiecare pas,
Pecetea neputinţei, durerea fără glas.

Cântaseră cele două strofe pe care le ştia Jem de trei ori, când au dat peste un şuvoi de lume care o lua spre London Bridge.

— Acuma e bine, spuse Jem. Nu ne-am rătăcit. Fluviul o să ne arate drumul înapoi spre Lambeth.

Octombrie 1792

VI.

Unu

Maisie îl urmărea pe John Astley la repetiţii din locul ei preferat. Încercase toate scaunele din amfiteatru şi ştia care îi plăceau cel mai mult. Când mergea la spectacole, familia Kellaway stătea în mod normal în stal, aproape de arenă, unde alergau caii, mărşăluiau armatele, saltimbancii făceau tumbe şi domnişoara Laura Devine se rotea şi se azvârlea. Însă pentru spectatorii care doreau o perspectivă de la înălţime, lojile erau cele mai bune. Situate de-o parte şi de alta a scenei, deasupra stalului, îşi menţineau privitorii mai presus de animaţia din arenă şi din public.

Astăzi, Maisie stătea în lojă, la dreapta scenei. Îi plăcea acolo pentru că era un loc retras şi intim, de unde vedea ca-n palmă tot ce făcea John Astley, fie pe calul său în arenă, fie cu domnişoara Hannah Smith pe scenă.

Domnişoara Smith era mărunţică, îşi mişca tălpile ca o dansatoare exersată şi avea părul bălai şi un chip delicat ca o orhidee. O jucase cu mult farmec pe Columbina alături de John Astley, în rolul lui Arlechino, şi publicul o îndrăgise. Maisie o ura.

În după-amiaza aceasta, John Astley repeta alături de domnişoara Smith un număr de echitaţie pentru un final-surpriză care urma să marcheze sfârşitul stagiunii. În acel moment stăteau unul lângă altul, călare pe caii lor – el pe iapa lui murgă, îmbrăcat într-o haină foarte albastră, ea într-o rochie albă, pusă în evidenţă de armăsarul ei negru – şi discutau vreo parte anume din numărul lor. Maisie oftă; deşi o ura pe domnişoara Smith, nu-şi putea lua ochii de la ea sau de la John Astley, căci păreau să se potrivească perfect. După ce îi urmări preţ de câteva minute, Maisie îşi dădu seama că-şi încleştase pumnii în poală.

Însă nu plecă, deşi mama ei ar fi avut nevoie de o mână de ajutor acasă, unde punea varză la murat. În curând, Maisie n-avea să-l mai vadă deloc pe John Astley: a doua zi după ultimul spectacol din stagiune, compania urma să plece cu trăsura la Dublin, pentru a petrece iarna acolo şi la Liverpool. Restul circului – decorurile, recuzita, pivoţii şi scripeţii şi troliurile, caii – avea să-i urmeze pe mare. Chiar acum, tatăl şi fratele ei strângeau

în grabă decorurile spectacolelor precedente ale stagiunii, pregătindu-le pentru călătoria ce încă nici nu fusese pusă la punct. Maisie ştia asta pentru că Philip Astley stătea în loja de lângă ea, ocupat cu chestiuni de afaceri, şi tocmai îl auzise compunând împreună cu John Fox un anunţ de dat la ziar:

> Se caută vas pentru transport utilaje la Dublin.
> Trebuie să navigheze pe 13, 14 sau 15 neîntârziat.
> Adresaţi-vă domnului Astley, Amfiteatrul Astley,
> Westminster Bridge Rd

Maisie nu se pricepea la transporturi navale, însă până şi ea ştia limpede că le lua mai mult de trei zile să ajungă în Irlanda pe mare. I se tăia răsuflarea şi îşi frângea mâinile în poală când se gândea la asta. Poate că în vreme ce mai zăboveau pe-acolo, domnul Astley îi va cere în sfârşit lui Thomas Kellaway să vină la Dublin cu familia sa, aşa cum se tot rugase ea să se întâmple de o lună.

Aplauzele izbucniră din tot amfiteatrul, căci domnişoara Hannah Smith stătea într-un picior pe şaua

calului, cu celălalt picior întins în spate. Se opriseră cu toţii din treburi ca să privească. Chiar şi Jem şi Thomas Kellaway ieşiseră din culise, împreună cu ceilalţi dulgheri, şi băteau din palme. Nedorind să atragă atenţia asupra sa prin tăcere, Maisie aplaudă şi ea. Domnişoara Smith zâmbi cam chinuit, încercând să-şi ţină piciorul bine întins.

— Bravo, draga mea! strigă domnul Astley din loja de lângă Maisie. Îmi aminteşte de Patty, îi spuse el lui John Fox. Trebuie să-mi iau nevasta la ultimul spectacol, ca să vadă şi ea. Păcat că puţine femei se încumetă să desfăşoare numere de călărie.

— Au mai multă minte decât bărbaţii, observă John Fox. Da’ ea se pare că şi-a pierdut-o.

— Fătuca aia ar face orice pentru John, zise Philip Astley. De-asta stă acuma cocoţată acolo.

— Orice?

— Bine, nu chiar orice. Încă nu.

Amândoi bărbaţii izbucniră în râs.

— Ştie ce face, continuă Philip Astley. Îl struneşte şi pe el, cum îşi struneşte caii. Bravo, draga mea! strigă din nou. O s-avem un final în forţă!

Domnişoara Smith îşi domoli calul şi-şi lăsă piciorul în jos. Când se aşeză la loc în şa, John Astley se înclină şi îi sărută mâna, ceea ce stârni alte aplauze şi hohote de

râs, precum şi niscaiva bujori în obrăjorii domnişoarei Smith.

Atunci Maisie simţi valuri de tăcere revărsându-se din loja de pe cealaltă parte a arenei. Se uită cu băgare de seamă într-acolo şi zări singurul om care nu aplauda: din umbră se desluşea chipul rotund şi alb al domnişoarei Laura Devine, care o ţintuia pe domnişoara Smith cu şi mai multă ură decât simţea Maisie pentru mironosiţă. Chipul domnişoarei Devine nu mai era atât de neted şi de bonom ca pe vremuri. Acum era supt, însemnat de o strâmbătură dezgustată, de parcă tocmai mâncase ceva ce nu-i plăcea defel. Arăta nenorocită.

Când domnişoara Devine îşi ridică ochii şi întâlni privirea lui Maisie, expresia nu i se schimbă deloc. Se uitară lung una la alta, până când domnişoara Devine se afundă înapoi în umbră, cum dispare luna după nori.

Doi

Alături, Philip Astley parcurgea o listă de nume împreună cu John Fox.

— Domnul şi doamna De Castro. Domnul Johannot. Domnul Lawrence. Doamna Henley. Domnul Davis. Domnul Crossman. Domnul Jeffries. Domnul Whitmore. *Monsieur* Richer. Domnul Sanderson.

— El vine mai târziu.

— Ei, drăcie, Fox, acuma am nevoie de el! Irlandezii or să vrea cântece noi, şi asta imediat. Speram să merg cu el în trăsură şi să le compună atunci.

— Scrie cântece pentru un spectacol care o să se pună în scenă în Haymarket.

— Nu-mi pasă nici dacă scrie cântece pentru rege! Vreau să fie în trăsură pe 13!

John Fox răspunse prin tăcere.

— Îmi mai pregăteşti vreo surpriză, Fox? Mai e careva de care nu ştiu? Zi-mi acuma. Poate-o să-mi trânteşti că dulgherii au lăsat baltă rindeaua şi s-au făcut marinari.

John Fox îşi drese glasul.

— Nici un dulgher nu s-a învoit să vină, domnule.

— Ce? Cum aşa?

— Cei mai mulţi au de lucru prin alte părţi şi nu le convine să plece. Ştiu şi ei cum e.

— Da’ ce-are Dublinul? I-ai întrebat pe toţi?

— Pe toţi, în afară de Kellaway.

Maisie trăsese la întâmplare cu urechea, dar acum se îndreptă de spate.

— Păi, atunci trimite-l la mine pe Kellaway.

— Da, domnule. Urmă o pauză. O să trebuiască să vorbiţi şi cu ea.

— Cu cine?

— Cu ea. Stă de partea cealaltă. O vedeţi?

— Ah. Da.

— Ştie despre *monsieur* Richer? întrebă John Fox.

— Nu.

— Va trebui să afle, domnule. Ca să înceapă repetiţiile împreună.

Philip Astley oftă.

— Bine, o să vorbesc cu ea după Kellaway. Du-te acuma după el.

— Da, domnule.

— Greu mai e să fii director, Fox.

— Aşa socot şi eu, domnule.

Când tatăl ei se prezentă în faţa domnului Astley, Maisie rămase cât mai potolită în loja ei, deja simţindu-se vinovată că trăgea cu urechea, deşi nu se rostise încă nici un cuvânt.

— Meştere Kellaway, cum îţi mai merge? îi strigă Philip Astley, de parcă Thomas Kellaway ar fi fost de cealaltă parte a arenei, şi nu chiar în faţa lui.

— Binişor, domnule.

— Bine aşa, bine aşa. Tot cu strângerea decorurilor te îndeletniceşti?

— Da, domnule.

— Sunt multe lucruri de făcut ca să pui în mişcare o companie de circ, Kellaway. E enorm de muncă, tot chibzuieşti şi strângi, strângi şi chibzuieşti, aşa-i?

— Da, domnule. Cumva, aduce cu mutatul din Dorsetshire la Londra.

— Ei, îmi închipui că aşa e, Kellaway. Atunci o să-ţi vină mai uşor, acuma, că ai mai trecut prin aşa ceva.

— Prin ce anume, domnule?

— Pe cinstea mea, m-a cam luat gura pe dinainte, aşa-i, Fox? Ziceam de mutatul la Dublin cu căţel şi cu purcel.

— La Dublin?

— Ştii că mergem la Dublin, Kellaway, nu? La urma urmei, pentru asta strângi decorurile.

— Da, domnule, însă...

— Însă ce?

— Nu m-am gândit că are de-a face şi cu mine, domnule.

— Fireşte că are! Credeai că n-avem nevoie de dulgheri la Dublin?

— Eu clădesc scaune, domnule, nu sunt dulgher.

— În ce mă priveşte, nu-i chiar aşa. Vezi pe-aici vreun scaun clădit de dumneata, Kellaway?

— Nu mai vorbesc că la Dublin sunt dulgheri care pot face treabă la fel de bine, adăugă Thomas Kellaway, de parcă Philip Astley nici nu deschisese gura.

— Dar ei nu cunosc decorul cum îl cunoşti dumneata, Kellaway. Ce te supără? Credeam că ţi-ar surâde o

călătorie la Dublin. E un oraş plin de vervă – bag mâna-n foc că ţi-ar plăcea. Şi iernile sunt mai blânde ca la Londra. Şi la Liverpool la fel, după aia. Haide, Kellaway, voiai să pleci din Dorsetshire şi să mai vezi un pic lumea, aşa-i? Acum ai prilejul. Plecăm peste trei zile – destul cât să-ţi faci bagajele, ai?

— Eu... şi cu familia mea cum rămâne?

Scaunul scârţâi când Philip Astley îşi schimbă poziţia.

— Ei, păi, e spinoasă treaba, Kellaway. Tre' să strângem cureaua când pornim la drum, vezi dumneata – compania se restrânge, nu mai e loc de balast. Nevasta-i balast. Nici Patty nu merge la Dublin, aşa-i, Fox? Mă tem că numai dumneata poţi să vii, Kellaway.

Maisie scoase un icnet. Din fericire, bărbaţii n-o auziră.

— Dar o să te-ntorci repede, Kellaway – nu durează decât până-n martie.

— Sunt cinci luni, domnule.

— Şi, gândeşte-te, Kellaway, ce-or să se mai bucure ai tăi când o să te întorci. E ca un întăritor pe cinste pentru mine şi Patty. Mai răruţ, mai drăguţ, ştii dumneata.

— Nu ştiu, domnule. Trebuie să vorbesc cu Anne şi vă dau mâine răspunsul.

Philip Astley dădu să zică ceva, însă Thomas Kellaway se încumetă de data asta să-l întrerupă.

— Acum trebuie să mă întorc la muncă. Mă scuzaţi, domnule.

Maisie auzi cum se deschide uşa şi tatăl ei iese.

De alături se auzi un râs înfundat.

— Haide, Fox, să nu te-aud!

Râsul se auzi în continuare.

— Ei, drăcie, Fox, m-a luat tare, aşa-i? Chiar crede că are un cuvânt de spus în povestea asta, nu? Numai că eu hotărăsc aici, nu un dulgher.

— N-ar trebui să hotărască fiul dumneavoastră, domnule? Dacă tot e director?

Philip Astley oftă iarăşi din greu.

— Aşa s-ar crede, nu, Fox? Da’ uită-te numai la el.

Maisie aruncă o privire în jos: John Astley era tot în şa, jucându-şi calul pieziş, spre centrul arenei, sub ochii domnişoarei Smith.

— La aşa ceva se pricepe de minune, nu să stea aici şi să ia hotărâri spinoase. Că tot veni vorba – du-te după domnişoara Devine.

Trei

John Fox ocoli galeria, ca să ajungă la lojile de pe cealaltă parte. Deşi domnişoara Laura Devine îl văzuse pesemne apropiindu-se, nu i-a ieşit în întâmpinare şi nici n-a răspuns la uşă când a bătut, ci a stat pur şi simplu,

zgâindu-se la Philip Astley. Într-un târziu, John Fox se făcu că a primit răspuns, deschise uşa şi intră în lojă, unde se înclină pentru a-i şopti ceva la ureche domnişoarei Devine. Apoi rămase în picioare la uşă, aşteptând.

Multă vreme, domnişoara Devine nu făcu nici o mişcare; John Fox, la fel. Într-un târziu, însă, ea îşi strânse mai bine şalul pe umeri şi se ridică, înfoindu-şi fustele şi netezindu-şi părul negru, prins în coc la ceafă, apoi acceptă braţul pe care i-l oferise John Fox. Acesta o escortă în jurul galeriei, de parcă aceasta ar fi fost ticsită de obişnuiţii mitocani din popor şi el îşi luase sarcina de a o ocroti. Când o lăsă la loja lui Philip Astley, domnişoara Devine îi zise: „Rămâi, John”, de parcă purtarea lui galantă ar mai fi îndulcit lovitura pe care urma s-o încaseze. Căci era încredinţată că urma să primească o lovitură. O aştepta de săptămâni întregi.

Şi Maisie ştia ce urma să se întâmple. Urmărise împreună cu mama ei un număr mai lent şi mai stângaci al domnişoarei Devine dintr-un spectacol recent şi ghicise unde era baiul. Mai ştia şi că rezultatul nu prea avea de-a face cu prezenţa lui John Fox – poate doar în ce privea maniera de adresare a domnului Astley.

— Bine-ai venit, domnişoară Devine, spuse domnul Astley schimbând cu totul tonul şugubăţ cu care i se

adresase lui Thomas Kellaway. Şezi, dragă, şezi aici, lângă mine. Arăţi puţintel cam palidă – aşa-i, Fox? O s-o punem pe doamna Connell să-ţi facă nişte supă. Asta-mi dă când nu mă simt în apele mele şi Patty în ea îşi pune nădejdea, aşa-i, Fox?

Nici Fox, nici domnişoara Devine nu răspunseră la amabilitate, aşa că se văzu pus în situaţia de a turui în continuare:

— Urmăreai repetiţiile, nu-i aşa, dragă? Ce emoţii, acuma, că am ajuns deja la ultima seară. Şi apoi iarăşi ne mutăm la Dublin. Pe cinstea mea, de câte ori o să ne facem catrafusele şi o să străbatem Marea Irlandei, ai, Fox?

Atunci se întrerupse singur, căci îşi dădea seama că nu prea se făcea să zică aşa ceva tocmai atunci.

Philip Astley chiar părea să nu-şi găsească vorbele. A fost doar un scurt răgaz, de-ajuns însă ca toţi ascultătorii să înţeleagă că i se părea un chin să spună ceea ce avea de gând să spună. Domnişoara Devine lucra în Circul Astley de zece ani, la urma urmei, şi era – iată că-şi găsi cuvintele:

— ...parc-ai fi copilul meu, draga mea, da, copilul meu. De-asta ştiu când se schimbă ceva, pentru că te cunosc cum îşi cunoaşte un tată fiica. Şi chiar s-a schimbat ceva, draga mea, nu-i aşa?

Domnişoara Devine nu răspunse.

— Credeai că n-o să bag de seamă, Laura? întrebă Philip Astley, lăsând să i se ghicească iarăşi în glas o frântură din firea sa nerăbdătoare. Jumătate din public a ghicit! Chiar credeai că n-o să băgăm de seamă cum te îngraşi şi te leneveşti? O s-ajungi să faci un „porc la proţap” în mărime naturală!

Maisie îşi înăbuşi exclamaţia de surpriză înainte să răsune în tăcerea îngrozită ce se aşternu după remarca lui nemiloasă. Tăcerea îl stârni pe Philip Astley, care purcese s-o umple.

— Ei, haide, fato, ce-a fost în capul tău? Cum de-ai lăsat să ţi se întâmple una ca asta? Credeam că ai mai multă minte. După o pauză, adăugă pe un ton ceva mai blând: Nu-ţi trebuie un asemenea bărbat, Laura. Nu se poate să n-o ştii şi tu.

Domnişoara Devine vorbi în sfârşit, deşi răspunse la o altă întrebare.

— Familia mea nu-i destul de bună pentru dumneata, asta e, nu? spuse ea cu accentul ei scoţian domol şi potolit – atât de potolit, că Maisie mai că se aplecă peste balustrada lojii ca s-o audă. Bag seama că familia ei îţi e mai pe plac.

Domnişoara Smith o luase lin la trap pe armăsarul său în jurul arenei, în vreme ce John Astley venea tot aşa din

cealaltă direcţie; de câte ori treceau unul pe lângă altul, îşi pasau un pahar de vin din care bea fiecare şi-l întindea celuilalt la următoarea întâlnire.

— Laura, n-am avut niciodată vreo autoritate în ce priveşte femeile fiului meu. Aşa ceva îl priveşte întru totul. Nu vreau să discut acuma de ce face el ce face. Asta n-ai decât să lămureşti cu el. Pe mine nu mă interesează decât spectacolele şi artiştii. Şi când văd că o membră a companiei nu mai e în strare să-şi facă numărul, n-am încotro, trebuie să iau măsuri. În primul rând, l-am angajat pe *monsieur* Richer de la Bruxelles pentru spectacolul nostru.

Urmă un răstimp de tăcere.

— *Monsieur* Richer e un măscărici, spuse domnişoara Devine a batjocură. Un clovn pe sârmă.

Era adevărat că cei doi echilibrişti aveau stiluri foarte diferite. Pentru domnişoara Laura Devine era o chestiune de onoare şi de bun-gust să nu se balanseze când păşea pe sârmă. Nu avea nici un pic de asprime în mişcări, pe potriva obrazului ei dulce şi palid şi părului lins, negru.

— Când termină John şi domnişoara Smith în arenă, continuă Astley de parcă ea n-ar fi zis nimic, urmează să repeţi un număr cu *monsieur* Richer pentru spectacolul final, care le va dezvălui spectatorilor talentele sale şi-i va pregăti pentru întoarcerea lui *solo* la anul. Pentru că

n-o să vii cu noi la Dublin, domnişoară Devine, şi nici n-o să ni te alături la întoarcere. Îmi pare rău, draga mea, îmi pare sincer rău, dar asta e situaţia. Poţi rămâne în locuinţa pe care ţi-o asigură circul încă o lună. Philip Astley se ridică în picioare, simţind, după toate aparenţele, că a venit momentul ca taifasul să se încheie, odată ce miezul chestiunii fusese etalat. Acum trebuie să mă ocup de câteva probleme. Dacă te mai pot ajuta cu ceva, adăugă în timp ce deschidea uşa, nu trebuie decât să vorbeşti cu John Fox, aşa-i, Fox?

Era aproape scăpat, însă glasul moale al domnişoarei Devine răzbătea mai departe şi mai în forţă decât te-ai fi aşteptat.

— Pari să fi uitat cu desăvârşire că pruncul va fi nepotul dumitale.

Philip Astley se opri ca trăsnit şi scoase un icnet de parcă s-ar fi sufocat.

— Nici să nu îndrăzneşti măcar să încerci aşa ceva cu mine, fato! tună el. Copilul ăla nu va avea nimic de-a face cu familia Astley! Nimic! Nu va fi în veci nepotul meu!

Glasul pe care uitase să şi-l stăpânească, din obişnuinţa de a răzbate la nevoie prin larma spectacolului şi a spectatorilor, se auzi în toate ungherele amfiteatrului. Îl auziră costumierele, în vreme

ce strângeau mormane de haine într-o odaie din culise. Îl auziră Thomas şi Jem Kellaway, în vreme ce clădeau proptele mari din lemn pentru a vârî între ele piese de decor ca să le adăpostească pe timpul călătoriei spre Dublin. Îl auzi doamna Connell, în vreme ce socotea câştigurile din vânzarea biletelor în partea din faţă a clădirii. Îl auziră şi copiii de circ, în vreme ce aşteptau afară să termine John Astley şi domnişoara Hannah Smith cu caii.

Maisie îl auzi şi adăugă ultimul fragment lipsă în desenul enigmatic care-i dăduse de furcă în mintea ei – chiar la aşa ceva se aşteptase, dar sperase totuşi să nu fie, căci asta însemna că şi ea se cuvenea s-o urască pe domnişoara Devine.

Domnişoara Hannah Smith îl auzi fără îndoială. Deşi călări în continuare în jurul arenei, îşi întoarse faţa spre lojă şi privi lung, observând pentru prima dată drama ce se desfăşura chiar deasupra capului ei.

Numai John Astley părea că nu băgase de seamă izbucnirea tatălui său. Era obişnuit cu răcnetele lui Philip Astley şi rareori prindea tâlcul. Cum domnişoara Smith ţinea în continuare braţul întins după pahar, i-l pasă. Numai că acum ea privea în altă parte şi gândul îi era tot în altă parte, aşa că nu l-a apucat, iar paharul a căzut la

pământ, între ei. S-a spart pe dată, în ciuda stratului moale de rumeguş.

John Astley îşi opri imediat calul.

— Paharul! strigă.

Un băiat care aştepta pe margine ca să cureţe băligarul dădu fuga în arenă cu mătura.

Însă domnişoara Smith nu-şi opri calul. Galopă în continuare în jurul arenei, răsucindu-şi capul ca să nu-i scape din ochi pe Philip Astley şi pe domnişoara Laura Devine. Chiar l-ar fi prăvălit pe băiat la pământ, dacă John Astley n-ar fi apucat frâiele calului şi nu l-ar fi oprit cu mâinile lui.

— Hannah, ce-ai păţit? se răsti el. Ai grijă pe unde călăreşti – sticla aia poate să-l rănească.

Din şa, domnişoara Smith îşi desprinse cu greu privirea de la domnişoara Laura Devine, pentru a-l pironi pe John Astley. Se făcuse albă ca varul şi nu mai afişa zâmbetul încântător, nelipsit de pe buzele ei în timpul repetiţiei. Acum arăta de parcă era gata să verse.

John Astley o privi ţintă, apoi se uită la loja unde stătea domnişoara Laura Devine, cu ochii numai foc şi pară, şi tatăl lui, care fornăia încă furios ca un cal hăţuit.

Apoi Maisie auzi ceva ce nu-şi închipuise în veci că va ieşi din gura domnişoarei Hannah Smith.

— John Astley, rahat cu ochi ce eşti!

Nu tunase din toţi rărunchii, aşa cum făcuse Philip Astley, însă strigase cu destulă forţă ca s-o audă şi Maisie, şi cei din loja alăturată. Băiatul care mătura cioburile pufni. John Astley căscă gura, însă nu-i veni nici un răspuns pe potrivă. Domnişoara Smith sări apoi de pe cal şi plecă pe fugă, iar tălpile ei întoarse spre lături dădură retragerii sale un aer şi mai patetic.

Când dispăru, John Astley îşi înălţă furios privirea spre lojă, unde stătea domnişoara Laura Devine, savurându-şi cele câteva clipe de triumf din farsa sinistră pe care o trăia. Bărbatul păru gata să spună ceva, însă văzând puştiul care chicotea la picioarele lui, se hotărî până la urmă să nu-şi spele rufele murdare în public. În schimb, descălecă iute, îi azvârli băiatului frâiele ambilor cai, îşi îndreptă mânecile hainei albastre şi se grăbi s-o prindă din urmă pe domnişoara Smith.

— Ei, sper că eşti mulţumită, draga mea, rosti Philip Astley printre dinţi. Asta voiai?

— Dumneata faci din orice o dramă publică, nu eu, îi replică Laura Devine. N-ai ştiut niciodată să-ţi păstrezi calmul sau să-ţi ţii gura.

— Afară! Nu mai suport să te am înaintea ochilor!

Cu toate că Philip Astley îi aruncase vorbele acestea, tot el ieşi în trombă din lojă, strigându-i lui John Fox să-l urmeze.

După plecarea lor, domnişoara Laura Devine continuă să şadă în lojă, iar Maisie rămase în a ei, alături, fără să scoată un sunet. Mâinile îi tremurau în poală.

— Vino la mine puţin, o auzi Maisie pe domnişoara Devine murmurând şi tresări când îşi dădu seama că porunca îi era adresată şi că domnişoara Devine o văzuse mai înainte cum stă în loja ei, aşa că ştia că auzise tot.

Maisie se ridică şi se strecură în loja alăturată, încercând să nu sară în ochi – deşi, în afară de băiat, care scosese caii şi se întorsese ca să mătură restul cioburilor şi băligarul, nu mai era nimeni.

Domnişoara Devine nu ridică privirea când sosi Maisie.

— Şezi lângă mine, drăguţă.

Atât a spus. Maisie se lăsă pe scaunul eliberat nu de mult de Philip Astley, lângă dansatoarea pe sârmă; scaunul era cald încă. Priviră amândouă spre arenă, unde se aşternuse în sfârşit liniştea, în afară de sunetul măturii. Maisie se simţea alinată de hârşâitul ei egal. Ştia că n-o ura pe domnişoara Devine, orice s-ar fi întâmplat. De fapt, îi era milă de ea.

Domnişoara Laura Devine părea cufundată într-o stare de visare. Poate se gândea la toate sârmele pe care păşise sau se rotise sau de care atârnase sau se

balansase pe arena aceea. Sau se gândea la extraordinarul număr final pe care avea să-l ducă la capăt peste trei zile. Sau poate îşi asculta trupul în acel dialog mut şi intim pe care îl poartă uneori femeile cu copil în pântece.

— Îmi pare rău, domnişoară Devine, zise Maisie într-un sfârşit.

— Mie nu, cel puţin nu de mine. De tine, poate. Şi de ea. Domnişoara Devine făcu semn din cap spre imaginea din amintire cu domnişoara Hannah Smith călărind în arenă. De-acum n-o să aibă încotro, o să-şi bată capul cu el şi cu femeile lui toată viaţa. Eu am terminat-o. Îi aruncă o privire lui Maisie. Câţi ani ai, domnişoară...

— Maisie. Cinşpe.

— Nu mai eşti aşa de inocentă, atunci. Dar nici prea experimentată nu eşti, aşa-i?

Lui Maisie îi veni să protesteze – cărui om care face primii paşi pe tărâmul maturităţii îi place să i se amintească de inocenţa nepierdută încă? –, însă chipul tras al domnişoarei Devine îi pretindea să fie sinceră.

— Nu sunt prea lumită, recunoscu ea.

— Atunci, hai să te-nvăţ ceva. Ce vrei tu nu valorează nici pe jumătate cât lucrurile pe care le ai deja. Ţine minte.

Maisie încuviinţă, deşi încă nu înţelegea cuvintele. Le puse deoparte pentru mai târziu, când avea să le scoată şi să le întoarcă pe toate feţele.

— Ce-o să faceţi acum, domnişoară Devine? o întrebă.

Domnişoara Laura Devine zâmbi.

— O să zbor de-aici, drăguţă. Asta o să fac.

Patru

În mod normal, Maisie ar fi stat mai mult în amfiteatru, urmărind repetiţiile toată după-amiaza, dacă putea, însă după discuţia cu domnişoara Laura Devine, de-abia aştepta să plece. Nu-i venea să mai zăbovească şi s-o vadă pe echilibristă repetând cu omul care urma s-o înlocuiască. Mai mult, John Astley dispăruse şi Maisie se cam îndoia că va reuşi s-o convingă pe domnişoara Hannah Smith să se urce iarăşi în şa. Şi, în afară de asta, se cuvenea să-i dea o mână de ajutor mamei sale cu varza sau să-şi vadă de cusut, îndeletnicire pe care o aleseseră femeile din familia Kellaway în locul nasturilor pe care îi făceau pe vremuri. Căci Bet Butterfield le cumpărase toţi nasturii şi toate materialele şi le pusese să-i arate cum se confecţionează câteva modele. Maisie se arătase mirată când mama ei s-a învoit să renunţe la nasturi, însă Anne Kellaway fusese neînduplecată.

— Acum trăim la Londra, nu în Dorsetshire, spusese ea. Trebuie să ne lepădăm de toate cele ale Dorsetului.

La început, Maisie se bucurase de schimbare, însă în ultima vreme i se cam făcuse dor de nasturii ei din Dorset. Să cârpăceşti hainele străinilor nu-ţi dădea aceeaşi mulţumire ca atunci când făceai ceva nou, din nimic, cu mâna ta – de pildă, un nasture delicat, ca o pânză de păianjen, dintr-un inel şi un fir de aţă.

Acum stătea pe treptele din faţa amfiteatrului şi încerca să străpungă cu privirea ceaţa ce învăluia Londra. Familia Kellaway auzise multe despre pătura aceasta groasă şi înăbuşitoare, însă, spre norocul lor, nu avuseseră de-a face cu aşa ceva până atunci, căci toată primăvara şi toată vara adiase câte un vânticel şi ceaţa nu avusese cum să se aştearnă. Însă toamna, focurile de cărbuni din vetre ardeau cât era ziua de lungă, suflând fum în stradă, unde zăbovea în aerul nemişcat, gâtuind lumina şi sunetele. Era de-abia în toiul după-amiezii, însă felinarele de stradă erau deja aprinse – Maisie le zărea cum se pierd în pâcla de pe Westminster Bridge. Din obişnuinţă, cerceta oamenii care se iveau din ceaţă, cum păşeau spre ea de pe pod, căutând-o pe Rosie Wightman în fiecare siluetă. Maisie stătuse cu ochii în patru în ultima lună, însă vechea sa prietenă nu venise.

Şovăia pe scări. De când se rătăcise prin Londra cu o lună în urmă, Maisie n-o mai apuca pe străzile dosnice ca să ajungă acasă de la amfiteatru, deşi cunoştea drumul, precum şi câţiva oameni şi prăvălii de-acolo. În loc de asta, o pornea de obicei pe Westminster Bridge Road, unde erau mai mulţi oameni şi drumul se vedea ca-n palmă. Însă se lăsase o ceaţă atât de groasă de când venise la amfiteatru, încât se întreba dacă era bine s-o ia chiar şi pe-acolo. Tocmai se întorcea cu gând să-l roage pe Jem s-o conducă până acasă, când John Astley ieşi pe uşă şi dădu buzna peste ea.

— A! ţipă Maisie.

John Astley făcu o plecăciune.

— Scuzele mele, domnişoară.

Dădu să treacă pe lângă ea, însă îi zări din întâmplare chipul şi se opri. Căci John Astley desluşi o privire ce ştergea atât furia domnişoarei Laura Devine, cât şi lacrimile domnişoarei Hannah Smith. Maisie îl privea cu adoraţia desăvârşită şi neîncepută a unei fete din Dorset. Niciodată n-avea să-l privească cu mânie, nici să-l facă rahat cu ochi, nici să-l pălmuiască – aşa cum făcuse domnişoara Hannah Smith când o urmase în culise. Maisie n-avea să-l critice, ci să-l sprijine; n-avea să-i ceară nimic, ci să-l accepte aşa cum era; n-avea să-l nesocotească, ci să i se deschidă cu totul. Chiar dacă nu

era la fel de cizelată ca domnişoara Hannah Smith – la urma urmei, nu era decât o ţărăncuţă cu nas roşu şi o bonetă cu volănaşe pe cap –, avea totuşi ochi însufleţiţi şi o siluetă frumoasă, zveltă, la vederea căreia o anume parte din trupul lui deja răspundea. Nici că se putea întăritor mai potrivit, după ce se trezise ţinta furiilor şi a geloziei.

John Astley îşi luă cea mai blajină şi mai îndatoritoare expresie de care era în stare; ceea ce era mai important, el păru interesat, lucru care pentru o fată ca Maisie reprezenta cea mai seducătoare calitate dintre toate. O cercetă în vreme ce ea şovăia la marginea ceţii dese, sulfuroase şi atotcuprinzătoare.

— Vă pot fi de ajutor? o întrebă.

— Vai, mulţam frumos, domnule! exclamă Maisie. Doar că... trebuie să ajung acasă, numa' că mă sperie ceaţa asta.

— Locuiţi în apropiere?

— Chiar aşa, domnule. La două uşi numa' de casa dumneavoastră, la Hercules Buildings.

— Ah, aşadar suntem vecini. Mi s-a părut mie că vă ştiu de undeva.

— Da, domnule. Ne-am întâlnit când cu incendiul de astă-vară – vă amintiţi? Şi... păi, tatăl şi fratele meu

lucrează aici, la circ. Vin des pe-aici, ca să le-aduc merinde şi altele.

— Şi eu tot spre Hercules Buildings am drum. Permiteţi-mi să vă conduc.

John Astley îi întinse un braţ. Maisie îl privi cu ochii mari, de parcă-i oferise o coroană bătută cu nestemate. Foarte rar i se întâmpla unei fete modeste ca Maisie să primească tocmai lucrul la care visase. Întinse mâna şi-i atinse prudentă braţul, ca şi cum se aştepta să se topească pe loc. Însă pânza hainei albastre, cu pielea de dedesubt, era aievea şi fata nu-şi putu ascunde un fior.

John Astley îşi aşeză cealaltă mână peste a ei şi o strânse, încurajând-o pe Maisie să-şi adăpostească palma în scobitura braţului.

— Aşa, domnişoară...

— Maisie.

— Îţi stau la dispoziţie, Maisie.

John Astley o conduse pe scări în jos, apoi la stânga, în penumbra de pe Stangate Street, în loc să facă la dreapta, pe Westminster Bridge Road, prin ceaţa mai luminoasă de la margine. Maisie, învăluită şi încălzită cum era în propria ei ceaţă, îi îngădui fără să crâcnească să o ducă pe scurtătura de care se ferise o lună întreagă. De fapt, Maisie nici n-a luat în seamă pe unde mergeau. Era mai presus de cele mai frumoase vise ale ei să

însoţească – şi chiar să atingă – cel mai chipeş, mai priceput şi mai elegant bărbat pe care îl cunoştea. Era cel mai important moment din viaţa ei. Păşea uşor alături de el, ca şi cum ceaţa i se strecurase sub tălpi şi nu mai atingea pământul.

John Astley vedea prea bine ce efect avea asupra lui Maisie şi avu tactul de a nu vorbi prea mult în vreme ce înaintau. La început n-a deschis gura decât pentru a o îndruma prin ceaţă – „Ai grijă la căruţă”; „Hai să te scoatem din şanţ, bine?”; „Fă binişor un pas la dreapta, ca să nu nimerim în băligarul ăla”. John Astley cunoştea de mic copil ceaţa londoneză şi naviga prin ea cu uşurinţa obişnuinţei, lăsându-se ghidat de celelalte simţuri – amuşinând caii ori crâşmele ori mormanele de gunoi, simţind sub tălpi înclinarea şanţului pe marginea drumului sau pardoseala din piatră a grajdurilor. Cu toate că ceaţa înăbuşea sunetele, îşi dădea seama dacă din faţă veneau un cal, doi sau patru şi putea să deosebească un faeton de un poştalion. Astfel că păşea sigur pe sine prin ceaţă – şi încetişor, căci Hercules Buildings era la o aruncătură de băţ, iar el avea nevoie de timp.

Odată ce câştigă încrederea lui Maisie în mişcările sale, începu cu binişorul să întreţină conversaţia.

— Le-ai dus merinde tatălui şi fratelui tău azi? încercă el marea cu degetul.

— Da, domnule.

— Şi ce le-ai adus? Stai, lasă-mă să ghicesc. O plăcintă cu carne?

— Da, domnule.

— Ai cumpărat-o sau ai făcut-o tu?

— Am ajutat-o pe maica. Eu am făcut foaia de deasupra.

— Bag mâna-n foc că faci foi foarte bune, Maisie, cu degetele tale delicate – cele mai bune din Lambeth.

— Mulţam, domnule, răspunse Maisie chicotind.

Păşiră mai departe, trecând pe lângă Capul Reginei, situată la răscrucea dintre Stangate Street şi Lambeth Marsh, iar lumina gălbuie ce se revărsa din cârciumă dădea ceţii o culoare ca de flegmă. Nu bea nimeni afară pe o asemenea vreme, însă, când treceau, uşa s-a deschis dintr-odată şi din cârciumă ieşi un ins pe două cărări, râzând şi înjurând totodată.

— Vai! exclamă Maisie agăţându-se de braţul lui John Astley.

El îşi aşeză iarăşi cealaltă mână peste a ei şi i-o strânse, trăgându-i mai bine braţul ca s-o aibă mai aproape.

— Haide, Maisie, n-ai de ce să-ţi faci griji. La urma urmei, eşti cu mine. N-o să te atingă nici cu un deget.

Într-adevăr, insul nici nu-i observase, ci o luă împleticit pe Lambeth Marsh, iar John Astley şi Maisie o apucară în cealaltă direcţie.

— Bănuiesc că se duce pe Marsh să cumpere zarzavaturi pentru nevastă. Ce crezi c-o să cumpere – napi sau gulii?

În ciuda emoţiilor, Maisie chicoti.

— O, gulii, aşa aş zice, domnu'. Sunt mult mai bune.

— Praz sau varză?

— Praz!

Şi Maisie râse de parcă ar fi făcut o glumă, iar John Astley i se alătură.

— E o cârciumă dezgustătoare, spuse el. N-ar fi trebuit să te duc pe lângă ea, Maisie. Îmi cer iertare.

— Vai, nu vă bateţi capul, domnule. Cu dumneavoastră sunt în siguranţă.

— Bun. Mă bucur, draga mea. Desigur, nu toate cârciumile sunt ca aceea. Unele sunt chiar drăguţe. Ananasul, de pildă. Chiar şi doamnele pot să meargă acolo şi să se simtă ca acasă.

— Bănuiesc că da, domnule, numa' că eu n-am fost niciodată acolo.

Auzind numele cârciumii, strălucirea limpede de pe chipul lui Maisie păli, căci îşi amintise cum era să aştepte afară şi să-l vadă pe John Astley ieşind la braţ cu una dintre costumiere. Fără să vrea neapărat, îşi trase un pic mâna de sub apăsarea cotului lui. El simţi mişcarea şi înjură în gând. Bine, nu la Ananasul, atunci, îşi zise – era limpede că nu-i plăcea acolo. Poate că oricum nu era un loc prea potrivit – deşi de-acolo se ajungea uşor la grajdurile Astley, unde avea de gând s-o ducă la sfârşit, se prea putea să dea peste o mulţime de angajaţi ai circului care ar fi recunoscut-o.

Înainte să pomenească John Astley de Ananasul, Maisie reuşise să plutească fericită, purtată de conversaţia domoală şi galantă şi de propria imaginaţie. Acum, că adusese vorba de cârciumă, însă, se vedea silită să-i vadă limpede intenţiile. La urma urmei, dacă mergea la cârciumă cu John Astley, ar fi fost un eveniment concret. Maisie şovăi.

— V-am urmărit adineauri cum călăreaţi cu domnişoara Smith, zise ea. Bine vă mai şade împreună!

Nu într-acolo intenţionase John Astley să îndrepte conversaţia. Îşi dorea s-o cârmească iarăşi spre hazul pe seama zarzavaturilor.

— Domnişoara Smith călăreşte foarte bine, răspunse el simplu, întrebându-se câte văzuse Maisie în timpul repetiţiei.

Oare auzise ce-i strigase tatăl său domnişoarei Laura Devine?

Şi Maisie se gândea tot la lucrurile pe care le văzuse şi le auzise, la piesa din jocul care îl lega pe John Astley de domnişoara Devine. Tot gândindu-se, găsea că prezenţa lui concretă alături de ea – umerii lui largi şi talia zveltă sub haina albastră bine croită, ochii lui veseli şi zâmbetul ce-i mijea mereu pe buze, paşii săi uşori şi strânsoarea fermă a braţului, chiar şi mirosul pătrunzător de sudoare de cal – avea de departe mai multă putere asupra ei decât orice făcuse el cu altcineva. Simţind doar o împunsătură de vinovăţie pentru bunătatea pe care i-o arătase domnişoara Devine şi sfatul pe care i-l dăduse, Maisie îşi închise mintea faţă de trecutul lui John Astley şi nu mai luă în seamă decât prezentul. Poate că el dădea atenţie multor femei, însă de ce nu s-ar bucura şi ea de o părticică din atenţiile lui? Asta îşi dorea.

Chiar îi netezi calea. Când ieşiră de pe alee, dând peste Hercules Buildings, cu odăile familiei Kellaway chiar pe dreapta, Maisie exclamă: „Vai, ce repede am ajuns!”, mimând pe cât se pricepea tristeţea.

John Astley se prinse pe dată în joc.

— Draga mea, credeam că o să te bucuri să ajungi teafără acasă! Eşti aşteptată?

— Nu, răspunse Maisie. Nu încă. O s-o ajut pe maica să mureze nişte varză, da', serios, nu sunt chiar aşa multe treburi.

— Ei, fără praz sau gulii de data asta?

Maisie zâmbi, însă acum John Astley o trecea strada şi stomacul i se strânse la gândul că în curând el avea s-o lase în pragul uşii şi după aceea se putea să nu mai aibă niciodată prilejul să-i vorbească sau să-l atingă.

— A fost aşa o plăcere să te conduc acasă, Maisie, că urăsc să renunţ la senzaţia aceasta, o anunţă John Astley, oprindu-se dintr-odată când ajunseră la casa domnişoarei Pelham. Poate am putea să bem ceva împreună înainte să te las acasă.

— Ar... ar fi... foarte drăguţ.

— Poate că taverna de la capătul străzii ar fi potrivită. E aproape – nu vrem să mergem prea mult pe ceaţa asta – şi e acolo un colţişor cald unde socot c-o să-ţi placă.

— Prea... prea bine, domnule.

Maisie de-abia reuşea să rostească vreo vorbă. Preţ de-o clipă o luă ameţeala, atât de năvalnică era senzaţia de vinovăţie amestecată cu teamă. Însă îl apucă iarăşi zdravăn de braţ pe John Astley, întoarse spatele casei

care de-abia se zărea şi o luă în direcţia dorită de el – şi de ea.

Cinci

Taverna Hercule se afla la capătul şirului de case ce urma după Hercules Buildings, la răscrucea cu Westminster Bridge Road, iar Ananasul ţărmurea celălalt capăt. Era mai mare şi mai ticsită de lume decât Ananasul, cu separeuri şi lumini vii. John Astley băuse acolo de câteva ori, însă prefera să-şi desfăşoare manevrele de seducţie în locuri mai liniştite şi mai umbrite. Dar măcar aici nu găseai oameni de la circ; muşteriii nici măcar n-au ridicat capul când au intrat cei doi.

John Astley a oferit nişte bani unei perechi ca să se mute la altă masă şi o invită pe Maisie să se aşeze într-un separeu dintr-un colţ, mascat de panouri de lemn înalte până la umeri, care le ofereau un pic de intimitate faţă de vecinii de pe ambele părţi, însă de unde se vedea foarte bine restul localului. Apoi se duse la bar şi îi luă un sirop cu rom şi un pahar de vin pentru sine.

— Fă-l dulce şi tare, spuse când ceru siropul.

Omul se uită în treacăt la Maisie, însă nu comentă.

Odată aşezaţi cu băuturile în faţă, John Astley nu se apucă să întreţină conversaţia, aşa cum făcuse pe

stradă. De fapt, nici nu prea avea chef să vorbească. Primul ţel fusese atins – s-o aibă pe Maisie lângă el într-o cârciumă, cu o băutură în faţă. Simţea că făcuse destule, romul şi simpla sa prezenţă aveau să rezolve restul şi să aducă la îndeplinire cel de-al doilea ţel. Nici nu-i plăcea, de fapt, să vorbească cu femeile şi nu prea simţea că acum are cine ştie ce să-i spună lui Maisie. Era o fată drăguţă, iar el nu voia decât un refugiu din calea celorlalte femei din viaţa lui, care prea îl puneau la încercare.

Maisie nu spuse nimic la început, asta din pricina noutăţii situaţiei în care se afla: să stea la masă cu un bărbat chipeş, într-o cârciumă din Londra. Mai fusese prin cârciumi în Piddle Valley, desigur, însă acelea erau întunecoase, îmbâcsite de fum şi sărăcăcioase, în comparaţie cu aceasta. Cu toate că Taverna Hercule nu era decât un local dărăpănat, mesele şi scaunele sale de lemn erau mai bine clădite decât acelea grosolane şi rupte din Cinci Tălăngi, cârciuma din satul ei, al cărei patron prefera să cumpere scaune la mâna a doua de la meşteri populari ambulanţi decât să-l plătească pe Thomas Kellaway, care clădea scaune mai de soi. La Taverna Hercule era şi mai cald, căci, în ciuda odăilor mai încăpătoare, focul de cărbuni ardea mai bine şi numeroşii muşterii încingeau şi ei aerul. Până şi halbele

cositorite nu erau atât de îndoite ca acelea din Piddletrenthide, iar paharele în care se turna vinul şi siropul erau mai de calitate decât ce văzuse în Dorsetshire.

Maisie nu mai fusese niciodată într-o încăpere cu atâtea lămpi şi o fascinau detaliile pe care le desluşea acum – modelele de pe rochiile femeilor, ridurile ce brăzdau fruntea unui bărbat, numele şi iniţialele cioplite în panourile separeurilor. Se uita la oamenii care se perindau pe lângă ea aşa cum pândeşte o pisică un copac doldora de păsări – urmărea avidă un om, ca apoi un altul să-i abată atenţia, sucindu-şi gâtul când într-o parte, când în alta. Ceilalţi muşterii păreau foarte binedispuşi. Când un grup din cealaltă parte a camerei izbucni în râs, Maisie zâmbi. Când doi inşi se apucară să ţipe unul la altul, ridică din sprâncene, apoi răsuflă uşurată când aceştia izbucniră dintr-odată în râs şi se bătură pe spate.

N-avea nici cea mai mică idee ce conţinea paharul cu sirop pe care i-l aşezase John Astley în faţă – nu mai băuse decât bere slabă –, însă îl apucă hotărâtă şi sorbi din el.

— O, bag seama că are ceva în el, de-l face aşa de înţepător. Se linse pe buze. Nu credeam că băuturile or să aibă alt gust la Londra. Însă multe sunt altfel.

Cârciuma asta, bunăoară, e mult mai veselă decât Cinci Tălăngi.

Sorbi din nou din băutură – deşi nu prea îi păsa de ea, ştia că asta se presupunea că trebuie să facă.

John Astley nici nu o asculta de fapt, ci calcula cam cât rom trebuia să îi cumpere până devenea destul de maleabilă încât să nu refuze nimic. Îi privi obrajii aprinşi şi zâmbetul prostesc. Două erau de-ajuns, îşi zise.

Maisie nu se uitase destul de atent ca să recunoască vreun muşteriu, însă unul dintre aceştia o recunoscu. În mulţimea strânsă lângă bar nu-l zărise pe Charlie Butterfield, care aştepta să i se dea băuturile, nici măcar când acesta o privi lung. După ce John Astley se aşează lângă ea şi Maisie îşi bău mare parte din siropul cu rom, Charlie se întoarse dezgustat. Totuşi, când aşeză berea în faţa părinţilor săi, nu se abţinu să nu spună:

— Ghici cine şade în separeu, colea. Nu, mamă! o trase în jos pe Bet Butterfield când dădu să se ridice ca să arunce o privire peste paravan. Să nu te vază!

— Cine-i acolo, băiete? îl întrebă Dick Butterfield ducând berea la buze şi sorbind cu băgare de seamă. Ah, minunată!

— Fătălău' ăla de Astley cu domnişorica Dorset.

— Dorset? Nu-i Maisie? se miră Bet Butterfield. Ce-o căuta pe-aici? N-are ce căuta.

Îşi îndreptă o ureche spre separeul vecin ca să asculte. Maisie vorbea tot mai tare cu fiecare înghiţitură de rom, aşa că cei din familia Butterfield auzeau cel puţin jumătate din conversaţie – glasul lui John Astley era coborât şi foarte molcom.

— Io şi maica mergem la circ de două ori pe săptămână, spunea fata. Aşa c-am văzut tot ce-aţi făcut, de mai multe ori. Tare mult îmi place de iapa ‘mneavoastră. Frumos o mai struniţi!

John Astley mârâi doar. Nu vorbea niciodată despre munca lui la cârciumă şi nici nu simţea nevoia să audă complimente din partea ei; însă Maisie n-avea destulă experienţă ca să simtă situaţia. La drept vorbind, fata cam începea să-l obosească. Zărise în local două femei care i-ar fi oferit clipe mai plăcute decât Maisie, din câte îşi închipuia el. Nu încăpea îndoială că era încă fată mare şi, din experienţa lui, ştia că fetele mari erau grozave mai mult teoretic decât practic. Deflorarea necesita o anume doză de răbdare şi responsabilitate, pe care n-avea mereu chef să le ofere; adesea fetele plângeau, iar el prefera femeile care se simţeau bine cu el. Doar domnişoara Laura Devine arătase ceva rafinament feciorelnic, râzând în loc să plângă în timpul actului, şi ştiuse în ce feluri poate oferi o femeie plăcere bărbatului, fără să fie nevoie să o înveţe el. Fusese mirat că era încă

fecioară; mirat şi de faptul că ea manifestase alte caracteristici proprii fecioarelor, în afară de lacrimi – convingerea că acum putea avea anumite pretenţii de la el. După câteva întâlniri plăcute, se descotorosise de ea şi refuzase să creadă că purta copilul lui în pântece, până când domnişoara Hannah Smith îl făcuse să simtă pe pielea lui acest adevăr când îl pălmuise mai devreme în acea zi.

Orice ar fi crezut John Astley despre Maisie, deja îşi arătase intenţiile în ce-o privea când se aşezase cu ea în separeu şi o tratase cu rom sub ochii celorlalţi muşterii. Femeile din local vedeau de la o poştă ce-avea de gând şi nu le ardea să ocupe locul doi pe ordinea de zi.

Dar măcar să-i dea bătaie. De cum fata şi-a terminat romul, s-a ridicat să mai ia un rând pentru amândoi. Când se întorcea la masa lor, cu un pahar în fiecare mână, se dădu în lături ca să-i facă loc unui băiat cu o cicatrice la sprânceană. Băiatul se dădu şi el în aceeaşi parte, apoi în cealaltă odată cu John Astley, cu un rânjet batjocoritor pe faţă. După ce-i stătu aşa în cale încă o clipă, îl împinse în umăr, clătinând paharul călăreţului, care se vărsă pe jumătate pe podea.

— Fătălăule, îi şopti printre dinţi când trecea pe lângă el.

John Astley habar n-avea cine era, însă ştia prea bine genul: băiatul îi văzuse probabil spectacolul şi îl invidia pe Astley pentru faima şi talentul lui. Uneori îl mai opreau bărbaţi pe stradă sau la cârciumă şi îl luau peste picior; din când în când mai izbucnea câte o încăierare când gelozia îşi arăta colţii. John Astley încerca să evite aşa ceva pe cât se putea, căci era nedemn pentru un om ca el, de rang superior, să se ia la scărmănat cu ţopârlani. Însă se apăra cu mare dibăcie, respingând mai ales atacurile care-i puneau în primejdie chipul frumos. Deşi încasase câteva căzături şi copite, izbutise să-şi ferească faţa de răni şi cicatrice, aşa că nici prin cap nu-i trecea să-şi strice frumuseţe de faţă într-o cafteală cu un calic beat.

Maisie nu băgase de seamă confruntarea, căci acum o asculta pe o femeie durdulie cu obraji uscaţi şi braţe cărnoase, care stătea aplecată peste paravanul separeului.

— Am tot zis c-o să trec să vă văd, pe tine şi pe maică-ta, zicea femeia. Am o cucoană care vrea alt soi de nasturi pentru vestele de le croieşte ea. Ştii cum se fac nasturii cu picioruş?

— Ba bine că nu! ţipă Maisie. Doar mi-s din Dorsetshire, nu? Nasturi de Dorset făcuţi de o fată din Dorset!

Din pricina băuturii, vorbea tare şi un pic ascuţit. Bet Butterfield se încruntă – simţise în nări un iz de rom.

— Maică-ta ştie că eşti aici, nu?

— Bineînţeles că ştie, se vârî John Astley în vorbă. Însă ce te priveşte pe dumneata, Madam Fute-Grija?

Bet Butterfield se burzului.

— Ba’ chiar mă priveşte. Maisie e vecina mea, aşa să ştii, şi noi, ăştia de pe-aici, le purtăm de grijă vecinilor – mă rog, unora.

Îi aruncă o privire piezişă şi tăioasă.

John Astley se socoti cum s-o scoată la capăt cu ea: putea s-o măgulească în vreun fel sau putea să se arate dispreţuitor şi rece. Nu era tot timpul uşor să-ţi dai seama care metodă mergea cu un anume tip de femeie, însă trebuia să se hotărască iute, până nu i-o suflau vecinii pe Maisie. Acum, că se ivise posibilitatea de-a o pierde, o voia şi mai aprig. Lăsând jos băuturile şi întorcându-i spatele spălătoresei, se aşeză pe banchetă lângă Maisie şi o cuprinse îndrăzneţ cu un braţ. Maisie zâmbi, se culcuşi mai bine, lipindu-se de braţul lui, şi luă o înghiţitură zdravănă de rom.

Bet Butterfield nu privea însă cu ochi buni tandreţurile astea.

— Maisie, eşti...

— Sunt bine, doamnă Butterfield, zău. Maica ştie că sunt aici.

— Aşa să fie?

Cu toate că Maisie era tot mai bună la turnat minciuni, Bet Butterfield nu se lăsa convinsă cu una, cu două.

— Las-o baltă, Bet, mârâi Dick Butterfield trăgând-o de fustă.

Era sfârşit de săptămână şi se simţea ostenit, nu voia decât să-şi vadă de băutură cu ai săi şi câţiva prieteni. Nu de puţine ori găsea că nevasta lui prea îşi vâra nasul în dramele altora.

Bet Butterfield se mulţumi să spună doar:

— Trec pe la voi mai încolo, ca să vorbim de nasturii ăia cu picioruş, bine?

Asta ca să-l avertizeze pe John Astley că Maisie trebuia să ajungă curând acasă, pentru vizita ei.

— Da, sau mâine. Ar fi bine să vă grăbiţi, că s-ar putea să plecăm în curând.

— Plecaţi? Unde mergeţi – înapoi în Dorsetshire?

— Se-nţelege că nu în Dorsetshire, zise Maisie fluturând din mână. Nu, la Dublin, cu circul!

Până şi John Astley păru mirat – dacă nu de-a dreptul îngrozit – de vestea asta.

— Chiar plecaţi?

— L-am auzit pe tatăl ‘mneavoastră spunându-i lui taica meu să vină. Şi sigur că l-aţi putea convinge să-i îngăduie lui taica să ne ia pe toţi cu el. Sorbi din rom şi trânti paharul pe masă. O să fim cu toţii împreună!

— Aşa, deci. Bet Butterfield se încruntă la John Astley. Atuncea aş face mai bine să vin acuma cu tine ca să vorbesc cu mama ta.

— Bet, stai jos şi termină-ţi băutura.

Dick Butterfield vorbise pe un ton poruncitor cu care Bet Butterfield rar avea de-a face, aşa că îi dădu ascultare, lăsându-se încet pe banchetă, cu aceeaşi încruntătură pe chip.

— Ceva nu-mi miroase-a bine, mormăi ea. Ştiu eu.

— Aşa e şi nu te priveşte pe tine treaba asta, nu? Mai lasă-i în plata Domnului pe-alde Kellaway. Eşti la fel de rea ca Maggie, care se ţine una-două după coada băiatului ăluia al lor. Poate ar trebui să-i porţi ei de grijă, nu fetişcanei ăleia de alături. Don’şoara Dorset e destul de mare ca să ştie ce face. O să-l joace pe Astley cum vrea. Acuma, când te duci la doamna Kellaway, vezi de-ntreabă ce-are de gând bărba-su cu tot lemnu’ ăla al lui, dacă o taie toţi în Irlanda. Spune-i că pot să i-l iau eu în primire pe un preţ de nimic – şi scaunele, dacă are vreunu’. Acuma, că mă gândesc mai bine, poate vin şi eu cu tine când te duci în vizită.

— Ei, acuma cine-şi vâră nasu’ în oala lu’ Kellaway?

Dick Butterfield se întinse şi îşi luă halba.

— Nu-i oala lu’ Kellaway, drăguţă, e oala lu’ Butterfield! Aşa ţin io acoperişu’ ăla deasupra tărtăcuţelor noastre.

Bet Butterfield pufni.

— Astea îl ţin.

Şi îşi întinse mâinile muncite şi brăzdate de riduri care mânuiau de douăzeci de ani rufe ude şi arătau mult mai bătrâne decât era Bet de fapt. Dick Butterfield luă una din mâini şi o sărută cu un amestec de milă şi afecţiune. Bet Butterfield râse.

— Pramatie bătrână ce eşti! Ce-o să mă fac cu tine?

Se lăsă pe spătar şi căscă – spălase rufe toată noaptea şi nu mai dormise de mai bine de-o zi. Se propti zdravăn pe banchetă, ca o bucată de piatră într-un zid, şi îşi luă gândul de la Maisie. N-avea să se mai urnească de acolo ceasuri în şir.

În răstimp, John Astley cugeta la Dublin. Unul din lucurile care-l atrăseseră la Maisie era faptul că avea s-o lase în urmă peste câteva zile şi aşa nu mai trebuia să-şi bată capul cu nici o pretenţie feciorelnică pe care-ar fi avut-o fata.

— Care e treaba cu Dublinul până la urmă? o întrebă el. Cu ce-o să se ocupe tatăl tău?

— Tâmplărie. El e de fapt meşter de scaune, da' domnu' Astley i-a cerut să plece cu circul ca să clădească tot soiul de lucruri.

Limba lui Maisie se cam împleticea la capătul frazei, romul începuse să-şi facă efectul. Îi venea să-şi rezeme capul de masă, totul se învârtea în jur.

John Astley se linişti – tatăl său de bună seamă că nu va îngădui unui dulgher să vină cu toţi ai lui la Dublin. Îşi goli paharul şi se ridică.

— Haide, să mergem.

Şi taman bine îşi alesese momentul. Flăcăul certăreţ din pricina căruia îşi vărsase vinul se alăturase unui grup din cealaltă parte a încăperii şi se puseseră toţi pe cântat:

Un cuplu frumuşel de iubiţei
S-au întâlnit ei singuri-singurei,
Nuria Kate şi Danny,
S-au întâlnit ei singuri-singurei,

Aşa, să se distreze, în joacă
Şi ca să treacă vremea, vrei, nu vrei,
Băiatu-l scoase pe micuţu' Danny oleacă.

Maisie se înroşise ca focul în obraji, privind cam pierdută.

— Haide, Maisie, repetă John Astley, uitându-se înciudat la cântăreţi. Te conduc acasă.

Alţi muşterii din tot localul se alăturaseră cântării:

Şi duse fata la ta-su în hambar,
Nuria Kate şi Danny,
Duse fata la ta-su în hambar
Şi-acolo-şi scoase mătărânga toată,
Era lunguţă, vai de mine, cât un par,
Micuţu' Danny, auzi, ce vorbă gogonată.

Maisie îşi făcea de lucru cu şalul.

— Mai cu viaţă! mormăi el.

Trăgând-o de pe banchetă, o cuprinse cu braţul şi o conduse spre uşă. Mai presus de cântare se înălţă glasul lui Bet Butterfield:

— Nu uita, răţuşcă, o să trec îndată pe la maică-ta!

Şi duse fata pe răstoacă,
Nuria Kate şi Danny,

Duse fata pe răstoacă
Şi pe-un mal, cu cracii-ntinşi şi lăbărţată,
O călări, acuma fără joacă,
Micuţu' Danny, cu mătărânga-nvârtoşată.

John Astley închise uşa în urma lor, înăbuşind hohotele de râs. Maisie însă nu păru să bage de seamă, deşi, dând de aer curat, se îndreptă de spate şi clătină din cap, voind parcă să-şi limpezească mintea.

— Încotro, domnu'? izbuti să rostească.

— Facem doar câţiva paşi, apoi te duc acasă.

Cuprinzând-o în continuare cu braţul, John Astley făcu la dreapta, spre Bastille Row, în loc s-o apuce la stânga, pe lângă Hercules Buildings. Pe acolo era un loc liber între două din casele ce făceau legătura cu Hercules Hall şi grajdurile sale.

Trăgând în piept aerul rece, Maisie schimbă cât ai clipi beţia euforică pe una îngreţoşată. Nici nu apucaseră să înainteze bine pe Bastille Row, că începu să geamă ţinându-se de burtă. John Astley îi dădu drumul din strânsoare.

— Fată nătângă! mormăi el când Maisie se lăsă în genunchi şi vomită în şanţ.

Mai că-i venea s-o lase chiar atunci, să-şi găsească singură drumul înapoi. Nu erau departe de cârciumă, însă ceaţa era atât de groasă, că nu se mai zărea nici urmă de ea.

Chiar atunci se ivi o siluetă din ceaţă, venind iute către ei. Se aflau la doi paşi de locuinţa familiei Butterfield, unde Maggie poposise pentru scurt timp după muncă, să se schimbe. Acum lucra la o manufactură de oţet de lângă fluviu, în apropierea depozitelor de cherestea de la nord de Westminster Bridge, şi, cu toate că răspândea un iz înţepător, măcar n-o mai durea nasul şi i se limpeziseră ochii. Patronul chiar le îngăduia să plece mai devreme în după-amiezile de sâmbătă.

Maggie tresări când dădu cu ochii de John Astley. De un an nu-i mai plăcea să meargă singură prin ceaţă, deşi o făcea atunci când n-avea încotro. Se întorsese de la fabrică împreună cu o altă fată din vecini, iar cârciuma era atât de aproape de casa lor, că uitase de griji. Văzându-l dintr-odată pe călăreţ, mai că-i scăpă un ţipăt, însă apoi desluşi silueta ghemuită la picioarele sale, care îşi vărsa încă maţele în şanţ. Atunci râse pe înfundate, căci îl recunoscuse pe John Astley, în compania uneia dintre cuceririle sale.

— Tare bine vă mai veseliţi, aşa-i, domnu’? îi strecură ea batjocoritor şi apoi o luă la picior înainte ca acesta să-i răspundă.

Uşurată să vadă o scenă familiară şi pe John Astley, care nu era deloc o primejdie pentru ea, şi zorită să ajungă la cârciumă, la adăpost de frig şi ceaţă, Maggie de-abia dacă-i aruncă lui Maisie o privire fugară, iuţind apoi pasul spre Taverna Hercule.

Şase

— Ei, răsărişi şi tu, Mags, strigă Dick Butterfield. Vino de şezi. El se ridică de la masă. O bere să fie, nu?

În ultima vreme era ceva mai săritor cu fiica lui; acum, că Maggie îi preda leafa săptămână de săptămână, se purta mai frumos cu ea.

— Şi o plăcintă, dacă mai sunt, îi strigă Maggie, aşezându-se pe locul rămas liber, lângă mama ei. Săr’ mâna, maică.

— Sal’tare, răţuşcă, răspunse Bet Butterfield căscând. Gata treaba?

— Da, şi la tine?

— Până una, alta.

Mama şi fiica îşi ţinură tovărăşie una alteia, cuprinse de aceeaşi oboseală.

— Charlie e? întrebă Maggie, încercând să-şi ascundă speranţa. Ah, lasă, uite-l.

Cu toate că fratele ei nu o mai necăjea atât de rău – un alt avantaj de pe urma lefei era că Dick Butterfield îi mai tăia din nas lui Charlie –, întotdeauna se simţea mai în largul ei când era numai ea cu părinţii ei.

— Se mai petrece ceva pe-aici? o întrebă pe maică-sa.

— Nee. Ah, ştiai că alde Kellaway pleacă la Dublin?

Lui Bet Butterfield îi stătea în obicei să preschimbe posibilul într-un viitor cert.

Maggie se îndreptă de spate cât ai clipi.

— Ce?

— Aşa-i. Pleacă săptămâna asta.

Maggie îşi miji ochii.

— Nu se poate. Cine ţi-a zis?

Bet Butterfield se fâţâi pe banchetă, derutată de neîncrederea lui Maggie.

— Maisie Kellaway.

— Şi Jem de ce nu mi-a zis? L-am văzut mai zilele trecute!

Bet Butterfield dădu din umeri.

— Ce i-a apucat să plece? Nu-s deloc făcuţi s-o ţină şir pe drumuri. Şi-aşa le-a fost greu să vină din Dorsetshire – de-abia ce s-au mai aşezat la casa lor. De ce să-mi ascundă Jem una ca asta?

Maggie încercă să-şi ţină în frâu isteria din glas, însă Bet Butterfield o simţi.

— Linişteşte-te, răţuşcă. Nu ştiam că-ţi pasă-n halu' ăsta. Păcat că n-ai fost aici acu' vreo cinci minute – puteai s-o întrebi chiar pe Maisie.

— A fost aici?

— A fost.

Bet Butterfield îşi făcu de lucru cu un capăt al şalului, îşi luă paharul cu bere, îl puse la loc.

— Maisie nu merge prin cârciumi. Ce căuta aici, maică? insistă Maggie.

Bet Butterfield se încruntă cu nasul în bere.

— Era cu omu' ăla de la circ. Ştii tu, flutură ea din mână. Ăla de călăreşte. John Astley.

— John Astley?

Nici n-apucă să-i rostească numele până la capăt, că şi sări de la locul ei. Muşteriii de la mesele vecine îşi înălţară privirile.

— Uşurel, Mags, spuse Dick Butterfield, oprindu-se în faţa ei cu două pahare pline şi o plăcintă ţinută în echilibru deasupra. Vezi să nu rămâi fără bere înainte să apuci măcar să iei o gură.

— Tocma' l-am văzut pe John Astley afară! Numa' că era cu o...

Maggie se opri, îngrozită că nu privise destul de atent silueta din şanţ ca s-o recunoască pe Maisie.

— Unde mergeau?

— Zicea c-o duce acasă, bâigui Bet Butterfield, cu privirea plecată.

— Şi chiar l-ai crezut? ridică Maggie glasul.

— Nu te băga, fătucă, zise Dick Butterfield tăios. N-ai tu treabă.

Maggie se uită la capul plecat al maică-sii, apoi la chipul sever al lui taică-său şi înţelese că ei doi se certaseră deja pe tema asta.

— N-ai decât să bei tu şi berea mea, îi zise lui Dick Butterfield şi începu să-şi croiască drum prin mulţime.

— Maggie! Treci înapoi, fătucă! se răsti Dick Butterfield, însă Maggie deschisese hotărâtă uşa şi se avântă în ceaţă.

Acum se întunecase de tot, doar felinarele de stradă tăiau ceaţa groasă, răspândind la poale pete de lumină galbene-verzui. Maggie trecu în fugă pe lângă locul – acum pustiu – unde îi văzuse ultima oară pe John Astley şi pe Maisie şi o luă pe Bastille Row. Trecu pe lângă casa ei, apoi opri un vecin care tocmai intra, la două uşi mai încolo. Nu văzuse cuplul. Când închise uşa după el, Maggie rămase singură pe strada cufundată în ceaţă.

Şovăi, apoi fugi mai departe. Nu-i luă mult să ajungă la spaţiul dintre case, de unde pornea o alee spre maidanul ce înconjura Hercules Hall şi grajdurile. Se opri privind lung gangul întunecat, căci la casa lui Philip Astley nu era nici o lumină aprinsă ca să-i uşureze trecerea. Nu putea să ocolească, însă, intrând de pe aleea dinspre Hercules Buildings, de cealaltă parte a maidanului – era mult de mers pe-acolo şi tot beznă. În vreme ce stătea locului nehotărâtă, ceaţa se învârtoşa în jurul ei, poleindu-i chipul cu o sudoare lucioasă şi sulfuroasă. Maggie înghiţi cu noduri. Îşi auzea propria suflare izbind-o greoaie în faţă.

Şi atunci din ceaţă se desprinse o siluetă, chiar în spatele ei. Lui Maggie i se tăie respiraţia – prea semăna cu omul ce se ivise ameninţător dintr-o altă ceaţă, într-o altă seară. Însă ţipătul îi rămase în gât şi se simţi recunoscătoare – căci silueta era a fratelui ei, care n-ar mai fi contenit cu glumele pe seama ei, dacă-i ţipa în faţă.

Maggie îl apucă de braţ înainte să spună ceva.

— Charlie, hai, tre’ s-o luăm pe-aici!

Şi încercă să-l tragă spre gang.

În ciuda staturii sale sfrijite, când se proţăpea Charlie undeva, nu era chip să-l urneşti, aşa că degeaba l-a tras Maggie de braţ.

— Ia stai oleacă, domnişoară Gât-Tăiat. Unde crezi că mă duci?

— Maisie, îi spuse Maggie printre dinţi. Pe-aici a dus-o pe Maisie, bag mâna-n foc. Trebuie să-i ajungem din urmă până n-o... n-o...

— O ce?

— Ştii doar ce-o să facă. Chiar vrei s-o nenorocească?

— N-ai auzit ce-a zis taica – nu ne priveşte pe noi. A auzit toată cârciuma, numai tu nu.

— ’nenţeles că ne priveşte. Te priveşte. Îţi place doar de ea. Ştii prea bine.

Chipul lui Charlie se înăspri. Nu voia să ştie lumea – şi mai ales soră-sa – că simţea asemenea lucruri.

— Charlie, te rog.

Charlie clătină din cap. Maggie îi dădu drumul din strânsoare.

— Atunci de ce m-ai urmărit până aici – nimeni nu umblă creanga până aici.

— M-am gândit să văd şi eu de ce te-ai aprins aşa.

— Eh, acuma ştii. Şi dacă n-ai de gând să mă ajuţi, valea.

Ca să fie clar că avea de gând să ia singură taurul de coarne, Maggie păşi în beznă, deşi o năpădiseră broboane de sudoare pe buza de sus şi pe frunte.

— Ia stai, zise Charlie. Vin cu tine, dacă-mi zici ceva.

Maggie se întoarse spre el.

— Ce?

Rostind cuvântul, simţi că i se strânge stomacul, căci ştia că pe fratele ei îl interesa un singur lucru.

— Cum te-ai simţit?

— Cum m-am simţit când? întrebă şi ea, intrând în jocul lui de-a smulsul cuvintelor cu cleştele şi dându-i răgazul şi spaţiul după care tânjea, ca să-i pună următoarea întrebare.

— Cum te-ai simţit când ai ucis un om?

Maggie nu mai auzise aceste cuvinte rostite cu voce tare, drept urmare, i se înşurubară în stomacul încordat, tăindu-i răsuflarea de parcă Charlie i-ar fi ars un pumn.

Zăbovi cât îşi recăpătă glasul. Aşa avu răgaz să se gândească la un răspuns care să-l mulţumească rapid şi să o ia apoi la picior.

— Puternică, răspunse ea, spunându-i ce credea că vrea el să audă, cu toate că în realitate fusese întocmai pe dos. Mă simţeam în stare de orice.

Adevărul era că, în acea noapte din urmă cu un an, simţise că de fapt omorâse mai degrabă o frântură din propriul sine, nu pe altcineva, căci acum avea uneori impresia că era mai mult moartă decât vie. Însă ştia că Charlie n-ar fi priceput în veci una ca asta; ea însăşi nu înţelegea. Domnul Blake s-ar putea să înţeleagă, însă, se

gândea ea, căci se potrivea cu domeniul lui, cel al contrariilor. Într-o bună zi, poate o să-l pună să-i explice şi ei, ca să priceapă unde anume se afla.

— După aia nimic n-a mai fost la fel, urmă ea sinceră. Nu ştiu dac-o să mai fie vreodată.

Charlie încuviinţă. Avea pe chip un zâmbet care o înfioră pe Maggie.

— Bun, spuse el. Încotro o luăm?

Şapte

Maisie se simţea mult mai bine după ce vărsase, căci aşa dăduse romul afară. Era destul de trează ca să-l întrebe pe John Astley, când grajdurile se iviră din ceaţă:

— Mă duceţi să-mi arătaţi calul ‘mneavoastră?

— Da.

Şi chiar o conduse spre boxa unde îşi ţinea iapa murgă, nu înainte de a aprinde o lumânare, ca să vadă pe unde merg. După repetiţiile din amfiteatru, iapa fusese adusă aici şi ţesălată, adăpată şi hrănită, iar acum stătea apatică, rumegând şi aşteptând s-o ia băiatul de la circ pentru numărul din spectacolul de seară. Fornăi când îl văzu pe John Astley, care întinse mâna şi-o mângâie pe grumaz.

— Ce mai faci, scumpa mea? îi murmură el, cu ceva mai multă simţire decât atunci când vorbea cu oamenii.

Maisie întinse şi ea timidă o mână, ca s-o mângâie pe bot.

— Vai, e tare drăgălaşă!

— Da. John Astley era uşurat că Maisie îşi mai revenise din beţie. Ia, zise el aplecându-se să umple un căuş dintr-o căldare cu apă. Ar trebui să bei ceva.

— Mulţam, domnu'.

Maisie luă căuşul, bău şi se şterse la gură.

— Vino un pic.

John Astley o luă înainte, trecând de alţi cai – printre care era şi armăsarul domnişoarei Hannah Smith –, spre o boxă de la capăt.

— Ce cal... ah!

Maisie aruncă o privire înăuntru, însă nu văzu decât un morman de fân. John Astley aşeză lumânarea pe o căldare răsturnată şi luă o pătură din colţ, întinzând-o peste fân.

— Vino să stăm un pic.

Duhoarea cailor îl aţâţase şi umflătura de la prohab i se vedea limpede.

Maisie şovăi, cu privirea atrasă de umflătură. Ştiuse c-o să vină şi clipa asta, deşi nu-şi îngăduise să se gândească la ea. Ce fată în pragul maturităţii n-o ştie, la urma urmei? Parcă întreaga lume aşteaptă şi pândeşte trecerea fetei de pe un mal pe celălalt. Lui Maisie i se

părea ciudat că avea să se petreacă pe o pătură ce duhnea a cal, aşternută pe un pat de fân, într-o lumină chioară, înconjurată de ceaţă şi de beznă şi de Londra. Nu aşa îşi închipuise totul. Însă John Astley stătea cu mâna întinsă, aşa că se aplecă şi i-o luă.

Când Maggie şi Charlie ajunseră la grajd, John Astley îi scosese deja cămaşa şi îi lărgise corsajul, trăgându-i-l în jos, astfel că sânii ei palizi îi ieşiseră deasupra. Îi sugea un sfârc între buze, cu o mână o pipăia pe sub rochie şi cu cealaltă îndruma mâna fetei la prohab, învăţând-o să-l frece. Maggie şi Charlie se uitară înlemniţi. A fost un chin cumplit pentru Maggie să vadă cât de mult le-a luat celor doi să-şi dea seama de prezenţa fraţilor Butterfield şi să se oprească din ce făceau – destul ca fata să se gândească bine cât de jenant şi de nelalocul lui era să urmăreşti doi amanţi care nu se ştiu priviţi. Nu avusese senzaţia asta în urmă cu şapte luni, când ea şi Jem îi zăriseră pe soţii Blake în foişor, însă cumva atunci fusese altfel. Cel puţin fuseseră ceva mai departe, nu chiar sub nasul ei. Şi cum Maggie nu prea îi cunoştea, îi putea privi mai obiectiv. Acum, auzind-o pe Maisie gemând, simţi un val de ruşine.

— Dă-te de pe ea! strigă Maggie.

John Astley făcu un salt înapoi şi se ridică dintr-o singură mişcare, iar Maisie se săltă în capul oaselor,

ameţită de plăcere şi confuzie, atât de zăpăcită, că nu-şi acoperi pe dată sânii, cu toate că Maggie îi făcea agitată semne. Charlie Butterfield se tot uita când la John Astley, când la pielea dezgolită a lui Maisie, până când Maisie îşi ridică în sfârşit corsetul.

Spre mirarea lui Maggie, nimeni nu reacţiona cum se aşteptase. John Astley nu arăta pic de remuşcare sau ruşine; nu părea pus pe fugă. Maisie nu plângea şi nu-şi ascundea faţa, nici nu se grăbea să-şi ia tălpăşiţa de lângă cel care o sedusese şi să se ducă la Maggie. Charlie nu sărea să-l ia pe John Astley la pumni, căsca doar gura, cu braţele lăsate. Până şi Maggie parcă înlemnise.

John Astley n-o cunoştea pe Maggie – nu-i stătea în obicei să observe copiii din vecini –, însă îl recunoscu pe Charlie drept băiatul care intrase în el la Taverna Hercule şi se întreba dacă era destul de beat sau mânios ca să facă vreo mişcare.

Călăreţul trebuia să facă ceva ca să preia frâiele. Nici nu-i trecuse prin cap că o să-i dea atâtea bătăi de cap să se culce cu fătuca asta, însă acum, că se întinsese cu ea pe fân, era pornit să reia de unde o lăsase. Nici nu-i mai rămânea prea mult timp – băieţii de la circ aveau să vină curând să ia caii pentru spectacolul din seara aceea. Însă

obstacolele nu făceau decât să întărească hotărârea lui John Astley.

— Ce mama naibii căutaţi aici? Afară cu voi din grajdul meu!

Maggie prinse iarăşi glas, deşi îi suna cam pierit.

— Ce-i faci fetei?

John Astley pufni.

— Afară cu voi din grajdul meu, repetă el, sau nici n-o să apucaţi să vă ştergeţi la cur, că vă treziţi la Newgate!

Auzind de Newgate, Charlie se mută de pe un picior pe altul. Dick Butterfield fusese în puşcăria aceea şi îşi sfătuise fiul să se ferească de ea cât putea. În afară de asta, nu se simţea deloc în largul lui în grajd, cu toţi caii aceia gata să-i ardă copite.

Acum Maisie se puse pe bocit – era prea de tot să treacă dintr-odată de la o emoţie la opusul ei.

— De ce nu pleci? se tângui ea.

Lui Maggie i-a luat ceva timp să-şi dea seama că vorbele îi erau adresate. Încet-încet, întrezărea ideea că poate nimeni altcineva nu credea că se petrecea ceva imoral. Lui John Astley bineînţeles că i se părea de la sine înţeles că are dreptul să se culce cu o fată în grajdul său; o mai făcuse de zeci de ori. Din punctul de vedere al lui Charlie, era doar un bărbat care îşi făcea o poftă, iar fata i-o oferea pe tavă; chiar îşi luase un aer jenat că dăduse

buzna peste ei. Nici chiar Maisie nu protesta şi – recunoştea Maggie – păruse că se simte bine. Doar Maggie făcea o legătură între actul acela şi insul din ceaţă de pe Aleea Îndrăgostiţilor. Acum ea, nu bărbatul acela, părea răufăcătorul în ochii celorlalţi. Deodată o părăsi toată indignarea pe care o simţise, storcând-o de energia necesară pentru a lupta.

Şi nici pe Charlie nu se putea bizui să i se alăture. Oricât l-ar fi urât pe John Astley, era intimidat de autoritatea lui şi îşi pierdu curând dramul de încredere în sine care l-ar fi făcut să înfrunte un asemenea om de unul singur, într-un grajd pierdut în ceaţă, înconjurat de cai feroce şi fără prieteni în preajmă care să-l îmbărbăteze. De-ar fi Jem aici, gândi Maggie. El ar şti ce-i de făcut.

— Haida, Maggie, zise Charlie luând-o împleticit spre ieşire.

— Aşteaptă. Maggie o privi ţintă pe fată. Hai cu noi, don’şoară Piddle. Scoală de-acolo, mergem să-l căutăm pe Jem, bine?

— Las-o în pace, îi porunci John Astley. E liberă să facă ce pofteşte, nu-i aşa, draga mea?

— Asta înseamnă că e liberă să meargă cu noi, dacă vrea. Haide, Maisie, vii cu noi sau rămâi?

Maisie se uită când la Maggie, când la John Astley. Închise ochii pentru a rosti mai lesne cuvintele, cu toate că, rămasă fără vedere, simţea că se prăbuşeşte.

— Vreau să rămân.

Fie şi aşa, Maggie ar fi rămas, căci de bună seamă că n-aveau cum să-şi continue îndeletnicirile cu ea de faţă. Însă John Astley smulse un bici din fân şi rosti un „Afară!” poruncitor, iar asta se dovedi hotărâtor. Maggie şi Charlie se retraseră – Maggie îndărătnică, Charlie trăgând-o uşurat după el. Caii nechezară când trecură prin dreptul lor, ca un comentariu la adresa lipsei de curaj a fraţilor Butterfield.

Opt

Când ieşiră în curte, Charlie se îndreptă spre gangul prin care veniseră.

— Încotro? i-o tăie Maggie.

— Înapoi la cârciumă, se-nţelege. Deja mi-am pierdut destul timpul pe-aici, don’şoară Taie-Gât. Ce, tu nu vii?

— O să găsesc pe cineva mai viteaz decât tine!

Nici n-apucă s-o înşface, că Maggie o luase la sănătoasa pe cealaltă alee, ce ducea spre Hercules Buildings. Ceaţa n-o mai speria; era prea mânioasă ca să mai simtă frica. Când ajunse în stradă, se uită la dreapta şi la stânga. Siluete înfofolite în cârpe treceau grăbite pe

lângă ea – ceaţa şi întunericul le tăia tot cheful să mai zăbovească. O luă la fugă după una din ele, strigând:

— Vă rog, ajutaţi-mă! O fată a dat de bucluc!

Era un bătrân care a alungat-o mormăind:

— Aşa-i trebuie, ce-a căutat afară pe vremea asta?

Destul de aproape ca să-i ajungă la ureche schimbul de replici, trecea pe stradă o femeie mărunţică, cu bonetă şi şal galbene. Când Maggie îi văzu feţişoara iţită de sub şal, îi strigă pe dată:

— La ce te chiorăşti, băbăciune?

Auzind asta, domnişoara Pelham se grăbi spre uşa ei.

— Vă rog! îi strigă Maggie unui alt bărbat care mergea în cealaltă direcţie. Am nevoie de ajutor!

— Piei din ochii mei, mâţă leşinată! o ocărî acesta.

Maggie rămase locului neajutorată, gata s-o podidească plânsul. Nu voia decât să găsească pe cineva care să posede autoritatea morală de a-l înfrunta pe John Astley. Unde era omul acesta?

Venea dinspre fluviu, desprinzându-se cu paşi hotărâţi din ceaţă, cu mâinile la spate, pălăria cu boruri largi îndesată pe cap, deasupra sprâncenelor stufoase, şi o expresie sumbru-meditativă pe chip. Îl înfruntase pe Philip Astley când fusese de părere că se comitea o nedreptate asupra unui copil; avea să-l înfrunte şi pe fiul lui Astley.

— Domnu’ Blake! ţipă Maggie. Vă rog, ajutaţi-mă!

Expresia domnului Blake se limpezi pe dată, concentrându-se intens asupra lui Maggie.

— Ce e, fata mea? Ce pot să fac?

— Maisie – a dat de necaz!

— Arată-mi, zise el fără şovăire.

Maggie o luă în fugă înapoi pe alee, cu domnul Blake chiar după ea.

— Nu cre’ că ştie ce face, zise ea gâfâind pe fugă. Parc-a vrăjit-o, zău.

Apoi ajunseră în grajd şi apoi în boxă, iar John Astley ridică privirea de la locul lui, aplecat asupra lui Maisie, care plângea. Când Maisie dădu cu ochii de domnul Blake, îşi îngropă faţa în mâini.

— Domnule Astley, ridică-te, stimabile!

John Astley se ridică iute, iar pe chip i se citea ceva ce aducea a frică. El şi domnul Blake erau de aceeaşi statură, însă domnul Blake era mai îndesat, cu o expresie severă. Privirea lui directă îl ţintuia pe John Astley, iar în boxă avu loc o modificare a raportului de forţe, căci unul dintre bărbaţi îl cercetă şi îl recunoscu pe celălalt. Tocmai asta sperase Maggie că se va întâmpla, dacă ea şi Charlie îşi uneau forţele; însă le lipsea experienţa ca să le dea greutate. Acum, în prezenţa

domnului Blake, John Astley îşi plecă privirea, pironind-o asupra unui maldăr de fân din colţ.

— Maggie, du-o pe Maisie la soţia mea – va avea grijă de ea.

Domnul Blake vorbise pe un ton blând, însă totodată poruncitor.

Maisie îşi frecă faţa ca să-şi şteargă lacrimile şi se ridică, scuturându-şi poalele rochiei de paie şi evitând cu grijă privirea lui John Astley. Nici nu trebuia să-şi facă griji – el nu-şi desprindea o clipă ochii din pământ.

Maggie îi puse bine şalul peste umeri, după care o cuprinse pe fată cu un braţ şi o conduse din boxă. Când ieşeau, domnul Blake tocmai spunea:

— Ruşine, domnule! Spirit revoltat!

Ajunse afară în ceaţă, Maisie se prăbuşi şi izbucni în lacrimi.

— Hai, don’şoară Piddle, nu plânge, o mustră Maggie susţinând-o. Hai să te ducem înapoi, bine – dup-aia n-ai decât să plângi cât vrei. Haide acuma, adună-te.

O scutură uşor. Maisie trase adânc aer în piept şi-şi îndreptă umerii.

— Aşa. Pe aici. Nu-i departe.

Când se împleticeau prin dreptul lui Hercules Buildings, ceaţa le scoase în cale o surpriză plăcută – Jem o luase în grabă spre ele.

— Maisie, unde-ai fost? Tocma’ am auzit că...

Se opri văzând-o pe Maggie încruntată, clătinând din cap, aşa că nu mai spuse că avusese o bănuială când auzise că John Astley o condusese pe Maisie şi ieşise să-şi caute surioara.

— Hai acasă. Te aşteaptă mama.

— Nu încă, Jem, te rog, zise Maisie cu glas stins, fără să-l privească. Tremura ca varga, îi clănţăneau dinţii. Nu vreau să ştie.

— O duc la doamna Blake, declară Maggie.

Jem le urmă până la uşa soţilor Blake. Când aşteptau să se deschidă după ce bătuseră, perdelele domnişoarei Pelham se dădură iute deo- parte, însă după ce văzu că Maggie şi Jem îi aruncă priviri furioase, aceasta le lăsă la loc.

Doamna Blake nu păru surprinsă să-i vadă. Când Maggie zise:

— Ne-a trimis domnu’ Blake, doamnă. Aţi putea s-o puneţi pe Maisie undeva la cald? aceasta deschise larg uşa şi se dădu deoparte să le facă loc, de parcă aşa ar fi făcut zi de zi.

— Duceţi-vă jos la bucătărie, dragilor, am făcut focul acolo, zise ea. Mă duc să iau o pătură şi apoi vin şi eu să vă fac o cană de ceai.

Nouă

Familia Kellaway n-a fost la ultimul spectacol al stagiunii Circului Astley. Cu tot sprijinul oferit de doamna Blake, Maisie a făcut febră şi în seara aceea era încă la pat, sub îngrijirea lui Anne Kellaway. Thomas şi Jem Kellaway au muncit să facă ordine în atelier, pe care îl neglijaseră luni în şir, cât lucraseră pentru Philip Astley. Acum trebuia pus la punct, căci Thomas Kellaway îi spusese lui Philip Astley că nu-l va însoţi la Dublin. Maisie era prea bolnavă ca să plece şi, cu toate că nu ştia de unde i se trage, avea el o bănuială nedesluşită – o senzaţie pe care n-o putea nici dibui, nici rosti – cum că circul, dacă nu Astley însuşi, era cumva vârât în povestea asta. Adevărul era că Thomas Kellaway, deşi era îngrozit de boala fiicei sale, se simţea uşurat că avea un pretext concret să nu plece la Dublin.

Maggie a fost la ultimul spectacol şi i l-a descris mai târziu lui Jem, căci, în felul său, fusese un adevărat eveniment. Domnişoara Laura Devine a hotărât să dezvăluie limpede publicului drama sa personală. A executat, aşa cum promisese, noul număr împreună cu *monsieur* Richer; cei doi s-au rotit în tandem, înscriind câte un „porc la proţap” în oglindă – *monsieur* Richer se învârtea iute în fracul său negru, iar domnişoara Devine ceva mai încet, fustele ei în toate culorile curcubeului nu

se mai confundau într-un amestec atât de pestriţ ca de obicei. La încheierea rotaţiei, în locul saltului la înălţime care o vrăjise atâta pe Anne Kellaway când îl văzuse prima oară pe Westminster Bridge, de data aceasta şi-a dat pur şi simplu drumul şi a zburat prin aer. A aterizat în stal şi şi-a rupt un picior la gleznă, însă n-a reuşit să-şi provoace mult râvnitul avort. În timp ce o duceau pe sus printre spectatori, şi-a ţinut ochii strâns închişi.

Căzătura domnişoarei Devine a stârnit atâta vâlvă, că debutul domnişoarei Hannah Smith pe cal n-a fost nici pe departe punctul culminant al spectacolului, ba dimpotrivă, stârnind doar câteva aplauze fără vlagă. Un alt motiv se poate să fi fost faptul că, o dată-n viaţă, spectatorilor le-a fost dat să-l vadă pe John Astley greşindu-şi numărul. Când el şi domnişoara Smith îşi pasau paharul cu vin, dând roată arenei pe caii lor, din direcţii opuse – căci se împăcaseră după ceartă –, John Astley a aruncat întâmplător o privire în jos şi i-a văzut pe soţii Blake stând în stal. Nu mai fuseseră niciodată la circ, iar Anne Kellaway insistase să le dea biletele ei, drept mulţumire că o găsiseră pe Maisie în ceaţă. Domnul Blake îl urmărea pe John Astley cu ochii lui fioroşi. Atunci când domnişoara Smith, ajunsă în dreptul lui, i-a întins paharul, John Astley l-a prins cu o mână

nesigură, astfel încât l-a scăpat pe jos şi s-a făcut ţăndări.

Decembrie 1792

VII.

Unu

Rareori avea parte Maggie de o după-amiază liberă. Când munceai într-o manufactură, începeai la şase dimineaţa, lucrai până la amiază, când te întrerupeai pentru o oră ca să mănânci, apoi iarăşi lucrai până la şapte seara. Dacă nu te ţineai de program, te dădeau afară, aşa cum îi făcuseră la fabrica de muştar, după ce plecase să tragă un pui de somn în grădina soţilor Blake. Astfel că, atunci când patronul, domnul Beaufoy, a anunţat că muncitorii din manufactura de oţet nu trebuiau să rămână la lucru după prânz, Maggie n-a ţipat „Ura!”, bătând din palme cum au făcut ceilalţi. Era încredinţată că le ascundea ceva.

— O să ne taie din leafă, îi şopti ea printre dinţi fetei de lângă ea.

— Ce-mi pasă? răspunse cealaltă. O să-mi încălzesc picioarele la foc şi o să dorm pe rupte toată după-amiaza.

— Şi-o să mănânci răbdări prăjite toată ziua dup-aia, pen’ că ai rămas fără ăia şase penny, i-o întoarse Maggie.

Până la urmă s-a dovedit că n-aveau parte nici de cei şase penny, nici de somnul la căldurică. La prânz, domnul Beaufoy a mai făcut un anunţ în timp ce muncitorii stăteau la masă.

— Fără îndoială că aţi aflat, se adresă el meselor lungi ticsite cu bărbaţi şi femei care dădeau iama în varza cu cârnaţi, de necurmatele atrocităţi comise dincolo de canal, în Franţa, şi de otrava slobozită pentru a ne murdări ţărmurile. Sunt unii aici care cu greu se pot numi englezi, căci au dat ascultare nesăbuitei chemări la revoluţie şi răspândesc mizerii răzvrătite pentru a submina glorioasa noastră monarhie.

Nimeni nu ridica privirea din farfurie şi nici nu prea pleca urechea la discursul său: lumea era mai degrabă preocupată să termine de mâncat ca să poată pleca înainte ca domnul Beaufoy să se răzgândească în legătură cu după-amiaza liberă. Domnul Beaufoy se întrerupse, încleştându-şi dinţii, astfel că i se încordară muşchii maxilarului. Era hotărât să-i facă pe lucrătorii săi să înţeleagă că, deşi purta un nume franţuzesc, era englez get-beget. Renunţă la limbajul alambicat.

— Regele nostru e în primejdie! tună el, astfel încât furculiţele rămaseră o clipă nemişcate. Francezii şi-au întemniţat regele şi s-au oferit să-i ajute pe aceia care vor să facă la fel aici. Nu putem îngădui să se răspândească o asemenea trădare. Terminaţi iute de mâncat, ca să mă urmaţi – o să renunţăm la leafa de după-amiază ca să mergem la o întrunire publică şi să ne demonstrăm loialitatea faţă de rege şi ţară. Cine nu vine, adăugă ridicând glasul ca să acopere protestele, cine nu vine, nu numai că-şi va pierde slujba şi leafa, ci va fi trecut pe o listă cu suspecţii de sediţiune. Ştiţi ce-i aia sediţiune, oameni buni? Este îndemnul la dezordine. Mai mult, e primul pas pe calea spre trădare! Şi ştiţi care-i pedeapsa pentru sediţiune? În cel mai bun caz, o vizită lungă-lungă la Newgate, însă mai degrabă te alegi cu un surghiun în Ţara lui Van Diemen[7]. Iar dacă o ţii tot pe calea asta spre trădare, la sfârşitul vizitei te întâmpină călăul, gata să-ţi pună laţul de gât.

Domnul Beaufoy aşteptă să se potolească larma.

— E simplu să alegeţi: ori mă urmaţi la Vauxhall ca să vă declaraţi loialitatea faţă de regele nostru, ori plecaţi chiar acum şi aveţi de-a face cu puşcăria sau mai rău. Cui îi arde de plecare? Nu vă stau în cale. Mergeţi şi vă vom striga din spate că sunteţi nişte trădători!

[7] Tasmania de astăzi (n.t.).

Maggie privi în jur. Nimeni nu se urni, cu toate că o parte din oameni stăteau încruntaţi cu nasul în farfurie, înciudaţi că domnul Beaufoy le vâra pe gât aşa ceva. Clătină din cap, uimită că ceva ce se petrecea în Franţa putea avea ca efect tăierea lefei sale. N-avea nici o noimă. Ciudată mai e lumea asta, îşi zise ea.

Şi totuşi, se trezi mergând alături de vreo alţi treizeci de muncitori pe străzile îngheţate de lângă Tamisa, pe lângă Westminster Bridge şi Amfiteatrul lui Astley – acum bătut în şipci şi lipsit de viaţă –, pe lângă turnurile de cărămidă ale palatului Lambeth, spre grădinile Cumberland din Vauxhall, chiar lângă fabrica de oţet a unui rival. Maggie rămase uimită văzând ce mulţime imensă se strânsese, minunându-se că le ardea atâtor oameni să stea în frig şi să asculte o groază de bărbaţi vorbind despre cât îl iubeau pe rege şi cât îi urau pe francezi.

— Pun rămăşag că-şi amuşină singur băşinile! îi şoptea Maggie vecinei sale când începea fiecare vorbitor şi amândouă se puneau de fiecare dată pe un râs înfundat.

Din fericire, domnul Beaufoy şi-a pierdut orice interes pentru muncitorii lui odată ce i-a văzut înşiruiţi în grădinile Cumberland, sporind grosul mulţimii, aşa cum le şi fusese rostul. Se grăbi să se alăture grupului de

bărbaţi care îndrumau întrunirea, pentru a-şi înălţa şi el glasul ornat, laolaltă cu toţi aceia ce ardeau de nerăbdare să-şi pună la încercare expresia loialităţii. Până la urmă dispăru şi şeful de echipă, iar când muncitorii de la oţetăria lui Beaufoy îşi dădură seama că nu mai stătea nimeni cu ochii pe ei, începură să o ia din loc în toate părţile.

Cu toate că nu-i surâdea deloc să-şi piardă leafa de după-amiază, Maggie se bucura de schimbare şi îşi savura norocul – căci se putea să dea peste Jem prin părţile acelea, cu tatăl ei. Dick Butterfield îi ducea în ziua aceea pe bărbaţii din familia Kellaway să vadă un om într-un depozit de cherestea din Nine Elms, ceva mai sus pe râu, dincolo de Vauxhall. Sperau să găsească acolo lemn mai ieftin, precum şi clienţi pentru scaunele lor – cherestegiul era şi negustor de mobilă. O dată în viaţă şi la insistenţele neveste-sii, Dick Butterfield făcea gratis pe mijlocitorul. Spălătoreasa trecuse de mai multe ori pe la familia Kellaway cât fusese Maisie bolnavă, mânată de vinovăţia nemărturisită pe care o simţea din pricină că nu făcuse nimic s-o oprească pe fată când ieşise în ceaţă cu John Astley. De curând, când era în vizită, zărise turnul de scaune nevândute şi supa leşinată a lui Anne Kellaway şi-i poruncise bărbatului ei să-i ajute.

— Ai face bine să nu-ţi mai baţi atâta capu’ cu fătuca aia, cotleţel, zisese Dick Butterfield.

Nu se împotrivise, însă. În felul său, şi lui Dick Butterfield îi părea rău de Maisie.

Maggie bănuia că terminaseră deja cu treburile negustoreşti de la depozit şi urmau să-şi încheie vizita cu o băută la vreo cârciumă unde Dick Butterfield avea să bea cât putea duce pe banii lui Thomas Kellaway. Se desprinse de mulţime, luând-o pe drum, şi aruncă o privire mai întâi în Stejarul Regesc, cârciuma cea mai apropiată de întrunire. După cum şi era de aşteptat, era ticsită de lumea de la adunare, care intrase să se încălzească, însă tatăl ei şi cei doi Kellaway nu se aflau acolo. După aceea o luă spre Lambeth, încercând la Leul Dalb şi la Câinele Negru, ca apoi să-i găsească gâlgâind bere la o masă din Blazonul Regal. Inima începu să-i bată mai tare când îl zări pe Jem şi se folosi de răgazul pe care-l avea înainte s-o vadă ca să-i cerceteze părul ce i se ondula pe lângă urechi, peticul mai pal de piele ce i se zărea la ceafă şi umerii puternici, care se făcuseră şi mai laţi de când se ştiau. Maggie se simţi atât de ispitită să se ducă în spatele lui, să-i cuprindă gâtul cu braţele şi să-şi lipească faţa de urechea lui, că făcu un pas în faţă. Atunci Jem ridică însă privirea şi fata se opri, pierzându-şi curajul.

Jem tresări când dădu cu ochii de ea.

— Sal’tare. Toate bune?

Deşi o zisese pe un ton lejer, se arăta bucuros s-o vadă.

— Ce-i cu tine pe-aici, Mags? o întrebă Dick Butterfield. Beaufoy te-a prins şterpelind o sticlă de oţet şi te-a trimis la plimbare?

Maggie îşi încrucişă braţele la piept.

— Ei, ziua bună şi matale. Bănuiesc c-o să trebuiască să-mi iau singură bere, aşa-i?

Jem făcu semn spre scaunul şi halba lui.

— Ia-o, eu îmi iau alta.

— Nu, taică, nu m-a zburat Beaufoy, se răsti Maggie, lăsându-se pe scaunul lui Jem. Dacă voiam să-i fur amărâtul ăla de oţet, ştiu cum s-o fac fără să mă prindă. Nu, ne-a dat liber după-masă ca să mergem la adunarea aia a loialiştilor din josu’ străzii.

Le descrise mulţimea adunată în grădinile Cumberland.

Dick Butterfield încuviinţă.

— I-am văzut când treceam încoa’. Ne-am oprit o ţâră, numa’ că ni se făcuse sete de-a binelea, aşa-i, domnu’?

I se adresa tatălui lui Jem. Thomas Kellaway încuviinţă din cap, deşi de-abia dacă se atinsese de halbă. Nu prea putea să bea ziua.

— Orişicum, mă lasă rece adunările-alea, continuă Dick Butterfield. Toată vorbăria asta despre ameninţările din partea Franţei e o aiureală. Franţujii de-abia-şi văd capul de revoluţia aia a lor, nu se încumetă ei să mai pornească una aici. Dumneata nu crezi, domnu'?

— Nu ştiu cum s-o iau, zise Thomas Kellaway – obişnuitul lui răspuns la astfel de întrebări.

Auzise vorbindu-se de revoluţia din Franţa când lucra cu ceilalţi dulgheri la circ, însă, aşa cum se întâmpla şi când se discutau chestiuni serioase la Cinci Tălăngi din Piddletrenthide, de obicei asculta fără să ofere propria opinie. Nu că Thomas Kellaway ar fi fost prost – nici gând. Pur şi simplu vedea ambele puncte de vedere ale unui argument prea uşor ca să se înfigă de-o parte sau de cealaltă. Putea accepta ideea că regele era o manifestare concretă a sufletului şi spiritului englez, unind şi preamărind ţara, şi jucând aşadar un rol esenţial în ce priveşte bunăstarea ei. Tot aşa era de acord când alţii spuneau că regele George seca vistieria ţării; era un spirit nesigur, capricios şi îndărătnic, fără de care ţara ar duce-o mult mai bine. Cu inima îndoită, prefera să păstreze tăcerea.

Jem se întoarse cu o altă halbă şi un scaun şi îşi făcu loc la masă lângă Maggie, astfel încât li se atingeau genunchii. Îşi zâmbiră, gândindu-se cât de rar se

întâmpla să stea aşa cu toţii, în toiul unei după-amiezi de luni, şi amintindu-şi de prima dată când fuseseră împreună la cârciumă, când Jem îl întâlnise pe Dick Butterfield. Devenise mult mai priceput la găsitul scaunelor libere şi la tovărăşia de cârciumă în cele nouă luni care trecuseră de atunci. Dick Butterfield urmări acest schimb de zâmbete cu un surâs cinic. Fiică-sa era cam tânără să şadă cu ochii pierduţi în privirea băiatului ăstuia – flăcău de la ţară pe deasupra, chiar dacă învăţa un negoţ ca lumea.

— Vindeţi scaunele, cum ar veni? întrebă Maggie.

— Poate, zise Jem. I-am lăsat unul. Şi-o să ne facă rost de niscai tisă mai ieftină decât de la celălalt depozit, aşa-i, taică?

Thomas Kellaway încuviinţă. De la plecarea lui Philip Astley la Dublin, se apucase iarăşi să clădească scaune Windsor, însă nu prea avea comenzi, acum, că directorul de circ nu mai era prin preajmă ca să-i trimită muşterii. Îşi umplea oricum timpul meşterind la scaune cu bucăţi de lemn şterpelite de la circ. Odaia din dos era plină de scaune Windsor care-şi aşteptau cumpărătorii. Thomas Kellaway chiar le dăduse două soţilor Blake, drept cadou de mulţumire pentru că o ajutaseră pe Maisie în acea seară ceţoasă de octombrie.

— Ei, o să vă meargă mult mai bine cu omu’ de la Nine Elms, flăcăule, se vârî în discuţie Dick Butterfield. Puteam să-ţi zic asta acu’ luni de zile, când v-aţi dus să-l vedeţi pe amicu’ ăla al lu’ Astley ca să faceţi rost de lemn.

— A mers o vreme, se împotrivi Jem.

— Nu-mi zice – până a plecat circu’ din oraş? Învârtelile lui Astley ţin doar câtă vreme nu le scapă din ochi.

Jem tăcu.

— Aşa face el totdeauna, băiete. Philip Astley te copleşeşte cu atenţii, îţi face rost de muşterii, de tot felu’ de chilipiruri, slujbe şi bilete gratis – şi-odată pleacă. Şi nu se mai întoarce cinci luni la rând – aproape juma’ de an, băiete, juma’ de viaţă stă deoparte şi te lasă cu ochii-n soare. Ai băgat de seamă ce linişte e-n Lambeth de când a plecat? Aşa-i în fiecare an. Vine şi te ajută, pune afaceri la punct, oamenii se stabilesc fericiţi pe-aici şi-apoi odată se face octombrie şi vâj! – parcă intră-n pământ într-o singură zi şi lasă pe toată lumea cu mâna goală. Îţi clădeşte un castel şi dup-aia îl dărâmă. Grăjdari, plăcintari, dulgheri, vizitii, târfe – nimeni nu scapă. Dup-aia se stârneşte ditamai tămbălăul ca să-şi găsească ceva de lucru şi dup-aia lumea se risipeşte – târfele şi vizitiii se duc în alte părţi ale Londrei, unii

ţărani se întorc acasă. Dick Butterfield îşi duse berea la buze şi sorbi prelung. Apoi se face martie şi totul o ia de la capăt, când marele iluzionist îşi clădeşte iarăşi castelul. Numa' că unii din noi avem destulă minte să nu ne vârâm în treabă cu Philip Astley. Ştim că n-o să ţină.

— Bine, taică, ai zis ce-aveai de zis. O ţine langa pe-a lui, aşa-i? îi spuse Maggie lui Jem. Uneori adorm cu ochii deschişi când trăncăneşte el.

— Obrăznicătură! ţipă Dick Butterfield.

Maggie se feri şi izbucni în râs când se făcu c-o loveşte.

— Pe unde-i Charlie? întrebă ea după ce se liniştiră.

— Habar n-am – a zis c-are nu ş' ce de făcut. Dick Butterfield clătină din cap. Tare-aş vrea să vină şi băiatu' ăsta o dată acasă, să-mi spună c-a pus la punct o daraveră şi să-mi arate gologanii.

— Se prea poate să aştepţi mult şi bine, taică.

Înainte să răspundă Dick Butterfield, un bărbat înalt, cu o faţă pătrăţoasă, care stătea în picioare lângă bar grăi cu un glas adânc şi amplu care le închise gura tuturor muşteriilor din cârciumă:

— Cetăţeni! Ascultaţi!

Maggie îşi dădu seama că era unul dintre vorbitorii mai din popor de la adunarea din grădinile Cumberland. Insul ridică ceva ce părea a fi un catastif negru.

— Mă cheamă Roberts, John Roberts. Tocmai vin de la o întrunire a Asociaţiei Lambeth – oameni din partea locului care-i rămân loiali regelui şi se opun vâlvei stârnite de agitatorii francezi. S-ar fi cuvenit să mergeţi şi voi, în loc să vă irosiţi după-amiaza cu băutura.

— Am fost câţiva, strigă Maggie. Te-am auzit deja.

— Bun, zise John Roberts şi veni spre masa lor. Atunci ştiţi ce treabă am aici şi veţi iscăli primii.

Dick Butterfield îi arse lui Maggie un şut pe sub masă şi îi aruncă o privire furioasă.

— N-o lua în seamă, domnu', îşi dă şi ea în petic.

— E fiica dumitale?

Dick Butterfield îi făcu cu ochiul.

— Povară pentru păcatele tinereţii, mă-nţelegi 'mneata.

Insul nu părea să aibă pic de umor.

— Ai face tare bine să-i mai struneşti limba, dacă nu visează să găsească un pat neocupat în Newgate. Nu-i deloc de glumă.

Dick Butterfield ridică din sprâncene, preschimbându-şi fruntea într-un ogor.

— Poate te oboseşti să-mi spui şi mie care este chestiunea de care nu se cade să râd, domnule.

John Roberts se zgâi la el, nesigur dacă Dick Butterfield face sau nu haz de el.

— E o declaraţie de loialitate faţă de regele nostru, spuse într-un final. Mergem din cârciumă în cârciumă şi din casă în casă şi le cerem localnicilor să semneze.

— Trebuie să ştim şi noi ce semnăm, nu? zise Dick Butterfield. Citeşte-ne.

În cârciumă se lăsase tăcerea. Toată lumea îl privea pe John Roberts cum îşi deschide catastiful.

— Poate doreşti să citeşti cu voce tare, pentru toată lumea, de vreme ce te arăţi atât de interesat, zise el punându-l pe masă şi împingându-l spre tatăl lui Maggie.

Dacă avusese impresia că cererea lui avea să-l umilească pe celălalt, nu prea chibzuise bine; Dick Butterfield trase carnetul şi citi îndeajuns de curgător, chiar cu un strop de simţire pe care poate nici n-o avea, cele ce urmează:

Noi, Locuitorii Circumscripţiei Lambeth, adânc cunoscători ai Binecuvântărilor ce decurg din prezenta, mult admirata şi invidiata Formă de Guvernare, constând din Rege, Lorzi şi Comune, simţim că e de Datoria noastră, în acest Moment de Cotitură, nu doar să ne declarăm Ataşamentul sincer şi fierbinte faţă de aceasta, ci şi să ne exprimăm Aversiunea desăvârşită faţă de toate acele Tentative de zguduire şi subminare a inestimabilei noastre Constituţii, pe care Experienţa

Seculară a dovedit-o a fi cea mai solidă Temelie a Fericirii naţionale.

Hotărâm în unanimitate

Să ne reunim într-o Asociaţie pentru a contracara, pe cât putem, toate Adunările agitatoare şi ilegale ale uneltitorilor şi răuvoitorilor şi să adoptăm cele mai eficace Măsuri ce ne stau în Puteri pentru Suprimarea Publicaţiilor sediţionare având ca scop evident amăgirea Minţilor Poporului şi instituirea Anarhiei şi Confuziei în acest Regat.

Când Dick Butterfield termină de citit, John Roberts puse pe masă o călimară şi întinse un condei.

— Ai vrea să semnezi şi dumneata, domnule?

Spre mirarea lui Maggie, Dick Butterfield luă condeiul, destupă călimara, îl înmuie în cerneală şi se apucă să se semneze în josul listei de iscălituri.

— Ce faci, taică? îi zise ea printre dinţi.

Maggie ura tirania lui John Roberts şi a şefului ei, domnul Beaufoy, a tuturor bărbaţilor care luaseră cuvântul la adunare, şi se aşteptase ca şi tatăl ei să gândească la fel.

Dick Butterfield se opri.

— Cum adică? Ce-are, dacă semnez? Din întâmplare, chiar sunt de acord – deşi vorbele sunt niţel cam fandosite pentru gustu' meu.

— Păi, tocma' ziceai că, după părerea ta, franţujii nu-s o ameninţare!

— Nu-i vorba de franţuji acuma – ci de noi. Eu îl sprijin pe regele George ăl bătrân – mi-a mers bine cu el.

Apăsă iar condeiul pe hârtie. În liniştea care se lăsase, toată cârciuma asculta încordată scârţâitul peniţei pe pagină. Când isprăvi, Dick Butterfield se uită în jur, prefăcându-se mirat de atenţia tuturor. Se întoarse spre John Roberts.

— Mai doreşti ceva?

— Scrie şi unde locuieşti.

— Pe Bastille Row, la numărul 6. Dick Butterfield râse pe sub mustaţă. Poftim. Acuma nu mai trebuie să ne faci o vizită, eh?

Maggie îşi aminti acum cele câteva lăzi de porto care parcă răsăriseră din pământ cu câteva zile în urmă şi care erau ascunse sub patul părinţilor ei; zâmbi: Dick Butterfield se iscălise atât de grabnic pentru că nu voia să-şi vâre oamenii ăia nasul prin Bastille Row.

Odată căpătate iscălitura şi adresa lui Dick Butterfield, John Roberts împinse catastiful deschis spre Thomas Kellaway.

— Acum dumneata.

Thomas Kellaway se uită lung la pagină, cu declaraţia îngrijit întocmită de pe ea – fraza plină de înfloriturі retorice, aproape de neînţeles, hotărâtă în timpul unei întruniri mai restrânse, ai cărei soli înarmaţi cu catastife se răspândiseră prin cârciumile din Lambeth înainte chiar să se sfârşească adunarea din grădinile Cumberland – şi la semnăturile de toate soiurile, unele cu mână sigură, altele şovăitoare, laolaltă cu câteva X-uri urmate de nume şi adrese cu scrisul lui John Roberts. Era o chestiune din cale-afară de încâlcită.

— Nu înţeleg... de ce trebuie să iscălesc?

John Roberts se aplecă şi ciocăni în tăblia mesei, lângă catastif.

— Iscăleşti ca să-ţi arăţi sprijinul pentru rege! Zici prin asta că vrei să-ţi fie rege şi vei lupta cu aceia care vor să se descotorosească de el. Se zgâi la chipul nedumerit al meşterului de scaune. Da’ ce eşti greu de cap, domnule? Când e vorba de rege, nu zici că e regele dumitale?

Thomas Kellaway nu era deloc greu de cap, însă cuvintele îl neliniştеau. Dintotdeauna găsise de cuviinţă să semneze cât mai puţine acte şi acelea doar în ce privea negoţul său. Nu se iscălea nici măcar în scrisorile pe care i le trimitea Maisie lui Sam şi o îndemna să nu scrie nimic despre el. Astfel, socotea el, nu prea

rămânea nici o urmă a trecerii lui prin lume, în afară de scaunele sale, şi nimeni nu l-ar înţelege greşit. Documentul acesta din faţa lui, înţelegea el cu o limpezime care îl mira, lăsa prea mult loc neînţelegerilor.

— Nu-s sigur că regele e-n primejdie, zise el. Nu-i nici un francez pe-aici, nu?

John Roberts îşi miji ochii.

— Te-ar mira să afli de ce e-n stare un englez prost informat.

— Şi ce vrea să spună prin publicaţii? continuă Thomas Kellaway părând să nu-l fi auzit pe John Roberts. Nu ştiu nimic de nici o publicaţie.

John Roberts privi în jur. Bunăvoinţa pe care iscălitura lui Dick Butterfield o semănase în restul cârciumii se împuţina cu fiecare cuvânt plicticos pe care-l rostea Thomas Kellaway.

— N-am timp de-aşa ceva, spuse el printre dinţi. Mai sunt o mulţime de oameni care aşteaptă să semneze. Unde locuieşti, dumneata, domnule? Deschise catastiful la alta pagină şi aşteptă cu condeiul deasupra hârtiei, gata să scrie adresa. O să vină cineva pe la dumneata mai târziu să te lămurească.

— Hercules Buildings, numărul 12, răspunse Thomas Kellaway.

John Roberts încremeni.

— Locuieşti în Hercules Buildings?

Thomas Kellaway încuviinţă. Jem simţi un nod în stomac.

— Îl cunoşti pe un anume William Blake, un tipograf de pe strada aceea?

Jem, Maggie şi Dick Butterfield se prinseseră în acelaşi timp, în parte mulţumită lui Thomas Kellaway, când adusese vorba de publicaţii. Maggie arse un picior în scaunul lui Thomas Kellaway şi îl privi încruntată, în vreme ce Dick Butterfield mimă un acces de tuse.

Din păcate, Thomas Kellaway putea fi cam îndărătnic atunci când voia să se facă înţeles.

— Da, îl cunosc pe domnul Blake. E vecin cu noi. Şi, cum nu prea-i era a bună cu expresia de pe chipul lui John Roberts, hotărî să dea pe faţă ce credea. E om bun – a ajutat-o pe fata mea acu’ vreo două luni.

— Aşa a făcut? zise John Roberts zâmbind şi închise zgomotos catastiful. Ei, plănuiam să-i facem o vizită domnului Blake diseară, aşa că putem să trecem şi pe la dumneata. Bună ziua.

Ridică pana şi călimara şi trecu la următoarea masă. În vreme ce mergea prin cârciumă, strângând semnături – Jem observă că nimeni n-a refuzat să se iscălească în afară de tatăl lui –, John Roberts îi arunca din când în când câte o privire lui Thomas Kellaway, cu acelaşi

zâmbet batjocoritor pe chip. Văzându-l, Jem simţi că i se întoarce stomacul pe dos.

— Hai să mergem, taică, zise el încet.

— Stai numai să-mi termin berea.

Thomas Kellaway nu se lăsa zorit de nimeni când mai avea jumătate de halbă de băut, chiar dacă berea era îndoită cu apă. Stătea greu pe scaunul său, cu mâinile pe masă, de-o parte şi de alta a halbei, cu ochii pironiţi la conţinutul ei şi cu mintea la domnul Blake. Se întreba dacă nu cumva îl vârâse în bucluc. Cu toate că nu-l cunoştea la fel de bine cum păreau să-l ştie copiii lui, era încredinţat că domnul Blake era un om bun.

— Ce-ar trebui să facem? îi spuse Jem încet lui Maggie.

Şi el se gândea la domnul Blake.

— Lăsaţi-o baltă, se vârî Dick Butterfield în vorbă. Blake probabil c-o să semneze, adăugă cu o căutătură piezişă spre Thomas Kellaway. Ca majoritatea oamenilor.

— O să-l prevenim, declară Maggie, ignorându-l pe tatăl ei. Asta o să facem.

Doi

— Domnul Blake lucrează, dragilor, zise doamna Blake. Nu se poate să-l deranjeze nimeni.

— Vai, dar e important, doamnă! ţipă Maggie şi, de nerăbdare, se dădu iute într-o parte, de parcă ar fi vrut să se strecoare pe lângă ea.

Doamna Blake se proţăpi una-două în uşă şi nu se mai urni.

— E ocupat cu una din stampele lui şi îi place s-o termine într-o singură şedinţă, îi lămuri doamna Blake. Aşa că nu trebuie să-l oprim.

— Mă tem că e important, doamnă, zise Jem.

— Atunci puteţi să-mi spuneţi mie şi o să-i dau de ştire domnului Blake.

Jem se uită în jur, dorindu-şi o dată în viaţă să se fi lăsat o ceaţă înăbuşitoare, care să-i ascundă de privirile curioase ale trecătorilor. De când avuseseră de-a face cu John Roberts, simţise pretutindeni prezenţa unor ochi ce îi urmăreau în timp ce mergeau pe drum. Se aştepta ca perdelele domnişoarei Pelham să tresară în orice clipă. În loc de asta, un ins care trecea prin dreptul lor, într-o căruţă plină cu cărămizi, aruncă o privire spre micul grup din prag, iar ochii lui părură să nu se desprindă multă vreme de ei.

— Putem să intrăm, doamnă? Vă zicem înăuntru.

Doamna Blake îi cercetă chipul serios, apoi se dădu deoparte, lăsându-i să treacă, şi închise uşa după ei fără să arunce o privire afară, cum ar fi făcut alţii. Îşi duse

degetul la buze şi-i conduse pe coridor, pe lângă odaia din faţă, cu tiparniţa, pe lângă uşa închisă a atelierului domnului Blake, pe scări în jos, spre bucătăria de la subsol. Jem şi Maggie cunoşteau deja bine camera aceea, căci acolo stătuseră cu Maisie ca să se încălzească după întâlnirea ei cu John Astley. Era o încăpere întunecoasă, mirosind a varză şi a cărbuni, în care nu pătrundea decât o lumină slabă prin fereastra din faţă, însă focul era aprins şi se făcuse cald.

Doamna Blake le făcu semn să se aşeze la masă; Jem observă că scaunele erau acelea clădite de tatăl său.

— Acuma, ce s-a întâmplat, dragii mei? întrebă ea, sprijinindu-se de bufet.

— Am auzit ceva la cârciumă, spuse Maggie. O s-aveţi vizitatori diseară.

Se apucă să descrie adunarea din grădinile Cumberland şi întâlnirea cu John Roberts, fără să spună că tatăl ei semnase declaraţia.

Între sprâncenele doamnei Blake apăru o cută adâncă.

— Adunarea asta a fost cumva organizată de Asociaţia pentru Dăinuirea Libertăţii şi Proprietăţii împotriva Republicanilor şi Egalitariştilor?

Turui numele de parcă îi era foarte familiar.

— Au pomenit de ea, răspunse Maggie, însă ramura din partea locului e numită simplu, Asociaţia din Lambeth.

Doamna Blake oftă.

— Atunci mai bine ne-am duce sus să-i spunem domnului Blake. Aţi avut dreptate să veniţi.

Îşi şterse mâinile de şorţ de parcă tocmai spălase ceva, deşi mâinile îi erau uscate.

În atelierul domnului Blake domnea ordinea, pe masă erau teancuri de cărţi şi hârtii, iar domnul Blake stătea la altă masă, de lângă fereastra din spate a odăii. Stătea aplecat asupra unei bucăţi turtite de metal cât mâna lui şi nu a înălţat imediat privirea când au intrat, ci a continuat să mânuiască o pensulă, trasând o linie pe plăcuţă, de la dreapta la stânga. Maggie se duse la foc să se încălzească, iar Jem s-a apropiat să-l privească lucrând. Îi luă o vreme să-şi dea seama că domnul Blake scria cuvinte pictându-le cu pensula pe plăcuţă.

— Scrieţi invers, domnule, nu? îi scăpă lui Jem, cu toate că ştia că nu trebuie să-l întrerupă.

Domnul Blake nu răspunse până nu ajunse la capătul liniei. Apoi înălţă privirea.

— Aşa e, flăcăule, aşa e.

— De ce?

— Scriu cu o soluţie care va rămâne pe gravură atunci când restul vor fi dizolvate de acid. Iar când o să le imprim, cuvintele se vor vedea normal, nu invers.

— Adică invers decât sunt acuma.

— Da, băiatul meu.

— Domnule Blake, îmi pare rău că v-am deranjat, interveni soţia lui în discuţie, însă Jem şi Maggie mi-au zis ceva ce s-ar cuveni să ştiţi.

Doamna Blake îşi frământa acum mâinile, fie îngrijorată de ceea ce-i povestiseră Jem şi Maggie, fie pentru că ştia că-şi deranjează soţul, Jem nu era sigur care din două.

— Nu-i nimic, Kate. Dacă tot m-am oprit, ai putea să-mi mai aduci nişte terebentină? O să găseşti alături. Şi un pahar cu apă, dacă eşti drăguţă.

— Sigur, domnule Blake.

Doamna Blake ieşi.

— Cum aţi învăţat să scrieţi aşa, invers? întrebă Jem. Cu o oglindă?

Domnul Blake se uită la gravură.

— Prin exerciţiu, băiatul meu, prin exerciţiu. Odată ce-ai făcut-o de destule ori, e uşor. Tot ce lucrează gravorii se întipăreşte invers. Gravorul trebuie să vadă totul în ambele feluri.

— Din mijlocul fluviului.

— Întocmai. Acuma, ce voiaţi să-mi spuneţi?

Jem repetă ce povestise Maggie la bucătărie.

— Ne-am gândit că ar fi bine să vă prevenim că o să vină pe la ‘mneavoastră diseară, încheie el. Domnu’ Roberts nu părea să aibă intenţii curate, adăugă Jem, când domnul Blake nu păru să aibă nici o reacţie la aflarea veştii. Ne-am gândit că s-ar putea să vă facă probleme.

— Vă mulţumesc, copiii mei, răspunse domnul Blake. Nu mă surprinde să aud aşa ceva. Ştiam că va veni şi ziua asta.

Nu acesta era răspunsul la care se aşteptase Maggie de la el. Crezuse că avea să sară ca ars şi să facă ceva – să-şi strângă lucrurile şi să plece din casă sau să-şi ascundă toate cărţile şi pamfletele şi stampele sau să baricadeze ferestrele din faţă şi uşa. În loc de toate acestea, domnul Blake le zâmbi, apoi îşi înmuie pensula într-un castronel cu ceva ce semăna cu lipiciul şi se apucă să mai scrie nişte cuvinte pe plăcuţa de metal. Lui Maggie îi venea să dea un şut în scaunul lui şi să urle: „Ascultă-ne bine! S-ar putea să fii în primejdie!”. Însă nu îndrăzni.

Doamna Blake se întoarse cu o sticlă de terebentină şi cu un pahar cu apă, pe care le aşează lângă soţul ei.

— Ţi-au zis că Asociaţia vine diseară, nu?

Măcar ea părea neliniştită în legătură cu ceea ce le spuseseră Jem şi Maggie.

— Da, draga mea.

— Domnule Blake, de ce vor să vină tocmai la ‘mneavoastră? întrebă Jem.

Domnul Blake schiţă o strâmbătură şi, lăsând pensula, se răsuci pe scaun ca să fie cu faţa la ei.

— Spune-mi, Jem, despre ce-ţi închipui tu că scriu?

Jem şovăi.

— Despre copii, îşi dădu Maggie cu presupusul.

Domnul Blake încuviinţă.

— Da, fata mea, despre copii şi despre oamenii neajutoraţi şi săraci. Despre copii pierduţi şi înfriguraţi şi flămânzi. Guvernului nu-i place să i se spună că nu se îngrijeşte de popor. Ei cred că îndemn la revoluţie, aşa cum a fost în Franţa.

— Şi nu îndemnaţi? întrebă Jem.

Domnul Blake dădu din cap cu un gest care putea să însemne la fel de bine şi da, şi nu.

— Taica zice că franţujii s-au înrăit de tot, la câţi oameni nevinovaţi au ucis, spuse Maggie.

— Nu-i de mirare. Nu se varsă sânge înaintea judecăţii? Uitaţi-vă numai în Biblie de câte ori apare. Uitaţi-vă în Apocalipsă să vedeţi sângele care curge pe străzi. Însă asociaţia aceasta care are de gând să vină

diseară vrea să oprească pe oricine pune la îndoială stăpânirea. Însă stăpânirea nestăvilită duce la tiranie morală.

Jem şi Maggie tăceau, străduindu-se să-i înţeleagă cuvintele.

— Aşa că, vedeţi voi, copiii mei, de-asta trebuie să-mi compun în continuare cântecele şi să nu dau bir cu fugiţii din calea celor care vor să mă reducă la tăcere. Şi tocmai asta fac.

Îşi întoarse scaunul înapoi spre masă şi îşi luă din nou pensula.

— La ce lucraţi? îl întrebă Jem.

— Un alt cântec din ăla de nu le place lor? adăugă Maggie.

Domnul Blake se uită când la unul, când la altul, văzându-le chipurile curioase, apoi zâmbi. Punându-şi iarăşi pensula deoparte, se lăsă pe spate şi începu să recite:

În Vârsta cea de Aur,
Feriţi de-al iernii ger,
Băieţi şi fete zburdă
Goi, mângâiaţi de soare,
În raza celei sfinte lumini
strălucitoare.

Ci doi copii, pereche
Cu gingaşă simţire,
Aflându-se-n grădină
Pe când sfânta lumină
Îi destrămase nopţii şi cel din urmă văl,

În ziua ce se naşte,
Se joacă-n iarba udă;
Părinţii sunt departe
Nu-i nimeni să-i ia-n seamă,
Iar fata curând uită şi lasă orice teamă.

Porniţi să se dezmierde,
Cuvântul e făgadă
Să vină iar când somnul
În slavă adie lin
Şi drumul le devine drumeţilor un chin[8].

Maggie simţi că îi arde faţa, căci se înroşise până la urechi. Nu putea să se uite la Jem. Dacă s-ar fi uitat, ar fi văzut că nici el nu o privea.

[8] William Blake, *op. cit.*, „O fetiţă pierdută”, p. 200 (n.t.).

— Poate ar trebui să mergem, dragii mei, interveni doamna Blake înainte ca soţul ei să continue. Domnul Blake e foarte ocupat acum, nu-i aşa, domnule Blake?

El întoarse iute capul şi se aşeză din nou; era limpede că rar se întâmpla ca ea să-l întrerupă când recita.

Maggie şi Jem păşiră spre uşă, cu spatele.

— Mulţumim, domnu' Blake, ziseră într-un glas, deşi nu prea era limpede pentru ce anume îi mulţumeau.

Domnul Blake păru să revină din visare.

— Noi s-ar cuveni să vă mulţumim, zise el. Vă rămânem recunoscători că ne-aţi prevenit în legătură cu diseară.

Când ieşeau din atelier, cei doi o auziră pe doamna Blake murmurând:

— Zău aşa, domnule Blake, nu trebuia să-i stârneşti în halul ăsta când ai recitat cântecul acela şi nu cel la care lucrezi. Încă nu sunt pregătiţi. Ai văzut ce s-au mai îmbujorat.

Nu auziră răspunsul.

Trei

În vreme ce bărbaţii din familia Kellaway erau la depozitul de cherestea cu Dick Butterfield, femeile au rămas la Hercules Buildings. Odată cu sosirea iernii, Anne Kellaway nu mai lucra în grădină, ci rămânea în

casă, gătind, dereticând, croşetând şi încercând să împiedice aerul rece să pătrundă în casă. Cum familia Kellaway nu mai avusese de-a face cu frigul de la Londra până acum, nu-şi dăduse seama cât de precară era încălzirea în casa din Lambeth şi nici nu apreciase cât de plăcute puteau fi căsuţele din Dorsetshire, cu pereţii groşi din chirpici, cu ferestrele mici şi căminele mari. Pereţii de cărămidă de aici aveau doar jumătate din grosimea aceea; căminele din fiecare odaie erau mici şi trebuiau să se încălzească cu cărbune scump în loc de lemne, pe care le puteau tăia şi căra pe gratis în Dorsetshire. Anne Kellaway ura acum ferestrele mari din Lambeth prin care se uitase atâta vreme mai înainte; îndesă cârpe şi paie în crăpături ca să nu intre aerul pe acolo şi căptuşi draperiile.

Din pricina ceţii, era nevoită adesea să rămână în casă. Acum, că în majoritatea caselor londoneze ardeau focuri de cărbune, era inevitabil să se lase ceaţa. Bineînţeles că şi în Piddle Valley mai era uneori ceaţă, însă nu atât de deasă şi murdară, fără să se dea dusă zile în şir, ca un musafir nedorit. În zilele ceţoase era atât de puţină lumină, că Anne Kellaway trăgea perdelele şi aprindea lămpile, în parte de dragul lui Maisie, care devenea uneori agitată când se uita afară la întunecime.

Maisie era mai tot timpul în casă. Nici măcar în zilele senine şi însorite nu ieşea. În cele două luni care trecuseră de când se rătăcise în ceaţă – căci asta le îngăduiau Jem, Maggie şi ea să creadă părinţilor ei –, ieşise de la numărul 12 doar de două ori, la biserică. La început fusese prea bolnavă: frigul şi umezeala îi pătrunseseră pieptul şi a zăcut două săptămâni până a prins puteri să meargă singură măcar jos, la privată. Când s-a ridicat în sfârşit din pat, nu mai era la fel de proaspătă ca pe vremuri, ci mai degrabă ca un zid văruit în alb care începe să se îngălbenească – are încă o culoare vie, însă nu mai luceşte ca nou-nouţ. Şi era mai tăcută, nu mai făcea remarcele vesele pe care ceilalţi membri ai familiei nici nu-şi dăduseră seama că se bizuiau.

Anne Kellaway ieşise mai devreme să ia o varză şi să smulgă nişte morcovi tomnatici din grădina lui Philip Astley, acum pustie, şi făcuse rost de un os pentru ciorbă de la măcelărie. Fiersese osul, tocase şi adăugase legumele şi făcuse curăţenie în bucătărie. Acum îşi şterse mâinile de şorţ şi se aşeză în faţa lui Maisie. Anne Kellaway ştia că fiica ei era schimbată, neţinând cont de boala de care suferise până de curând, însă tot amâna de săptămâni să o întrebe pe Maisie, până se

înzdrăvenea şi îi mai trecea sperietura. Acum era hotărâtă să descopere ce se întâmplase cu ea.

Maisie se opri o clipă din lucru când mama ei se aşeză, zăbovind cu acul deasupra unui nasture la care lucra pentru Bet Butterfield, care o tocmise să-i facă nasturi de Dorset cu picioruş. Bet nu prea se alegea cu nici un câştig, însă măcar atâta lucru putea să facă pentru fată.

— E o zi frumoasă azi, începu Anne Kellaway.

— Aşa-i, încuviinţă Maisie, uitându-se curajoasă pe fereastră, la strada însorită de jos.

Tocmai trecea o căruţă cu un porc imens, care amuşina tacticos aerul de Lambeth. Maisie zâmbi fără să vrea.

— E altceva decât ceaţa aia. Dacă ştiam că la Londra e atâta ceaţă, nu m-aş mai fi mutat aici.

— Atunci de ce te-ai mai mutat, maică?

Una dintre schimbările pe care le observase Anne Kellaway la Maisie era că acum în întrebările fetei se simţea o notă mai ascuţită, moralizatoare.

În loc să-şi dojenească fiica, Anne Kellaway încercă să răspundă sincer.

— După moartea lui Tommy am socotit că n-o să ne mai fie bine în Piddle Valley şi că poate o să fim mai fericiţi aici.

Maisie croşetă mai departe la nasturele ei.

— Şi eşti mai fericită?

Anne Kellaway evită întrebarea răspunzând la alta.

— Măcar mă bucur că nu mai suntem aşa săraci. Se apucă să-şi răsucească un nod al şorţului. Când erai în ceaţă, atunci – ţi-a fost frică?

Maisie se opri din lucru.

— Mi-a fost groază.

— Nu ne-ai zis niciodată ce ţi s-a întâmplat. Jem a zis că te-ai rătăcit şi te-a găsit domnul Blake.

Maisie se uită la mama ei fără să şovăie.

— Eram la amfiteatru şi m-am hotărât să vin acasă să te ajut. Însă nu l-am găsit pe Jem să mă conducă, iar când m-am uitat afară la ceaţă, părea că se mai risipise, aşa că mi-am zis că pot să ajung acasă şi singură. Aşa că am luat-o pe Westminster Bridge Road şi a fost bine, căci pe-acolo erau oameni şi felinarele de stradă ardeau. Numai că atunci când am cotit spre Hercules Buildings nu am luat-o de-a dreptul, ci am apucat-o pe Bastille Row, aşa că Taverna Hercule era pe dreapta, nu pe stânga.

Maisie pomenise despre Taverna Hercule, ca şi cum, zicându-i numele în treacăt, putea să treacă mai departe, iar Anne Kellaway n-ar fi bănuit niciodată că

fusese la cârciumă. Glasul îi tremură doar un pic atunci când îi rosti numele.

— N-a trecut mult şi mi-am dat seama că nu eram lângă Hercules Buildings, aşa că m-am întors, numai că era o ceaţă aşa de deasă şi se întuneca, aşa că n-am mai ştiut unde sunt. Şi atunci domnul Blake a dat peste mine şi m-a dus acasă.

Maisie îşi depăna povestea cam mecanic, în afară de numele domnului Blake, pe care-l rostise cu veneraţie, de parcă ar fi vorbit despre un înger.

— Unde te-a găsit?

— Nu ştiu, maică, mă rătăcisem. Va trebui să-l întrebi pe ‘mnealui.

Maisie o zisese cu glas sigur, ştiind că Anne Kellaway nu l-ar întreba în veci pe domnul Blake – prea o intimida. Domnul şi doamna Blake veniseră să o vadă pe Maisie când fata se simţea mai bine şi Anne Kellaway fusese tulburată de ochii lui vii şi pătrunzători şi de familiaritatea pe care le-o arăta lui Maisie şi lui Jem. Tot atunci îi spusese ceva foarte ciudat când îi mulţumise că o găsise pe Maisie. „Cea din urmă şi mai scumpă comoară de ceruri dăruită”, răspunsese el. „O, Evă prenşelată, căzând nesăbuită.”

Văzând privirea goală a lui Anne Kellaway, Catherine Blake se aplecase spre ea să-i spună:

— E din *Paradisul pierdut*, cum ar veni. Domnului Blake îi place tare mult să citeze de-acolo, nu-i aşa, domnule Blake? Mă rog, ne bucurăm că fiica dumitale stă mai bine cu sănătatea.

Şi mai ciudat a fost că Jem a murmurat pentru sine „Para din pom pierdut" şi Anne Kellaway a simţit bine cunoscutul cuţit prin inimă care vestea moartea lui Tommy Kellaway – un simţământ pe care izbutise să şi-l înăbuşe luni de zile, până la plecarea circului. Acum îi revenise, şi mai puternic, luând-o pe nepregătite, făcând-o să ofteze adânc de jale pentru fiul ei.

Anne Kellaway îşi privi acum fiica şi ştiu că minţea în legătură cu ceaţa. Maisie îi întoarse privirea. Cum de crescuse aşa de iute, se întrebă Anne Kellaway. După o vreme, se ridică.

— Tre' să văd dacă pâinea nu-i cumva stătută, zise ea. Dacă e, o să mă reped să mai iau.

Patru

Thomas Kellaway nu le spuse nimic femeilor familiei despre ce se întâmplase între el şi John Roberts când se întoarse cu Jem şi Maggie după el. În loc să meargă la ea acasă, Maggie îşi petrecu restul după-amiezii în casa Kellaway, învăţând de la Maisie, lângă foc, cum se croşetează nasturii cu picioruş, în vreme ce Jem şi tatăl

său meştereau la o tăblie de scaun, în atelier, şi Anne Kellaway cosea şi mătura şi înteţea focul. Cu toate că Maggie nu prea se pricepea la nasturi, prefera să-şi facă de lucru în sânul acestei familii, decât să lenevească pe la cârciumă cu ai ei.

Tot munciră şi aşteptară, chiar şi aceia care nu ştiau că aşteaptă să se întâmple ceva, iar vremea îi apăsa ca o piatră. Odată ce se lăsa seara şi Anne Kellaway aprinse lămpile, Jem tot venea din atelier şi privea pe fereastra din faţă, până când mama lui îl întrebă la ce se tot uită. După aceea rămase în odaia din spate, însă tot trăgea cu urechea, făcând pe furiş schimb de priviri cu Maggie, prin uşa deschisă şi dorindu-şi să fi pus la punct un plan.

La început s-a auzit un zumzăit slab, care nu se desluşea din pricina zgomotelor mai apropiate: ropotul copitelor pe stradă, ţipetele copiilor, vânzătorii ambulanţi care vindeau lumânări şi plăcinte şi peşte, paznicul de noapte care dădea de ştire ora. Însă nu după mult timp sunetul mai multor picioare care păşeau laolaltă pe pietrişul străzii şi al unor glasuri care şuşoteau între ele se auzi ceva mai limpede. Când îi ajunse la ureche, Jem ieşi din atelier şi se duse iar la fereastră.

— Taică, strigă el după câteva clipe.

Thomas Kellaway se opri, apoi lăsă tesla cu care cioplise o formă ca de şa în tăblia scaunului şi se duse la

fereastră lângă fiul său. Maggie sări cât colo, împrăştiind nasturii pe care-i strânsese în poală.

— Ce-i, Tom? întrebă Anne Kellaway ascuţit.

Thomas Kellaway îşi drese glasul.

— Am o treabă de făcut jos. Nu stau mult.

Anne Kellaway veni încruntată la fereastră, lângă ei. Când zări mulţimea ce se aduna pe stradă, în dreptul uşii soţilor Blake – mulţime ce creştea văzând cu ochii – se făcu albă la faţă.

— Ce vezi acolo, maică? îi strigă Maisie de pe scaunul ei.

Cu câteva luni în urmă, ea ar fi sărit prima de la locul ei la fereastră.

Înainte să-i răspundă cineva, auziră cu toţii un ciocănit la uşa domnişoarei Pelham, iar mulţimea de pe stradă îşi lărgi sfera atenţiei pentru a cuprinde şi locuinţa de la numărul 12.

— Tom! ţipă Anne Kellaway. Ce se petrece?

— Nu-ţi face griji, Anne. Îndată o să fie bine.

Auziră cum se deschide uşa de jos şi glasul certăreţ al domnişoarei Pelham, însă nu desluşeau ce spunea.

— Mai bine aş coborî şi eu, zise Thomas Kellaway.

— Nu te duce singur! Anne Kellaway ieşi după el din odaie, întorcându-se în capul scărilor ca să strige în urma ei: Jem, Maisie, rămâneţi aici!

Jem n-o băgă în seamă; o luă în grabă pe scări după ei, împreună cu Maggie. După ce rămase singură câteva clipe, Maisie se ridică şi ea şi îi urmă.

Când ajunseră la uşă, domnişoara Pelham se iscălea într-un carnet ce aducea cu catastiful lui John Roberts.

— Sigur că semnez cu dragă inimă, dacă fac un bine prin asta, îi spunea ea unui bătrân încovoiat de spate care-i ţinea carnetul. Domnişoara Pelham se cutremură. Totuşi nu-mi place deloc să se strângă gloata în faţa casei mele – mă pune într-o lumină proastă în ochii vecinilor. Aş dori să vă luaţi... tovarăşii şi să vă duceţi în altă parte!

Zulufii domnişoarei Pelham tremurau de indignare.

— A, tămbălăul nu s-a iscat la uşa matale, doamnă, răspunse bătrânul liniştitor. E la uşa de lângă mata.

— Bine, dar vecinii mei nu ştiu!

— De fapt, vrem să-l vedem pe un anume... – cercetă catastiful – Thomas Kellaway, care s-a cam codit să semneze mai devreme. Cred că locuieşte aici. Se uită în spatele domnişoarei Pelham, pe holul casei sale. Dumneata eşti, domnule, greşesc?

Domnişoara Pelham îşi suci gâtul ca să se uite mânioasă la cei din familia Kellaway, care se strânseseră în spatele ei.

— Te-ai codit mai devreme? îi şopti Anne Kellaway printre dinţi bărbatului ei. Când a fost asta?

Thomas Kellaway se duse de lângă nevastă.

— Iertaţi-mă, domnişoară Pelham, dacă mi-aţi putea face loc să trec, o să mă duc să lămuresc lucrurile.

Domnişoara Pelham îl privi mânioasă în continuare, de parcă îi făcuse gospodăria de râsul lumii. Apoi dădu cu ochii de Maggie.

— Să n-o văd pe fata asta în casa mea, afară! ţipă ea.

Thomas Kellaway se văzu silit să se strecoare pe lângă proprietăreasă ca să iasă în prag, lângă bătrânul gârbovit.

— Ei, domnule, zise acesta ceva mai politicos decât se arătase John Roberts. Dumneata eşti Thomas Kellaway, adevărat? Cred că ţi s-a citit mai devreme declaraţia de loialitate pe care solicităm s-o semneze toţi locuitorii din Lambeth. Acum eşti pregătit s-o semnezi? întrebă el, întinzându-i carnetul.

Nici nu apucă Thomas Kellaway să răspundă, că din mulţime se înălţă un ţipăt care le abătu iarăşi atenţia asupra locuinţei de la numărul 13. Bătrânul cel gârbovit se duse ceva mai departe de uşa domnişoarei Pelham, ca să vadă şi el lucrul care stârnea, la urma urmei, curiozitatea tuturor. Thomas Kellaway şi domnişoara Pelham îl urmară pe alee.

Cinci

William Blake deschisese uşa. N-a zis o vorbă – nici salut, nici vreo înjurătură, nici „Ce pofteşti?”. Stătea pur şi simplu, umplând cu statura lui cadrul uşii, în haina lui neagră şi lungă. Avea capul descoperit, părul castaniu ciufulit, gura rigidă şi ochii larg deschişi, privind atent în jur.

— Domnule Blake!

John Roberts urcă treptele spre uşă, cu fălcile încordate de parcă mesteca o bucată de carne întăritră.

— Asociaţia din Lambeth pentru Dăinuirea Libertăţii şi Proprietăţii împotriva Republicanilor şi Egalitariştilor îţi solicită să semnezi această declaraţie de loialitate faţă de monarhia britanică. Doreşti să semnezi, domnule?

Urmă o lungă tăcere, timp în care Jem, Maggie, Anne Kellaway şi Maisie îşi făcură loc şi ieşiră ca să vadă ce se petrecea. Anne Kellaway se duse lângă bărbatul ei, pe când ceilalţi se dădură binişor mai spre capătul aleii.

Maggie şi Jem erau uimiţi văzând cât puhoi de lume se adunase, umplea toată strada. Torţe şi felinare luceau ici-colo, iar felinarele de stradă fuseseră aprinse, însă cele mai multe chipuri erau umbrite, arătând străine şi înfricoşătoare, cu toate că erau probabil vecini pe care Jem şi Maggie îi cunoşteau, veniţi din curiozitate mai degrabă decât din dorinţa de a face vreun neajuns.

Orişicum, în mulţime se simţea o anume tensiune, care ameninţa să erupă violent.

— Vai, Jem, ce facem? îi şopti Maggie.

— Habar n-am.

— Domnu' Blake a intrat în vreun bucluc? întrebă Maisie.

— Da.

— Atunci tre' să-l ajutăm.

O zisese pe un ton atât de hotărât, că Jem se simţi ruşinat.

Maggie se încruntă.

— Hai, zise ea într-un sfârşit şi, luându-l pe Jem de mână, deschise poarta domnişoarei Pelham şi se strecură în mulţime.

Maisie o apucă de cealaltă mână, iar cei trei înaintară şerpeşte prin mulţimea de gură-cască, croindu-şi drum mai aproape de poarta din faţă a domnului Blake. Acolo descoperiră un loc liber în gloata adunată. Bărbaţii, femeile şi copiii de pe stradă priveau pur şi simplu, iar de cealaltă parte a gardului, în grădina din faţă, se strânsese un grup mai mic, format doar din bărbaţi, majoritatea cunoscuţi de la adunarea din grădinile Cumberland. Spre uimirea lui Maggie, Charlie Butterfield era printre ei, deşi stătea la marginea grupului, ca şi cum

s-ar fi ţinut după ei, fără a fi acceptat pe de-a-ntregul de ceilalţi.

— Ticălosul! Ce caută acolo? mormăi Maggie. Tre’ să le abatem atenţia, îi şopti lui Jem. Privi în jur. Am o idee. Pe-aici!

Se avântă în mulţime, trăgându-l pe Jem după ea.

— Maisie, du-te înapoi la maica şi la taica, strigă Jem. N-ar trebui să stai aici, afară.

Maisie nu-i răspunse; poate nici nu-l auzise. Îl privea pe domnul Blake, care stătea tăcut în prag, fără să răspundă la nici una din întrebările pe care i le punea John Roberts:

— Eşti tipograf, domnule Blake. Ce fel de lucruri tipăreşti? Scrii despre revoluţia din Franţa, domnule Blake? Ai purtat *bonnet rouge*, nu-i aşa, domnule Blake? L-aţi citit pe Thomas Paine, domnule Blake? Deţii exemplare din cărţile lui? L-ai întâlnit? În scrierile dumitale, pui cumva la îndoială suveranitatea regelui, domnule Blake? Ai sau nu de gând să semnezi această declaraţie, domnule Blake?

Pe parcursul interogatoriului, domnul Blake îşi afişase o expresie impasibilă, cu ochii pironiţi asupra orizontului. Deşi părea să asculte, se purta de parcă nu simţea că trebuie să răspundă sau că întrebările îi erau adresate lui.

Tăcerea lui îl stârni pe John Roberts mai aprig decât orice ar fi putut zice el.

— Ai de gând să răspunzi sau să-ţi ascunzi vinovăţia la adăpostul tăcerii? tună el. Sau va trebui să te afumăm până-ţi smulgem nişte răspunsuri?

Acestea fiind zise, aruncă torţa pe care o ţinuse spre grădina din faţă a domnului Blake. Gestul acesta dramatic avu ca rezultat un foc mocnit mai puţin dramatic, atunci când o parte din iarba şi frunzele uscate se aprinseră şi apoi se mistuiră iscând firicele de fum.

Ochii lui Thomas Kellaway urmăreau fumul din grădina vecinului său, risipindu-se în rotocoale spre văzduhul serii. Priveliştea îi dictă hotărârea. Văzuse cu ochii lui ce se alegea de o familie când posesiunea de care depindea bunăstarea sa ardea până în temelii. De oricare parte te-ai fi situat, nimeni n-avea dreptul să dea foc avutului altcuiva. Măcar atâta lucru ştia şi el limpede. Se întoarse spre bătrânul gârbovit, care încă ţinea catastiful întins.

— Nu semnez nimic, anunţă el.

Şase

Maisie, care stătea în continuare la marginea spaţiului liber dinspre bărbaţii asociaţiei, privi şi ea în sus, spre văzduh, acum de un albastru închis asemenea cernelii.

Era în faptul serii, când răsar primele stele. Descoperi una care strălucea cu putere chiar deasupra creştetului ei. Apoi începu să recite:

Pe străzi, unde se-arată cum totul e-mpărţit,
Pe unde şi Tamisei destin i-au rânduit,
Colind şi văd pe chipuri, la fiecare pas,
Pecetea neputinţei, durere fără glas.

Cu toate că-şi petrecuse mare parte din ultimele două luni în pat sau lângă foc, avea un glas puternic, ce răzbătea prin mulţimea de pe stradă, care se dădu în spate, astfel încât fata rămase singură. Glasul ajunse la urechile celor ce se strânseseră la uşa domnului Blake şi, dintre ei, la Charlie Butterfield, care rămase cu ochii zgâiţi când văzu cine vorbea. Ajunse la urechea părinţilor ei, în grădina vecină, şi la ale domnişoarei Pelham, care tremura de nervi în pragul ei. Ajunse la urechea domnului Blake, care îşi pironi privirea asupra chipului lui Maisie ca o binecuvântare şi încuviinţă uşor din cap,

ceea ce o încurajă să răsufle adânc şi să înceapă a doua strofă:

În fiecare strigăt amarnic de Bărbat,
În fiecare plânset de Prunc înspăimântat,
În fiecare voce, în toate ce-s oprite
Aud sunând cătuşe de minte făurite.

Acum glasul ajunse la urechile lui Jem şi Maggie, care se desprinseseră din mulţime şi se ghemuiseră în dosul gardului viu, pe cealaltă parte a străzii. Maggie înălţă capul să se uite.

— La dracu'! Ce face acolo?

Jem veni lângă ea şi îşi aţinti privirea asupra surorii lui.

— Dumnezeu s-o aibă în pază, mormăi el.

— Ce-i asta? Gura, fato! S-o oprească cineva! strigă John Roberts.

— Dă-i pace! se împotrivi un om.

— Iute! şopti Maggie. Mai bine o facem acum. Ai grijă pe cine loveşti şi fii gata s-o iei la fugă.

Se lăsă la pământ şi bâjbâi până găsi o bucată de baligă de cal îngheţată – măturătorii de stradă aruncau ce găseau acolo, peste gard. Ţinti cu grijă, apoi o azvârli cu elan, astfel că zbură pe deasupra capetelor mulţimii,

deasupra lui Maisie, aterizând în grupul de bărbaţi care se strânseseră în jurul domnului Blake.

— Au! ţipă unul dintre ei.

Hohote înfundate de râs se înălţară din mulţimea care privea.

Jem aruncă alt bulgăre, pălindu-l pe un bărbat în spate.

— Hei! Cine face asta?

Deşi nu puteau vedea chipurile bărbaţilor, ştiau că avuseseră ceva efect, căci dinspre grup răzbăteau murmure atunci când îi întoarseră spatele domnului Blake, pentru a se zgâi în beznă. Continuară să arunce băligar şi cioturi de morcovi, însă aceştia nu răzbăteau prea departe, căzând în spaţiul liber dintre bărbaţi şi stradă, iar o bucată de băligar aruncată prea tare se izbi de fereastra domnului Blake, fără s-o spargă însă.

— Ai grijă! şopti Jem printre dinţi.

Acum grăi domnul Blake, continuând să recite de unde se oprise Maisie, cu un glas sonor care-i îngheţă pe bărbaţii de la uşă.

Cernitele Biserici înfricoşate-mi par
De ţipetele rupte din piepturi de Coşar,

Iar, de nefericire, suspinul de Soldat
Ca sânge şiroieşte pe ziduri, la Palat.

Pe străzile de noapte, ce-aud e mai cu seamă
Prostituata care cu gura ei blesteamă
Şi pângăreşte plânsul de Prunc nevinovat –
Dricul Căsătoriei de bubă e mâncat.

Printr-un noroc, Maggie dădu lovitura de graţie, azvârlind o varză pe jumătate putrezită care îl izbi în cap pe John Roberts chiar când domnul Blake termina ultimul vers. La vederea acestei scene, din mulţime se înălţară hohote şi ovaţii. John Roberts se cam clătină pe piciore, strigând „Puneţi mâna pe ei!”.

Mai mulţi bărbaţi se desprinseră din grupul asociaţiei şi începură să-şi facă loc prin mulţime, spre gardul viu. Alţii însă nu înţelegeau de unde veneau proiectilele şi atacară mulţimea. Charlie Butterfield, de pildă, apucă un bulgăre de baligă îngheţată şi îl aruncă într-un chelios masiv de pe stradă, care scoase un muget vesel şi se

repezi în poarta din faţă a soţilor Blake, doborând-o cu picioarele, de parc-ar fi fost de paie. Alegându-l pe John Roberts drept cel mai vorbăreţ, aşadar cel mai probabil inamic, pe dată îi şi păli un cap în gură. A fost semnalul aşteptat de toţi cei care se adunaseră în speranţa unei cafteli la grămadă să se pună pe aruncat cu tot ce le cădea în mână – sau măcar să-şi vânture pumnii. Nu peste multă vreme, ferestrele soţilor Blake erau ţăndări, ca şi ale vecinilor – John Astley şi domnişoara Pelham –, iar pe stradă bărbaţii urlau unii la alţii şi se încăierau.

În mijlocul busculadei stătea Maisie, legănându-se de frică şi ameţeală. Se lăsă în genunchi chiar când Charles Butterfield se întinse să o prindă. O cuprinse cu un braţ şi pe jumătate o săltă, pe jumătate o târî spre uşa soţilor Blake, unde domnul Blake stătea în continuare, urmărind tărăboiul, care cel puţin se mutase din grădina lui. Maisie zâmbi fără vlagă.

— Mulţam, Charlie, murmură ea.

Charlie dădu din cap stânjenit, apoi se depărtă pe furiş, blestemându-se pentru slăbiciunea lui.

Când Maggie văzu grupul de bărbaţi apropiindu-se de gard, îl apucă pe Jem de braţ.

— Fugi! îi şopti ea printre dinţi. După mine!

O zbughi pe câmpul negru din spatele lor, poticnindu-se de bulgări şi dâmburi îngheţate, traversând parcele

vechi cu legume, încurcându-se prin hăţişuri de urzici şi muri morţi, lovindu-şi degetele de la picioare de cărămizi, împiedicându-se de plase contra păsărilor şi iepurilor. Îl auzea pe Jem gâfâind în spatele ei şi, ceva mai departe, strigătele scandalagiilor. Maggie râdea şi plângea în acelaşi timp.

— I-am aranjat noi, aşa-i? îi şopti lui Jem. I-am aranjat.

— Da, numa' să nu ne aranjeze şi ei pe noi!

Jem o ajunse din urmă şi o apucă de mână ca s-o tragă după el.

Ajunseră la Casa Carlisle, conacul de la marginea câmpului, împrejmuit de un gard de fier, şi îl ocoliră, ieşind spre aleea din faţa lui ce ducea spre Royal Row, cu casele ei, şi Canterbury Arms, unde luceau luminiţe plăpânde.

— Să n-o luăm pe-acolo, o să ne vadă lumea, gâfâi Maggie.

Se uită la stânga şi la dreapta, apoi sări gardul viu, înjurând când se juli şi se înţepă în păducel şi în muri. Traversară pe furiş drumul şi săriră peste gardul de pe cealaltă parte. Auzeau gâfâiturile şi strigătele bărbaţilor care îi urmăreau, acum mai aproape, ceea ce le insuflă elanul de a fugi iarăşi mâncând pământul, pe noul câmp ce se întindea înaintea lor, ceva mai larg şi mai întunecat, fără nici o Casă Carlisle care să le lumineze

drumul – doar câmp întins până la depozitele de lângă fluviu.

Acum o luară mai încet, încercând să nu tropotească, ci să meargă în linişte, ca să nu-i audă bărbaţii. Deasupra lor, tot mai multe stele străpungeau cerul negru-albăstrui. Jem trăgea în piept aerul îngheţat, simţind cum îi taie gâtlejul ca un cuţit. Dacă n-ar fi fost îngrozit de gloata de pe urmele lor, ar fi apreciat mai mult frumuseţea cerului în ceas de seară.

Maggie era iarăşi în faţă, însă mergea din ce în ce mai încet. Când se opri deodată, Jem se lovi de ea.

— Ce-i? Unde suntem?

Maggie înghiţi în sec, iar plescăitul din gâtlej răsună zgomotos în aerul serii.

— Lângă Aleea Gât-Tăiat. Caut ceva.

— Ce?

Maggie şovăi, apoi spuse încet:

— Pe-aici pe undeva e un cuptor vechi, din ălea pentru cărămizi. Am putea să ne-ascundem în el. M-am... e o ascunzătoare bună. Aici.

Se loviră de o construcţie joasă, din cărămidă brută, semănând cu un fel de cutie dreptunghiulară, ce se năruia la un capăt.

— Haide – încăpem amândoi.

Maggie se ghemui şi se vârî în gaura întunecată din cărămizi.

Jem se lăsă pe vine, însă nu o urmă.

— Şi dacă ne găsesc aici? O să fim încolţiţi ca nişte vulpi într-o groapă. Dacă rămânem afară, măcar avem pe unde fugi.

— O să ne prindă, dacă fugim – sunt mai solizi şi mai mulţi.

Până la urmă, zgomotul bărbaţilor care se apropiau tropotind dinspre câmp îl sili să se hotărască. Se vârî zorit în locul liber întunecat şi neîncăpător, lipindu-se de Maggie. Groapa mirosea a lut, fum şi, slab, a oţet de la pielea lui Maggie.

Se ghemuiră unul în celălalt în frig, încercând să-şi domolească răsuflările. După un timp se lăsă liniştea, sincronizându-şi de la sine respiraţiile într-un ritm egal.

— Sper că Maisie n-a păţit nimic, zise Jem încet.

— Domnu’ Blake n-o să îngăduie să i se întâmple ceva.

— Ce crezi că ne fac, dacă ne prind?

— N-o să ne prindă.

Trăgeau cu urechea. După zgomot, bărbaţii păreau chiar mai departe, ca şi cum ar fi cotit, luând-o spre palatul Lambeth.

Maggie râse pe înfundate.

— Varza.

— Da, zâmbi Jem. Ai ţintit bine.

— Mersi, flăcăule.

Maggie îşi trase mai bine şalul, lipindu-se de Jem. El îi simţi tremurul.

— Hai, vino mai aproape să te încălzesc.

O cuprinse cu un braţ; când o trase spre el, ea întinse mâna şi îl prinse de celălalt umăr, astfel că stăteau împresuraţi, apoi îşi lipi faţa de gâtul lui. Jem scânci.

— Ai nasul îngheţat!

Maggie îşi trase faţa şi râse. Când se uită în sus la el, Jem îi zări sclipirea dinţilor. Apoi buzele li se uniră şi, cu acea atingere caldă şi blândă, toată groaza îngheţată a serii se topi.

Şapte

Sărutul nu ţinu pe cât voiau sau se aşteptaseră, căci dintr-odată o torţă aprinsă fu împinsă spre ei şi un chip se ivi din întuneric. Maggie scoase un ţipăt, însă reuşi să şi-l înăbuşe la timp ca să nu se audă decât la câţiva metri de ei.

— Mi-am închipuit eu c-o să vă găsesc giugiulindu-vă pe-aici.

Charlie Butterfield se lăsă pe vine şi îi cercetă.

— Charlie, m-ai speriat ca dracu’! ţipă Maggie, trăgându-se totodată de lângă Jem.

Charlie le observa fiecare mişcare – apropierea, îndepărtarea, ruşinea.

— V-aţi găsit un cuibuşor dosit, aşa-i?

— Ce cauţi aici, Charlie?

— Te căutam, surioară. Ca toată lumea.

— Ce treabă aveai tu cu bărbaţii ăia la domnu’ Blake până la urmă? Tu nu dai doi bani pe de-astea. Şi de ce îi dădeai bătăi de cap lu’ domnu’ Blake? Nu ţi-a făcut nimic.

Maggie îşi revenise pe dată şi se străduia să-şi recapete autoritatea asupra fratelui ei. Charlie nu-i luă în seamă întrebările, revenind la subiectul care ştia că o stânjenea cel mai tare.

— Te-ai întors aicea, aşa-i, don’şoară Taie-Gât? Ciudat să-ţi aduci drăguţul taman aici – înapoi la scena crimei. Da’, la o adică, locu’ ăsta se chema pe vremuri Aleea Îndrăgostiţilor, nu? Înainte să-i schimbi tu numele!

Maggie tresări.

— Tacă-ţi fleanca! ţipă ea.

— Ce... adică nu i-ai zis, don’şoară Taie-Gât?

Charlie părea să-i rostească porecla cu o plăcere deosebită.

— Încetează, Charlie! îi strigă ea, fără să mai ţină seama de bărbaţii care îi urmăreau.

Jem o simţea cum tremură din tot trupul în spaţiul neîncăpător pe care îl împărţeau.

— Ce-ar fi să... începu el să-i zică lui Charlie.

— Poate-ai face bine să-ţi întrebi mândra ce s-a întâmplat aici, îl întrerupse Charlie. Haide, întreab-o.

— Tacă-ţi gura, Charlie! Taci, taci, taci! Maggie ţipa de-a binelea. Îmi vine să te omor!

Charlie zâmbi, în lumina torţei, care-i schimonosea trăsăturile.

— Îmi şi închipui, surioară dragă. Deja mi-ai arătat metoda ta.

— Taci odată, îi zise Jem.

Charlie râse.

— Ei, nu începe şi tu. Uite ce – o să-i las pe ceilalţi să hotărască ce să vă facă. Se ridică şi începu să strige: Iuuuuhu! Aicea!

Fără să se gândească, Jem sări, apucă o cărămidă desprinsă şi îl trosni pe Charlie în tâmplă cu ea. Charlie se holbă la el. Apoi torţa începu să i se aplece în mână, iar Jem i-o luă tocmai când Charlie începea să se clatine pe picioare. În cădere, capul i se izbi de peretele cuptorului, astfel încât, odată prăvălit la pământ, nu se mai ridică.

Jem rămase nemişcat, ţinând zdravăn torţa. Se linse pe buze, îşi drese glasul şi dădu din picioare, sperând că Charlie se va mişca. Nu se mişcă decât un firicel de sânge care i se prelinse pe frunte. Jem dădu drumul cărămizii, se ghemui lângă el şi apropie torţa de faţa lui, cu stomacul strâns de teamă. După câteva clipe văzu la lumina pâlpâitoare a torţei că pieptul lui Charlie se înălţa şi se afunda slab.

Jem se întoarse spre Maggie. Stătea ghemuită în groapa puţin adâncă, cuprinzându-şi genunchii cu braţele, şi tremura ca varga. De data asta Jem nu se mai vârî lângă ea, ci rămase în picioare, cu torţa în mână, uitându-se în jos la ea.

— Ce crimă? o întrebă.

Maggie îşi cuprinse şi mai strâns genunchii cu braţele, încercând să-şi controleze spasmele care o zguduiau. Îşi ţinea privirea pironită asupra cărămizii de lângă fratele ei.

— Mai ţii minte când ne rătăciserăm de Maisie la Londra şi o căutam şi m-ai întrebat dacă l-am văzut pe omul ucis pe Aleea Gât-Tăiat?

Jem încuviinţă.

— Ei bine, ai avut dreptate. L-am văzut. Numai că n-a fost numai asta. Maggie respiră adânc. A fost acum un an şi mai bine. Mă întorceam dinspre fluviu pe lângă

palatul Lambeth, unde săpasem în noroi, la flux, când apa era mică. Am pus laba pe o linguriţă nostimă de argint. Eram aşa de pornită, că n-am mai aşteptat să termine ceilalţi. Am plecat să-l caut pe taica, să-mi spună cam cât făcea linguriţa. El se pricepe la aşa ceva. Era la băute în Anghinarea – o ştii, cârciuma de pe Lower Marsh unde te-am dus când ne-am întâlnit, unde i-ai cunoscut pe taica şi – arătă cu capul spre Charles, întins cât era de lung – pe el. Era o zi cu ceaţă, dar nu aşa de rea să nu vezi pe unde mergi. Am tăiat-o pe Aleea Îndrăgostiţilor, fiin'că se-ajungea mai repede pe-acolo. Nici nu m-am gândit – o tot luasem pe-acolo de o groază de ori. De data asta însă am apucat-o pe la cotitură şi la cotitură era un... un bărbat. Mergea în aceeaşi direcţie, numa' că mai încet, aşa de încet că l-am ajuns din urmă. Nu era bătrân sau ceva – un bărbat ca oricare altul. Nu mi-a trecut prin cap să mă aţin în urma lui, nu voiam decât să ajung la Anghinarea şi să-i arăt lu' taica linguriţa. Aşa că l-am depăşit, fără măcar să-l privesc ca lumea. Şi mi-a zis: „De cine fugi aşa?". M-am întors şi el... m-a înşfăcat şi mi-a pus un cuţit la gât.

Maggie înghiţi în sec, de parcă simţea încă lama rece de metal lipită de pielea fină de la baza gâtului.

— Mai întâi m-a întrebat ce-aveam la mine şi i-am dat un penny – toţi banii pe care-i aveam. N-am vrut să-i dau

linguriţa, totuşi, prea mă spetisem să sap după ea prin noroi. Aşa c-am ţinut-o dosită. Numa' că el m-a buzunărit şi a găsit-o oricum. Ar fi trebuit să i-o dau de la bun început – n-ar fi trebuit s-o ascund, a fost o prostie, fiin'că l-a înfuriat c-am ţinut-o dosită şi asta l-a făcut să... Maggie se întrerupse şi înghiţi iar. Aşa că m-a târât... aici.

Bătu uşor cu mâna în pereţii năruiţi ai cuptorului.

Pleoapele lui Charlie fluturară, băiatul îşi duse o mână la cap şi gemu. Jem îşi mută torţa dintr-o mână în cealaltă şi luă cărămida de jos. Se bucura de fapt că avea un pretext să nu o privească pe Maggie; şi era uşurat că Charlie nu era rănit aşa de rău. Nu socotea că va fi nevoie să-l pălească din nou, însă se simţea mai bine cu cărămida bine strânsă în mână.

Charlie se întoarse pe-o parte, apoi se ridică, strâmbându-se şi gemând de durere.

— Dumnezeule mare, căpăţâna mea! Se uită în jur. Ticălosule! gemu el când îl văzu pe Jem cu cărămida în mână.

— Aşa ţi-a trebuit, Charlie. Măcar Jem sare să mă apere. Maggie se uită în sus la Jem. Charlie m-a găsit, vezi tu, cu bărbatul ăla. Mergea pe alee şi ne-a văzut aici. A venit lângă noi şi n-a făcut nici pe naiba! A stat cu mâinile-n sân şi a rânjit.

— N-am ştiut că tu erai! ţipă Charlie, apoi se apucă cu mâinile de cap, căci îi zvâcnea din pricina strigătului. N-am ştiut că tu erai, repetă mai potolit. Cel puţin la început. Nu puteam să văd decât o rochie înnămolită şi nişte plete brunete. Sunt o groază de brunete pe lumea asta. N-am văzut că tu erai decât când ai...

— Aşa deci, ai lăsa o fată în bucluc să-şi primească porţia, nu? Aşa cum ai făcut şi cu Maisie în grajd – ai plecat şi ai lăsat-o acolo, laşule!

— Nu-s laş! mugi Charlie, fără să mai ia acum în seamă durerea cumplită de cap. Numa' ce-am ajutat-o!

Auzind de sora lui, Jem îşi aminti cum recitase cântecul domnului Blake în mulţime.

— Ar fi mai bine să mă întorc la Maisie, anunţă el, să mă asigur că e bine.

Îi întinse torţa lui Maggie, care-l privi nedumerită.

— Nu vrei s-auzi restu' poveştii? îl întrebă.

— Acuma ştiu... care-a fost crima cu pricina.

— Ba nu ştii nimic! N-a fost asta! N-a apucat să-mi facă asta, înţelegi? L-am oprit! Avea un cuţit şi când era călare pe mine, bâjbâind după nasturi, a scăpat cuţitu' şi i l-am... i l-am...

— I l-a înfipt în gât, termină Charlie fraza în locul ei. Chiar în gât, cum se taie porcii. Dup-aia i-a retezat beregata. Să fi văzut ce puhoi de sânge curgea!

În glas i se simţea admiraţia.

Jem se uită cu ochii mari la Maggie.

— L-ai... l-ai ucis?

Maggie îşi încordă fălcile.

— M-am apărat, cum ai făcut şi tu cu Charlie. N-am mai stat să văd dacă-l răpusesem – am luat-o la sănătoasa. A trebuit să-mi arunc hainele şi să şterpelesc altele, erau pline de sânge.

— Eu am văzut, murmură Charlie. L-am privit murind. I-a luat o groază să moară, că trebuia să-şi verse tot sângele din el.

Maggie îl privi atent pe fratele ei şi dintr-odată se prinse.

— Ai luat linguriţa aia de la el, aşa-i?

Charlie încuviinţă.

— Am crezut că era a lui. Nu ştiam că e a ta.

— O mai ai?

— Am vândut-o. Era o linguriţă de ceai. Am primit bani frumoşi pe ea.

— Ăia-s banii mei.

Lovitura la cap încasată de Charlie părea să-i fi domolit de tot pofta de ceartă, căci nu protestă.

— Nu-i am acu’, îţi rămân dator.

Lui Jem nu-i venea a crede că discutau despre linguriţe de ceai şi bani după o asemenea istorie. Maggie

nu mai tremura şi se mai calmase. Acum îl apucase pe Jem tremuriciul.

— Mai bine mă întorc, zise el iarăşi. Maisie o să aibă nevoie de mine.

— Stai, Jem, îl opri Maggie. Nu vrei să...

Îl privi lung, cu ochi rugători. Îşi muşca buzele şi Jem se înfioră la gândul că nu le sărutase decât cu câteva minute în urmă – sărutase pe cineva care omorâse un om.

— Trebuie să plec, zise aruncând cărămida şi o luă împleticit prin întuneric.

— Aşteaptă, Jem! Venim şi noi! strigă Maggie. Nu vrei nici măcar torţa?

Însă Jem dăduse peste Aleea Gât-Tăiat şi o luă la fugă pe ea, lăsându-şi picioarele să-l ducă singure către casă, cu mintea cu desăvârşire goală.

Opt

Mulţimea dispăruse când Jem ajunse la Hercules Buildings, deşi peste tot se zăreau dovezi ale recentei încăierări – cărămizi, băligar, beţe şi alte obiecte care zăceau împrăştiate, toate ferestrele din partea din faţă a clădirii făcute ţăndări. Locatarii se grupaseră şi patrulau ca să împiedice hoţii să profite de posibilitatea de a

pătrunde fără bătăi de cap în case, prin ferestrele fără geam. În faţa casei domnului Blake aştepta o trăsură.

Casa domnişoarei Pelham era luminată aproape la fel de viu ca o cârciumă, de parcă se chinuia să alunge orice umbră de îndoială de prin ungherele odăilor sale. Când intră, Jem auzi glasul tatălui său în odaia din faţă a domnişoarei Pelham, apoi vocea ei cântată, întrerupându-l.

— Îmi pare rău că fiica dumitale nu o duce bine cu sănătatea, însă n-aş da deloc dovadă de bună credinţă dacă le-aş îngădui unor simpatizanţi ai revoluţionarilor să mai rămână în această casă până şi o zi. Sincer, domnule Kellaway, de n-ar fi noapte şi frig, în toiul iernii, aţi fi deja în stradă acum.

— Dar unde putem să ne ducem? se auzi glasul plângăreţ al lui Thomas Kellaway.

— Ar fi trebuit să te gândeşti la asta când ai refuzat să semnezi declaraţia, în văzul tuturor. Ce-o să creadă vecinii?

— Dar domnul Blake...

— Domnul Blake n-are nimic de-a face cu povestea asta. O să plătească şi el în felul lui. N-ai semnat, acum nu mai puteţi să rămâneţi. Aş dori să plecaţi până mâine la prânz. Dimineaţă o să trec pe la Asociaţie şi sunt încredinţată că vor sări să mă ajute, dacă vă găsesc tot

aici când mă întorc. Ei, da, dacă n-ar fi fost atacaţi atât de grosolan în seara asta, îmi închipui că ar fi aici acum, în loc să-i vâneze pe golanii ăia. Pe unde umblă fiul dumitale, dacă mi-e permis să întreb?

Înainte să bâiguie Thomas Kellaway un răspuns, Jem deschise uşa şi intră. Domnişoara Pelham îşi suci căpşorul ca o găină înfuriată şi se uită urât la el.

— Aici sunt, mormăi el. De ce vă interesează?

Nu mai găsea nici un motiv să fie politicos cu ea.

Domnişoara Pelham simţi schimbarea şi deveni temătoare şi preocupată să se apere.

— Ieşi, băiete, nu ţi-a zis nimeni că poţi să intri!

Ea însăşi se grăbi să ajungă la uşă, de parcă ar fi dat ascultare ordinului. Se temea de el, observă Jem, simţindu-se pentru o clipă puternic. Însă n-avea nimic de câştigat din asta, în afara plăcerii de a o vedea cum se face mică – oricum îi dădea afară.

Se întoarse spre tatăl său. Thomas Kellaway stătea cu capul plecat.

— Taică, maica are nevoie de tine sus, zise Jem, oferindu-i minciuna de care avea nevoie ca să evadeze din odaia aceea.

Thomas Kellaway îşi privi fiul, cu ochii lui albaştri obosiţi, însă o dată în viaţă pironiţi asupra a ceea ce se afla în faţa lor, nu în depărtare.

— Îmi pare rău, fiule, zise el. Am stricat totul.

Jem îşi târşâi picioarele pe loc.

— Nu, taică, deloc, zise el insistent, simţind că domnişoara Pelham asculta lacomă fiecare cuvânt. Doar că avem nevoie de tine sus.

Se întoarse şi-şi făcu loc pe lângă domnişoara Pelham, ştiind că tatăl său îl va urma. Când urcau greoi pe scări, Anne Kellaway îşi scoase capul prin uşa deschisă de la ultimul etaj, de unde trăsese cu urechea. Proprietăreasa, care mai prinsese inimă văzându-i depărtându-se cu spatele la ea, ieşi pe hol şi le strigă:

— Mâine până la prânz vă vreau plecaţi! Până la prânz, auziţi? Cu tot cu fiică, adică. Aşa i-a trebuit, dacă s-a vârât singură în bucluc. Ar fi trebuit să vă arunc în stradă acum două luni, când a...

— Tacă-ţi gura! tună Jem, răsucindu-se spre ea.

Simţind că pe domnişoara Pelham o mănâncă limba să reverse tot ce adunase în luni de tras cu urechea după perdele tremurânde, Jem se văzu silit să recurgă la cuvinte grele pentru a o opri.

— Tacă-ţi fleanca, scorpie scârboasă!

La auzul cuvintelor lui, domnişoara Pelham înlemni cu gura căscată şi ochii cât cepele. Apoi, ca şi cum o sfoară legată de talia ei ar fi fost trasă zdravăn, se repezi ca din puşcă în odaia ei din faţă, trântind uşa după ea.

Anne şi Thomas Kellaway se uitară lung la fiul lor. Anne Kellaway se dădu deoparte şi, conducându-şi bărbaţii înăuntru, închise hotărâtă uşa în nasul lumii de afară.

Înăuntru, îşi plimbă privirea prin cameră.

— Ce ne facem acuma? Unde ne ducem?

Thomas Kellaway îşi drese glasul.

— Acasă. Mergem acasă.

Când cuvintele îi ieşiră din gură, simţi că era cea mai importantă hotărâre pe care o luase vreodată.

— Nu putem să facem una ca asta! se împotrivi Anne Kellaway. Maisie nu s-a înzdrăvenit destul ca să fie pe drumuri pe vremea asta.

Se uitară cu toţii la Maisie, care stătea înfofolită lângă foc, aşa cum făcuse mai toată vremea în ultimele două luni. Ochii îi luceau din pricina evenimentelor prin care trecuse de curând, însă nu din pricina febrei. Fata le aruncă o privire, apoi se uită iarăşi pierdută la flăcări. Anne Kellaway se uită lung la fiica ei, căutând răspunsuri la întrebările pe care le stârniseră vorbele domnişoarei Pelham.

— Maisie...

— Dă-i pace, maică, o întrerupse Jem. Las-o. O să-şi revină, nu, Maisie?

Maisie îi zâmbi fratelui ei.

— Da. Vai, Jem, domnu’ Blake a fost din cale-afară de recunoscător. Mi-a zis să vă mulţumesc ţie şi lui Maggie – ştiţi voi pentru ce. Şi mie mi-a mulţumit.

Se îmbujoră şi-şi privi mâinile care i se odihneau în poală. În clipa aceea, Anne Kellaway simţi, ca de-atâtea ori la Londra, că copiii ei trăiau în altă lume decât părinţii lor.

— Am o idee, zise Jem dintr-odată.

Bocăni în jos pe scări şi ajunse la trăsura de alături chiar când se urcau soţii Blake.

Iulie 1793

VIII.

Unu

Maggie era încredinţată că-l mai auzise pe flaşnetar; într-adevăr, făcea praf aceeaşi melodie pe care o făcuse praf ultima dată când cântase la Hercules Hall, chiar cu aceleaşi note false. Oricum, fredonă şi ea *A Hole to Put Poor Robin In*, stând rezemată de zid pe câmpul lui Astley. Având în poală zece „rotiţe” de Dorset terminate, se gândea să se apuce de nasturii cu picioruş. Înainte să-l înceapă pe următorul, căscă şi se întinse, căci nu dormise toată noaptea, dându-i o mână de ajutor lui Bet Butterfield cu rufele. Cu toate că Maggie se hotărâse

până la urmă să renunţe la muştar şi la oţet în favoarea rufelor şi a nasturilor, nu era sigură că asta avea să facă prea mult timp. Spre deosebire de mama ei, adormea greu ziua, căci de fiecare dată se trezea cu sentimentul că ratase ceva important – un incendiu sau o răzmeriţă sau vreun musafir care venea şi pleca. Prefera să rămână măcar pe jumătate trează.

Flaşnetarul o dădu pe melodia *Nuria Kate şi Danny*, iar Maggie nu putu să nu cânte odată cu el:

Şi duse fata pe răstoacă,
Nuria Kate şi Danny,
Duse fata pe răstoacă
Şi pe-un mal, cu cracii-ntinşi şi lăbărţată,
O călări, acuma fără joacă,
Micuţu' Danny, cu mătărânga-nvârtoşată.

Şi patruzeci de zile când trecură,
Nuria Kate şi Danny,
Şi patruzeci de zile când trecură,
Fătuca îi născu un fiu
Micuţu' Danny îl numiră!

Când termină, Maggie se duse întins la cântăreţ, care stătea pe trepte, în faţă la Hercules Hall.

— Hei, mâţă neruşinată! strigă el când o văzu. Tu numai dai târcoale pe-aicea, nu te opreşti niciodată?

— Tu numai faci varză aceleaşi cântece, nu te opreşti niciodată? i-o întoarse Maggie. Şi nu ţi-a zis nimenea că nu mai ai voie să cânţi melodiile alea? Mai cântă tu mult *Nuria Kate şi Danny* şi să vezi cum te saltă Asociaţia.

Omul se încruntă.

— Ce vrei să zici?

— Pe unde-ai umblat? N-ai voie să cânţi cântece deşucheate, ci numa' alea de ţi le scriu ei, despre rege şi alte din astea. Nu ştiai?

Maggie luă poziţie de drepţi şi cântă din rărunchi melodia *Dumnezeu să-l ocrotească pe rege*:

Întru slava lui George cel Mare
Să cântaţi sus şi tare,
Ceva mai nobil nu e.
Britania are farmece o mie
În ale sale braţe să vă ţie,
Şi Cel de Sus să ne păzească,
Sfânt fie-I numele.

— Sau ăsta?

Neamul lui George de când
poartă coroana,
Supuşii toţi trăiesc ferice...

Maggie se întrerupse şi izbucni în râs văzând expresia de pe chipul flaşnetarului.

— Ştiu, e o aiureală, aşa-i? Da' nici nu ştiu de ce te mai oboseşti să cânţi aicea. Nu ştii că domnu' Astley e plecat? S-a dus să lupte în Franţa. S-a întors de la Liverpool astă-iarnă, când a fost executat regele franţujilor şi Anglia a declarat război Franţei, şi pe dată s-a pus în slujba coroanei.

— La ce-l ajută calul în luptă cu franţujii?

— Nu, nu – Astley ăl bătrân, nu fi-su. John Astley e încă aici, conduce circu'. Şi-ţi zic eu că nu tocmeşte cântăreţi de pe stradă ca ta-su, aşa că mai stai şi dumneata liniştit.

Omul se amărî.

— Da' ce caută bătrânu' Astley taman acolo? E prea gras ca să călărească sau să lupte.

Maggie dădu din umeri.

— A vrut să se ducă – a zis că e de datoria lui să meargă, ca fost cavalerist ce se află. Şi, orişicum, tot

trimite înştiinţări de pe câmpul de luptă, iar John Astley le pune în scenă aici. Nu prea înţelege nimeni ce-se-ntâmplă acolo, da' e nostim să te uiţi la aşa ceva.

Omul îşi lepădă cureaua flaşnetei de la gât.

— Stai, nu vrei să-mi cânţi ceva înainte să te duci? se milogi Maggie.

Omul se opri.

— Ei, eşti o mâţă năzdrăvană, da' dacă tot m-ai scăpat de o zi întreagă de cântat degeaba, îţi cânt o melodie. Pe care-o vrei?

— *Tom Bowling*, îi ceru Maggie, cu toate că ştia că o să-i amintească de Maisie Kellaway, cum o cânta lângă depozitele de lângă fluviu, pe vremuri, când de-abia îl cunoscuse pe Jem.

În vreme ce omul cânta, Maggie îşi înghiţi nodul din gât şi fredonă melodia, fără să cânte cuvintele. Imaginea lui Maisie cântând îi aţâţa durerea surdă din piept, care nu-i trecuse niciodată cu totul în lunile de după plecarea lui Jem.

Lui Maggie nu-i mai fusese dor de nimeni. O vreme se lăsase în voia simţământului, purtând conversaţii închipuite cu Jem, mergând prin locurile unde fuseseră împreună – refugiile de pe Westminster Bridge, Soho Square, până şi cuptorul de cărămidă unde-l văzuse ultima oară. La manufactură cunoscuse o fată din

Dorsetshire şi o trăsese de limbă, doar ca să-i audă accentul. De câte ori putea s-o facă fără să bată la ochi, aducea vorba de Jem şi de ceilalţi Kellaway când vorbea cu mama sau cu tatăl ei, doar ca să-i rostească numele. Nimic din toate acestea nu i-l aduse înapoi, însă; până la urmă, de fiecare dată o mânau cu gândul la expresia de groază de pe chipul lui din noaptea aceea, lângă cuptor.

La jumătatea strofei a doua, o femeie cu un glas frumos şi limpede începu să cânte. Maggie îşi plecă urechea să asculte: părea să vină fie dinspre casa soţilor Blake, fie din grădina domnişoarei Pelham. Maggie îi mulţumi cu un semn flaşnetarului şi o luă înapoi spre zid. Se îndoia că domnişoara Pelham era femeia care cânta – nu era de soiul ăsta. Şi nici pe doamna Blake n-o auzise vreodată cântând. Poate era slujnica domnişoarei Pelham, deşi fata avea aşa o frică în oase, că Maggie n-o auzise nici măcar vorbind, d-apoi să cânte.

Până împinse ea roaba lui Astley lângă zid, flaşnetarul şi glasul care cânta se opriseră. Maggie se cocoţă oricum pe roabă şi se săltă deasupra zidului să iscodească grădinile.

Grădina domnişoarei Pelham era pustie, însă în a soţilor Blake era o femeie îngenuncheată în straturile de legume de lângă casă. Purta o rochie şi un şorţ subţire şi o bonetă cu bor lat care s-o apere de soare.

La început Maggie crezu că e doamna Blake, însă silueta aceasta era mai scundă şi nu se mişca atât de vioi. Maggie auzise că soţii Blake îşi tocmiseră o slujnică, însă n-o văzuse, căci doamna Blake se ocupa în continuare de cumpărături şi de alte treburi. Maggie nu mai fusese pe la casa de la numărul 13 de luni întregi; de când plecase Jem, se sfiise să le bată la uşă de una singură – deşi domnul Blake o saluta întotdeauna şi o întreba ce mai face când se întâlneau pe stradă.

În vreme ce o privea pe slujnică muncind, auzi zgomot de copite ce tropoteau pe aleea care ducea spre grajdurile de la Hercules Hall. Slujnica se opri şi îşi întoarse capul să asculte, iar Maggie fu izbită de un val de emoţie, ce avea să fie urmat de un altul. Silueta era a lui Maisie Kellaway.

— Maisie! strigă ea.

Maisie îşi întoarse iute capul şi Maggie sări gardul, venind în fugă spre ea. Preţ de-o clipă, Maisie păru că are de gând să sară şi s-o ia la sănătoasa spre casă. Însă clar se răzgândi, stăpânindu-se, şi rămase îngenuncheată în tină.

— Maisie, ce cauţi aici? ţipă Maggie. Te credeam în Dorsetshire! Nu cumva... ia stai aşa. Chibzui bine, apoi strigă: Tu eşti slujnica lu’ alde Blake? Nu te-ai întors deloc în Piddle-tra-la-la, aşa-i? Ai fost aici tot timpu’!

— Adevărat, murmură Maisie.

Lăsându-şi ochii în jos, spre pământul rodnic, smulse o buruiană dintr-un strat de morcovi.

— Bine, da'... de ce nu mi-ai zis? Lui Maggie îi venea s-o scuture zdravăn. De ce te ascunzi? Şi de ce-ai fugit aşa, fără să-ţi iei măcar rămas-bun? Ştiu că băbătia aia de Pelham ţinea morţiş să pleci, da' ai fi putut să-ţi iei rămas-bun. La urma urmei, am trecut prin destule împreună. Ai fi putut să mă cauţi şi să-mi zici.

La un moment dat, în toiul mustrărilor, vorbele ei îşi schimbaseră direcţia, adresându-i-se lui Jem cel absent, ca şi lacrimile care o podidiseră.

Maisie era întotdeauna atrasă irezistibil de lacrimi.

— Vai, Maggie, îmi pare tare rău! zise ea suspinând, apoi se ridică greoi în picioare şi îşi îmbrăţişă prietena.

Şi acum pe Maggie o izbi al doilea val de emoţie, căci de stomacul ei se lipi ceva ce nu se văzuse câtă vreme Maisie stătuse în genunchi: pruncul tare pe care aceasta îl purta în pântece.

Dâmbul dintre ele puse capăt lacrimilor lui Maggie. Încă îmbrăţişând-o pe Maisie, îşi trase capul şi se uită în jos la el. Arareori i se întâmpla aşa ceva în viaţă, însă în clipa aceea nu ştia ce să zică.

— Vezi tu, când maica şi taica au hotărât să ne întoarcem în Piddletrenthide, începu Maisie, era aşa de

rece vremea, încât se temeau că nu eram în stare să plec într-o călătorie atât de lungă. Apoi domnu' şi doamna Blake au zis că mă iau la ei. Mai întâi am locuit la prietenii lor, familia Cumberland, ca să scăpăm de bărbaţii ăia îngrozitori care au venit la uşa lor. Familia Cumberland stă la ţară – în Egham adică. Până şi după drumul ăsta scurt m-am ales cu o răceală în piept şi a trebuit să rămânem acolo o lună. S-au purtat tot timpu' foarte frumos cu mine. Apoi ne-am întors şi de-atunci stau aici.

— Nu ieşi niciodată? Nu te-am văzut deloc!

Maisie clătină din cap.

— N-am vrut – cel puţin, nu la început. Era tare frig şi mă simţeam rău. Şi nu voiam să-mi dea târcoale domnişoara Pelham şi alţii, mai ales după ce a-nceput să se vadă. N-am vrut să se simtă mulţumită din pricina asta. Îşi puse o mână pe pântecele umflat. Şi bărbaţii ăia din Asociaţie au ameninţat că vin să-l caute pe taica. Mi s-a părut mai bine să stau liniştită aici. N-am vrut să mă ascund de tine, zău. Chiar n-am vrut! Odată, după ce ne-am întors din Egham, ai venit la uşă şi l-ai întrebat pe domnu' Blake de Jem, ţii minte? Voiai să afli unde e, când plecase. Eram sus, te auzeam şi-aşa de mult voiam să dau fuga jos să te văd. Da' m-am gândit că e mai bine – mai sigur – să mă ascund, chiar şi de tine. Îmi pare rău.

— Da’ cu ce te îndeletniceşti pe-aici?

Maggie aruncă o privire prin fereastra din spate, în atelierul domnului Blake, şi i se păru că-i desluşeşte capul, aplecat asupra mesei de lucru.

Maisie se lumină.

— Ei, fac tot felu’ de lucruri! Zău, se poartă minunat cu mine. Dau o mână de ajutor la gătit, la spălat şi la grădinărit. Şi ştii – zise ea mai încet – cred că le-a făcut bine să mă aibă lângă ei, aşa doamna Blake e mai liberă şi poate să-l ajute mai mult pe domnu’ Blake. Nu mai era deloc în apele lui de când au venit la el acasă în seara aia când a izbucnit tămbălăul, ştii. Vecinii se poartă aiurea cu el, se uită urât. Din pricina asta e agitat şi nu mai lucrează la fel de bine. Trebuie să-l ia doamna Blake cu binişorul şi, dacă sunt şi eu aici, poate. Şi-l ajut şi pe domnu’ Blake. Ştii tiparniţa din odaia din faţă? I-am ajutat cu ea. Am tipărit cărţi, ştii. Cărţi! Nu credeam să pun mâna pe-o carte cât trăiesc, în afară de cărţuliile de rugăciuni de la biserică, d-apoi să tipăresc una! Şi doamna Blake m-a învăţat să citesc – adică să citesc de-adevăratelea, nu numai rugăciuni şi din astea, ci cărţi adevărate! Seara citim uneori cu voce tare dintr-o carte care se cheamă *Paradisul pierdut*. E despre Satana şi despre Adam şi Eva, foarte palpitantă! Ei, nu înţeleg eu chiar totu’, fiin’că zice de oameni şi ţări de care n-am

mai auzit, în vorbe din alea alese. Da’ e minunat să asculţi aşa ceva.

— Para din pom pierdut, şopti Maggie.

— Iar uneori ne citeşte din poeziile lui. Vai, ce-mi place!

Maisie se opri din vorbit, amintindu-şi. Apoi închise ochii şi începu să intoneze:

Tigru, tigru, foc ce baţi
Codrii nopţii să-i desparţi –
Ce nemuritor ţi-a vrut
Simetria de temut?

Foc, din slavă-n ochi aduni
Ori din ce văgăuni?
Ce aripă să-l ajungă
Ori ce mână să-l atingă?

Ce puteri, ce dibăcie
Struna inimii ţi-o-nvie?
Ce cumplită arătare?
Care mâini şi ce picioare?[9]

— Mai e, da’ numai asta-mi amintesc.

Pe Maggie o trecu un frison, cu toate că era o zi caldă.

[9] William Blake, *op. cit.*, „Tigrul”, p. 164 (n.t.).

— Îmi place, zise ea după o clipă. Da’ ce-o-nsemna?

— L-am auzit pe domnu’ Blake zicându-i odată unui musafir că e despre Franţa. Numa’ că altuia i-a spus că-i despre creator şi creaţie.

Maisie repetă cuvintele cu aceeaşi cadenţă în glas pe care o avusese probabil domnul Blake. Maggie simţi un fior de gelozie la gândul că Maisie stătea seara frumuşel lângă foc, citind cu soţii Blake, ascultându-l pe domnul Blake recitând poezii şi conversând cu musafiri cultivaţi. Sentimentul păli însă atunci când Maisie îşi duse o mână la spate ca să-şi mai uşureze povara pruncului şi Maggie îşi aminti că, cu toată perioada de graţie de care se bucura Maisie, n-avea să dureze prea mult. Gelozia dispăru pe dată, înlocuită de vinovăţie.

— Nu mi-am dat seama că... începu Maggie, apoi şovăi, că... mă rog, tu şi cu John Astley chiar aţi... ştii tu. Am crezut că ne-am întors la timp, eu cu domnu’ Blake. N-am lipsit mult de la grajduri în seara aia. M-am întors cât de iute am putut.

Maisie îşi lăsă ochii în pământ, de parcă-şi cerceta lucrul.

— Până la urmă, n-a luat cine ştie ce.

— Jem ştie? Părinţii tăi?

Maisie se amărî la faţă.

— Nu!

Se puse iarăşi pe plâns, cu suspine adânci care-i zguduiau trupul rotunjit. Maggie o cuprinse cu un braţ şi o conduse spre treptele foişorului, unde o lăsă să-şi aşeze capul în poala ei şi să bocească multă vreme, aşa cum îi tot venise de luni de zile, însă nu îndrăznise s-o facă de faţă cu soţii Blake.

Într-un sfârşit, suspinele i se potoliră şi Maisie se ridică în capul oaselor, ştergându-se la ochi cu şorţul. Se înroşise şi chipul îi era mai lat şi mai cărnos decât cu luni în urmă. Boneta pe care o purta părea să fie veche, de-a doamnei Blake, şi Maggie se întrebă ce se întâmplase cu boneta aceea ridicolă, de Dorset, cu volănaşe.

— Ce-o să facem atunci cu pruncul ăsta? întrebă, ea însăşi mirată că folosise pluralul.

Maisie nu se puse iarăşi pe bocit – se golise de lacrimile neplânse, iar acum se simţea secată şi stoarsă.

— Maica şi taica îmi tot trimit vorbă să mă-ntorc – zic c-o să-l trimită pe Jem după mine.

Maggie îşi ţinu răsuflarea auzind că Jem ar putea să se întoarcă.

— I-am tot amânat, continuă Maisie, gândindu-mă c-ar fi mai bine să nasc aici. Doamna Blake zice că pot să rămân şi să-l nasc. Apoi aş putea... aş putea să-l dau la un orfelinat şi să mă-ntorc acasă – aşa n-ar şti nimeni.

Dacă e fată, aş putea s-o duc la doi paşi, la Azilul Orfelinelor şi... şi...

— Şi dacă-i băiat?

— Nu... nu ştiu. Maisie îşi tot răsucea un colţ al şorţului. Aş putea să găsesc un loc pentru... Nu izbuti să termine fraza, aşa că începu alta. Ar fi greu să rămân aici, când el locuieşte chiar alături. Îşi înălţă temătoare privirea spre ferestrele casei lui John Astley, apoi îşi întoarse faţa şi-şi trase mai bine boneta, ca să n-o recunoască nimeni de-acolo. Uneori îl aud prin pereţi şi mă simt...

Maisie se înfioră.

— El ştie? întrebă Maggie arătând cu capul spre pântecele lui Maisie.

— Nu! Şi nu vreau să afle!

— Dar ar putea să te ajute – să-ţi dea barem nişte bani.

Chiar rostind aceste cuvinte, Maggie îşi dădu seama că erau slabe şanse ca John Astley să facă până şi gestul ăsta.

— Păcat că Astley ăl bătrân nu-i aici – s-ar putea să facă ceva pentru tine, dacă tot e nepotul lui.

Maisie se înfioră iarăşi, la auzul acelui cuvânt.

— A, nu, n-ar face nimic. Ştiu eu prea bine. L-am auzit vorbind cu domnişoara Devine. O ştii, dansatoarea pe

sârmă. Era în aceeaşi stare ca mine – şi cu acelaşi bărbat. Domnu' Astley s-a purtat îngrozitor cu ea – a dat-o afară de la circ. N-ar vrea să mă ajute. Se uită la zidul de cărămidă ce-i despărţea pe soţii Blake de domnişoara Pelham. Domnişoara Devine mi-a arătat bunătate odată. Mă întreb ce-a făcut.

— Asta po' să ţi-o spun şi eu, zise Maggie. Am auzit că s-a-ntors în Scoţia să nască.

— Zău? Maisie se mai lumină auzind ştirea asta. Chiar aşa a făcut?

— Asta vrei să faci şi tu... să te-ntorci în Dorsetshire?

— Da. Da, aş vrea. Domnu' şi doamna Blake s-au purtat foarte frumos cu mine şi le sunt tare recunoscătoare, numai că mi-e dor de maica şi de taica şi mai ales de Jem. Mi-e un dor cumplit de el.

— Şi mie, încuviinţă Maggie fără să se mai înfrâneze, în culmea bucuriei că găsise pe cineva care-i împărtăşea sentimentele. Îmi e un dor cumplit de el. După câteva clipe, adăugă: Atunci ar trebui să te întorci acasă. Ai tăi te-ar primi, nu?

— Aşa cred. Vai, dar cum să ajung acolo? N-am o leţcaie şi, în afară de asta, nu pot să plec singură, când pruncul mai are oleacă şi se naşte. Nu îndrăznesc să-i rog pe alde Blake – sunt atât de ocupaţi zilele astea şi, oricum, cu toate că stau în ditamai casa, de fapt n-au

nici ei bani. Domnu’ Blake nu prea vinde nimic din ce lucrează, fiin’că e aşa de... de... mă rog, e greu de înţeles. Cred că nici domnu’ Blake nu prea pricepe uneori ce vrea să spună. Vai, Maggie, ce ne facem?

Maggie n-o mai asculta de fapt – chibzuia. I se părea că i se aşternuse în faţă o poveste cu un sfârşit şi un mijloc limpezi ca-n palmă, iar acum ţinea doar de ea să-şi găsească teafără drumul spre sfârşit.

— Nu-ţi face griji, Maisie, zise ea. Ştiu ce-i de făcut.

Doi

Maggie nu prea ştia cât valorează o linguriţă de argint pentru ceai, însă bănuia că ajungea cu prisosinţă ca să cumpere două locuri în diligenţa de Dorchester şi s-o mai ajute un pic pe Maisie şi cu altele.

Se hotărî să ia taurul de coarne cu Charlie. Despărţindu-se de Maisie în grădina soţilor Blake, luă la rând cârciumile unde mergea de obicei Charlie, începând cu Ananasul şi Taverna Hercule, continuând cu Coroana şi Perna, Vechiul Castel Dover şi Anghinarea, după care îi veni ideea să facă drum întors până la Blazonul Canterbury. Charlie prinsese slăbiciune pentru o chelneriţă de acolo, care îl pusese pe picioare când Maggie îl dusese acolo, după povestea de pe Aleea Gât-Tăiat, în decembrie. Blazonul Canterbury se opunea

discret Asociaţiei, iar cei care lucrau acolo îi făceau pe bărbaţii din grup să aştepte o vreme înainte să-i servească cu bere acră. Charlie îşi ţinuse în umbră legăturile cu Asociaţia de când cu confruntarea de la casa soţilor Blake.

Maggie îl găsi stând în picioare la bar şi sporovăind cu chelneriţa.

— Tre’ să vorbesc ceva cu tine, îi zise ea. E important.

Charlie îi zâmbi superior chelneriţei şi-şi dădu ochii peste cap, însă se lăsă tras de sora lui într-un colţ mai liniştit. De când cu Aleea Gât-Tăiat, se înţelegeau ceva mai bine, ajungând la o înţelegere fără cuvinte negociată prin lovitura lui Jem şi parafată când Maggie îşi condusese fratele, plin de sânge şi ameţit, spre luminile cârciumii, lăsând în spate bezna. Maggie nu-l mai învinuia pentru ce se întâmplase pe Aleea Gât-Tăiat, iar el nu mai era atât de nemilos cu ea. Într-adevăr, oricât de dureros fusese să-i mărturisească lui Jem ce făcuse, după aceea se simţise mai matură şi cu sufletul mai uşor, ca şi cum îşi deşertase un buzunar plin cu pietre.

— Am nevoie de banii ăia pe care i-ai luat pe linguriţă, anunţă Maggie când se aşezară.

În ultimul timp descoperise că era mai bine să-i zică totul fără înconjur.

Charlie ridică din sprâncene, însemnate amândouă acum cu câte o cicatrice, căci lovitura lui Jem lăsase o urmă de neşters.

— La ce-ţi treb’e?

— Pentru Maisie.

Maggie îl lămuri ce se întâmplase.

Charlie îşi trânti halba pe masă.

— Nemernicul! Ar fi trebuit să-i smulg dinţii în seara aia.

— Ei, acuma e prea târziu.

Maggie se minună cum îi sărea lui Charlie ţandăra din orice. Până şi când încerca să-i facă ochi dulci unei fete avea izbucniri violente – de obicei se grozăvea c-o să se bată cu nu ştiu care ibovnic al fetei şi că putea să-l pocnească de nu se vede.

Charlie se lăsă pe spate şi luă o duşcă din bere.

— Oricum, n-am banii acuma.

— Fă rost.

Când băiatul râse, Maggie repetă:

— Fă rost, Charlie. Nu-mi pasă cum, îi vreau mâine sau poimâine cel târziu. Te rog, adăugă ea, deşi asemenea cuvinte făceau cât o ceapă degerată în ochii lui Charlie.

— Da’ ce te grăbeşti aşa? E aici de luni întregi, mai poa’ să aştepte o ţâră.

— Vrea să-şi nască pruncu’ la ea acasă. Vrea să fie ţăran din Piddle, Dumnezeu s-o purice.

— Bine. Mai lasă-mă o zi, două şi-ţi fac rost de bani pentru diligenţă.

— Başca nişte gologani pentru Maisie.

— Başca.

Deşi Charlie nu se mai gândea la Maisie – când îl văzuse pe John Astley cum îi molfăie sânul se vindecase –, amintirea palidă a farmecului fetei părea să-l îndemne, o dată-n viaţă, spre fapte mărinimoase.

— Mulţam, Charlie.

Charlie ridică din umeri.

— Mai e ceva – să nu le zici lu’ maica şi lu’ taica. N-o să-nţeleagă, doar o să-ncerce să mă oprească, o să spună că arunc cu banii pe fereastră şi că nu-i treaba mea. N-ai decât să le zici după ce plec – unde m-am dus şi de ce.

Charlie încuviinţă.

— Şi când te întorci.

Trei

După aceea, Maggie opri două locuri în diligenţa ce călătorea până la Weymouth peste două zile jumate, sperând că Charlie va face rost de bani la timp. Apoi le făcu o vizită soţilor Blake ca să le spună, căci nu voia ca

Maisie să plece pe furiş, după tot ce făcuseră pentru ea. Doamna Blake păru să-şi dea seama că venea cu treburi serioase, căci o conduse în salonul din faţă de la etaj, unde Maggie nu mai intrase niciodată. Când doamna Blake plecă după soţul ei şi după ceai, Maggie cercetă pereţii, ticsiţi cu tablouri şi gravuri, cele mai multe de domnul Blake. Nu mai văzuse decât în treacăt unele schiţe din carnetul său sau câte o pagină de carte.

Tablourile înfăţişau mai ales oameni, unii despuiaţi, mulţi îmbrăcaţi în robe care le stăteau lipite de trup de parcă ar fi fost tot goi. Mergeau sau stăteau lungiţi pe pământ sau se uitau unii la alţii, puţini păreau fericiţi sau mulţumiţi, aşa cum erau în desenele pe care le văzuse Maggie în *Cântecele inocenţei*; din contră, aceştia erau îngrijoraţi, îngroziţi, furioşi. Maggie simţi un val de nelinişte în gâtlej, însă nu se putu abţine să nu se uite la oamenii aceştia, căci îi evocau ecouri ale unor sentimente şi fărâme de vise, de parcă mintea îi era o ascunzătoare în care se strecurase domnul Blake şi scormonise pe acolo, scoţând pe jumătate ce găsea.

Când intrară soţii Blake, erau însoţiţi de Maisie, deşi doamna Blake ducea tava cu ceainicul şi ceaşca, pe care le puse pe o măsuţă de lângă fotoliul pe care domnul Blake o pofti pe Maggie să se aşeze. Maggie nu ştia dacă se cuvenea să toarne ceaiul cu mâna ei, aşa că nu se

atinse de el până când doamna Blake îşi făcu milă şi-i turnă o ceaşcă.

— ’mneavoastră nu beţi, doamnă? o întrebă Maggie.

— A, nu, domnul Blake şi cu mine nu bem aşa ceva – e doar pentru musafiri.

Maggie se uită lung la lichidul cafeniu, prea stingheră ca să-l ducă la buze.

Domnul Blake puse capăt momentului de stânjeneală lăsându-se în faţă în fotoliu şi pironindu-şi asupra ei ochii lui mari şi strălucitori – ochi pe care Maggie îi recunoscu acum pe multe chipuri din tablourile de pe perete; se simţea urmărită de zece perechi de ochi, toţi ai lui William Blake.

— Ei, Maggie, zise el. Kate mi-a dat de ştire că ai ceva să ne spui.

— Da, domnule.

Maggie îi aruncă o privire lui Maisie, care stătea sprijinită de uşă, cu lacrimi mijindu-i deja în ochi, deşi nici nu se apucaseră încă să discute despre ea. Apoi Maggie începu să le înfăţişeze soţilor Blake planul ei. O ascultară prevenitori, domnul Blake privind-o neîncetat, iar doamna Blake uitându-se la căminul în care nu ardea nici un foc, căci vara nu era nevoie.

Când Maggie isprăvi – şi nu-i luă mult să le spună că urma s-o însoţească pe Maisie în diligenţa de Dorsetshire

şi că plecau peste două zile –, domnul Blake încuviinţă din cap.

— Ei, Maisie, eu şi soţia mea ştiam c-o să ne părăseşti până la urmă, nu-i aşa, Kate? Vei avea nevoie de nişte bani de drum, nu?

— Nu, domnule, anunţă Maggie cu mândrie. Am rezolvat treaba asta. Am făcut eu rost de bani.

Nu mai fusese în stare să zică aşa ceva într-o chestiune atât de importantă cum era să facă rost de două lire pentru două locuri în diligenţă. Maggie arareori avusese mai mult de şase penny numai ai ei; până şi leafa pentru muştar şi oţet se ducea toată la părinţii ei, mai puţin un penny, doi. Luxul de a-şi permite să refuze banii domnului Blake era un sentiment pe care avea de gând să-l savureze multă vreme.

— Ei, bine atunci, fata mea, aşteaptă numai o clipă, mă duc s-aduc ceva de jos. Mă-ntorc cât ai clipi, Kate.

Domnul Blake sări din fotoliu şi nici nu apucă Maisie să se dea cu totul din drum, că deja ieşise pe uşă, lăsându-le pe fete în compania doamnei Blake.

— Bea-ţi ceaiul, Maggie, zise ea cu blândeţe şi, acum, că domnul Blake n-o mai privea stăruitor, Maggie se văzu în stare de aşa ceva.

— Vai, Maggie, chiar ai bani de diligenţă? o întrebă Maisie, îngenunchind lângă ea.

— De bună seamă. Am zis că fac rost, nu?

Maggie nu adăugă că încă aştepta ca Charlie să-i facă rost de bani.

Doamna Blake dădea roată încăperii, îndreptând stampele şi tablourile.

— O să aveţi grijă, da, fetelor? Dacă ţi se face greaţă sau ai dureri, Maisie, să-i zici vizitiului să oprească.

— Da, doamnă.

— Aţi mers de multe ori cu diligenţa, doamnă Blake? o întrebă Maggie.

Doamna Blake râse încet.

— N-am plecat niciodată din Londra, draga mea.

— Ah!

Lui Maggie nici nu-i trecuse prin cap că făcea ceva ce soţii Blake, cu toată experienţa lor, nu făcuseră niciodată.

— Am mai ieşit pe la ţară, desigur, continuă, ştergând de praf dosul fotoliului în care stătuse domnul Blake. Uneori am mers mult. Însă niciodată n-am călătorit mai mult de jumătate de zi. Nici nu-mi închipui cum e să te afli atât de departe de ceea ce cunoşti. Domnul Blake cunoaşte, desigur, căci ajunge peste mări şi ţări în închipuirea lui. Într-adevăr, e tot timpul în altă parte. Uneori nu prea apuc să-l văd.

Îşi sprijini degetele pe marginea spetezei.

— Tare greu mai e, murmură Maisie, să fii undeva şi să te gândeşti aşa de mult la alt loc. Lacrimile începură să-i picure pe obraji. Ce-o să mă mai bucur când o să văd iar Piddle Valley, orice-ar crede oamenii despre mine când mă văd.

Se şterse repede la ochi cu un colţ al şorţului când îl auzi pe domnul Blake păşind pe scări.

Acesta intră ţinând în mâini două pachete mici, turtite, care arătau întocmai, învelite în hârtie maronie şi legate cu sfoară.

— Acesta e pentru tine şi acesta e pentru Jem, când îl vedeţi, zise el. Pentru că m-aţi ajutat când am avut cel mai mult nevoie.

Când îi întinse pacheţelele lui Maggie, aceasta auzi cum doamna Blake îşi ţine răsuflarea, cu un icnet.

— Vai, mulţumim, domnu’ Blake! şopti Maggie nedumerită, ţinând câte unul în fiecare mână.

Nu prea primise cadouri, mai ales de la cineva cum era domnul Blake; nu ştia dacă se cuvenea să le deschidă pe loc sau nu.

— Ai mare grijă de ele, draga mea, zise doamna Blake ferm. Sunt foarte preţioase.

Maggie se hotărî pe loc – n-avea să le deschidă deocamdată. Punându-le unul peste celălalt, le vârî în buzunarul şorţului.

— Mulţumim, repetă ea, venindu-i să plângă fără să ştie de ce.

Patru

Pe Maggie o mai aştepta o surpriză afară, pe stradă. Acum, că familia Kellaway nu mai locuia la numărul 12, nu se mai sinchisea să-i arunce casei mai mult de o privire în treacăt. De data asta, însă, îi ajunse la ureche glasul ridicat al domnişoarei Pelham şi se uită să vadă cine se alegea cu săpuneala aceea. Era o fată de vârsta lui Maisie, care arăta neîngrijită într-o rochie de satin zdrenţuită, strânsă pe un pântece doar un pic mai mic decât al lui Maisie.

— Pleacă! striga domnişoara Pelham. Cară-te din grădina mea! Familia aia nu mi-a făcut decât necazuri cât a locuit aici şi, poftim, până şi acuma îmi mânjesc bunul nume. Cine ţi-a zis să vii aici, la urma urmei?

Maggie nu auzi răspunsul fetei, însă domnişoara Pelham îi oferi curând informaţiile care-i lipseau.

— Lasă că stau eu de vorbă cu domnu’ Astley. Cum îndrăzneşte să-mi trimită la uşă o paţachină ca tine? Taică-său nici nu s-ar gândi să facă aşa ceva. Acuma valea! Valea, fato!

— Da’ unde să mă duc acuma? se văicări fata. N-o să mă primească nimeni în starea asta!

Când se întoarse de la uşa domnişoarei Pelham, Maggie putu s-o vadă mai bine şi, cu toate că n-o mai văzuse decât o dată, recunoscu părul bălai ca paiul, chipul palid şi patosul inconfundabil al lui Rosie Wightman, prietena din Dorsetshire a lui Jem şi Maisie.

— Rosie! îi strigă înăbuşit când fata ajunse la poartă.

Rosie o privi fără nici o expresie, nereuşind să recunoască faţa lui Maggie în lungul şir de personaje cu care avusese de-a face în lunile care se scurseseră de la scurta lor întâlnire.

— Rosie, o cauţi cumva pe Maisie Kellaway? insistă Maggie.

Rosie se limpezi la chip.

— Vai, da! ţipă. Mi-a zis să vin la circ şi tocma' am fost, numa' că nu mai e nici un Kellaway pe-acolo. Şi nu ştiu ce să mă fac.

Domnişoara Pelham o zărise pe Maggie.

— Tu! croncăni ea. Fireşte, nu mă miră deloc să te văd înhăitată cu scursori neruşinate ca ea! Asta întruchipează de minune halu' în care-o să ajungi şi tu!

— Şşşş! făcu Maggie printre dinţi.

Trecătorii începeau să le bage de seamă şi Maggie nu voia ca lumea să ia la ochi încă o fată borţoasă.

Însă nimeni nu-i putea închide gura domnişoarei Pelham.

— Tu îmi zici mie să tac, haimana mică?! ţipă ea, cu o voce aproape cântată. O să pun să te ia pe sus şi să te bată pân-o s-ajungi să-ţi plângi zilele! O să pun să...

— Voiam să faceţi linişte, doamnă, o întrerupse Maggie în gura mare, prinzându-se iute ce-avea de făcut, fiin'că n-o să vă convină să atrageţi şi mai mult atenţia lumii. Tocma' am auzit pe cineva zicând că a venit cineva la 'mneavoastră – nepoata.

Şi o arătă cu capul pe Rosie Wightman. Un bărbat care mergea pe stradă cu un coş de creveţi pe cap se opri auzind-o pe Maggie şi se uită chiorâş la domnişoara Pelham şi la Rosie.

— Vă seamănă leit, doamnă! zise el, spre bucuria lui Maggie şi groaza domnişoarei Pelham.

Aceasta din urmă se uită temătoare în jur să vadă dacă mai auzise careva, apoi se repezi ca din puşcă în casă şi trânti uşa.

Întorcându-se mulţumită, Maggie îşi cercetă cea din urmă surpriză şi oftă.

— Dumnezeu cu mila, Rosie Wightman, ce ne mai facem şi cu tine?

Rosie stătea placidă. Îi ajungea că bătuse drumul până aici, chiar dacă o făcuse cu o întârziere de zece luni faţă de momentul când o aşteptaseră Jem şi Maisie. Aşa cum se întâmpla şi când era vorba de bărbaţi, odată ce

se punea în mişcare un lanţ de acţiuni, ea se mulţumea să se lase în voia lui.

— Ai ceva de mâncare? o întrebă ea pe Maggie căscând. Mi-e foame de mor.

— Of, Doamne, gemu Maggie iarăşi, apoi o luă pe Rosie de braţ şi o duse la numărul 13.

Cinci

Rar se întâmpla ca cei din familia Butterfield să se aşeze cu toţii la masă seara, la ei acasă. Lui Maggie i s-a părut un miracol când s-a întâmplat asta în seara de dinaintea plecării sale cu diligenţa de Weymouth. Aşa ceva ar fi plănuit, dacă s-ar fi crezut în stare. Însă se aşteptase doar să meargă la culcare devreme şi să plece pe furiş înainte de răsărit ca să le ia pe fete. Îşi pregătise câteva minciuni, în caz că era nevoie, ca să explice de ce nu putea să meargă cu mama ei în noaptea aceea la spălat de rufe (o fată de la manufactura de oţet o rugase să-i ţină locul a doua zi) sau cu tatăl ei la cârciumă (o durea burta). Până la urmă, n-a mai avut de ce să mintă: Bet Butterfield nu trebuia să meargă să spele rufe, iar Dick Butterfield a anunţat că rămâne acasă şi că vrea o friptură şi plăcintă cu rinichi la cină.

Charlie amuşină pe dată plăcinta, care-i atrase pe toţi la masă, şi se aşezară în jurul farfuriei pe care o pusese

Bet Butterfield în mijloc. O vreme nu se auzi nimic, toată lumea înfuleca.

— Ah, oftă Dick Butterfield după câteva îmbucături. E desăvârşită, cotleţel. Ai putea să-i găteşti şi regelui.

— M-aş mulţumi să-i spăl cearşafurile, răspunse Bet Butterfield. Când te gândeşti ce bănet câştigă pesemne spălătoresele de la palat, nu, Dick?

— Ce-i, Mags, nu mănânci din plăcinta asta pe care s-a spetit maică-ta s-o facă. Asta-i recunoştinţă?

— Iartă-mă, maică, mă cam doare burta.

Maggie scoase oricum la înaintare una din minciunile pregătite. Înghiţea cam cu noduri, i se strângea stomacul de griji în legătură cu a doua zi. Auzind-o pe maică-sa vorbind de bani, se simţi şi mai rău: îi tot arunca ocheade lui Charlie, care nici până atunci nu-i dăduse banii pe linguriţă. Spera să-l tragă deoparte mai târziu. Acum o ignora într-o veselie, întinzându-se după încă o bucată de plăcintă.

— Ei, mare păcat, zise Dick Butterfield. Poate o să te simţi mai bine mai încolo.

— Poate.

Maggie se uită iar la Charlie. Sugea o bucată de slănină de vită, cu buzele lucindu-i de grăsime. Îi venea să-l pocnească.

Charlie îi zâmbi.

— Ce-i cu tine, Mags? Îţi stârnesc cumva greaţa? Ai o *jenă* sau ce?

— Tacă-ţi gura, mormăi Maggie, nedumerită de dispoziţia lui Charlie, care nu părea dintr-acelea propice respectării promisiunilor.

— Ce-i asta, ce-i asta? zise Dick Butterfield. Terminaţi amândoi. Hai să mâncăm în linişte.

Când terminară, Dick Butterfield se lăsă pe spate şi se şterse la gură cu mâneca.

— Mă duc la Smithfield mâine, anunţă el. Tre’ să mă văd cu cineva să punem la cale un negoţ cu miei din... de unde sunt mieii, Charlie?

— Dor-set-shire, răspunse Charlie, prelungind fiecare silabă.

Maggie simţi că i se strânge gâtlejul şi nu mai poate să vorbească.

— Vrei să vii, Mags? Dick Butterfield o pironi cu privirea. Mai degrabă vine Dorsetshire la tine decât să mergi tu la el, nu crezi?

— Charlie, ticălosule! bâigui cu greu Maggie, dându-şi seama acum că n-avusese deloc de gând să-i dea banii pe linguriţă.

— Haide, Mags, interveni Dick Butterfield, nu da vina pe el. Îţi purta doar de grijă. Doar nu credeai c-o să te lase să pleci teleleu, la ţară, fără să-mi zică.

— Am... te rog, taică. Încerc doar s-o ajut.

— Cel mai bine ai face s-o ajuţi pe maică-ta cu rufele, nu s-o ştergi în Dorsetshire după băiatu' ăla, ducând lumea cu preşu' că o ajuţi pe soră-sa.

— Nu asta fac! Vreau numa' s-o duc acasă, unde vrea să fie, departe de... de haznaua asta!

Dick Butterfield râse pe înfundate.

— Dacă tu-ţi închipui că asta-i hazna, fătucă, aşteaptă numa' pân-ajungi la ţară. Şi acolo se întâmplă lucruri la fel de rele ca aici – mai rele, uneori, că acolo nu-ţi poartă atâta lume de grijă. Uiţi că maică-ta şi cu mine suntem de la ţară – noi ştim ce vorbim aicea, nu, Bet?

Mama lui Maggie rămăsese tăcută cât schimbaseră ei vorbele acestea, preocupată să strângă masa. Ridică privirea de la ultima bucată de plăcintă pe care o muta pe bufet.

— Aşa-i, 'ţuşcă, încuviinţă ea monoton.

Maggie cercetă chipul mamei sale şi descoperi o sclipire de speranţă în sprâncenele ei încruntate, chiar în vreme ce tatăl ei spunea:

— Rămâi aici cu noi, Mags. Eşti londoneză get-beget. Aici ţi-e locul.

Maggie nu dormi aproape toată noaptea, chibzuind cum ar putea să facă încă rost de bani pentru călătorie. O cale ar fi fost să vândă unul din darurile de la domnul

Blake, dacă erau de preţ, deşi ura să se gândească la asta.

Apoi sosi speranţa. După ce aţipise scurtă vreme, Maggie se trezi cu Bet Butterfield la căpătâi.

— Şşş. Nu vrem să se deştepte careva. Îmbracă-te şi pregăteşte-te de călătorie. Fără zgomot.

Mama ei îi arătă spre celălalt pat, unde Charlie dormea pe burtă, cu gura căscată.

Maggie se schimbă iute şi-şi strânse puţinele lucruri de care avea nevoie, asigurându-se mai presus de orice că pacheţelele de la domnul Blake erau în siguranţă, în buzunar.

Când se duse în bucătărie, la mama ei, Bet Butterfield îi întinse un săculeţ cu pâine şi ce mai rămăsese din plăcintă, precum şi o batistă înnodată, cu monede.

— Ar trebui să-ţi ajungă pentru drumul la Dorsetshire, îi şopti ea. E nişte mărunţiş pe care l-am pus deoparte în ultimele luni – toţi banii de nasturi şi altele. De vreme ce m-ai ajutat cu treburile astea, o parte îţi aparţine. Aşa socotesc eu.

O zise de parcă deja îşi repeta motivele în cearta pe care urma s-o aibă cu bărbatul ei a doua zi, când avea să descopere că Maggie şi banii dispăruseră.

— Mulţam, maică. Maggie îşi îmbrăţişă mama. De ce faci asta pentru mine?

— I-am rămas datoare fetei ăleia c-am lăsat-o să ajungă în starea aia. S-o duci teafără acasă, bine? Şi vezi să te-ntorci.

Maggie o îmbrăţişă încă o dată pe Bet Butterfield, trăgând în piept mirosul de plăcintă şi de rufe, apoi se furişă afară din casă, de frică să nu i se schimbe norocul.

Şase

Maggie şi-a întipărit în memorie fiecare clipă a călătoriei spre Dorsetshire şi multă vreme după aceea i-a plăcut să parcurgă iarăşi şi iarăşi drumul în minte. Banii lui Bet Butterfield au fost de-ajuns doar pentru două locuri înăuntrul diligenţei şi a fost nevoie să facă uz de toată puterea ei de convingere ca vizitiul să se învoiască să o lase pe Maggie să stea sus, lângă el, la un preţ mai mic. Până la urmă s-a lăsat convins de starea lui Maisie şi cea a lui Rosie şi de urzeala lui Maggie cum că e moaşă şi, dacă nu venea şi ea, vizitiul s-ar putea vedea silit să aducă el pruncii pe lume.

Maisie şi Rosie făceau vâlvă oriunde mergeau împreună – la toate hanurile unde se schimbau caii, la masă, pe străzile unde coborau cu rândul ca să se mai dezmorţească, chiar în diligenţă, între ceilalţi călători îngrămădiţi unii în alţii. Nu era nimic neobişnuit să vezi o tânără însărcinată, însă când erau două una lângă alta,

dubla doză de fertilitate atrăgea atenţia celorlalţi, supărându-i pe unii şi încântându-i pe alţii. Maisie şi Rosie erau atât de bucuroase fiecare de tovărăşia celeilalte, că de-abia dacă băgau de seamă ţâţâielile şi zâmbetele, ci se vârau una în alta în diligenţă şi şuşoteau şi chicoteau pe stradă. Maggie putea să stea liniştită pe acoperişul diligenţei. Şi, în afară de asta, de acolo se vedea mult mai bine peisajul viu colorat şi străin al sudului Angliei.

Prima etapă a călătoriei n-a fost prea surprinzătoare, căci diligenţa trecea prin sate înşiruite ca nişte umbre pe malul Tamisei şi îşi trăgeau vlaga de la Londra – Vauxhall, Wandsworth, Putney, Barnes, Sheen. De-abia după Richmond şi după ce s-au schimbat prima oară caii, Maggie a simţit că lăsaseră cu adevărat Londra în urmă. Ţinutul se deschidea în coline prelungi şi unduitoare, într-un ritm fizic necunoscut călătorului obişnuit doar cu străzile întretăiate ale marilor oraşe. La început, Maggie n-a putut să se uite decât în faţă, spre colinele suprapuse de la orizont, întinzându-se la o depărtare pe care n-o mai avusese niciodată în faţa ochilor. După ce şi-a obişnuit mintea cu acea noutate vastă, s-a simţit în stare să se concentreze asupra peisajului mai apropiat, să îmbrăţişeze cu privirea câmpurile despărţite de garduri vii, oile şi vacile risipite ici-colo şi casele cu

acoperişuri de stuf, ale căror contururi ţepoase îi stârneau râsul. La vremea când s-au oprit să mănânce în Basingstoke, chiar îl întreba pe vizitiu numele florilor ce creşteau pe marginea drumului, care n-o mai interesaseră niciodată.

Toate acestea ar fi ajuns să o copleşească pe o tânără londoneză, dacă n-ar fi fost cocoţată pe capra zornăitoare, detaşată de ceea ce vedea, trecând fără să ia în nici un fel parte la viaţa de la ţară. Maggie se simţea în siguranţă acolo unde era, vârâtă între vizitiu şi grăjdar, şi se bucura de fiecare clipă a călătoriei – chiar şi când a început să plouă, pe la jumătatea după-amiezii, şi picurii adunaţi pe borul pălăriei vizitiului i se scurgeau direct în cap.

Au poposit peste noapte la un han din Stockbridge. Maggie n-a prea dormit, căci era zarvă mare, au tot sosit trăsuri până la miezul nopţii şi hanul şi-a servit muşteriii până şi mai târziu. Dormitul în acelaşi pat cu două gravide însemna că se scula când una, când cealaltă să folosească oala de noapte. Însă Maggie oricum nu mai dormise decât la ea acasă şi, pentru scurt timp, în pavilionul soţilor Blake. Nu era obişnuită să doarmă în locuri atât de publice, cu încă trei paturi în odaie şi cu tot felul de femei care intrau şi ieşeau pe uşă toată noaptea.

Repausul după o deplasare de-o zi îi dădu în sfârşit răgaz lui Maggie să se gândească la ce făcea şi să-şi facă griji. O grijă era că mai avea foarte puţini bani. Mesele la han costaseră fiecare câte o jumătate de coroană, băşca un şiling dat ospătarului, şi se iveau tot felul de costuri în plus – şase penny solicitaţi de camerista care le-a condus în cameră şi le-a dat un cearşaf şi pături, doi penny pentru băiatul care le-a zis că trebuie să le cureţe cizmele, un penny pentru hamalul care a insistat să le care bagajele la etaj, deşi puteau să le care şi ele cu uşurinţă, căci n-aveau cine ştie ce lucruri cu ele. Dacă i se ducea atât de iute fişicul de penny şi şilingi, Maggie urma să ajungă în Piddle Valley cu mâna goală.

Se gândi şi la familia ei: cât de furios trebuie să fi fost tatăl ei când a descoperit că fugise, câte avea de îndurat mama ei de la el pentru că o ajutase pe Maggie. Mai ales se întreba unde era Charlie în clipa aceea şi dacă avea s-o găsească într-o zi şi s-o pedepsească pentru că se răzbunase pe el. Căci în dimineaţa aceea, când ajunsese cu fetele la White Hart, pe Borough High Street, de unde pleca diligenţa de Weymouth, Maggie zărise un soldat, îl luase deoparte şi-i spusese că era un tânăr care locuia la numărul 6, pe Bastille Row, destul de pornit să se ia de gât cu franţujii. Soldatul îi promisese c-o să meargă acolo cu primul prilej – armata căuta mereu flăcăi zdraveni ca

să-i trimită pe front – şi-i dăduse un şiling. Era nimica toată faţă de suma obţinută pe linguriţă, pe care n-o primise niciodată de la fratele ei, însă o mulţumea la fel de mult – chiar şi mai mult, la gândul că Charlie avea să fie îmbarcat spre Franţa.

Dis-de-dimineaţă, deşi pământul era încă umed de la ploaia din ziua precedentă, Maggie de-abia aştepta să pornească la drum – era mult mai dornică decât Maisie şi Rosie, care erau obosite, ciupite de ţânţari şi le dureau toate cele de la hurducăturile diligenţei pe drum. Mai cu seamă Maisie rămase tăcută când îşi mâncau în grabă pâinea stropită cu bere slabă la micul dejun şi rămase în diligenţă când se schimbau caii. De-abia se atinse de mâncare la Blandford – ceea ce le-a prins bine, căci Maggie n-avea bani decât pentru două mese, pe care îi împărţi celor două fete, iar ea mâncă plăcinta mamei sale.

— Eşti bine? zise ea când Maisie îşi împinse farfuria spre Rosie, care se ospătă bucuroasă din cartofii şi varza neatinse.

— Pruncul e tare greu, răspunse Maisie. Înghiţi în sec. Vai, Maggie, nu-mi vine să cred c-o să fiu acasă în câteva ore. Acasă! Parcă n-aş mai fi văzut Piddletrenthide de ani de zile, cu toate că n-a trecut decât un an şi un pic.

Maggie simţi noduri în stomac. Până atunci se bucurase atât de mult de călătorie, că izbutise să-şi alunge din minte ce o aştepta la capăt. Acum se întrebă cum o să fie să-l vadă iarăşi pe Jem cu adevărat, căci îi cunoştea cea mai mare taină şi-i arătase ce credea despre ea. Nu era sigură că o să vrea s-o vadă.

— Maisie, începu ea, poate... păi, nu mai e mult, nu?

— Nu, deloc. O să ne dăm jos la Piddletown – la nouă kilometri de-aici. De-acolo putem s-o luăm pe jos – încă vreo şapte kilometri.

— Poate, atuncea, voi două aţi putea să mergeţi fără mine. Eu rămân aici şi iau diligenţa înapoi.

Maggie nu-i spusese lui Maisie despre banii împuţinaţi, însă, aruncând o privire prin Blandford – un oraş plin de forfotă, cel mai mare prin care trecuseră de la Basingstoke încolo – se gândea că-şi putea găsi ceva de lucru undeva, pentru scurt timp, ca să câştige nişte bani pentru întoarcere. Nu era mare scofală să fii cameristă într-un han de diligenţe, hotărî ea.

Maisie însă se agăţă de Maggie.

— Vai, nu, nu se poate să ne laşi! Avem nevoie de tine! Ce ne facem fără tine?

Până şi Rosie cea placidă se uită la ea îngrijorată. Maisie îşi coborî glasul.

— Te rog, nu ne lăsa, Maggie, cred... cred că pruncul nu mai are mult.

Rostind aceste cuvinte, se strâmbă, cu trupul încordat şi ţeapăn de parcă se străduia să-şi înăbuşe o durere adâncă.

Maggie făcu ochii mari.

— Maisie! făcu ea printre dinţi. De când te simţi aşa?

Maisie îi aruncă o privire temătoare.

— De azi-dimineaţă, zise ea. Da' încă nu-i aşa de rău. Te rog, putem să ne continuăm drumul? Nu vreau să nasc aici! Se uită în jur, la hanul murdar, plin de larmă şi de lume. Vreau s-ajung acasă.

— Ei, barem mai ai până te pui pe urlat, hotărî Maggie. S-ar putea să mai dureze ore în şir. Să vedem cum ne merge în continuare.

Maisie îi strânse recunoscătoare mâna.

Maggie nu s-a mai bucurat de ultima bucăţică de drum, făcându-şi griji că Maisie se simte rău acolo jos, însă neîndrăznind să-i ceară vizitiului să tragă pe marginea drumului ca să se ducă să vadă ce-i cu ea. Îşi închipuia numai că Rosie o să ciocănească în tavan dacă era ceva rău. Iar peisajul din jur – cu tot verdele viu al câmpurilor, unduirea plăcută a dealurilor şi văilor, albastrul senin al cerului şi soarele ce arunca văpăi pe câmpii şi tufişuri – i se părea ameninţător acum, că ştia

că nu peste multă vreme avea să se afle în mijlocul lui. Începu să bage de seamă ce rare erau casele. Ce-o să ne facem? se întrebă. Dacă Maisie năştea undeva pe coclauri?

Şapte

Piddletown era un sat mare, cu câteva străzi străjuite de case cu acoperiş de stuf, o mână de cârciumi şi o piaţă unde le-a lăsat diligenţa. Maggie îşi luă rămas-bun de la vizitiu, care îi ură sănătate, râse şi apoi plesni din bici spre cai. Când diligenţa dispăru în zare, luând cu ea tropotitul, larma şi zornăitul care le tot răsunaseră în urechi o zi şi mai bine, cele trei fete rămaseră tăcute pe drum. Spre deosebire de Londra, unde trecătorii nici nu le-ar fi băgat de seamă, aici lui Maggie i se părea că toată lumea se holba la nou-sosite.

— Rosie Wightman, ie-te ce făcuşi, observă o tânără care se sprijinea de zidul unei case, cu un coş de pâinici.

Rosie, care avusese atâtea motive să plângă în cei doi ani de când plecase din Piddle Valley, dar nu o făcuse niciodată, izbucni în lacrimi.

— Dă-i pace, căţea crăcită ce eşti! îi strigă Maggie.

Spre mirarea ei, femeia pufni în râs. Maggie se întoarse spre Maisie ca să-i tălmăcească.

— Nu înţelege ce zici, o lămuri Maisie. N-au avut de-a face cu obiceiurile de la Londra. Lasă. O trase pe Maggie de mânecă, să nu fie ţinta râsetelor ce îi molipsiseră şi pe alţii. Nu-i bai. Cei din Piddletown întotdeauna s-au purtat aiurea cu noi. Haide. Le conduse de-a lungul străzii şi în câteva minute au ieşit din sat, luând-o pe un drumeag, spre nord-vest.

— Sigur vrei să laşi în urmă satul? o întrebă Maggie. Dacă e nevoie să te opreşti ca să naşti, cam acu' e momentu' să zici.

Maisie clătină din cap.

— Nu vreau să nasc în Piddletown. N-o să păţesc nimic. Mi-a trecut durerea.

Şi într-adevăr păşi vioaie pe drumeag, luând-o pe Rosie de mână şi vânturându-i-o în vreme ce înaintau prin peisajul bine cunoscut cu coline ce avea să le ducă jos, în Piddle Valley. Începură să-şi arate tot felul de locuri şi să-şi dea cu presupusul ce se mai întâmplase cu diverşi oameni de la ele din sat, aşa cum tot făcuseră în ultimele zile.

La început dealurile erau prelungi, cu pante dulci, deasupra cărora se întindea un petic lat de cer ca un castron albastru răsturnat, iar în jur se zăreau pe kilometri întregi numai coame verzi şi cafenii, despărţite de păduri şi şiruri de tufişuri. Drumeagul înainta de-a

lungul unui şir de tufişuri, cu pâlcuri alburii de hasmaţuchi sălbatic, înalt până la umăr, de-o parte şi de alta. Aerul era fierbinte şi încremenit şi, cum soarele bătea din înaltul cerului, gâzele zumzăiau şi ticăiau nevăzute şi pâlcurile de hasmaţuchi îi dădeau senzaţia că pluteşte, Maggie începu să se simtă ca într-un vis. Pe câmpurile din apropiere nu erau nici oi, nici vaci şi nu se vedea nici un om. Se roti pe călcâie, dar nu zări nici o casă, nici un hambar, nici un plug, nici un jgheab, nici măcar un gard. În afara drumeagului brăzdat de roţile căruţelor, nimic nu arăta că exista vreun om pe lumea asta, d-apoi să locuiască pe-acolo. Dintr-odată se închipui pe sine aşa cum ar vedea-o o pasăre din înaltul cerului, o pată albă, mică şi singuratică printre fâşiile verzi, maronii şi galbene. Pustietatea o înfricoşă: simţea cum teama îi strânge stomacul, croindu-şi drum în sus, prin cuşca pieptului, în gâtlej, de care se agăţă zdravăn, ameninţând s-o gâtuiască. Se opri, încercând să-şi înghită nodul din gât, şi încercă să le strige pe fete, care se îndepărtau tot mai mult pe drumeag.

Maggie închise ochii şi respiră adânc, auzindu-l în minte pe tatăl său: „Adună-te, Mags. Nu merge deloc aşa”. Când deschise ochii văzu o siluetă coborând dealul din faţa lor. Valul de uşurare care o inundă fu temperat de o nouă îngrijorare, căci, aşa cum ştia prea bine, un

bărbat singur putea fi primejdia din pricina căreia pustietatea căpăta un aer atât de ameninţător. Se grăbi să le ajungă din urmă pe fete, care îl observaseră şi ele pe ins. Nici una nu părea îngrijorată – chiar îşi iuţiseră paşii.

— Ăla-i domnu’ Case! ţipă Maisie. Vine pesemne din Piddle. Ziua bună! îi strigă ea, făcându-i cu mâna.

Ajunseră lângă el în partea cea mai joasă a văii, chiar lângă un pârâu ce curgea acolo unde se despărţeau două câmpuri. Domnul Case era cam de-o seamă cu Thomas Kellaway, înalt, vânos, cu o raniţă în spate şi privirea lungă şi liniştită a cuiva care merge mult pe jos. Ridică din sprâncene când le recunoscu pe Maisie şi Rosie.

— Mergeţi acasă voi? se interesă el. N-am auzit de-aşa ceva în Piddle. Vă aşteaptă?

— Nu, nu ştiu... nimic, răspunse Maisie.

— V-aţi întors de tot? Am dus lipsă de mâini ca ale voastre. Mi-au cerut muşterii nasturi de-ai voştri.

Maisie roşi.

— Mă necăjeşti numa’, domnu’ Case.

— Acuma tre’ să-mi văd de drum, da’ ne vedem luna viitoare, bine?

Maisie încuviinţă, iar bărbatul se întoarse şi se îndepărtă la deal, pe drumeagul pe care coborâseră ele.

— Cine era? întrebă Maggie, uitându-se lung după el.

Maisie se uită spre el cu drag, recunoscătoare că nu spusese nimic şi nici nu se arătase surprins de pruncul pe care-l purta în pântece.

— E mijlocitorul – vine să adune nasturi în fiecare lună. Acuma se duce în Piddletown. Am uitat că vine taman în ziua asta în fiecare lună. Ciudat cum uităm asemenea lucruri, nu?

Fetelor le-a luat mult să urce dealul, gâfâind şi pufnind şi oprindu-se una-două, în vreme ce Maggie le căra boccelele. Când se odihneau, Maggie băgă de seamă grimasele şi fălcile încordate ale lui Maisie, ce îi trădau durerea, însă hotărî să nu spună nimic. Au putut să coboare mai lesne următorul deal, apoi începură iarăşi să urce încet. Şi tot oprindu-se şi pornind iarăşi aşa, străbătură Piddle Valley, iar Maggie descoperi că pârâul pe care îl tot treceau era de fapt râul Piddle, care ajunsese doar un firicel de apă în arşiţa verii. Informaţia asta îi reînvie o fărâmă de umor.

— Râu. Râu! În Tamisa ar încăpea o sută de Piddlări din ăştia! croncăni ea sărind pe o piatră şi străbătând-o din doi paşi săltăreţi.

— Cum crezi că m-am simţit când am văzut prima oară Tamisa? îi răspunse Maisie. Am crezut că venise ditamai potopu’!

Într-un sfârşit ajunseră pe coama unui deal şi văzură că drumeagul pe care veniseră se încrucişa cu un drum adevărat, ce ducea spre un pâlc de case îngrămădite în jurul unei biserici cu turle pătrăţoase şi cu un zid poleit în aur de razele soarelui ce cobora spre apus.

— În sfârşit! zise Maggie însufleţită, ca să-şi ascundă nervii.

— Nu chiar, o corectă Maisie. Ăla-i Piddlehinton – e la un sat depărtare de Piddletrenthide. E un sat tare lung, să ştii, dar o să ajungem destul de repede.

Se apucă de pârleazul lângă care se opriseră şi se aplecă, gemând încet.

— O să fie bine, Maisie, zise Maggie bătând-o pe umăr. O să avem ajutoare curând.

Când contracţia trecu, Maisie se îndreptă de spate şi păşi hotărâtă pe drum. Rosie o urmă ceva mai şovăielnic.

— Vai, Maisie, ce-o să spună despre noi... despre...

Şi îşi privi pântecele umflat.

— Acuma’ nu mai avem ce face, nu? Fruntea sus. Haide, ia-mă de braţ.

Maisie îşi trecu un braţ pe după al prietenei sale şi coborâră tustrele spre Piddlehinton.

Opt

Câtă vreme merseseră pe drumeag, nu se întâlniseră cu nimeni, în afară de mijlocitor, şi văzuseră doar un om cu oile, pe un deal în depărtare, şi încă unul care ara cu un cal. Pe drumul adevărat se perinda mai multă lume însă – ţărani care se întorceau de pe câmp, oameni care treceau călare în drum spre Dorchester, un fermier care îşi mâna vacile spre un hambar, copiii care se întorceau în fugă după ce se jucaseră pe malul pârâului toată după-amiaza. Fetele se strecurară printre ceilalţi, sperând să nu atragă atenţia asupra lor, însă aşa ceva era, desigur, imposibil. Încă dinainte să ajungă în dreptul primei case din sat, începură să se ivească ţânci care se luau după ele. De câte ori trebuiau să se oprească şi să o aştepte pe Maisie, se opreau şi copiii, ceva mai departe de ele.

— Pun rămăşag că n-au mai avut ei parte de-atâta vâlvă toată săptămâna, observă Maggie. Ce mai, toată luna.

Când se apropiau de Hanul Nou – prima cârciumă din sat – o femeie strigă din prag:

— Ia te uită, Maisie Kellaway, aşa-i? Nu ştiam că te-ntorci acuma. Şi în starea asta.

Maisie tresări, însă se văzu silită să se oprească brusc, simţind o nouă contracţie.

— Şi tu, Rosie Wightman, adăugă femeia. Ţi-ai făcut de lucru la Londra, nu glumă.

— Aţi putea să ne-ajutaţi, doamnă? o întrerupse Maggie, încercând să-şi stăpânească nervii. Maisie tre' să nască.

Femeia o cercetă pe Maisie. În spatele ei apărură doi băieţei, care se uitau şi ei pe furiş la nou-venite.

— Unde-i e bărbatu'? Da' al tău?

Urmă un răstimp de tăcere în care Maisie deschise gura, apoi o închise; uşurinţa cu care ajunsese să mintă la Londra părea să o fi părăsit.

Maggie, în schimb, nu se încurca.

— În Franţa, declară ea. S-au dus să se bată cu franţujii. Eu am primit însărcinarea să le duc nevestele acasă. Pentru a dezarma privirea sceptică a femeii, adăugă: Sunt sora bărbatului lu' Maisie. Charlie – Charlie Butterfield îl cheamă.

Vorbind, o pironea cu privirea pe Maisie, îndemnând-o să-i ţină renghiul. Maisie deschise gura, se opri, apoi zise:

— Aşa-i. Acuma-s Maisie Butterfield. Iară Rosie e...

— Rosie Blake, îi termină Maggie fraza. Măritată cu Billy Blake în aceeaşi zi ca frate-meu, chiar înainte să plece în Franţa.

Femeia le privi cu băgare de seamă, zăbovind asupra rochiei murdare de satin a lui Rosie. Într-un sfârşit îi zise unuia din băieţii care trăgeau cu ochiul pe după poalele ei:

— Eddie, dă o fugă la Cinci Tălăngi – nu te duce la Coroana, nu vine nici o căruţă azi. Întreabă-i dacă pot să trimită o căruţă încoace să ia o fată în durerile facerii care tre' s-ajungă la casa lu' alde Kellaway, în Piddletrenthide.

— Mergem şi noi să ieşim înaintea căruţei, bâigui Maisie când băiatul porni în fugă. Nu vreau să stau aici şi să se zgâiască la noi.

O luă pe Rosie de braţ şi o porni pe drum, iar Maggie îşi săltă iar pe umăr boccelele, cu liota de copii încă ţinându-se după ele. Aruncând o privire în urmă, Maggie văzu că femeia trece drumul spre o alta, care tocmai ieşea din casă; prima îi zise ceva în vreme ce se uitau după cele trei fete.

În timp ce mergeau, Maisie îi zise încet lui Maggie:

— Mulţam.

Maggie zâmbi.

— N-ai zis tu odată că-ntotdeauna ţi-ai dorit o soră?

— Rosie, măritată cu domnu' Blake! Îţi închipui una ca asta?

— Ce-ar zice doamna Blake? zise Maggie chicotind.

Trecură din Piddlehinton în Piddletrenthide, cu toate că Maggie n-ar fi ghicit dacă nu-i zicea Maisie, căci nu era nici un spaţiu liber sau vreo schimbare în lungul şir de case de pe drum. Simţea că se afunda tot mai mult în satul acela din Dorset şi, cu toate că era mai bine decât să fie pe un câmp pustiu, aerul lui străin – noroiul de pretutindeni, căsuţele, cu acoperişurile lor din stuf, ochii îngustaţi ai sătenilor care le urmăreau – o stingherea. Câţiva le salutară de la depărtare, însă mulţi nu ziseră nimic, holbându-se numai la fete, deşi le recunoşteau. Maggie se întreba dacă nu cumva Maisie n-ar fi făcut mai bine să rămână în Lambeth, ca să nască acolo.

Lui Maisie i se rupse apa chiar în faţa Coroanei şi fetele trebuiră să se oprească, de vreme ce contracţiile deveneau tot mai frecvente şi mai dureroase. O duseră la banca de lângă uşa cârciumii.

— Of, unde-i căruţa aia? gemu Maisie.

Atunci nevasta cârciumarului ieşi cu un ţipăt şi le îmbrăţişă pe Maisie şi pe Rosie. Parcă n-a fost nevoie decât de un singur suflet binevoitor ca dispoziţia generală să se schimbe de la aspra judecată la bucurie. Ieşiră şi alţii din cârciumă şi din casele vecine, iar fetele din Piddle fură împresurate de vecini miraţi şi de vechi prieteni. Maisie îşi depănă prima oară minciuna, proclamându-se Maisie Butterfield cu atâta naturaleţe şi

uşurinţă în vorbire, că lui Maggie îi veni s-o felicite. O să fie bine, îşi zise ea şi se dădu mai la o parte din mulţime.

Căruţa sosi în sfârşit, condusă de domnul Smart, chiar omul care-i dusese pe cei din familia Kellaway la Londra şi care lua acum parte la o altă aventură, desfăşurată mai prin partea locului, despre care putea să povestească mai târziu la cârciumă. Mai multe femei o săltară pe Maisie, care gemea, ducând-o pe fânul aşternut în partea din spate a căruţei, iar Rosie şi cârciumăreasa se urcară după ea. Maisie se întoarse să-i ceară ceva din boccea lui Maggie şi descoperi că prietena ei nu era în căruţă cu ea.

— Maggie! strigă ea în vreme ce căruţa o lua din loc. Domnu' Smart, aşteptaţi să urce şi Maggie.

Trebui să se întrerupă când o contracţie mai puternică decât toate celelalte îi preschimbă strigătul într-un urlet.

Singurul semn că Maggie fusese vreodată acolo erau boccelele fetelor, pe care le cărase, puse unele peste altele pe banca din faţa cârciumii.

Nouă

Jem simţi o schimbare în aer cu mult înainte să apară căruţa. În vreme ce lucra în faţa uşii casei, vopsind un scaun pe care fratele său Sam tocmai îl raşchetase, îi ajunse la ureche un zumzăit îndepărtat, de soiul celui ce

se stârneşte când s-a strâns lume şi discută ceva, întretăiat de ţipetele copiilor agitaţi. Nu prea îl luă în seamă, căci mai auzise aşa ceva mai devreme în după-amiaza aceea, când mijlocitorul trecuse prin sat după nasturi şi, cu toate că plecase de ceva vreme, vizita lui putea explica noua tulburare. Poate se certau două femei pe tema calităţii pe care le-o atribuise mijlocitorul nasturilor lor – superioară, standard sau a doua. Fiecare femeie din Piddle se mândrea cu munca ei şi nu-i plăcea deloc să fie socotită mai prejos de nivelul obişnuit. O remarcă răutăcioasă a alteia putea isca o ceartă ce continua în văzul lumii săptămâni la rând.

Jem zâmbi gândindu-se la asta, însă mai mult din resemnare decât din apreciere. Satul i se părea foarte schimbat după întoarcerea de la Londra, acum, că avea un termen de comparaţie. Nu şi-i putea închipui pe vecinii săi din Lambeth ciorovăindu-se pe tema calităţii nasturilor, de pildă. Cu toate că nu spusese nimănui, uneori Piddletrenthide, ca şi râul de la care-şi lua numele, părea prea îngust după Londra şi Tamisa. În unele zile deschidea uşa ca să arunce o privire afară şi îşi simţea inima grea când vedea că totul era întocmai la fel ca în ziua precedentă. Nu se cărau ananaşi pe stradă, nu atârnau panglici albastre ca cerul pe spatele fetelor. Tocmai de asemenea lucruri i s-ar fi plâns lui Maisie,

dacă ar fi fost şi ea. Îi era dor de ea; şi o invidia pentru lunile petrecute în casa soţilor Blake.

Familiei Kellaway nu îi fusese deloc uşor să se restabilească în Piddletrenthide, chiar dacă nu fuseseră plecaţi nici un an întreg. Ajunseseră în toiul unei furtuni de zăpadă, aşa că nu era nimeni pe drum ca să-i întâmpine; când intraseră în fosta lor casă, îi găsiseră pe Sam Kellaway şi pe nevasta lui în pat, cu toate că era trecut de amiază. O porniseră cam cu stângul şi unii membri ai familiei încă nu-şi reveniseră cu totul.

Thomas Kellaway îşi reluă nu după mult timp locul obişnuit din atelier, părăsit cam fără tragere de inimă de Sam, care savurase pentru scurt timp senzaţia de a fi propriul său stăpân. Tatăl său lucra mai lent la scaune decât îi plăcea lui Sam şi îi atrăgea mai adesea atenţia asupra acestui lucru decât înainte. Cu toate că nimeni nu zisese nimic, Thomas Kellaway se întreba uneori dacă mai era stăpân în atelierul lui.

Şi lui Anne Kellaway i-a fost greu să se reaşeze la casa ei, căci descoperise că nora îi luase locul. Pe vremuri, Anne Kellaway şi Lizzie Miller se înţeleseseră bine, căci Lizzie era pe atunci o fată tăcută, care se lăsa în voia hotărârilor viitoarei sale soacre. De când se măritase şi avea casa ei, însă, Lizzie ajunsese o femeie cu propriile păreri, la care nu prea-i venea să renunţe

când restul familiei Kellaway îşi făcu din nou apariţia în casa pe care începuse să pună stăpânire după bunul plac. Schimbase unele lucruri, aducând nişte mobilă de la familia ei, punând perdele noi, mutând o masă dintr-o parte în alta. Nu trecuse nici o oră de când venise, şi Anne Kellaway mutase masa înapoi, iar Lizzie se afundase într-o posomoreală care nu-i trecuse nici în cele şapte luni de atunci. Din acest motiv, cele două femei evitau să rămână singure – ceea ce era cam greu, când munca le cerea adesea să stea mult timp în aceeaşi odaie; într-adevăr, Anne Kellaway se cuvenea s-o ajute pe Lizzie să spele perdelele, însă hotărî să muncească afară, în grădină, dincolo de atelierul de scaune. Ea nu simţi ce simţea Jem – nu dibuia valul de emoţie ce străbătea pe nevăzute satul de câte ori se întâmpla ceva nou. Ea plivea doar buruienile printre cepe, încercând să nu se gândească la ciotul care rămăsese după părul tăiat din fundul grădinii. Trecuse un an şi jumătate de când murise Tommy şi încă se mai gândea la el de mai multe ori pe zi. Asta însemna să fii părinte, înţelesese ea: copiii tăi nu te părăseau niciodată, fie că trăiau, fie că mureau, fie că erau aproape sau departe. Îşi făcea griji şi în legătură cu Maisie, rămasă acolo, în Lambeth, de unde nu mai putea pleca. Trebuia să găsească o cale s-o aducă acasă.

Apoi auzi urletele lui Maisie.

Anne Kellaway ajunse în faţa casei în acelaşi timp cu căruţa.

— Dumnezeule mare! murmură ea când dădu cu ochiul de pântecele uriaş al fiicei sale şi căută privirea bărbatului ei.

Thomas Kellaway cerceta starea fiicei sale fără să clipească. Pe chip i se aşternu o expresie hotărâtă – pe care o căpătase în lunile cât locuise în Lambeth. Se uită lung la nevasta lui. Apoi, sub ochii vecinilor care ieşiseră să vadă ce era cu toată vânzoleala, Thomas Kellaway înaintă hotărât şi, chemându-i în ajutor pe Jem şi pe Sam, îşi ridică fiica din căruţă.

În ciuda gestului lui Thomas Kellaway, Anne Kellaway ştia că vecinii aveau să privească să vadă ce-avea ea de gând să facă şi să-şi hotărască reacţia după ea. Privind în jur, o văzu pe nora ei cercetând-o pe Maisie cu un dezgust abia ascuns. Anne Kellaway închise ochii şi în minte o văzu pe domnişoara Laura Devine balansându-se liberă pe funia ei. Încuviinţă din cap pentru sine, deschise ochii şi se duse lângă bărbatul ei, cuprinzând-o cu un braţ pe Maisie, în vreme ce Thomas Kellaway o cuprindea de cealaltă parte.

— Gata, Maisie, murmură ea. Acuma eşti acasă.

În vreme ce o duceau în casă, Maisie strigă peste umăr:

— Jem, tre’ s-o găseşti pe Maggie – nu ştiu unde s-a dus!

Jem tresări, făcând ochii mari.

— Maggie e aici?

— A, da, n-am fi putut să ne întoarcem fără ea. S-a purtat aşa frumos cu mine şi cu Rosie – s-a ocupat de toate şi s-a îngrijit de noi. Şi dup-aia a dispărut!

— Unde era ultima oară?

— La Coroana. Ne-am urcat în căruţă şi când am întors capu’, nu mai era. Vai, te rog, găseşte-o, Jem! N-are nici un ban şi i-e frică acolo singură.

Maisie fu dusă înăuntru şi nu mai apucă să vadă cât de iute se întorsese fratele ei pe călcâie, luând-o la fugă.

Zece

Piddletrenthide era un sat îngust şi lung, ale cărui case, mult mai multe decât cele treizeci după care îşi primise numele, se înşiruiau de-a lungul râului Piddle pe aproape doi kilometri. Coroana era la margine, chiar înainte ca satul să ia numele de Piddlehinton. Când ajunse la cârciumă, Jem rămăsese fără suflu. După ce-şi trase sufletul întrebă în dreapta şi-n stânga, însă nimeni n-o văzuse pe Maggie. Totuşi, ştia foarte bine că nici un

străin nu ajungea prea departe în vale fără să-l vadă destulă lume.

La Hanul Nou, Jem vorbi cu nişte copii care se jucau pe-acolo, care îi ziseră că Maggie trecuse pe lângă ei cu vreo jumătate de oră înainte. Ceva mai departe, un bătrân îi adeveri c-o văzuse lângă biserică. Jem alergă mai departe, în amurgul care se lăsa.

Ajuns la biserică, zări o clipă ceva alb dincolo de zidul ce despărţea cimitirul de drum şi inima începu să-i bată şi mai tare. Însă când aruncă o privire pe deasupra zidului, văzu sprijinită de el, scăldată în ultimele raze ale soarelui, o fată din Piddle pe care Jem o recunoscu a fi o verişoară îndepărtată de-a cumnatei sale. Ţinea ceva în poală, însă îl acoperi în grabă cu şorţul când se apropie Jem.

— Salutare, zise Jem lăsându-se pe vine lângă ea. Zi-mi, ai văzut o fată venind încoace? O străină, ceva mai mare ca tine. De la Londra.

Fata se holbă la el cu ochi mari şi negri, înăbuşindu-şi o scânteie de recunoaştere.

— Eşti a lu’ Miller, aşa-i? insistă Jem. Miller Bogatu’.

După o clipă, fata încuviinţă.

— Verişoară-ta Lizzie stă cu noi, ştii. E măritată cu frate-meu, Sam.

Fata chibzui o clipă.

— Mi-a zis să-l găsesc pe Jem, zise într-un sfârşit.

— Cine, Lizzie? Tocmai vin de acasă, de la ea.

— Doamna de la Londra.

— Ai văzut-o? Ce-a zis? Unde e?

— A zis... Fata se uită în poală, clar chinuită de alegerea pe care trebuia să o facă: să tăinuiască sau să dezvăluie? A zis să-ţi dau asta.

Scoase de sub şorţ o carte subţire, de culoarea ciupercilor, care fusese învelită într-o bucată de hârtie maro, acum desfăcută. Fata îi aruncă lui Jem o privire temătoare.

— N-am vrut s-o desfac, numa' că s-a desfăcut sfoara şi hârtia a alunecat şi am văzut desenele şi n-am putut să mă abţin, voiam să mă uit. N-am mai văzut aşa ceva.

Când întinse mâna spre carte, Jem crezu că ştie ce e. Însă când o deschise la pagina cu titlul, descoperi că nu semăna cu cartea pe care o văzuse. În locul copilaşilor strânşi lângă genunchii mamei lor, desenul colorat înfăţişa un bărbat şi o femeie tânără aplecaţi asupra trupurilor unui bărbat şi al unei femei întinşi pe un catafalc, amintindu-i de statuile de piatră puse pe mormintele de la Westminster Abbey. Deasupra desenului erau litere împodobite cu forme adiate şi viţe-de-vie. Începu să răsfoiască volumul, privind fără să înţeleagă pagină după pagină de cuvinte şi desene

întreţesute şi presărate cu pete albastre, galbene, roşii şi verzi. Erau înfăţişaţi oameni goi şi îmbrăcaţi, copaci, flori, ciorchini de struguri, ceruri întunecate şi animale – oi şi vaci, broaşte, o raţă, un leu. În vreme ce Jem întorcea paginile, fata se ridică pe furiş ca să se uite peste umărul lui în carte. Dintr-odată îi opri mâna.

— Ce-i aia?

— Un tigru, cred. Da, aşa scrie.

Dădu pagina şi citi un titlu, „Londra”, sub un desen înfăţişând un copil care-l ducea pe un bătrân pe străzi, iar alături erau cuvintele pe care le cunoştea atât de bine şi le recita uneori în şoaptă:

> Pe străzi, unde se-arată cum totul e-mpărţit,
> Pe unde şi Tamisei destin i-au rânduit...

Jem închise cartea.

— Unde s-a dus – fata de la Londra?

Fetiţa înghiţi în sec.

— Nu-mi mai arăţi?

— După ce-o găsesc pe Maggie. Unde se ducea?

— Piddletown, aşa a zis.

Jem se ridică în picioare.

— Păi, vino odată pe la verişoara ta şi poţi să te uiţi. Bine?

Fetiţa încuviinţă.

— Du-te acasă acuma. Se lasă seara.

Nu mai aşteptă să vadă dacă îl asculta sau nu, ci o luă în grabă pe dealul dinspre marginea satului.

Unsprezece

Maggie stătea pe pârleazul dinspre prima vale prin care trecea drumeagul. Era atât de nelalocul lui s-o vadă cocoţată acolo, că Jem aproape izbucni în râs. În loc de asta, îşi înăbuşi râsul şi îi rosti încet numele, ca să n-o sperie. Maggie întoarse repede capul.

— Jem, zise ea cam printre dinţi, cine-ar fi crezut c-o să ne-ntâlnim într-un asemenea loc, ai?

Jem se apropie de pârleaz şi se sprijini de el.

— E cam ciudat, încuviinţă el, privind în jos spre vale, învăluită mai toată în umbre viorii, acum, că soarele era la asfinţit.

Maggie se uită iarăşi înapoi spre vale.

— Am ajuns pân-aicea şi n-am mai răzbit. Tot stau aici de-atuncea, încercând să-mi fac curaj să cobor acolo, însă nu pot. Ei, poftim, nu mai e picior de om pe-aici, în afară de noi. Nu-i deloc firesc.

Se cutremură.

— Te obişnuieşti. Nici nu m-am gândit la asta – decât când ne-am mutat la Londra şi mi-a lipsit. La Londra nu poţi să scapi de lume.

— Păi, numai oamenii sunt, totuşi, nu-i aşa? Ce mai e pe lumea asta?

Jem râse înfundat.

— Tot restu'. Câmpuri şi copaci şi cer. Pot să fiu în mijlocul lor toată ziua şi să mă simt fericit.

— Bine, da' nimic n-ar avea nici o noimă, dacă n-ar fi oameni cu care să fii.

— Bănuiesc că nu. Se uitau în continuare în vale, în loc să se uite unul la altul. De ce n-ai venit la noi? întrebă într-un sfârşit Jem. Baţi atâta drum, doar ca să faci calentoarsă când mai e un kilometru.

Maggie îi răspunse tot cu o întrebare.

— Fetele au ajuns cu bine?

— Da.

— Maisie n-a născut în mijlocul drumului?

— Nu, a ajuns în casă.

— Bun, zise Maggie încuviinţând din cap.

— Cum ai găsit-o pe Rosie?

— Ea ne-a găsit sau, mă rog, a găsit-o pe băbătia aia.

Îi povesti lui Jem cum dăduse peste Rosie la domnişoara Pelham. Jem mormăi.

— De ea chiar că nu mi-e dor.

Din vorbele lui se înţelegea că erau lucruri de care îi era dor. Maggie simţi o apăsare în piept.

— Mulţam că le-ai adus acasă.

Maggie dădu din umeri.

— Voiam să văd şi eu cum arată faimosul Piddle-tra-la-la. Şi aveau nevoie să vină cineva cu ele, în starea lor.

— Eu... nu ştiam despre Maisie.

— Ştiu. Ai fi putut să mă dărâmi cu un bobârnac, aşa de uluită eram când am văzut-o. Maggie se opri. Trebuie să-ţi zic ceva, Jem. Maisie e acum Maisie Butterfield.

Jem se uită atât de îngrozit la ea, că Maggie chicoti.

— Ştiu ce afurisit e Charlie, zise ea, însă a fost la îndemână. Apoi îi explică lui Jem minciuna pe care o plăsmuise, adăugând: Rosie e măritată cu domnu' Blake.

Jem izbucni în hohote şi Maggie i se alătură cu râsul ei răguşit, care-i lipsise atâta în lunile de când nu se mai văzuseră.

— Ce mai face domnu' Blake? o întrebă el când se potoliră. Şi doamna Blake?

— Încă-i mai dă de furcă Asociaţia. Nu poa' să spună nimeni nimic despre regele Franţei sau nimic din cale-afară, că imediat sar. Şi ştii că domnu' Blake zice lucruri din cale-afară. A avut de tras din pricina asta. Maisie poa' să-ţi povestească mai multe – ea a petrecut cel mai mult timp cu el.

— El mi-a dat asta? întrebă Jem scoţând cartea din buzunar.

— Da. Mă rog, într-un fel. Văzând privirea pe care i-o aruncă Jem, adăugă: Nu, n-am furat-o! Cum ai putut să crezi aşa ceva? N-aş lua nimic de-al lu' domnu' Blake! Nu, doar că... mi-a dat două, amândouă învelite în hârtie maronie, la fel de mari. Şi le-am pus pe-amândouă în buzunar. Nu ştiu care-i a ta şi care-i a mea.

— Nu-s la fel?

— Nu. Maggie sări de pe pârleaz – astfel încât ea era acum de-o parte şi Jem de cealaltă –, îşi luă bocceaua şi scoase cealaltă carte. Vezi? O deschise la pagina cu titlul, pe care erau cei doi copii care citeau o carte lângă genunchii unei femei. *Cântecele inocenţei*, zise ea. O ţin minte. Nu ştiu ce scria pe cealaltă, aşa c-am ales-o pe-asta. Cum se cheamă cealaltă, atunci?

— *Cântecele experienţei*.

Jem o deschise pe a sa la pagina cu titlul şi i-o arătă.

— Ha! Sunt opuse, cum ar veni. Cei doi îşi zâmbiră. Da' care crezi c-o fi a ta şi care a mea? Adică pe care voia să ne-o dea domnu' Blake? Ţinea neapărat ca una să fie a ta şi cealaltă a mea.

Jem clătină din cap.

— Ai putea să-l întrebi.

— Ba nu. Ar fi dezamăgit că le-am încurcat. Tre’ să hotărâm singuri.

Cercetară în linişte cărţile. Apoi Maggie vorbi iarăşi.

— Jem, de ce-ai plecat fără să-ţi iei rămas-bun, atunci, în Lambeth?

Jem dădu din umeri.

— A trebuit să plecăm iute din pricina domnişoarei Pelham.

Maggie îi cercetă profilul.

— Ai fi putut să mă cauţi să-ţi iei rămas-bun. Cumva fiin’că n-ai putut... nu poţi... să mă ierţi pentru... pentru c-am făcut ce-am făcut, de care ţi-am povestit pe Aleea Gât-Tăiat? Fiin’că atuncea când s-a întâmplat... ei bine, o vreme am crezut că lumea n-o să mai fie niciodată cum trebuie. Odată ce faci aşa ceva, nu mai poţi să te întorci la viaţa dinainte. O pierzi şi e greu s-o mai găseşti. Însă dup-aia v-am întâlnit pe voi – pe Maisie, pe domnu’ Blake, pe tine – şi m-am simţit mai bine, în sfârşit, după ce ţi-am zis – doar că mi-e frică de întuneric şi când sunt singură.

— Nu-i nimic, răspunse Jem într-un sfârşit. M-a luat pe nepregătite, atâta tot. M-a făcut să te privesc altfel. Însă nu-i nimic.

Se uitară în jos spre cărţile lor, în penumbra care se lăsase. Apoi Maggie se aplecă spre pagina din cartea lui Jem.

— Ăla e un tigru?

Jem încuviinţă şi citi, încordându-şi privirea:

— Tigru, tigru...

— Foc ce baţi, i se alătură Maggie, spre mirarea ei.

Codrii nopţii să-i desparţi –
Ce nemuritor ţi-a vrut
Simetria de temut?

— Maisie m-a învăţat poezia, adăugă Maggie. Nu ştiu să citesc... încă.

— Maisie te-a învăţat? Jem chibzui, întrebându-se cât de mult se schimbase sora lui de când rămăsese la Londra. Ce-i aia „simetrie”?

— Habar n-am – tre’ s-o-ntrebi pe ea.

Jem închise cartea şi îşi drese glasul.

— Unde te duci acuma, pe întuneric, singură cuc?

Maggie se bătu uşor cu cartea peste mână.

— Voiam să-l prind din urmă pe omu’ cu nasturii în Piddletown şi să mă ofer să-i croşetez nasturi ca să-mi plătesc drumul până la Londra.

Jem se încruntă.

— Cât face?

— O liră dintr-un foc pentru un loc pe diligenţă, mai puţin dacă merg cu căruţa.

— Maggie, o să trebuiască să faci măcar o mie de nasturi ca să-ţi plăteşti drumul!

— Zău? Dumnezeu cu mila!

Maggie începu şi ea să râdă. Aşa se eliberară de ceva anume şi curând râdeau atât de tare, că se ţineau de burtă.

Când hohotele se potoliră, Jem zise:

— Păi, şi ce-aveai de gând să faci cocoţată pe pârleazu' ăsta? Să stai aici toată noaptea?

Maggie îşi trecu degetele peste coperta cărţii.

— Ştiam c-o să vii.

— Ah.

— Ei, şi dacă eu îs de partea asta a pârleazului şi tu eşti de partea cealaltă, ce-i la mijloc?

Jem îşi puse mâna pe pârleaz.

— Noi.

După o clipă, Maggie îşi aşează mâna peste a lui şi rămaseră aşa, una peste alta, multă vreme, încălzindu-se una pe cealaltă. Valea din faţa lor se întuneca acum, iar râul şi copacii din adâncul ei nu se mai vedeau.

— Totuşi, nu pot să rămân aici, Jem, zise Maggie încet. Nu pot.

Câteva lacrimi îi picurară pe obraji, însă şi le şterse iute.

— Vin cu tine până-n Piddletown, dacă vrei, zise Jem după o vreme.

— Cum aşa? Uite ce beznă s-a făcut!

— O să răsară luna în curând – o să vedem pe unde mergem.

— Zău? De unde ştii?

Jem zâmbi.

— Noi, cei de-aici, ştim lucruri din astea. N-avem oameni care să ne-aprindă felinarele pe străzi.

Îi întinse cartea lui ca să sară pârleazul. Când Maggie îi întinse *Cântecele experienţei* înapoi, Jem clătină din cap.

— Păstreaz-o împreună cu cealaltă. Uite ce bine le şade la tine în mână. Sunt cât palma.

— A, nu, nu pot! Nu, păstrează-le tu. Altfel n-o să le mai vezi.

— Aş putea să vin pe la Londra să le văd.

— Nu, nu-i drept aşa. Nu, ţine-le tu şi vin io în Piddle-tra-la-la pe la voi.

Jem râse şi o luă de mână.

— Atunci tre’ să înveţi să străbaţi câmpu’ ăsta de una singură.

— Nu şi dacă vii tu să mă iei de la diligenţă.

Şi se certară aşa până ajunseră în Piddletown.

Mulţumiri

Sunt multe – prea multe – surse bibliografice despre William Blake pe lumea asta. Iată câteva care mi s-au părut mai utile:

The Life of William Blake de Alexander Gilchrist (1863, reeditată recent)
Blake de Peter Ackroyd (1995)
The Stranger from Paradise: A Biography of William Blake de G.E. Bentley Jr. (2001)
Blake Records (ediţia a doua), editată de G.E. Bentley Jr. (2004) (catalogul expoziţiei Tate, Marea Britanie) de Robin Hamlyn et al. (2001), mai ales secţiunea dedicată vieţii în Lambeth, de Michael Phillips
William Blake de Kathleen Raine (1970)
William Blake: The Creation of the Songs de Michael Phillips (2000)
„Blake and the Terror, 1792-1793” de Michael Phillips, în *The Library*, seria a şasea, vol. 16, nr. 4 (decembrie 1994), pp. 263-297
„No 13 Hercules Buildings, Lambeth: William Blake’s Printmaking Workshop and Etching-Painting Studio Recovered” de Michael Phillips, în *The British Art Journal*, vol. 5, nr. 1 (primăvară/vară 2004), pp. 13-21

Cea mai vastă sursă de pe internet pe tema vieţii şi operei lui Blake este cu siguranţă Arhiva William Blake, *www.blakearchive.org*
Voi enumera doar cele mai agreabile lucrări care m-au ajutat să recreez Londra secolului XVIII, precum şi o selecţie de surse utile pe o anumită temă:

The Autobiography of Francis Place, ed. Mary Thale (1972); de asemenea, arhiva Francis Place de la Biblioteca Britanică
London Life in the 18th Century de M. Dorothy George (1925)
On Lambeth Marsh de Graham Gibberd (1992)
A to Z of Regency London (1985): o hartă remarcabil de detaliată a Londrei între 1792 şi 1799 întocmită de Richard Horwood (cu actualizări ulterioare); este disponibilă şi online pe *www.motco.com*
The Shadow of the Guillotine: Britain and the French Revolution, ed. David Bindman (1989)
Astley's Amphitheatre and the Early Circus in England, 1768-1830 (teză de doctorat) de Marius Kwint (1994); de asemenea, arhiva cu tăieturi din ziare ale lui Astley de la Biblioteca Britanică
Buttony de Mervyn Bright (1971)
The English Regional Chair de Bernard D. Cotton (1990)

Punctuaţia folosită de Blake în reproducerea poemelor sale era dezordonată şi confuză; mi-am luat libertatea de a o înlătura, astfel încât să poată fi citită mai uşor cu voce tare;

cititorii care vor să vadă poemele în forma pe care a tipărit-o el ar trebui să consulte *The Complete Poetry and Prose of William Blake*, ediţie proaspăt revizuită de David V. Erdman (1988). Ştiu şi că poemul „Londra” probabil că exista într-o versiune mai timpurie la vremea când îl aude Jem în Bunhill Hills, însă am utilizat versiunea finală, pentru a nu exista confuzii.

Aş vrea să le mulţumesc următorilor oameni care m-au ajutat în procesul de elaborare al acestei cărţi:

Robin Hamlyn, custode al Colecţiei Tate, Londra; Chris Fletcher şi succesorul său, Jamie Andrews, de la Biblioteca Britanică, pentru că mi-au dat pe mână carnetul de însemnări al lui Blake fără nici o tresărire; Greg Jecman de la Galeria Naţională de Artă şi Daniel De Simone de la Biblioteca Congresului, ambele din Washington; Sheila O’Connell de la Sala de stampe şi desene a Muzeului Britanic; Tim Heath, preşedintele Societăţii Blake (Marea Britanie);

Marius Kwint, expert în viaţa lui Philip Astley, care sper să scrie o biografie despre el, căci Astley era probabil şi mai imoral decât l-am înfăţişat eu;

Mike şi Sally Howard-Tripp, care m-au iniţiat în deliciile satului Piddletrenthide;

Thelma Jones de la Old Button Shop din Lytchett Minster, Dorset, că mi-a oferit o parte din cunoştinţele şi nasturii ei de Dorset;

Guy Smith din Dorchester, pentru că m-a ajutat cu numele de cârciumi din Piddle Valley;

Lindsey Young şi Alexandria Lawrence, pentru ajutorul lor calificat; Zoë Clarke, pentru o redactare competentă; Jonny Geller şi Deborah Schneider, agenţi-vedetă; şi editorii Susan Watt şi – nou-sosită în echipă, dar nu ştiu ce ne-am face fără ea – Carole DeSanti, care m-a îndemnat să-mi folosesc muşchi pe care nici nu ştiam că-i am;

Laura Devine, care a achiziţionat cu curaj privilegiul de a-mi îngădui să-i dau unui personaj de-al meu numele ei la o licitaţie pentru strângerea de fonduri în sprijinul Fundaţiei Medicale pentru Îngrijirea Victimelor Torturii (Marea Britanie).

Însă cel mai mult îi sunt îndatorată exegetului lui Blake, Michael Phillips, ale cărui lucrări inovatoare, atente şi minunat de judicioase despre perioada petrecută de Blake în Lambeth mi-au oferit inspiraţia de a mă concentra asupra acestei perioade, mai precis aceea dintre 1792 şi 1793. Biografia lui Blake din perioada terorii antiiacobine în Marea Britanie este aproape finalizată şi ne va ajuta foarte mult să-l înţelegem pe

acest om extraordinar de complicat şi neobişnuit. Eu, una, o aştept cu nerăbdare.